Vasile Văsâi

MIRACULOASE
LEACURI POPULARE
pentru toate bolile

(antologie de remedii şi rețete multiseculare din plante medicinale)

Esculap culegînd plante medicinale (Bibliothèque Nationale, Paris)

EDITURA PIM
Iaşi, 2012

Tehnoredactare: Elena Văsâi

EDITURA PIM

Acreditată de CNCSIS, 66/2010

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
VASÂI, VASILE
Miraculoasele leacuri populare pentru toate bolile / Vasile Văsâi. - Iaşi : PIM, 2012
ISBN 978-606-13-0551-3

615.322
633.88

Copiilor mei dragi, dr.AGATHA - ELENA şi dr. VASILE - SORIN

SĂ NE TRATĂM ŞI FĂRĂ MEDICAMENTE !

Folosirea plantelor medicinale în tratarea bolilor nu înseamnă revenirea la primitivism, ci utilizarea înțeleaptă, pe scară largă, a facilităților terapeutice extraordinare pe care ni le oferă natura patriei noastre.

Nu pledăm, aşadar, în favoarea practicilor băbeşti dăunătoare sau pentru acordarea de credit unor ,,tămăduitori", ci pentru valorificarea experienței medicale, multimilenare a populației acestui ***„colț de rai",*** care este **România !** Pledăm doar pentru bunele remedii populare care nu şi-au trăit traiul, ci, dimpotrivă, sunt valabile şi actuale şi în prezent, deoarece au fost confirmate cu mijloace ştiințifice moderne, în covârşitoarea majoritate a cazurilor.

Demersul nostru în paginile acestei cărți nu este opus câtuşi de puțin, locului bine meritat şi unanim recunoscut de medicamentele obținute pe cale ştiințifică şi chimică. ,,Leacurile populare..." nu reprezintă, repetăm, o contrapunere ,,naturistă" medicamentelor moderne, ci reevaluarea şi valorificarea pe scară largă şi cu discernământ a virtuților celei mai vechi terapii moştenite din moşi-strămoşi, care au trecut cu brio PROBA DE FOC A TIMPULUI, terapie cu nimic mai prejos de a altor popoare, cum ar fi cel chinez, japonez, indian etc.

Paginile acestei cărți se vor un ghid terapeutic util pentru toate bolile, conținând leacuri din lumea atât de extraordinară a plantelor medicinale, cu virtuțile lor benefice indubitabile şi de valoare inestimabilă, cu care Dumnezeu a binecuvântat natura României.

,,Leacurile..." se doresc a fi cât mai utile oamenilor suferinzi, care sunt din ce în ce mai mulți în zilele noastre, din cauza sărăciei, a lipsei mijloacelor materiale şi financiare absolut necesare pentru un trai normal şi demn şi, în consecință, sunt nevoiți să apeleze tot mai mult la tratamentele cu plante medicinale, la fitoterapie, adică. Iată de ce am adunat la un loc idei, practici şi rețete pentru tratarea diferitelor afecțiuni nu numai din tezaurul terapeutic popular, consemnate în documente de arhivă ci şi din tezaurul gândirii şi cercetărilor ştiințifice actuale ale multor oameni de elită din lumea medicală din țara noastră (şi nu numai). În fond, pe omul care suferă de o anumită boală îl interesează, mai presus de orice, ce plante sau ce amestecuri de plante îi pot ameliora şi vindeca afecțiunea respectivă şi mai puțin, sau chiar deloc ce substanță conține cutare sau cutare ,,buruiană de leac".

Ca atare, ,,Leacurile populare...” cuprinde atât rețete din medicina populară, cât şi din cea ştiințifică, pe bază de plante medicinale, iar faptul că unele ,,buruieni” de leac se întâlnesc la mai multe boli se datorează proprietăților (principiilor) lor vindecătoare multiple. Acest lucru nu exclude folosirea irațională, fără discernământ şi abuzivă a plantelor medicinale, numai după tradiție şi după bunul plac, ci şi consultarea medicului de familie sau a unui medic specialist (după caz), pentru că ceea ce poate fi benefic într-o afecțiune, poate fi nociv într-alta, de care suferă bolnavul.

Aşa stând lucrurile, se pune firesc întrebarea: de ce putem să ne tratăm şi fără medicamente? În primul rând, fiindcă plantele medicinale sunt mai puțin nocive decât medicamentele sintetice, care au întotdeauna şi reacții adverse, iar în multe cazuri, după unele cercetări ştiințifice, au efecte terapeutice superioare, prin principiile (substanțele) conținute, mai uşor de asimilat şi ,,adaptat” organismului uman. În al doilea rând, plantele medicinale sunt lesne şi chiar gratis de procurat, dacă apelăm direct la ,,mama natură” sau sunt incomparabil mai ieftine dacă le cumpărăm de la magazinele naturiste de profil. În al treilea rând, folosirea ,,terapiilor neconvenționale”, cum sunt terapiile naturiste, este recomandată chiar de Organizația Mondială a Sănătății; iar România prin inestimabilul tezaur natural de care dispune, cu peste 3600 de specii de plante medicinale, se află printre cele mai bogate țări ale lumii şi totodată, printre țările în care medicina naturistă capătă o tot mai mare audiență. Adresându-se unui public larg, ,,Leacurile...” au şi un scop educativ-sanitar, de a contribui la alcătuirea unei farmacii de casă, în vederea folosirii unor plante medicinale în caz de îmbolnăviri uşoare, fiind mai utile şi la îndemână decât administrarea diferitelor medicamente fără recomandare medicală.

În loc de concluzie, să medităm la dictonul (aforismul, sentința) lui HIPOCRAT, supranumit ,,părintele medicinei”: **„MEDICUS CURAT, NATURA SANAT”,** adică ***„medicul tratează, natura vindecă”.***

BOLILE INFECTO-CONTAGIOASE

GRIPA
(troahmă, trohniță)

Este o boală infecțioasă produsă de 3 tipuri principali de viruşi (A, B, C), caracterizată prin febră, inflamația căilor respiratorii, strănut, tuse, cefalee şi lăcrimare, simptome care trec după câteva zile, în cazul unei gripe simple.

Când gripa evoluează sub formă de epidemie, apar complicații, caracterizate în special prin simptome nervoase (gripe nervoase), gastrointestinale (greață, vărsături, dureri abdominale, diaree) sau respiratorii (bronhopneumonie-gripa pulmonară).

În caz de gripă sunt indicate ceaiurile din plante medicinale care cresc transpirația, contribuind astfel la eliminarea toxinelor şi scăderea temperaturii.

Tratamente populare

- Frecții cu gaz, cu zeamă de hrean, cu oțet; cu oțet din flori de trandafir, cu rachiu, spirt, mujdei de usturoi, saramură concentrată (cât mai multă sare dizolvată în apă).
- Inhalații cu aburi din apă, de rachiu sau oțet, cu fum de făină de porumb, de busuioc, coji de ceapă sau de usturoi, de flori de mentă uscate şi pisate, puse pe jar.
- Ventuze puse pe spate, urmate de consum de ceaiuri care favorizează şi accentuează transpirația.
- Ceaiuri de boz, busuioc, cozi de cireşe, de frunze de gutui, rădăcini de iarbă mare, de lemn galben, de lumânărică, mentă neagră, de nalbă, pătlagină, flori de tei, flori de salcâm, pelin, mătase sau spice de porumb, muşețel, de spin, de flori de soc, de sudoarea (asudul) calului.
- Consum de rachiu sau de vin fiert, amestecat cu ardei iute, cu piper negru, scorțişoară sau zahăr. Se bea lapte dulce fiert, amestecat cu ou proaspăt şi zahăr, must de păducțe, mujdei de usturoi, zeamă din rădăcini de hrean, sirop de ridichi negre (scobite, în care se pune zahăr sau miere de albine) sau sirop din rădăcini de pătlagină.

ANTITERMICE

Pentru scăderea temperaturii (arşiței, fierbințelii), se folosesc:

- Ceai din coajă de salcie, de flori de soc, trifoişte, de flori de tei, de muşeţel, de mentă.
- Băi cu fierturi din frunze de nuc, năjiță, dârmoz, muştar, salcie.
- Cataplasme cu oțet din vin fiert, cu care se fac şi spălături la picioare.
- Consum de suc sau sirop de mure, de zmeură, fructe care se pot consuma şi ca atare, mai ales în stare proaspătă.

  În cazuri mai grave, se pun pe corp 1-2 lipitori să sugă sânge ,,cu răutate cu tot''.
- Legători la mâini cu iarba broaştei, spălată şi pisată, de 2-3 ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Consum de hrană uşoară, mai mult ciorbă făcută din orz pisat şi verdețuri care ,,priesc'' stomacului, cu sare puțină sau fără sare, mai ales.
- Ceai din ardei iuți sau piper negru, cât se poate mai fierbinte, în care se adaugă suc de portocale şi de lâmâie.
- Ceai din orz cu miere de albine. După răcire, se adaugă suc de la o lămâie la o cană.
- Se înfăşoară picioarele cu o pânză înmuiată în oțet încălzit, timp de o oră, de 2-3 ori pe zi, îndeosebi seara, la culcare, până trece febra.
- Împachetări la gambe, cu legători înmuiate în apă rece, timp de 20-30 de minute.
- Legători sau cataplasme la piept cu plămădeală din flori de cocoşei, cu rachiu de tescovină, de frunze de mesteacăn în rachiu ori cu fiertură de urzici crăieşti.
- Oblojeli cu fiertură din levănțică, coajă de salcie, de schin, unguraş, traista ciobanului, petale de trandafir.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie de flori de tei, 1-2 lingurițe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare, pentru favorizarea transpirației.
- Infuzie de flori de soc, 1-2 lingurițe la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi, la interval de o oră.
- Infuzie din rădăcină de brusture, o lingură la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Infuzie din rizomi de pir, o lingură la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.

- Infuzie din flori, frunze şi /sau rădăcină de ciubotica cucului, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de frasin, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din fructe (seminţe) de isop, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de muşeţel, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de ienupăr, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din coajă de salcie, 2 linguri la o cană. Se beau 3 linguri pe zi. Un amănunt: coaja de salcie conţine...aspirină!
- Ceai de ţintaură, o lingură la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai de unguraş, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Inhalaţii cu flori de soc: peste 2-3 linguriţe de plantă, se toarnă 2 căni de apă clocotită. Se fac 2 inhalaţii pe zi, ultima seara, la culcare.
- Inhalaţii cu fructe de ienupăr, 2 linguriţe peste care se toarnă apă clocotită.
- Eficiente sunt şi infuziile din: coada şoricelului, tătănească şi gura lupului, câte o linguriță din fiecare, la 2 căni cu apă. La ceai se adaugă şi două linguri cu miere din flori de tei. Se bea câte o cană la fiecare ½ de oră.
- Ceai din salvie, o lingură la o cană, la care se adaugă sucul de la o lămâie şi o portocală şi 2 linguriţe de miere de flori de tei. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Suc de portocale, de lămâie şi alte citrice, la care se adaugă miere de albine, un păhărel de rom şi apă fiartă. Se bea o cană, seara la culcare.
- Se taie 2 cepe mari în felii subţiri şi se lasă 2-3 ore în 500 ml de apă, din care se beau apoi 2 pahare: unul la prânz, înainte de masă şi ultimul, seara, la culcare. Tratamentul durează şi după încetarea gripei, 2-3 zile.
- Ceai din fructe de anason şi coajă de salcie, flori de tei, de soc şi frunze de rozmarin, câte o linguriță din fiecare, la un litru de apă. Se beau 2-3 căni pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.
- Ceai din busuioc, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de levănţică, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai de mac de câmp, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din fructe de muştar negru, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din petale de trandafir de dulceaţă, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai de ghinţură, o linguriță la 2 căni de apă clocotită. Întreaga cantitate se bea într-o zi, fracţionat, în 3 reprize, înaintea meselor principale.

- Ceai de scai vânăt, 2 linguri la cană. Se iau 4 linguri pe zi.
- Ceai din lichen de piatră, o linguriță la o cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din scorțișoară și cuișoare, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de busuioc și chimen, 2 linguriță de amestec la 2 căni cu apă în clocot. Se fac 2 inhalații pe zi, una seara, la culcare.

În uz extern:

- Frecții cu oțet aromatic, preparat prin macerarea timp de 5 zile a 2 linguri de petale de trandafir de dulceață, cu un pahar de alcool rafinat și 3 căni de oțet.
- Frecții cu oțet aromatic, preparat prin macerarea timp de 7 zile a 2 mâini de flori de levănțică într-un litru de oțet.
- Băi locale cu fiertură (ceai) de făină de muștar negru, la 2 litri de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă.
- Frecții cu oțet aromatic, obținut prin macerarea timp de 7-8 zile de flori de levănțică, frunze de mentă, de salvie, de cimbrilor de câmp și fructe de ienupăr, într-un litru de oțet.

Presopunctură

Se masează energic, timp de 5-10 minute, următoarele puncte:

- Fundul văii, care se află la întâlnirea ce unește oasele degetului arătător cu degetul mare.
- Întâlnirea miresmelor, care se află la baza orificiilor nazale.
- Mlaştina vânturilor, care se află pe ceafă, pe linia orizontală ce trece pe sub protuberanțele occipitale.
- Masarea punctelor respective se face prin stimulare, în sensul înșurubării unui șurub.

FEBRA

- Infuzie cu iarbă moale, 2 linguri cu flori uscate la 2 căni cu apă clocotită. După răcire, se strecoară, se reîncălzește și se consumă fierbinte, îndulcită cu miere sau zahăr.
- Ardei iute, 2-3, la o cană cu apă fierbinte, timp de 30 de minute, după care se adaugă ½ cană cu zahăr și sucul a 2 portocale. Infuzia se bea fierbinte.

- Infuzie din flori de soc sau coada şoricelului, 2 linguri, la care se adaugă 2 linguri de frunze de mentă. Frunzele se fierb la foc mic, în 2 căni cu apă, timp de 30 de minute. Se bea ½ cană pe zi, până când dispare febra.
- Infuzie din flori de gălbenele, o lingură la 2 căni cu apă clocotită. Se adaugă apoi o picătură de ulei de mentă şi se îndulceşte cu miere sau cu zahăr. Se bea o cană pe zi.
- Ceai din flori şi frunze de levănțică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din coajă de ramuri de salcie, o lingură la 2 căni cu apă clocotită. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de schinel, o lingură la o cană. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Ceai din flori, frunze şi tulpină de unguraş, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Pentru ***febră tifoidă***, în medicina populară se folosea ceai din Palma Maicii Domnului, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. De asemenea se făceau băi cu fiertură din această plantă medicinală, de 3 ori pe zi, timp de 3 zile.
- Infuzie cu iarbă moale, o lingură la o cană. Se bea ceai fierbinte, îndulcit cu zahăr sau miere, 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de soc şi de coada şoricelului, la care se adaugă frunze de mentă, câte o linguriță din fiecare plantă, la 2 căni de apă fierbinte, se beau 2 căni pe zi, fracționat, până ce trece febra.
- Infuzie de rădăcini de brusture, o lingură la o cană, care se bea într-o zi.
- Infuzie din rizomi de pir, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Inhalații cu ulei din conuri sau muguri de brad, ori de levănțică, 5-10 picături la o cană de apă în clocot.
- Gargară cu infuzie de arnică, o linguriță la o cană. Se fac 4-5 gargare pe zi.
- Infuzie de frunze de zmeur roşu, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de iarba mâței, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de vetrice, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Infuzie cu traista ciobanului, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu roiniță, o lingură la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Infuzie de verbină, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de cimbru de grădină, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Infuzie de pelin alb, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.

- Infuzie de păpădie, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

TUSE CONVULSIVĂ (măgărească)

Boală infecțioasă, contagioasă, epidemică, produsă de un microb. Se manifestă în special la copiii preşcolari şi şcolari, în perioadele reci ale vremii, prin inflamația acută a căilor respiratorii, care produce accese de tuse convulsivă spasmodică, chinuitoare, ducând uneori la vărsături. Accesele de tuse convulsivă apar în special noaptea.

Netratată la timp şi corespunzător, boala produce frecvent complicații (bronhopneumonie) şi predispune sau activează infecția tuberculoasă.

Tratamente populare

- Se bea lapte de măgăriță, de mai multe ori pe zi, în special noaptea, la culcare.
- Se afumă copilul cu balegă de măgar.
- Ceaiuri din cimbrişor, cimbru de grădină, fenicul, iarbă mare, ienupăr, isop, lumânărică, mac de câmp, nalbă mare, flori de salcâm, scai vânăt, schin, soc, podbal, pătlagină, plămânărică, porumbar, şovârf, sunătoare, tătănească, flori de tei, trei frați pătați, unguraş, urzică, urzică moartă, vâsc (de măr sau păr, mai ales), frunze de zmeur, boabe de porumb, frunze, flori şi/sau rădăcină de leuştean, mentă, busuioc, din paie de ovăz, cu zahăr candel, cu semințe de orz. Deosebit ce eficient era considerat ceaiul din spin albastru şi coada şoricelului.
- Sirop de ridiche neagră, preparat astfel: se ia o ridiche mai mare, se scobeşte şi se pune în loc zahăr sau miere de albine. După 2-3 ore, se obține un sirop, din care se iau 1-2 lingurițe, înainte de mese, iar seara, înainte de culcare.
- Sirop de cimbru, 2 linguri la 2 căni cu apă fierbinte, la care se adaugă o cană cu miere. Se ia câte o lingură, de mai multe ori pe zi.

TUSE CONVULSIVĂ

În cazul inflamării acute a căilor respiratorii, care produce accese de tuse spasmodică, chinuitoare şi chiar vărsături, sunt recomandate:

- Ceai de cimbrişor, 2 linguriţe de plantă opărită cu o cană de apă clocotită. Se bea câte o cană de 3 ori pe zi.
- Ceai din frunze şi flori de foaie grasă, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai de foaie grasă, ventrilică, rădăcină de spiculeţe şi frunze de pătlagină (2 linguri din fiecare), 2 linguriţe de amestec la o cană. Se beau 2 căni pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.
- Ceai de plămânărică, 2 linguriţe de plantă la o ceaşcă. Se beau 3 ceşti pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.
- Ceai de toporaşi, o linguriță de flori şi frunze sau de rădăcină la o cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai de isop, 2 linguriţe de plantă opărite cu o cană de apă în clocot. Se ia câte o lingură de infuzie la fiecare oră.
- Contra tusei convulsive, numită popular ***„tuse măgărească''***, pe alocuri, se pun căţei de usturoi fără coajă, la gâtul bolnavului, aplicați cu o bucată de pânză sau cu un tifon.
- Ceai de fructe zdrobite de fenicul, 5-6 fructe la o cană de apă clocotită, pentru sugari şi 10-15 fructe, pentru adulți. Se bea ceaiul într-o zi, după mesele principale.
- Ceai de porumbar, o linguriță de flori la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de scai vânăt, 2 linguri la cană. Se beau 4 linguri pe zi.
- Ceai de vâsc, 2 linguriţe la o cană cu apă călduță, macerate 8 ore. Se bea o cană în 2 reprize, cea de a doua seara, la culcare.
- Ceai de şovârf, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Amestec din sucul a 3 lămâi, 2 albuşuri de ou, ½ de cană de zahăr şi o cană de ulei de măsline. Se ia câte o linguriță în acces de tuse.
- Sirop de limba mielului, 3 linguriţe cu frunze cu frunze şi o ½ cană de apă, într-un mixer. După amestecare, se adaugă o cană cu miere şi sucul de la 2 lămâi. Se iau 1-2 linguri pe zi.
- Sirop de cireşe (2 căni), o cană cu apă, felii de la 2 lămâi şi 2 căni cu miere. Se fierbe la foc mic, până ce cireşele se îmnoaie. Se iau câteva linguri pe zi, în funcție de tuse.

- Sirop de iarbă mare, podbal, alge roşii, tătănească şi 2 căni de apă. Se fierbe până ce rămâne ½ din cantitatea inițială. Se adaugă apoi miere de albine. Se iau 3-4 linguriţe pe zi.
- Sirop de scoarță de ulm, tătănească, coada şoricelului, cimbru, mentă, unguraş şi roiniță, 4 căni de apă şi 4 linguri de miere.
- Ceai din flori de soc, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi, ultima seara, la culcare, împreună cu o aspirină, pentru o transpirație abundentă.
- Ceai de flori de tei, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de brusture, 3-4 linguri la un litru de apă rece, care se fierbe ½ de oră. Se beau 4 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din rizomi de pir medicinal, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai din flori sau din rădăcini de ciuboțica cucului, 2-3 căni pe zi. La ceaiul din rădăcini se recomandă şi adăugarea unui vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizare.
- Ceai din frunze de frasin, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de muşeţel, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din coajă de salcie, 2 linguri la cană. Se beau 3 linguri pe zi.
- Ceai din țintaură, o linguriță la o cană, care se bea în 3 reprize, într-o zi.
- Ceai din flori de levănțică, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Băi locale cu ceai din făină de muştar negru. Frecții cu oțet amestecat cu tinctură de flori de petale de trandafir (2 linguri la 100 ml de alcool rafinat, macerat timp de 5 zile).

GUTURAI

(corită, rinită, gutunari, troahnă, trohnărie, bâhniță)

Inflamație acută a mucoasei nazale, provocată de un grup de viruşi şi manifestată printr-o secreție apoasă persisitentă, care apare din cauza răcelii, a timpului friguros şi a umezelii reci.

Tratamente populare

- Inhalații cu fum de făină de porumb, de coji de ceapă, coji de usturoi puse pe cărbuni; cu semințe de busuioc aprinse, cu ardei iute, flori de bujor roşu, flori de cimbru de grădină, cu sămânță de cânepă, cu cotoare uscate de mărar, cu putregai de răchită, cu fum de tămâie, cu tutun.
- Inhalații de aburi de la pietrele de râu înfierbântate în foc, peste care se toarnă apă rece, de la cărămizi noi şi înfierbântate peste care se toarnă oțet; de la fierturi de frunze de nuc, de flori de muşețel, cu aburi de la apă sărată.
- Inhalații cu apă rece, oțet, saramură, spirt, rachiu, zeamă de ceapă.
- Se ,,trage'' pe nas, ,,tărie'' de la hrean proaspăt ras prin răzătoare.
- Băi fierbinți la picioare cu apă sărată, cu apă fierbinte în care s-a pus cenuşă sau boabe de muştar pisate, cu scuturătură de la fân, cu menta broaştei, frunze de nuc, cu şovârf.
- Oblojeli cu hrean ras şi macerat în oțet, puse pe moalele capului, cu mămăligă fierbinte sau cu tărâțe de grâu opărite, cu zeamă sau mujdei de usturoi.
- Se consumă usturoi pisat cu oțet de mere.
- Ceaiuri fierbinți din coji de ceapă, din tărâțe de grâu, flori de gherghină, frunze de leuştean, de mentă, de nalbă, din semințe de ovăz, flori de muşețel, de salcâm, de soc, din petale de trandafir, flori de tei sau de trifoi alb, ciuboțica cucului, ienupăr.
- Consum de vin fiert cu ardei iute, piper negru sau scorțişoară, îndulcit cu zahăr; de rachiu amestecat cu gălbenuş de ou sau cu untură de pasăre; de terci fierbinte din făină de porumb şi hrean ras, amestecat cu oțet.
- Consum de usturoi, de 3 ori pe zi, după mesele principale.
- Mestecare de faguri de miere sau de propolis.
- Inhalații de aburi de rădăcini de tătăneasă mărunțită, puse în apă clocotită. Se acoperă capul şi vasul cu un prosop, pentru a obține un efect mai repede şi mai bun.
- Inhalații de aburi din oțet de mere, pus în apă clocotită.
- Consum de varză crudă, pătrunjel, ardei, lămâie, coacăze.
- Aspirarea pe nas de suc de lămâie, până când lichidul ajunge în faringe.
- Masaj, comprese cu apă caldă pe față, pentru calmarea durerilor sinusului.

GUTURAI, INFLAMAȚII DE SINUS FRONTAL ŞI MAXILAR

- Băi fierbinți la picioare cu fiertură din făină de muştar, 2 linguri la 3 litri de apă clocotită.
- Elixir cu unguraş: amestec de 10 g de unguraş, 30 g de semințe de anason, 15 g de gălbenele, 13 g de talpa mâței, 3 linguri la un litru de vin alb natural, care se fierbe 3-4 minute. Adulții folosesc întreaga cantitate pe parcursul unei zile, copii de până la 6 ani, iau câte o linguriță de 3-4 ori pe zi, iar copii de până la 12 ani, o lingură de 4-5 ori pe zi.
- ,,Ceai'' cu sare formică, o linguriță la ½ de cană de apă clocotită. După răcire, cu o pipetă se pun în nas 3-4 picături de mai multe ori pe zi.
- Inhalații cu frunze de fenicul şi mărar, care se resfiră pe o tavă şi se pune pe aragaz. Se inspiră vaporii de gajați.

Guturaiul de fân (coriza spasmodică) se poate trata prin inhalații de vapori de apă sau apă în care s-au adăugat plante calmante, precum: tarhon, levănțică, cimbru de grădină, cimbru de câmp.

- Mâncați 2-3 căței de usturoi de 3 ori pe zi, timp de o săptămână. Sinusurile se vor decongestiona în mod sigur.
- Dizolvați o tabletă de vitamina C de 500 g într-o ceaşcă cu apă călduță. Aplicați soluția direct în nări cu o pipetă, folosind o jumătate de doză pentru fiecare nară, de 2 ori pe zi.
- La țară, pe alocuri, bolnavii scapă de problemele cu sinusurile prin mestecare de fagure de miere.
- Ceai din semințe de cimbrişor, în care s-a adăugat o lingură de suc de lămâie şi ceapă. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din petale de trandafir de dulceață, o lingură la o ceaşcă. Se pune direct în nări cu pipeta.
- Inhalații cu ceai din tătănească. Acoperiți-vă capul şi vasul în care fierbe infuzia, cu un prosop, pentru a inspira vaporii degajați.
- Inhalații cu ceai de cimbru, lumânărică şi oțet de mure.
- Masaj şi comprese cu apă caldă pe față. Calmează durerile sinusurilor.

- Consumați varză (unul din alimentele cele mai bogate în vitamina C), varză acră, citrice, polen, propolis, drojdie de bere, germeni de grâu (grâu încolțit).
- Inhalații cu oțet de mure. Amestecați câte ½ cană de oțet de mure şi apă. Dați un clocot şi inhalați aburii.
- În zona Munților Apuseni, sinuzita se trata cu fumigații cu balegă de vacă.
- În Bucovina, se lua balegă de cal şi de vacă, precum şi tărâțe de grâu şi se fierbeau, iar pasta rezultată se punea pe o pânză şi se aplica pe piept, pe frunte şi pe față.
- Ceai cu violete, o lingură la o cană. Se beau 4-5 căni pe zi, îndulcite cu miere.
- Ceai de troscot, o linguriță la o ceaşcă. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai cu hamei, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.

TUBERCULOZA PULMONARĂ
(ftizie, oftică, oftigă, boală de plămâni)

Este o boală infecto-contagioasă, cronică, produsă de bacilul tuberculos (bacilul lui Koch), cu localizare la nivelul aparatului respirator (bronhii şi plămâni). Infecția se face pe cale respiratorie, prin inhalarea aerului conținând bacilii tuberculoşi răspândiți de un bolnav, mai rar pe cale digestivă, prin consumarea de lapte provenind de la un animal bolnav, de obicei în copilărie, constituind perioada primară, când apar leziuni pulmonare.

Tratamente populare

- Ceaiuri din conuri de brad, de frunze şi flori de barba ursului, din vârfuri (muguri) de brad, pin sau molid, de iarbă mare, lumânărică, lumânarea Domnului, de măceşe, muguri de mesteacăn, de plămânărică, de peliniță, mătase de porumb, mătase şi spice de porumb, de scaieții pământului, din flori de soc, de troscot, țuşnică, vâsc de pădure (îndeosebi de stejar), de vâsc împuşcat, din ovăz, din flori de salcâm, din ocheşele (vâzdoage), ciuboțica cucului, limba vacii, din rădăcini de nalbă, arpacaş, smochine şi curmale, de boabe de porumb roşu şi petale de trandafir.
- Sucuri din conuri tinere de brad, din vârfuri de crengi de brad şi de fag sau molid.
- Sirop din zeamă de ceapă şi pătlagină, din vin alb sau roşu, în care s-au plămădit plămânărică şi unguraş, cu zahăr.

- Miere de albine cu argințică, sămânță de busuioc, muguri de brad, hrean ras, rădăcini de iarbă mare, tătănească, lăptişor de matcă, lapte dulce, 2-3 gălbenuşuri de ou, untură de gâscă, pucioasă şi puțin praf de puşcă, lapte de capră nefiert, lapte de iapă sau de măgăriță, de oaie.
- Consum de grăsime de bursuc, de gâscă, de urs sau untură de peşte, pusă în terci de făină de porumb; de fiertură de morcovi şi sfeclă, amestecată cu miere de albine, de borş crud (cât mai mult), de usturoi (cât mai des, zilnic dacă se poate); de slănină crudă cu usturoi, când se bea ceai din floare de alun sau lapte nefiert de ceapă roşie; de miere, de hrean, avrămeasă, busuioc şi buruiană împuşcată, fierte în apă; de miere şi iarba codrului, de fiertură de mure amestecată cu untură ori fiertură de coada şoricelului cu untdelemn, de iarbă mare cu vin, fiertură de frunze şi rădăcini de pătlagină în lapte dulce; consum de borş crud şi slănină crudă (la amiază şi seara), de rădăcini de iarbă mare şi tătănească, rase cu miere de albine.
- Cataplasme cu frunze şi rădăcini de pătlagină, tocate şi fierte în lapte dulce, aplicate pe piept.
- Consum de cărbuni stinşi şi pisați, în apă călduță.
- Inhalații cu fum de urzică, pusă pe un fier înroşit în foc.
- Legători pe piept cu boz pisat.
- Băi cu tărâțe de grâu sau cu scuturătură de fân, urmate de frecții cu apă sărată (saramură) pe piept.
- Oblojeli la piept cu seu de oaie, cu tărâțe de grâu opărite, cu ceapă şi untdelemn cald, cu muştar şi tărâțe de grâu.
- Ceaiuri din muşețel amestecate cu untdelemn, concomitent cu clisme din aceste lichide.
- Un remediu des folosit în tuberculoză constă în consumul de pulbere de iarbă dulce şi miere de albine polifloră, pe pâine, cu o oră înainte de mesele principale. Seara, înainte de culcare se beau 2 lingurițe de amestec ,,ca să rămână uns coşul pieptului toată noaptea'', cum se precizează într-un manuscris din 1728, aflat la Academia Română.
- Cataplasme cu fiertură de isop (frunze, flori şi fructe) aplicate pe piept concomitent cu consum de ceai din această plantă. Acelaşi tratament se aplică şi cu limba mielului.
- Vin de roiniță, un pumn de flori proaspete fierte într-un litru de vin alb sau roşu, din care se bea câte un păhărel, de 3 ori pe zi, ca aperitiv.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Ceai de turiță mare, o lingură la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din frunze şi flori de cinci degete, o lingură la o cană. Se beau 4-5 căni pe zi.
- Oțet din sevă de mesteacăn, preparat astfel: primăvara, când seva se urcă în ramuri, se face o gaură adâncă de 3-4 cm, cu un sfredel, în trunchiul unui mesteacăn, se pune în gaură o țeavă, prin care va curge seva. Aceasta are un gust dulce, din care se face oțet. Se consumă 2-3 linguri într-o cană cu apă, de 2-3 ori pe zi. Sucul de mesteacăn se poate consuma şi ca atare, 4-6 linguriţe pe zi, înainte de mesele principale, ultima seara, la culcare, fără a se mai ingera lichide şi alimente.
- Când cineva e ,,strâns la piept'', se pun pe piept fierturi cu tărâțe de grâu.
- Cură cu usturoi. Are mari propietăți tuberculostatice. Sunt deosebit de benefice şi ceaiurile din căței de usturoi, 3-4 bulbi pisați la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi, odată cu mesele principale.
- Cură cu miere de albine şi cu propolis, timp îndelungat.
- Ceai cu hamei, o căniță de fructe, la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi, neîndulcite.
- Ceai de troscot, 2 linguri la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Cură cu miere şi hrean: un pumn de hrean dat prin răzătoare la 1/4 kg de miere. Se amestecă bine şi se lasă 1-2 zile la macerat. Se iau 2 linguri zilnic, înainte de mesele principale.
- Pastă de petale de trandafir de dulceață cu miere: 2 linguri la o cană cu miere. Se lasă la macerat 5-7 zile, după care se consumă 2 linguri pe zi, dimineața şi seara.
- Ceai de coada calului, 4-5 linguriţe la 1,5 l. Se bea călduț, în cursul unei zile.
- Ceai din teci de fasole, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de plămânărică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de violete, o lingură cu flori, frunze şi tulpini la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din ghimbir, tătănească, iarbă mare, flori de soc, rădăcini de laptele cucului şi coada şoricelului, câte o linguriță din fiecare, la un litru de apă, care se fierbe până ce lichidul scade la jumătate. Se strecoară şi se adaugă o linguriță cu ulei de mentă şi o cană cu miere. Se ia câte o linguriță la fiecare 2 ore.
- Ceai din traista ciobanului, o linguriță la o ceaşcă de apă clocotită. Se strecoară şi se beau 2-4 ceşti pe zi.

- Ceai din frunze de ulm roşu, o lingură la o cană. Se beau 4-5 căni pe zi, fracționat, înainte de mesele principale şi una seara, la culcare.
- Lapte de soia, o lingură de boabe pisate la o cană cu apă. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Fulgi de ovăz cu miere, o lingură la o cană. Se iau 4-5 linguriţe pe zi.
- Ceai de tătănească, nalbă mare, rocoină şi ulm roşu, câte o linguriță din fiecare la o cană cu apă. Se bea întreaga cantitate într-o zi.
- Băi calde, urmate de frecționare energică cu sare şi masaj, pe zona toracelui.
- Pe piept şi în zona corespunzătoare de pe spate, se aplică, alternativ, pentru scurt timp, comprese fierbinți, apoi reci. Compresele se aplică şi pe întreaga lungime a şirei spinării, pe stomac, ficat şi splină, cu efecte benefice.
- Comprese cu semințe de in, lumânărică, verbină, isop, podbal, mierea ursului şi rădăcină de nalbă mare, opărite cu ½ litru de apă.
- Deosebit de eficiente în caz de tuberculoză sunt şi ceaiurile din: amăreală, bănuțel, coada calului, ienupăr, isop, muşchi de piatră, nuc, pătlagină, salvie, schinduf, toporaşi, nalbă de grădină, podbal, troscot, o linguriță la o cană.

HEPATITA EPIDEMICĂ

Este o boală acută, infecțioasă a ficatului şi contagioasă, caracterizată prin icter, tulburări digestive, materii fecale decolorate, uneori închise la culoare, oboseală, mărirea ficatului. Boala este produsă de virusul hepatic epidemic şi poate fi tratată corect numai la spital. Ca adjuvanți, în afara tratamentului medicamentos şi a unui regim alimentar corespunzător prescrise de către medicul specialist, sunt recomandate:

- Decoct din făină de secară, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi. Din făină se prepară şi pâine, care trebuie consumată zilnic, până la însănătoşire şi chiar 1-2 luni după aceea.
- Infuzie sau decoct din mlădițe tinere de ienupăr, 2 linguriţe la o cană. Se bea câte o linguriță din oră în oră, până la terminarea cănii, în cursul unei zile, până la însănătoşire.
- Infuzie din fructe de cătină albă, 2 linguri la 500 ml de apă clocotită, cantitate care se bea în cursul unei zile, timp de 2-3 luni. Fructele de cătină albă se pot folosi şi în siropuri, cu miere de albine sau zahăr.

- Infuzie de sunătoare, o lingură la o cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Infuzie din muguri de alun, 1-2 linguriţe la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din fructe de armurariu, 1-2 linguriţe la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi, prima cană dimineaţa, înainte de micul dejun, iar a doua cană se bea în 2 reprize: o jumătate după masa de prânz şi cealaltă jumîtate, după masa de seară, stând culcat pe partea dreaptă, 20-30 de minute.
- Infuzie din trifoişte de baltă, 1-2 linguriţe la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi. Benefice sunt şi infuziile de anghinare, cicoare, cruşin, isop, frunze de mesteacăn, muşeţel, păpădie, de porumb, rostopască, schinel, sulfină, sunătoare.

Fructe:

- Afine, agrişe, cireşe, cicoare sălbatică, coacăze negre, fragi, gutui, măr, măsline, portocale, prune, struguri.

Legume:

- Cartof, fasole verde, hrean, lăptucă, morcov, pătrunjel, păpădie, ridiche neagră, sparanghel, ţelină, vinete, varză.

Apiterapie:

- Consum de polen de albine, 15-20 g pe zi, înainte de mese. Cura durează o lună de zile, urmată de 2 luni de pauză şi se repetă astfel de 4 ori pe an, câte o lună pe trimestru.

TRATAMENTE POPULARE PENTRU ALTE BOLI TRANSMISIBILE

FEBRA TIFOIDĂ (lingoare, boală mare)

Este o boală infecto-contagioasă epidemică produsă de bacilul tific, contractat prin ingestia apei sau hranei contaminate cu fecale, caracterizată prin febră continuă, splină mărită, tulburări digestive (mai ales diaree), nervoase, oboseală, pierderea poftei de mâncare, dureri musculare şi abdominale etc.

- Ceai de rădăcină de iarbă mare, din scoarţă de mălin, de orez, de ovăz.

- Vin fiert cu piper, scorțișoară şi ienibahar, îndulcit cu puțin zahăr.
- Consum de mujdei de usturoi.
- Se înfăşoară bolnavul cu un cearşaf ud cu oțet şi fiertură din rădăcină de leuştean.
- Legători la cap şi la tălpi cucurcubețică sau frunze de captalan zdrobite, cu hrean şi oțet.
- Băi cu fierturi din iarba răului, cu lingoare şi fasole sălbatică, cu flori sau scuturătură de fân, cu iarbă mare culeasă în ziua de Sf. Toader, cu tătănească, părul porcului, cu frunze şi mlădițe de salcie albă sau cu frunze de podbal.
- Inhalații de aburi cu fierturi de flori sau de scuturătură de fân, de iarbă mare, frunze de nucşoară, tătănească, părul porcului, salcie albă, podbal, hrean ras în oțet, frunze de leuştean, usturoi pisat şi oțet.
- Afumări, spălări şi consum de ceai din rădăcină de iarbă mare.
- Ceaiuri din drobiță, în loc de apă.

TIFOS EXANTEMATIC

Boală infecțioasă şi contagioasă provocată de mizerie, sărăcie, foamete şi necurățenie, caracterizată prin febră mare, delir, amețeli, pierderea cunoştinței, dureri mari de cap, musculare, somnolență, pete negre-vineții pe piele, buze şi limbă umflate, căderea părului.

- Se înfăşoară bolnavul în cearceafuri înmuiate în apă rece, stropite cu oțet, cu rachiu, cu spirt, cu chişleag, cu țuică şi ardei iuți sau piper negru.
- Băi cu apă rece, de mai multe ori pe zi.
- Oblojeli cu cartofi cruzi pisați şi oțet sau cu rădăcini de leuştean pisate şi stropite cu oțet.
- Fumigații şi inhalații cu aburi de pe pietre albe de râu înfierbântate şi puse în apă rece, cu fum de la o pânză de cânepă arsă, cu aburi de la fiertură de barba ursului, floare sau scuturătură de fân, iarbă mare, frunze de nuc sau de răchită, podbal, scai, aburi de la stingerea varului.
- Ceaiuri din fructe de afin, rădăcini de brusture, fructe de cătină albă, cârcei de castraveți, holeră, curcubețică, mentă, pelin verde, potroacă.
- Regim alimentar: borş cu zarzavaturi, cartofi copți, chişleag, compot de coarne, mere şi alte fructe, pepeni, rachiu cu cârmâz.

LEPRĂ

Boală infecto-contagioasă cronică, provocată de un bacil, localizată în special pe piele, pe sisitemul nervos periferic şi pe mucoase, manifestată prin leziuni care apar pe tot corpul sau în gură, cu posibile pierderi ale degetelor de la mâini şi picioare, ale nasului şi uneori ale unor porțiuni din corp. Bolnavii sunt izolați şi îngrijiți în spital sau colonii speciale, numite leprozerii.

- Regim alimentar hrănitor, bazat pe legume şi fructe proaspete.
- Ceaiuri cu smirnă, înainte de mese şi de culcare.
- Ceai de trifoi roşu, ştevie creață, obligeană, rădăcină de brusture, de lăsnicior, păpădie.

HOLERĂ (coleră, cotarcă)

Boală gastrointestinală acută, contagioasă, foarte gravă, manifestată prin dureri foarte mari de stomas, vărsături, diaree, deshidratarea țesuturilor şi tulburarea tuturor funcțiilor organismului. Netratată duce adesea la moarte.

- Bolnavii erau tratați cu fierturi din buruiana spinoasă numită holeră şi oblojeli cu zirnă, jaleş, stânjenei galbeni, avrămeasă, floare de leac, gălbenele.
- Legători pe burtă cu piper, usturoi şi pucioasă.
- Ceai din mentă, de ghințură galbenă.
- Clisme cu fiertură din coajă de stejar alb sau mălin.
- Consum de fiertură din făină de ovăz, din frunze şi/sau scoarță de ulm roşu, de lapte de soia.

RUJEOLĂ (cori, pojar, focuşor, bubatul cel mic)

Boală infectocontagioasă de natură virotică, manifestată prin febră, catar oculo-nazal şi al căilor respiratorii, erupție caracteristică a pielii şi mucoaselor. Afectează în special copii între 2 şi 10 ani, fiind foarte frecventă şi foarte contagioasă. Netratată corect, poate da naştere la complicații grave (bronhopneumonie, otită etc)

Tratamente populare

- Pentru a uşura ieşirea petelor şi bubiţelor, se dă bolnavului să bea zeamă de castraveţi muraţi, de merişoare, borş acru, ceai de pelin, de rug de mure de pădure, chişleag, lapte acru.
- În mai multe zone ale ţării, pentru a grăbi erupţia de pe piele, se administrează cârmâz cu rachiu şi se fac frecţii cu această tinctură pe frunte şi pe buric sau se bea vin fiert cu cârmâz, vin cu zeamă de varză ori ceai de muşeţel.
- Ca să iasă mai repede coriul, copiilor li se dădea să bea ,,mustul'' rezultat din spălarea unor faguri de miere şi se spălau cu oţet, după care se înveleau bine, ca să transpire abundent. Bolnavii nu trebuiau să mănânce mâncăruri acre, sărate şi piperate.
- Oblojeli cu tărâţe de grâu încălzite, cu boabe de linte fierte şi făcăluite, cu bob fiert amestecat cu rachiu, aplicate pe stomac.
- Băi cu moare de varză, frecţii cu rachiu de drojdie sau cu spirt, comprese cu moare de varză şi rachiu.

VARIOLĂ (vărsat de vânt, vărsat negru)

Boală infectocontagioasă de natură virotică, manifestată prin erupţia unor pete roşii, cu aspect de băşici şi temperatură ridicată. Apare primăvara, în special la copii, din cauza răcelii. Se caracterizează prin dureri de cap, fierbinţeli, somnolenţă, apariţia unor băşici dese, pline cu apă care dau naştere la mâncărimi şi usturimi.

Tratamente populare

- Se ţine bolnavul în casă la căldură, 2 săptămâni şi i se interzice să se scarpine, pentru a nu rămâne ,,semne'' (cicatrici, răni).
- Ca să iasă vărsatul mai repede, se fac oblojeli cu frunze de bob verde sau cu humă (argilă), cu alcool camforat şi cu piper negru, aplicate la gât.
- Spălări cu apă rece, fiertură de boz, de busuioc, cimbru de grădină, coada şoricelului, faptnic, scuturătură de fân, focuşor, lapte dulce nefiert, cu fiertură din frunze de mac de

câmp, crengi de măr dulce, mătrăgună, de pelin, de plescăiță, cu rachiu, spirt, moare de varză sau cu fiertură de buruiană de vărsat.

BRÂNCĂ (erizipel)

Boală contagioasă specifică porcilor, caracterizată prin lipsa poftei de mâncare şi prin apariția unor pete violacee. La oameni apare rar, când cineva a consumat carne de porc bolnav de brâncă. Se manifestată prin umflarea capului şi a venelor de la gât, a feței, dureri mari de cap, umflarea gurii, dureri la încheieturi, la picioare, lipsa poftei de mâncare.

- Oblojeli cu rădăcină de brânca porcului, fiartă şi îngroşată cu tărâțe de grâu; cu rădăcină de brânca porcului dată prin răzătoare şi amestecată cu untdelemn sau plămădită în rachiu; cu mațe de dovleac (bostan) prăjite în ulei; cu coajă de tei macerată în rachiu, spirt sau oțet.
- Spălături cu fierturi din rădăcină de brânca porcului, cu rădăcină de brusture, ştevie creață la care se adaugă smirnă (pulbere).
- Ceai de rocoină, o lingură de plantă mărunțită la un litru de apă clocotită, care se bea într-o zi.
- Cataplasme din merişor proaspăt cu fiertură din rădăcină de brusture, salvie şi ghimbie. Din aceste plante se fac şi ceaiuri, care se consumă zilnic, 2-3 căni.
- Cataplasme pe zonele afectate cu cartofi cruzi şi raşi, de mai multe ori pe zi.

DIFTERIE

Este o boală infecțioasă acută provocată de o bacterie specifică, care se răspândeşte prin contac apropiat cu purtătorul afecțiunii, manifestată prin inflamarea gâtului, dureri de cap, dificultăți de înghițit, respirație urât mirositoare şi uneori greață. Vărsăturile şi diareea constituie principalele simptome, care pot fi asociate cu migrene, stare de slăbiciune, apatie şi puls accelerat. Copii se plîng, la început, că sunt obosiți şi somnoroşi.

Tratamente populare

- Gargară cu ceai de smirnă, la care se adaugă un vârf de cuțit de ardei iute. Se aplică apoi o cataplasmă fierbinte pe gât, urmată de o compresă rece.

- Ceai din frunze de zmeur roşu.
- Consum de suc neîndulcit de ananas. Ceai din trifoi roşu, ştevie creață, obligeană.
- Regim alimentar bazat exclusiv pe lichide, în special de sucuri de fructe.

POLIOMIELITA (paralizia infantilă)

Este provocată de un virus şi se transmite prin contac de la om la om. Boala se manifestă prin slăbiciune, muşchi rigizi şi dureroşi, durere violentă de cap, tulburări gastrointestinale, stări de agitație, gât înțepenit şi în cele din urmă, slăbirea şi paralizia muşchilor.

- Ceaiuri din scoarță de mălin, de plop, rădăcină de odolean, de păpădie, cu gura lupului, iarba mâței, trifoi roşu, ştevie creață.
- Ceai din odolean, iarba mâței şi rădăcină de obligeană, câte o linguriță din fiecare la o cană. Se bea un sfert de ceaşcă la fiecare 2 ore. Se poate consuma cât mai mult ceai în loc de apă, findcă nu are efect nociv. La copii, câte o lingură de 2-3 ori pe zi, îndulcit cu polen, miere sau zahăr.
- O lingură de nuci măcinate, amestecate cu o lingură de miere, într-o cană cu lapte. Se bea încet, înghițitură cu înghițitură, de 2 ori pe zi.

ANTRAX
(dalac, cărbune, bubă rea, pustulă malignă)

Boală infectocontagioasă comună omului şi animalelor, produsă de bacilul antrax. Se manifestată prin abcese care cuprind toate straturile pielii. La om, boala este transmisă de la animale, prin consum de carne etc.

- Oblojeli cu fiertură de dalac (plantă numită şi cuişor, bobiță, mărul lupului, bobița lupului, poama vulpii şi răsfug), în lapte dulce, care se aplică pe zona afectată.
- Oblojeli cu usturoi pisat, iarbă de puşcă şi pucioasă, care se pune pe o frunză de viță de vie şi se aplică pe rană.
- Oblojeli cu prăjeli cu burete de bubă, untură de iepure, săpun de casă.

- Cataplasme cu ceară coaptă, cu balegă de vacă, cu rădăcină de boz pisată, cu flori de gălbenele amestecate cu praf de puşcă şi usturoi pisat, aplicate pe răni.
- Cataplasme cu urzici şi 9 boabe de grâu, o prună neagră şi pânză de păianjen, amestecate cu miere de albine, sare, burete pucios sau cu buruiană de dalac pisată şi zeamă de prune coapte. În zeama care se pune pe bube se adaugă uneori şi fiere de porc.
- Oblojeli cu lapte fiert cu pelin, cu fierturi de cicoare, pir şi părul porcului.
- Cataplasme cu rădăcină de boz sfărâmată sau cu flori de gălbenele, amestecate cu praf de puşcă şi usturoi pisat.
- Consum din zeamă de buruiană de dalac pisată. Sucul se pune şi pe bubă.
- Spălături cu fiertură de cicoare, pir şi părul porcului. Se aplică şi comprese.

Tratamente populare

Pentru muşcături de câine:

- Se leagă mâna sau piciorul mai sus de muşcătură, se stoarce apoi rana iar dacă se bănuia că animalul era turbat, se ardea rana cu un fier înroşit în foc.
- Se căutau gândaci de frasin, numiți şi gândaci de turbă, se uscau şi se pisau. O parte din praf se presăra pe rană iar o parte se amesteca cu borş proaspăt sau cu rachiu de drojdie şi i se dădea bolnavului să bea.
- Oblojeli cu cenuşă de cărbune pisat, cu grăsime, lapte dulce, pâine muiată în vin roşu, cu sacâz pisat, țuică, usturoi, tutun.
- Comprese cu gaz, lapte dulce şi fasole negre, arse şi măcinate sau cu boabe de fasole umflate în apă şi despicate, legate cu un ban de metal (aramă sau argint).

Pentru muşcături de şarpe:

- Se lega strâns locul de deasupra muşcăturii, pentru a nu circula veninul „la inimă''. Se sugea apoi sângele contaminat şi se scuipa, iar în caz că se ştia că şarpele era veninos, se tăia carnea de pe locul muşcăturii şi se ardea rana cu fierul înroşit. Muşcătura se spăla cu apă rece în care au fost ținute frunze de alun, lapte dulce fiert şi se ungea cu mujdei de usturoi.
- Cel muşcat de şarpe trebuia să bea mult lapte dulce fiert.

- Legători cu frunze de alun muiate în apă, cu caş dulce, cu leuştean sau cu piele de şarpe, muiată în apă fiartă sau cu piele de năpârcă. Rana se mai afuma cu os de şarpe pus în foc.

RÂIE (scabie)

Boală de piele de natură parazitară, caracterizată printr-o puternică mâncărime a pielii, mai accentuată noaptea şi prezența pe piele a unor mici vezicule. Se localizează în special în regiunile interdigitale, mameloane etc.

- Frecții cu leşie de ciocălăi, amestecată cu ardei iute, cu soluție de piatră acră sau piatră vânătă, sau cu praf de puşcă, de pucioasă amestecată cu dohot, cu grăsime nesărată, cu zeamă de tutun.
- Oblojeli cu fierturi de surcelele de brad, cu buruieni de râie, de sămânță de cânepă pisată, rădăcini de iarbă mare, lemnul câinelui, păpădie, părul ciutei, pelin, muşețelul calului, stirigoaie, rădăcini de stevie.
- Alifie din piatră vânătă topită în grăsime, pucioasă amestecată cu grăsime de vită, cu untură de porc sau cu seu de oaie, cu piatră vânătă şi pucioasă, cu ceapă albă, grăsime nesărată, apă de var, untură şi cenuşă, praf de puşcă sau ceapă albă.
- Se unge pielea afectată cu alifie din pucioasă, piatră acră şi/sau piatră vânătă, din ceapă fiartă în untură şi praf de pucioasă, din flori de câmp, sămânță de cânepă pisată, untdelemn şi untură de porc fierte cu smânână; cu unt şi piatră vânătă; cu săpun, ceapă coaptă şi praf de puşcă.
- Frecții cu leşie de ciocălăi de porumb, cu ,,petrol'' (gaz lampant), cu fiertură din frunze şi coajă de păr, de corzi de viță de vie, de schinduf; cu tutun, urină şi rachiu, cu fiertură din coajă de stejar, cu zeamă de varză şi fiertură de boz, cu rachiu de tescovină şi săricică, cu fiertură de mătreața broaştei, de frunze de soc, conuri şi muguri de brad, pin sau molid, de coada calului amestecată cu pucioasă, precum şi cu ceai din scoarță de lemn câinesc.
- Alifie din pucioasă şi stirigoaie, de iarbă mare şi sămânță de cânepă pisată, din şoricioaică, coajă de gorun şi leşie de ciocălăi; cataplasme cu zeamă din rădăcini de ştirigoaie.

Erizipelul (brâncă, orbalț)

Boală infectocontagioasă a pielii şi a țesutului subcutanat, datorat unui streptococ, localizată cel mai adesea pe față, apoi pe membrele superioare şi inferioare, manifestată prin inflamarea, înroşirea şi tumefierea tegumentelor atinse, însoțite de dureri locale, frisoane şi stare febrilă.

În prezent se tratează cu antibiotice sau cu sulfamide, iar în medicina populară se trata prin:

- Oblojeli cu fiertură de morcovi de câmp, cu muşchi de lemn, cu mâzgă de soc, stropită cu spirt sau cu rachiu de tescovină, cu ceai concentrat din frunze de arin.
- Spălături cu fierturi din planta săpunul porcului, după care se unge cu spirt medicinal, cu bubernic, ridiche neagră şi săpun.
- Oblojeli cu miere de albine şi făină de porumb, cu sare şi făină de porumb, peste care se presară praf de mentă uscată.
- Băi locale şi cataplasme cu fiertură de arin negru, cu muştar alb, frunze de podbal, coajă de soc tânăr şi verde, cu iarba porcului (ştir), coajă de corn, iarba tâlharului şi mai ales iarba orbalțului.
- Legători cu bob fiert, rădăcini de boz, frunze de captalan, castraveți murați, frunze de frasin fierte, iarbă roşie de baltă, sămânță de in cu lapte dulce, măselariță, frunze de mesteacăn şi de nuc, frunze şi rădăcini de podbal.
- Oblojeli cu boştină de miere, ceapă roşie stropită cu oțet sau cu rachiu, ghindă fărămițată şi prăjită, cu borş proaspăt sau cu amestec de chişleag şi huşte de porumb, cu nisip şi sare caldă.
- Afumări cu câlți, puzderie sau sămânță de cânepă.
- Inhalații cu fum din planta orbalț sau de măselariță, puse pe jeratic.
- Gargară cu fiertură din frunze de ciumăfaie, măselariță sau orbalț, fără a se înghiți ceaiul deoarece este toxic.
- Spălări cu fiertură de morcovi porceşti şi muşchi de lemn. Cu morcovi fierți se fac apoi oblojeli pe partea de piele afectată.
- Se mai foloseşte ,,focul viu'', astfel: se face foc din lemn de brad, pe care se pune iarbă uscată. Apa din lemnele care ard se scurge pe iască, care se ,,îmbăiază''(îmbibă), iar

aceasta se stroarce pe bubă. Tratamentul se foloseşte şi în caz de zona Zoster, înroşire a pielii şi dureri pe traiectul unui nerv.

Friguri (frisoane)

Contracție involuntară, ritmică, a musculaturii, ducând la tremurături, uneori ritmice, care cuprinde corpul în totalitate. Se asociază cu clănțănitul dinților, cu aşa-numita ,,piele de găină'' şi cu o senzație puternică de frig, cu durata de câteva secunde, minute sau ore, care contrastează cu temperatura ridicată a bolnavului. În cursul frisonului, respirația este scurtă şi sacadată, pulsul slab şi rapid, fața palidă etc.

Boala apare sub acțiunea frigului sau a unei emoții puternice, dar mai ales în boli caracterizate prin temperatură ridicată (pneumonii, septicemii, malarie).

Remedii populare

- Învelirea bolnavului cu un cearceaf muiat în apă rece, de mai multe ori.
- Legători la încheietura mâinilor cu buruiana de friguri, până ce băşică pielea, cu floare galbenă, floarea broaştei, leuştenul broaştei, coajă de nucă verde, otrățel, piciorul cocoşului, rostopască, scânteiuță, traista țigăncii sau cu usturoi pisat.
- Ceaiuri din coajă de salcie, cu petale de trandafir, cu traista ciobanului, de arin, arnică, de flori galbene, buruiană de friguri, coada iepei, coada racului, coada şoricelului, corn, dumbăț, floarea doamnei, volbură, lostoparniță, mutătoare, odolean, oleandru, ostrățel, pelin, potroacă, puturoasă, rostopască, troscot, țintaură, untul pământului, trifoişte, spini verzi, holeră, sânzâiene.
- Rachiu plămădit cu antonească, limba vacii, pelin, stroh de fân, vin roşu fiert cu sare, cu rădăcină de pelin sau curpen de pelin galben. Rachiul se amestecă uneori cu lapte dulce fiert sau cu mujdei de usturoi.
- Se mai bea: rachiu cu oțet şi sare, vin cu piper, în care, uneori, pe alocuri, se adaugă şi gălbenuş de ou; ceai din pelin şi oleandru, oțet cu miere; rădăcină de pepene galben plămădită în apă, zeamă de foi de oleandru cu rachiu; semințe de laur pisate cu apă, lapte de alior (țâța vacii), câteva picături cu apă; zeamă de rădăcină de spin cu apă, suc de sunătoare.

- Un tratament curios, dar des folosit: se săpa la rădăcina unui nuc, se tăia o bucățică de rădăcină, se răzuia coaja cea galbenă şi se făcea cu ea o legătoare, care se punea la o mână, la amândouă sau deasupra gleznei.
- Legători la cap cu mutătoare pisată şi băi cu fiertură de voieşiță.
- Se mai înghițeau cocoloşi din frunze de pelin pisate şi pilule de chinină, procurate de la farmacie.

BOLILE APARATULUI RESPIRATOR

TUSEA

Tusea nu este propriu-zis o boală, ci un simptom al diverselor afecțiuni respiratorii, reprezentând un act reflex produs de o iritație a mucoaselor căilor respiratorii. De aici, şi tratamentul diferențiat al tusei : în prima fază, cea iritativă, când este tusă seacă, trebuie folosite plante ce conțin mucilagii, iar în faza de coctiune, plante expectorante, cu conținut de uleiuri volatile etc.

Tratamente populare

- Suc de ridiche neagră. Se taie o ridiche mare, se scobeşte şi se pune zahăr sau miere de albine în locul scobit, dupa care se lasă câteva ore să se obțină un suc. Se iau câteva lingurițe pe zi, înainte de masă, iar seara şi înainte de culcare.
- Ceai de coji de ceapă albă, care se bea îndulcit cu puțin zahăr sau miere de albine. Se beau 1-2 căni pe zi, fracționat, înghițitură cu înghițitură, înainte de masă, iar seara şi înainte de culcare.
- Sirop de ceapă. Se taie o ceapă albă în felii, se pun într-o farfurie şi se presară deasupra zahăr. Se lasă la macerat 24 de ore, timp în care se formează un sirop. Se iau 4-5 lingurițe pe zi, înainte de masă, ultima seara, la culcare.
- Gălbenuş de ou amestecat cu o lingură de miere şi o cană cu ceai de tărâțe de grâu. Se bea o cană pe zi, fracționat, înghițitură cu înghițitură.

- Saramură din 2 căni de apă şi o lingură de sare de bucătărie. Se trage pe nas din acest lichid şi se dă afară prin gură. Se face apoi gargară şi se clăteşte gura.

Tusea (numită năduf şi chihăială) apare de obicei la începutul primăverii sau la sfârşitul toamnei, datorită răcelii, a apei reci băute după eforturi mari şi alergătură.
Se mai tratează prin:

- Ceaiuri de barba ursului, ace de brad, busuioc, căline, cătina (fructe), cimbrişor de câmp, coji de cireşe, flori de coada şoricelului, fructe şi rădăcini de fragi, mlădițe sau fructe de gutui, iarbă dulce, iarbă mare, bobițe de jneapăn, leuştean, liliac, flori şi rădăcini de lumânărică, măceşe, mentă, mierea ursului, flori şi rădăcini de nalbă de grădină, coji de nuci uscate, odolean, ovăz, pătlagină, sunătoare, mătase de porumb fiartă cu tot cu boabe şi spice, de muşeţel, flori şi păstăi de salcâm, flori de soc, sulfină, flori de trandafir sălbatic, urzică, lăstari de zmeură, de mături de gradină.
- Ceai de tărâțe de grău amestecat cu miere de albine, lapte fiert cu grăsime de gâscă, țuică fierbinte cu zahăr, zeamă de pere fierte, ceai de roşcove cu stafide şi cu smochine.
- Ceai de iederă, de limba vecinei, de spin albastru, fiertură de pătlagină în vin, vin şi ardei iute sau piper negru, ceai de pătrunjel roşu, ou crud amestecat cu lapte şi untură de gâscă.
- Legători la gât şi piept cu tărâțe de grâu fierte, cu cânepă pisată muiată în apă călduță, cu balegă de vacă încălzită, cu hoştină de albine, mămăligă fierbinte, cu muştar, oțet şi sare încălzită, cu seu de oaie, untură caldă, foi de varză opărite şi unse cu seu de oaie.
- Siropuri din: ceapă, ridiche neagră, sfeclă roşie (coaptă), din muguri de brad, molid sau pin.
- Consum de ceapă coaptă, coji de ceapă cu zahăr, cir de mămăligă amestecat cu grăsime de pasăre, cu ulei, untură de porc, lapte dulce, cald amestecat cu grăsime de gâscă, cu un ou crud ori numai cu gălbenuş de ou, cu miere de albine sau floare de la planta pucioasă, urzică creață cu zahăr candel, vin fiert cu piper sau ardei iute.
- Băi fierbinți la picioare cu apă sărată.
- Inhalații cu fum de rădăcini de brusture, cu făină de porumb, cu vapori de bere sau de mămăligă fiartă, cu aburi de la o piatră fierbinte peste care se toarnă apă rece, fum de busuioc aprins.

Când tusea (chihăiala) nu trece cu una cu două sunt folosite:

- Consum de lapte de măgăriță, de iapă, de capră, amestecate cu pucioasă, zeamă de ciocălăi, de zeamă de balegă de măgar amestecată cu ceai sau cu lapte dulce.
- Ceai de hrean cu miere, din planta cinci degete, cele două degete, lapte cu pucioasă, din rădăcină de angelică, de cimbru.
- Lapte de ceapă: se fierb 3 cepe mari tăiate mărunt cu cuişoare, o crenguță de cimbru de grădină şi o linguriță de zahăr brun (nerafinat). După fierbere, o ceaşcă de ceai se amestecă cu o ceaşcă de lapte cald. Se beau 2-3 căni pe zi, cât se poate de fierbinte.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Ceai din petale de mac roşu, o linguriță la cană, care se bea într-o zi:
- Ceai de lumânărică, o linguriță la cană, care se bea treptat în cursul unei zile;
- Ceai din frunze şi flori de nalbă de cultură sau din flori şi rădăcini din nalbă mare, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori şi frunze de podbal, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de tei, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de plămânărică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de pătlagină, o lingură la cană, care se bea treptat, în cursul unei zile.
- Ceai de lichen de piatră, 1-2 linguriţe la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se beau 2 căni pe zi, de preferat în amestec cu lapte.

Ca expectorante sunt indicate:

- Ceai de rădăcini de ciuboțica cucului, 1-2 linguriţe la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din muguri de pin, o lingură. Se lasă la macerat 12 ore într-un pahar de alcool rafinat, după care se adaugă o cană de apă clocotită şi se strecoară după 6 ore. După răcire se îndulceşte cu zahăr sau miere de albine şi se mai adaugă o cană de apă rece. La copii se dau 2-3 linguriţe pe zi, iar la adulți 3 linguri.
- Ceai din coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din coada calului, 2 linguri la cană. Se beau 5-6 căni pe zi.
- Ceai din isop, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din scai vânăt, 2 linguri la cană. Se beau 2 linguri pe zi.
- Ceai din rădăcină de lemn dulce, o linguriță la cană care se bea fracționat într-o zi,
- Ceai din fructe de ienupăr, 2 linguriţe la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.

Alte plante care sunt *expectorante* şi totodată, *antiseptice*: flori de ciuboțica cucului, cimbrişorul, trei frați pătați. Se folosesc sub formă de ceai, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

În fazale incipiente ale tusei, cu acțiune *emolientă,* sunt recomandate şi ceaiurile din flori de nalbă, de lumânărică, unguraş, rădăcini de nalbă de grădină, florile de soc, frunze de pătlagină, fructe de anason, câte o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

Cu efect combinat (emolient şi expectorant), se folosesc în părți egale, amestecul de frunze de pătlagină, scai vânăt şi de cimbrişor, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni de ceai pe zi, fracționat, înainte de masă.

Tusea cronică

- Ceai de lumânărică, 2 linguriţe de flori la cană. Se bea o ceaşcă dimineața, pe stomacul gol.
- Ceai de ciuboțica cucului, 2 linguriţe la cană. Se bea câte o ceaşcă de infuzie, de 3 ori pe zi.
- Ceai din frunze de pătlagină, 2 linguriţe la cană. Se beau 3- 4 ceşti pe zi.
- Ceai din coada calului, 2 linguriţe de flori şi frunze la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi, până trece tusea.
- Ceai pătlagină, lumânărică, flori de ciuboțica cucului şi de ventrilică, amestec în părți egale, 2 linguri la 500 ml de apă. Se bea întreaga cantitate într-o zi, fracționat, înghițitură cu înghițitură.
- Sirop de ceapă: se fierbe o ceapă mare, zdrobită, într-o cană cu apă şi o lingură cu vârf cu zahăr. După infuzare se poate adăuga şi sucul de la o ceapă crudă, obținut prin presare. Se ia o linguriță de sirop din oră în oră, la nevoie.
- Ceai de unguraş, o lingură la o cană. Se beau 3 căni pe zi, dimineața, la prânz şi seara, după mese.
- Ceai de şovârf, o linguriță la cană, îndulcit cu miere de albine. Se beau 3 căni pe zi, înainte de dejun, de prânz şi de cină.
- Ceai de cimbrişor şi de cimbru de grădină, din care se beau 2 căni, dimineața şi seara.
- Ceai de coada şoricelui, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de coada calului, o lingură la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de isop, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.

- Ceai de scai vânăt, 2 linguriţe la cană. Se beau 4 linguri pe zi.
- Ceai de iarbă mare, 3 linguri la cană. Se beau 4 linguri pe zi.
- Ceai de rădăcină de lemn dulce, o linguriță la cană, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai din fructe de ienupăr, 2 linguriţe la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.

Alte plante care au acțiune expectorantă, sub formă de ceai: flori de ciuboțica cucului, cimbrişor, flori de nalbă, de lumânărică, unguraş, de soc, trei frați pătați, frunze de podbal, de pătlagină, fructe de anason.

Cu efect combinat (emolient şi expectorant) pot fi folosite frunzele de pătlagină amestecate cu frunze de scai vânăt şi de cimbrişor, în părți egale, din care se fac ceaiuri, o linguriță de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

- Seara la culcare beți 1-2 căni de ceai fierbinte de flori de tei şi luați o pastilă de aspirină tamponată, pentru o transpirație abundentă.
- Beți zilnic o ceaşcă de suc de lămâie, până trece tusea.
- Ceai de cimbru, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Suc de lămâie şi apă călduță, băut sau sub formă de gargară, de 3 ori pe zi.
- Gargara cu suc de lămâie şi sare de mare sau sare formică (o linguriță), puse într-un pahar cu apă caldă, fiartă în prealabil.
- Lapte de ceapă: 3 cepe mari, tăiate mărunt, se pun într-o oală cu 1-2 cuişoare, o lingură de zahăr şi o crenguță de cimbru. Se acoperă cu apă şi se fierb la foc mic. Se beau 2-3 ceşti pe zi.

Tuse iritantă

- Ceai de cimbru, salvie şi flori de soc, câte o linguriță din fiecare plantă, o lingură de amestec la o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Tinctură de toporaşi şi iederă. Se taie mărunt o mână de rădăcini de toporaşi şi o jumătate de mână de frunze de iederă. Se introduc într-o sticlă de ½ l şi se toarnă rachiu de grâu sau votcă. Se lasă la macerat o lună, agitând zilnic sticla. Se ia câte o picătură pe o bucățică de zahăr cubic sau pe o bucățică de pâine.
- Lapte de răşină de pin, o linguriță de răşină, o picătură de ulei de levănțică şi o lingură de miere. Se amestecă cu o ceaşcă de lapte cald. Se bea câte o ceaşcă de 3 ori pe zi, între mese.

Tuse din cauze necunoscute

- Ceai din frunze uscate de afin, fructe de măceş şi seminţe de creson, câte 10 g din fiecare, care se fierb într-un litru de vin alb, natural, timp de 3 minute, după care se adaugă 20 g de iarbă mare. Se bea câte un păhărel de elixir de 3 ori pe zi, înainte de masă.
- Lapte cu miere: o ceaşcă de lapte gras se amestecă cu o linguriţă de miere. Se încălzeşte puţin fără a se fierbe. Se beau 2-3 ceşti pe zi, înainte de masă.
- Ulei de pin, 7 picături, puse în apa de baie.
- Sirop expectorant de coacăze: 3 linguriţe de plantă, fierte cu 2 căni de apă. Se îndulceşte cu miere şi se iau 3-4 linguriţe pe zi.
- Sirop de lumânărică şi flori de nalbă: câte o linguriţă din fiecare, opărite cu o cană de apă în clocot, la care se adaugă apoi 4-5 cuişoare şi o lingură de suc de lămâie. Se beau 3-4 ceşti pe zi, înainte de masă.
- Sirop de usturoi: 2-4 căţei de usturoi la un litru de apă, la care se adaugă 2 linguri de seminţe de chimen şi de fenicul. Se fierb până ce usturoiul se înmoaie, după care se adaugă oţet de mere şi se fierbe din nou. Se ia o linguriţă dimineaţa şi una seara la culcare.
- Sirop de unguraş (6 linguri), hrean pisat (2 linguri) şi 3 căni de apă. Se fierb până când lichidul se înjumătăţeşte, iar după răcire se adaugă o jumătate de cană de miere. Se iau 3-4 linguriţe pe zi.
- Sirop de cimbru, o lingură la o cană. După răcire se adaugă o lingură de miere. Se iau 3-4 linguriţe pe zi.
- Ceai de pătrunjel şi turiţă mare, o linguriţă de amestec la o cană. Se beau 2-3 linguri pe zi, dimineaţa şi seara.
- Ceai de trifoi roşu, 2 linguri la cană. Se îndulceşte cu 2 linguri de miere şi se iau 2-3 linguri de ceai pe zi.
- Lapte cu sare formică, sub formă de gargară sau o linguriţă de sare la o ceaşcă de lapte fierbinte ori apă minerală, care se bea într-o zi.
- Cataplasme cu nucşoară: o jumătate de linguriţă de pulbere sau flori de plantă pusă în untură de porc nesărată sau în vaselină. Se aşează pe o faşă şi se pune pe piept, pe timp de noapte.
- Comprese cu terciul rezultat din pulbere de muştar negru, o linguriţă şi o ceaşcă de apă.

- Inhalații cu vapori de ulei de isop, 2 picături puse într-un vas cu 2 căni de apă în clocot.
- Frecții cu ulei de isop şi ulei de migdale. Se frecționează pieptul seara, la culcare.
- Amestec de ulei de măsline şi zeamă de lămâie, în părți egale din care se iau câteva înghițituri mici.

BRONŞITA

Afecțiune a căilor respiratorii, constând în inflamația acută sau cronică a mucoasei bronhiilor, provocată de infecțiile acute cu microbi, viruşi, substanțe chimice care produc alergie sau irită mucoasa bronhiilor (de exemplu, fum de țigară), ciuperci.
Sezonul rece, vântul şi umezeala favorizează apariția bolii, precum şi unele infecții ale căilor respiratorii superioare: faringită, laringită, traheită.

Boala se manifestă prin tuse uscată, cu expectorație redusă, jenă sau usturime în piept, răguşeală, iar uneori febră de 38-40º C. Bronşitele repetate şi netratate pot produce bronşite cronice, scleroză pulmonară şi insuficiență cardiacă.

Tratamente populare

- Ceaiuri cu amăreală, busuioc, cimbrişor de câmp, cimbru de grădină, ciubotica cucului, coada calului, coada şoricelului, iarbă mare, isop, lemn dulce, lumânărică, mac de câmp, muşchi de piatră, muştar negru, nalbă, pătlagină, podbal, salvie, săpunariță, scai vânăt, soc, şovârf, tătănească, flori de tei, trei frați pătați, ungraş, urzică, urzică moartă, semințe de orz.
- Consum de mere, mure, gutui, de morcov, varză, hrean, ridiche neagră, sparanghel, salată.
- Consum de produse apicole: miere, propolis, (ca atare sau în tinctură), de polen, de miere de albine cu sulf.
- Inhalații cu aburi rezultați prin fierberea de ape sulfuroase.
- Băi calde la picioare, inhalații şi comprese la piept, fierbinți cu hrean ras prin răzătoare.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Amestecați cîte o lingură cu scoarță de cireş sălbatic, tătănească, verbină şi sămânță de anason, în 2 căni de apă. Fierbeți până când lichidul scade la jumătate. Strecurați decoctul şi adăugați 2 căni cu miere, mai fierbeți puțin, după care adăugați 3 linguri de oțet de zmeură. Se ia câte o lingură în funcție de tusea bronhială.
- Beți câte un sfert de cană cu sparanghel făcut pastă, în fiecare dimineață şi înainte de culcare. Adăugați apă fierbinte, dacă doriți să faceți o băutură caldă.
- Luați zilnic câte o linguriță de polen, iar în cazul unei crize, luați şi o tabletă de vitamina C.
- Comprese pe piept, la culcare, cu un amestec de ulei de ricin şi cu o jumătate de cană de terebentină, încălzit. Peste cataplasmă se pune o flanelă, pentru a menține mai mult timp locul cald.
- Prăjiți ceapă şi puneți-o pe piept, după ce l-ați uns cu ulei de măsline. Acoperiți cu o flanelă pentru a menține căldura.
- Ceai de tătănească, o lingură de rădăcină, la o cană de apă. Îndulciți cu miere şi beți 2-3 căni pe zi.
- Ceai de cimbru de grădină, 1-2 linguriţe la o cană. Se iau 3-4 linguriţe pe zi, îndulcite cu miere, înainte de mesele principale.
- Ceai de castane comestibile, o lingură cu vârf la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din roua cerului, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din scai vânăt, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de unguraş sau vornic, o lingură la cană, îndulcită cu miere. Se bea o cană pe zi. Se foloseşte atunci când bronşita este însoțită de febră.
- Ceai de nalbă mare, o lingură de flori şi frunze la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de nalbă de pădure, 2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de orz, o lingură cu vîrf la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de nalbă de pădure şi lichen de piatră (o lingură din fiecare), 2 linguriţe de amestec la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de rizomi de iarbă mare, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de ciuboțica cucului, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de săpunariță, o lingură la cană. Se beau 1- 2 căni pe zi.
- Ceai de toporaşi, o linguriță la cană. Se beau 1- 2 căni pe zi.

- Ceai de trei frați pătați, 2 linguri la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de amăreală, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de usturoi, o lingură la cană. La copii, se dau 8-10 linguriţe pe zi, iar la adulți, 8-10 linguri pe zi.
- Inhalații cu muşeţel, levănțică, cimbru, cimbrişor, mentă, rozmarin, jneapăn, frunze şi ramuri tinere de pin. Se folosesc 2 linguri la un litru de apă în clocot. Cei bolnavi se aşează în faţa vasului cu infuzie, aplecându-se cu capul deasupra lui şi se acoperă cu un prosop de baie, inspirând aburii pe nas şi pe gură, timp de 30 de minute. În general, sub formă de inhalații (aerosoli), se pot folosi toate plantele indicate sub formă de ceaiuri.
- Miere de albine, 2-3 linguriţe la o ceaşcă. Se poate lua şi cu lapte fiert, proaspăt, de 3-4 ori pe zi.
- Dacă tusea este seacă şi rebelă, este indicat consumul de ceai din scai vânăt, o linguriță la cană, îndulcită cu miere. Se bea o cană de ceai fierbinte pe zi.
- Ceai de scai vânăt şi roua cerului, o linguriță din fiecare la o cană cu apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Când tusea este seacă, este indicat să folosim ceai de nalbă de pădure, 2 linguriţe la cană, de lichen de munte, o lingură la cană, de amestec de nalbă de pădure şi lichen de piatră, o linguriță din fiecare la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Când bronşita este însoțită de tuse cu expectorație abundentă, sunt recomandate ceaiurile din rădăcină de iarbă mare, o linguriță la cană, din ramuri mici de pin, o lingură la cană. Se îndulceşte cu miere.
- Inhalații cu miere de albine. Se pune 3-4 linguriţe de miere cu o cană de apă într-un ibric, închis ermetic, se fierbe şi se inhalează vaporii. Inhalația trebuie să se facă în special seara, la culcare.
- Consum de răşină de brad, 3 linguriţe pe zi, înainte de mese.

Bronşitele cornice

- Ceai de scai vânăt, 2 linguri la cană, se iau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai din fructe zdrobite de fenicul, o jumătate de linguriță la cană, care se bea în 3 reprize, după mesele principale.
- Ceai din flori de porumbar, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori şi rădăcini de ciuboțica cucului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.

- Ceai de nalbă mare şi nalbă de pădure, o linguriță la o cană, la care se adaugă un vârf de cuțit bicarbonat de sodiu. Se bea o cană pe zi.
- Ceai de pătlagină, o lingură la cană. Se ia o lingură la interval de o oră.
- Ceai de lumânărică, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de isop, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de ienupăr, 2 linguriţe la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.

În caz **<u>de infecție</u>** se recomandă:

- Ceai de busuioc, o linguriță la o cană, iar pentru inhalații, 2 linguriţe la o cană.
- Ceai din cimbru de grădină, 1-2 linguriţe la cană, care se bea într-o zi, în 3 reprize, înaintea meselor principale.
- Ceai din flori coada şoricelului, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi în 4-5 reprize.
- Ceai de lichen de piatră, o linguriță la o cană, la care se adaugă un vârf de cuțit bicarbonat de sodiu. Se beau 3 ceaiuri pe zi, reci, îndulcite cu miere.
- Ceai de plop negru sau muguri de pin, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din mărar, o lingură de semințe la cană. Se bea câte o ceaşcă, de 2-3 ori pe zi.
- Suc de ceapă albă. Se ia câte o linguriță de 3 ori pe zi, până la încetarea tusei.
- Ceai din bulbi pisați de usturoi, din care se iau 8-10 linguriţe pe zi pentru copii şi 8-10 linguri pentru adulți.
- Suc de ridiche neagră cu miere, de varză albă cu miere, 1-2 linguriţe pentru copii şi 1-2 linguri pentru adulți, de 3 ori pe zi.
- Ceai de trandafir de dulceață, 2 linguri de petale la o cană, în care se adaugă 2 linguri de miere de tei sau flori de munte. Se iau 2 linguri pe zi, dimineața şi seara.
- Frunze de pătlagină 2 linguri, amestecate cu 2 linguri miere de albine, macerate 5 zile. Se iau 2 linguri pe zi, dimineața şi seara.
- Ceai de pătlagină, o lingură la o cană, la care se adaugă o lingură miere de albine. Se dau la copii 6 linguriţe pe zi, iar la adulți, 4-6 linguri pe zi.
- Ceai din ceapă şi miere de albine, câte 2 linguri la cană. Se dau 5-6 linguriţe la copii şi 5-6 linguri la adulți.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Ceai de negrilică, o linguriță de semințe pisate la o cană. Se beau 1-2 căni pe zi.

- Ceai de captalan, 2 linguriţe la cană, care se bea într-o zi, în timpul prânzului sau al cinei.
- Ceai de cârcel, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de şovârf, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de nalbă mare, o linguriţă la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de ciubotica cucului (flori şi rădăcină), 1-2 linguriţe la cană, care se bea într-o zi, fracţionat la interval de 2-3 ore.
- Ceai din flori de lumânărică, o linguriţă la o cană. Se bea în cursul unei zile.
- Ceai de lichen de piatră, o linguriţă la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din trei fraţi pătaţi, o linguriţă la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de isop, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de fenicul, 5-6 fructe zdrobite la o cană, care se bea în 3 reprize, după mesele principale.
- Ceai de coada şoricelului, o lingură de flori la cană. Se bea o cană în 4-5 reprize, într-o zi.
- Aerosoli cu ulei de isop, brad, molid, pin. Se fac 2 şedinţe pe zi, dimineaţa şi seara.
- Ceai de salvie şi muşeţel, câte 2 linguriţe din fiecare, la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Inhalaţii cu propolis şi ceară curată de albine, introduse într-un vas cu apă.

DILATAŢIILE BRONŞICE

Bronşectazia sau dilataţiile bronşice reprezintă o afecţiune bronho-pulmonară cronică, caracterizată prin dilatarea bronhiilor, inflamaţii purulente, tuse, expectoraţii muco-purulente abundente.

Tratamente naturiste

- Ceai de roua cerului şi lichen de munte, câte 2 linguriţe din fiecare plantă, la o cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineaţa şi seara, îndulcit cu miere de albine.
- Ceai de usturoi: 4 căpăţâni de usturoi (căţei) pisaţi la o cană cu apă în clocot. Se beau 8 linguri pe pe zi de către copii şi 8 linguri de către adulţi.

- Ceapă cu miere. Se ia o ceapă mare albă, se coace, cu tot cu coajă, se zdrobeşte şi se pune într-un pahar ca să se răcească, după care se adaugă 2 linguri de miere de albine. Se iau 6 linguriţe pe zi de către copii şi 6 linguri de către adulţi.
- Ceai de pătlagină, o mână de frunze proaspete, la 2 căni de apă, care se fierb circa 30 de minute. După răcire, se strecoară ceaiul şi se adaugă 2 linguri de miere amestecându-se bine. Se iau 6 linguriţe pe zi de către copii şi 6 linguri de către adulţi.
- Petale de trandafir de dulceaţă (2-3 linguriţe) amestecate cu 2 linguri de miere de tei sau de flori de munte. Se lasă la macerat timp de 5-6 zile, după care se iau 2 linguri pe zi, una dimineaţa şi una seara.
- Miere cu sulf: un kilogram de miere de albine de tei sau de flori de munte, cu 100 g sulf. Se lasă la macerat 3 zile, după care se iau 3 linguri pe zi, câte una după fiecare masă.

ASTMUL BRONŞIC

În cura internă sunt recomandate:

- Infuzie cu 1-2 linguriţe de cimbrişor de câmp sau de cultură, la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie concentrată cu 2-3 linguri de cimbrişor de câmp sau de cultură, la o cană. Se beau 2-3 linguri pe zi.
- Decoct cu seminţe pisate de negrilică, 2- 4 g. Se beau 2 căni pe zi.
- Decoct de captalan, 2-3 g la o cană. Se bea o cană pe zi.
- Infuzie de cârcel, 2-3 g la o cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie de şovârf, 1-2 linguriţe la 200 ml de apă clocotită. Uleiul volatil poate fi folosit şi sub formă de inhalaţii, de 2 ori pe zi.
- Decoct de seminţe de laptele câinelui, 1-2 g la 100 ml apă rece. Se bea în timpul crizelor.
- Extract de fluid de tinctură de visnaga, 10 %, 1-5 g pe zi.
- Infuzie de isop, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de talpa gâştei, 3 linguri la o cană. Se iau 3-5 linguri pe zi.
- Tinctură din 20 g de talpa gâştei, macerată 7- 8 zile în 100 ml de alcool. Se iau 20- 40 de picături de 2-3 ori pe zi.
- Pulbere din frunze de vâsc, 3 vârfuri de cuţit pe zi.

- Macerat la rece din 3-4 linguriţe de frunze de vâsc la cană, timp de 7-8 ore. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de fructe de fenicul, ½ linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din rădăcină de iarbă mare, 3-4 linguri la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.
- Pulbere din rădăcină de valeriană, o lingură la cană. Se bea în cursul unei zile.
- Tinctură din 20 g de valeriană macerată 8 zile în 100 ml de alcool. Se beau câte 15-20 de picături de 2-3 ori pe zi.
- Infuzie de flori de muşeţel, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de pătlagină, o lingură la cană. Se bea treptat în cursul unei zile.
- Infuzie de flori şi frunze de podbal, 2-3 linguri la o cană. Se bea câte o lingură la 2-3 ore.
- Infuzie de flori şi frunze de nalbă mare, o lingură la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Macerat la rece din rădăcină de nalbă mare, o linguriţă la cană, timp de 3 minute la care se adaugă un vîrf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea treptat în cursul unei zile.
- Infuzie de ciuboţica cucului, 1-2 linguriţe la cană. Se bea în cursul unei zile.
- Decoct de rădăcină de ciuboţica cucului, o lingură la cană, la care se adaugă un vîrf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea o cană pe zi, în mai multe reprize, câte 1-2 linguri la 2-3 ore.
- Infuzie de flori de lumânărică, o linguriţă la cană. Se bea în cursul unei zile.
- Decoct de lichen de piatră, o linguriţă la cană, amestecat cu lapte. Se beau 2 căni pe zi.
- Soluţie alcoolică de propolis 15 %, amestecată cu apă distilată, în proporţie de 1:1, pentru o şedinţă de aerosoli. Se fac 2 şedinţe pe zi, cu o durată de 5 minute, în total 15-30 minute. După terminarea şedinţei, odihnă timp de 20 minute.

Presopunctură. În caz de criză de dispnee, se face masajul pulpei degetului mare până ce trece criza.

Ca ***antialergice*** în astmul bronşic:

- Infuzie cu trei fraţi pătaţi, o linguriţă la 200 ml apă sau macerat la rece 3 %. Se face cură de 30 de zile, iar după o lună de pauză, se repetă.
- Inhalaţii cu ulei de isop, câteva picături într-o cană cu apă clocotită.
- Luaţi o lingură cu ulei de floarea soarelui sau de porumb înainte de culcare. Vă ajută să respiraţi mai uşor în timpul nopţii.
- Inhalaţii cu frunze de aloe vera, o cană de plantă la 2 căni de apă. Acoperiţi capul cu un prosop pentru ca efectul aburilor să fie maxim.

- Infuzie cu câte o lingură de podbal, lumânărică, cimbru şi lobelia, la 2 căni cu apă la care se adagă 2 căni cu miere. Luați câte o lingură până la încetarea crizei.
- Suc de afine pisate la o cană cu apă fierbinte. Sorbiți infuzia cât este fierbinte.
- Infuzie cu rădăcină de caprifoi, o lingură la cană, fiartă 10 minute. Consumați zilnic.
- Infuzie cu hrean, 3-4 linguri la o cană cu lapte, fiert 10 minute. Se consumă cât timp este necesar.
- Infuzie cu rădăcină de lumânărică, o cană la 2 căni cu apă, fiartă până scade la jumătate. Se adaugă apoi o cană cu miere. Se iau câte 2 linguri, ori de câte ori este necesar.
- Tratament cu ceapă. Tăiați o ceapă felii foarte subțiri şi puneți-o într-n bol cu miere de albine. Aşteptați să treacă o noapte, după care îndepărtați feliile de ceapă şi luați câte o lingură de miere de 3 ori pe zi.
- Infuzie cu codițe de cireşe, un pumn la ½ litru de apă clocotită. Acoperiți vasul până ce lichidul se răceşte, după care adăugați ½ litru de miere de albine. Luați câte o lingură cât timp este necesar.
- Infuzie de panseluțe, cunoscute popular şi sub denumirea de trei frați pătați, o lingură la o cană de apă clocotită, lăsând acoperit vasul timp de 10 minute. Se beau 2-3 căni pe zi. Ceaiul din flori şi frunze de panseluțe este folosit în popor şi contra epilepsiei, fiind anticonvulsiv.
- Tratament cu cartofi. Fierbeți mai mulți cartofi într-un vas şi acoperiți-vă capul cu un prosop, inhalând vaporii.
- Combaterea tusei tabagice cu miere. Turnați o cană cu apă clocotită peste o lingură cu semințe de anason. Lăsați la infuzat 15 minute, după care strecurați şi îndulciți cu miere. Se bea fierbinte.
- Inhalații cu vapori de la fierberea cimbrului, o lingură la 2 căni de apă. Acoperiți-vă capul cu un prosop, inhalând vaporii.

În cazul ***astmului infecțios nealergic***:

- Infuzie de muşețel, 3 linguri la o cană cu apă. După răcire, se adaugă 4 g de acid boric, folosindu-se pentru gargară. Se poate folosi şi sub formă de inhalație, de 2 ori pe zi.
- Infuzie de salvie, 2 lingurițe la 100 ml de apă, plus o linguriță de muşețel şi una de coada şoricelului. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi sub formă de inhalație sau gargară.

- Sub formă de gargară se pot folosi uleiurile de isop, brad, molid, pin, datorită efectului lor antiinflamator şi antiseptic asupra căilor respiratorii. Se inspiră adânc vaporii degajați de cele 4-5 picături de ulei turnate în apa clocotită dintr-un vas emailat. Se fac 2 şedințe pe zi, dimineața şi seara.

În ***astmul alergic infectat:***

- Infuzie cu lichen de piatră, o linguriță la 250 ml apă clocotită. Se fierbe 5 minute, după care se adaugă un vîrf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea rece.
- Infuzie cu lichenul de stejar, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de muguri de mesteacăn, o linguriță la 200 ml apă. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de plop negru, o linguriță de muguri la 200 ml apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de busuioc, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- În caz de hipertensiune arterială, se foloseşte un macerat la rece format din 2 lingurițe cu vâsc la 250 ml apă. Se lasă la macerat 8 ore şi se bea în 2 reprize: jumătate dimineața şi jumătate seara. O cură durează 20-30 de zile. Se foloseşte numai vâscul de măr, păr, prun, brad şi stejar.
- Infuzie cu usturoi, 80 g bulbi pisați, în 250 ml apă în clocot. Se bea în cursul unei zile. Se face o cură de 20-30 de zile.
- Suc de ceapă, 100-200 g pe zi sau sub formă de decoct, cu 2 lingurițe de ceapă tocată la 200 ml apă. Se beau 2 căni pe zi.

ASTM (năduf, năduşeală)

Stare patologică, manifestată prin greutate în expirație, accese de sufocare şi prin nevoia intensă de aer. Este de diferite feluri: bronşic, cardiac, dispeptic, intricat, ovarian, cu polen, profesional, renal etc.

Astmul bronşic este cel mai răspândit, fiind provocat de o stare alergică, o infecție pulmonară cronică, o iritație a aparatului respirator etc, determinat de pătrunderea unor mici particule de polen, peri, puf sau praf, a produselor rezultate din distrugerea germenilor care întrețin o inflamație bronşică (bronşită).

Tratamente populare

- Ceaiuri de amăreală, angelică, cimbrişor, cimbru de grădină, fenicul, iarbă mare, isop, muguri de pin, muşeţel, valeriană (odolean), pătlagină, podbal, sovârf, sulfină, talpa gâştii, trei fraţi pătaţi, unguraş, mătase de porumb, spice de porumb, din măduvă de porumb, din conuri de brad, din planta cinci degete, cozi de cireşe, scuturătură de fân (stroh), frunze de gutui, din fructe de hamei, din lumânărica Domnului, măceşe, flori de marţea Paştelui, muşchi de copac, nalbă albă, buruiana de năduf, seminţe de ovăz, din pătlagină cu tot cu rădăcină, coji de salcie, floare de salcâm, scai voinicesc, siminoc, vâsc de pe fagi.
- Siropuri din muguri de brad, din ceapă cu zahăr, hrean ras cu miere, muguri de molid, ridiche neagră.
- Consum de lapte dulce crud amestecat cu ou, lapte de iapă sau de măgăriţă, ceai cu miere şi hoştină caldă, untură de bursuc, de gâscă, sânge de porumbel, de hrean ras cu miere, de zer din lapte de oaie.
- Se curăţă o căpăţână de usturoi, se pisează şi se pune într-un vas, peste care se toarnă zeamă de la 3 lămâi. Se lasă la macerat (dospit) 3 zile, din care se ia o linguriţă de amestec într-o jumătate de pahar cu apă. Tratamentul durează 20 de zile, după care se face o pauză de 10 zile.
- Se rad mărunţit 4 cepe într-un vas emailat, peste care se toarnă un litru de apă şi se fierb 3 ore. Se adaugă în ceai o lingură de miere de albine, se strecoară şi se ia o lingură de 3 ori pe zi, înainte de mese.
- Se pun 10 ouă crude, întregi, 30 de lămâi curăţate de coajă şi tăiate felii într-o sticlă. Se lasă la macerat 7-8 zile, până când coaja ouălelor se dizolvă. Se amestecă bine şi se adaugă un sfert de litru de coniac şi un sfert de kg de zahăr praf. Se bea câte un păhărel de 3 ori pe zi, înainte de mesele principale.
- Oblojeli pe piept cu făină de porumb prăjită şi îmbibată cu ceară, cu tărâţe de grâu şi ceapă prăjită, cu tărâţe de grâu şi untură de porc, cu hrean ras, mămăliguţă pripită, varză albă fiartă în borş, cu hoştină, muştar, sare încălzită, prapur de porc, foi de varză prăjite pe plită.
- Inhalaţii cu aburi de pe pietrele înfierbântate, peste care se toarnă apă rece, cu fum din frunze de ciumăfaie, de mătrăgună, de sulfină.

RĂGUŞEALA

Este un semn caracteristic al laringitei, a inflamației mucoasei laringelui cauzată de diferiți factori: climaterici (frig, umezeală), infecții traheo-bronşice, virotice şi bacteriene, efort vocal prelungit, fumat excesiv, alcool, de impurități atmosferice (praf, gaze, vapori toxici), deviații de sept etc.

În laringitele acute, răguşeala poate duce la afonie completă, fiind însoțită de dureri de gât, senzație de arsură şi uscăciune, tuse, stare febrilă etc.

Tratamente populare

- Ceaiuri de arnică, fenicul, mentă, lumânărică, mac de câmp, muşchi de piatră, nalbă mare, pătlagină, plămânărică, podbal, sulfină, isop, unguraş.
- Consum de ou proaspăt, de 2-3 ori pe zi, înainte de mesele principale, iar seara şi la culcare.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Se amestecă o lingură de muştar, una de miere şi sucul de la o lămâie, se omogenizează bine, până devine o pastă, din care se ia o lingură seara, la culcare.
- Ceai de pătlagină, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Sirop de pătlagină: se fierb 4 linguriţe din frunze şi flori într-o cană cu apă, până ce lichidul devine păstos, în care se pune zahăr sau miere de albine, după gust. Se consumă 2-3 linguri pe zi, înainte de masă, iar seara şi la culcare.
- Infuzie din frunze de podbal, o linguriță la o cană, Se beau 3-4 căni pe zi. Se poate face şi inhalație.
- Infuzie cu frunze şi flori de calul popii, o linguriță la o cană de apă rece, care se lasă la macerat peste noapte. Se încălzeşte bine şi se beau 2-3 căni pe zi, între mese, iar seara şi la culcare.

PNEUMONIE (aprindere la plămâni)

Inflamația țesutului pulmonar, favorizată de frig, oboseală, surmenaj şi diferite infecții (gripă, tuse convulsivă, pojar). De obicei apare din alergătură, când cel înfierbântat bea apă rece, din eforturi deosebite sau din răceli foarte mari. Se manifestă prin dificultăți de respirație, arsuri în coşul pieptului, durerea plămânilor, junghiuri în spate, tuse violentă, zbaterea plămânilor.

Tratamente populare

- Ceaiuri din flori de anason, de avrămeasă, de creştinească, din flori de fân, fructe de hamei, de ienupăr sau de isop, din lumânărică, de măceş, mătase verde de porumb, din flori de nalbă roz, frunze de pătlagină, muguri de brad, pin, frunze de podbal, floare de soc.
- Miere de albine în care s-au macerat muguri de brad, lapte dulce fiert amestecat cu grăsime de gâscă, untură de bursuc cu lapte dulce cald, miere şi lapte dulce fiert, lăptişor de matcă în care s-a bătut un ou, cu sirop din conuri de brad, de muguri de molid cu gălbenuş de ou, cu unt proaspăt şi gălbenuş de ou.
- Consum de bucățele de slănină proaspătă şi nesărată, pe stomacul gol.
- Împachetări în zona pieptului cu aloe amestecată cu vin sau miere de albine, cu boştină fiartă în lapte dulce şi tărâțe de grâu, cu boştină înfierbântată, cu oțet de trandafiri, prapur de porc uns cu untură sau seu de oaie, cu mere rase şi tărâțe de grâu, cu hrean ras şi mămăligă sau mălai prăjit, stropit cu rachiu de tescovină.
- Piele de iepure nedubită şi nesărată, stropită cu spirt şi piper, aplicată pe piept.
- Cataplasme cu mămăligă şi piper, cu cărămidă pisată, făină de muştar şi un ou proaspăt, cu tămâie, cu săpun şi cărămidă pisată, cu albuş de ou şi semințe de cânepă pisate, cu tutun şi miere, hrean, ceară de albine.
- Des folosite sunt ceaiurile de plămânărică, ciuboțica cucului, muştar negru, troscot.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din flori de ciuboțica cucului, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, una seara la culcare.

- Decoct de rădăcină de ciuboțica cucului, 1-2 linguriţe la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se beau 2-3 căni pe zi.
- 100 g de usturoi, 150 g de ceapă, 350 g de miere de albine şi 2 linguri de oțet de mere. Ceapa şi usturoiul se dau prin răzătoarea fină, apoi se adaugă oțetul. Se lasă 24 ore la macerat, la căldură, după care se încălzeşte până la punctul de fierbere şi se adaugă mierea de albine, lăsându-se la macerat 7 zile, într-un loc cald. Se iau 4 linguriţe odată pe zi.
- Cataplasme cu 100 g făină de muştar negru, peste care se adaugă apă caldă până se obține o pastă moale, care se aplică, între 2 cârpe, pe locul dureros, timp de 15 minute. La persoanele care nu suportă, se face un amestec din 50 g de făină de muştar şi 100 de g de făină de in.
- Se pun 3 căței de usturoi într-un ibric, se adaugă apă şi se fierbe., după care se înmoaie o cârpă şi se aplică pe pieptul bolnavului. Usturoiul pisat se acoperă apoi cu ulei fierbinte şi se inhalează vaporii.
- Se amestecă ½ cană de muştar uscat şi o cană de apă şi se adaugă 1-2 albuşuri de ou. Pasta se pune pe o compresă şi se aplică pe piept, după care pieptul este uns cu ulei de măsline. Pasta trebuie să fie cât mai fierbinte şi se menține până când pielea începe să se înroşească.
- Inhalații cu vapori de usturoi, fierți într-un ibric cu apă. Se înmoaie un tampon în ceaiul fierbinte şi se aplică pe piept. Tratamentul se repetă de 3-4 ori pe zi, ultima, seara la culcare. Bolnavul trebuie să consume şi câțiva căței de usturoi în timpul tratamentului.

SILICOZA

Este cea mai gravă formă de pneumoconioză, produsă de inhalarea pulberilor conținând bioxid de siliciu, substanță cu propietăți toxice, care determină scleroza extinsă a plămânilor. Boala apare în special la mineri sau la muncitorii care lucrează într-o atmosferă cu mult praf. Scleroza pulmonară duce la apariția insuficienței cardiace.

- Infuzie cu flori şi frunze de podbal, 2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, în cure de 2-3 săptămâni.
- Infuzie cu flori şi frunze de podbal, frunze de pătlagină şi rădăcină de lemn dulce, în părți egale, 2-3 linguri la cană. Se bea câte o lingură la 2-3 ore
- Infuzie cu muguri de alun, o linguriță la cană.Se beau 2-4 căni pe zi, în loc de apă.

- Macerat de usturoi (125g), în 125 ml de alcool de 96º, timp de 10-15 zile, după care, prin presare, lichidul se pune în sticlă de culoare închisă. Se iau 2 ceşti pe zi, una dimineața, iar cealaltă, seara la culcare.

PLEUREZIA

Este o inflamație a pleurei, manifestată prin febră şi dureri acute în zona coastelor. Repaosul la pat este obligatoriu pentru bolnav.

Tratamente populare

- Comprese călduțe sau reci pe zona dureroasă, pentru a scădea inflamația şi a calma durerea.
- Bolnavul trebuie să bea multe lichide, sub formă de ceaiuri sudorifice, mai ales din flori de soc, de tei, rădăcină de brusture, rizomi de pir, frunze de frasin, flori de muşețel, fructe de ienupăr, coajă de salcie, țintaură, unguraş.
- Deosebit de benefic este ceaiul din frunze, flori şi tulpini de violete, care este bine şi să se folosească în loc de apă de băut.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Se amestecă câte o linguriță de chimbir, tătănească, iarbă mare, alge roşii, flori de soc, rădăcină de iarba cucului şi coada şoricelului. Se adaugă 2 linguri de amestec la un litru de apă şi se fierbe până ce lichidul scade la jumătate. Se strecoară şi se adaugă o linguriță de ulei de mentă şi o cană de miere de albine. Se ia câte o linguriță la fiecare 2 ore.

EMFIZEM PULMONAR

Dilatarea permanentă a plămânilor, datorită distrugerii unei părți din elementele elastice ale țesutului pulmonar, manifestată prin micşorarea suprafeței respiratorii a plămânilor.

Cauzele emfizemului: bronşita cronică gravă, astm bronşic de lungă durată, pneumoconicoze, T.B.C. etc.

Tratamente populare

- Ceai din frunze şi flori de podbal, din frunze de pătlagină sau din rădăcini de lemn dulce.
- Consum de ulei de porumb sau de oțet de mere, câte o lingură, care se ia dimineața, înainte de dejun, prânz şi cină.
- Consum de hrean, morcovi, ridichi, usturoi, varză, salate.
- Un remediu des folosit constă în propolis, administrat ca atare, prin mestecare sau în amestec cu polen şi miere de albine.
- Ceai de cimbru, roua cerului, rostopască, scai vânăt şi anason, în părți egale, o linguriță la cană.
- Ceai din muguri de alun, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineața pe nemâncate şi seara, înainte de culcare.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie cu flori şi frunze de podbal, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu flori şi frunze de podbal, 2-3 linguri la cană. Se ia cîte o lingură la 2-3 ore.
- Infuzie cu flori şi frunze de podbal sau de frunze de pătlagină şi rădăcini de lemn dulce, în părți egale, 2-3 linguri la cană. Se ia cîte o lingură la 2-3 ore.
- Infuzie cu muguri de alun, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Extract alcoolic 15% propolis, preparat astfel: 150 g propolis la 100 ml alcool de 80-90 º, păstrat la întuneric, timp de 7 zile. Se iau 20-40 picături cu apă caldă sau cu lapte dulce crud (½ cană), cu o oră înainte de mese.
- Macerat de usturoi în alcool: 125 g de bulbi pisați, în 125 g de alcool de 90-95º, lăsat la macerat 10-15 zile.
- Miere de salcâm şi usturoi pisat, câte o linguriță, cu o oră înainte de mese.
- Inhalații cu propolis: 60 g de propolis şi 40 g de ceară curată, se amestecă şi se pune într-un vas emailat, care la rândul lui, este introdus într-un vas cu apă în clocot.

Inhalațiile se fac seara, la culcare, timp de 10 minute sau chiar de 2 ori pe zi, dimineața şi seara, timp de 2 luni.

- Sirop de propolis (300g). Se iau 3 linguri pe zi, cu o oră înainte de mese.
- Lăptilor de matcă, 10-50 mg, zilnic, timp de 20-40 de zile, sub formă de drajeuri, ținute sub limbă.
- Când emfizemul este însoțit de broşită, se foloseşte infuzia realizată dint-un amestec, în părți egale, din următoarele plante: cimbru, roua cerului, rostopască, scai vânăt şi anason. Se pune o linguriță la infuzat, 20 de minute. Se consumă o cană pe zi în mai multe reprize, îndulcit cu miere de albine de tei.
- Miere de albine de tei, de flori de câmp sau de flori de munte. Se foloseşte sub formă de inhalații, ca soluție de 20-30% în apă distilată la început şi apoi, 50%, respirându-se liniştit timp de 20 de minute. Se fac 1-2 inhalații pe zi, 50 de şedințe. Mierea este contraindicată la persoanele foarte grave şi la cei ce nu suportă acest produs.
- Sirop expectorant cu miere de albine.
- Vâsc de măr, 3-4 lingurițe, puse într-un pahar de 250 g cu apă rece şi se lasă la macerat timp de 7 ore. Se beau 2-3 căni pe zi.

Presopunctură şi acupunctură prin masarea următoarelor puncte:

- Mlaştina a/m – P3, care se află în plica cotului, în afara tendonului muşchiului biceps, în sensul invers al acelor de ceasornic, timp de 5 minute, 2 şedințe pe zi, total 10 minute pe serie;

- Stâlpul cerului (V10), care se află de o parte şi de alta a liniei mediane a buzelor, la fel, prin dispersie, ca mai sus;

- Atelierul central (P1) care se află sub claviculă, la extremitățile externe ale spațiului intercostal. Masajul se face în sensul acelor de ceasornic, 5 minute, 2 şedințe pe zi, 10 şedințe pe serie;

- Perla prețioasă (VC15), care se află la unirea pe stern a celor 2 clavicule, în sensul acelor de ceasornic;

- Masaj al punctelor care se află pe tălpi, la marginea internă a scobiturii, 5 minute, de 2 ori pe zi, în sensul înşurubării.

ABCESUL PULMONAR

- Infuzie din roua cerului şi lichen de piatră, 2 linguriţe din acest amestec la o cană de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi, dimineaţa şi seara, îndulcite cu miere de albine. Cura durează o lună.
- Cură de usturoi: 250 g de usturoi pisat, peste care se toarnă apă clocotită. Pentru copiii de până la 2 ani se dau din acest amestec 15 g, pentru copiii cu vârste cuprinse între 2-5 ani, se administrează 25 g, pentru cei cu vârste între 10-12 ani, 40 g, iar pentru alte vârste, 60-80 g. Se iau 8-10 linguriţe din apa usturoiată pentru copiii de până la 5 ani, 8-10 linguri de desert pentru cei de 10-12 ani şi 8-10 linguri de supă, pentru celelalte vârste.
- Cura cu miere de albine: 100-200 g pe zi, timp de o lună sau soluţie alcoolică de propolis (20 – 30 %), din care se iau 20-40 picături într-un pahar cu lapte cald, de 3 ori pe zi, cu oră înainte de mese. Tratamentul durează până la vindecare.

RĂCELI

Cu toţii răcim la un moment dat, dar putem micşora durata şi gravitatea prin modul în care ne îngrijim organismul.

Tratamente populare

- Ceaiuri din ceapă, din fructe de măceş, din muguri de brad, molid sau pin, de pătlagină, de plămânărică, din flori de tei, de soc, de muşeţel, de sudoarea calului, de mentă, floare de salcâm, de porumb fiert, din sămânţă de lobodă.
- Consum de lămâie şi rachiu fiert, de must fierbinte de mere, de sirop din fructe de soc, de ceapă cu miere de albine.
- Băi la picioare cu fierturi din flori sau scuturătură din fân, cu muguri de molid, conuri de brad, frunze de nuc cu sare.
- Inhalaţii reci cu ,,tărie” de ceapă crudă, tăiată felii sau zdrobită, sau cu aburi rezultaţi din fierberea unei cepe.
- Inhalaţii cu fum din făină de porumb pusă pe foc, ori din unghii de cal.
- Frecţii cu fiertură din mutătoare la piept şi băi la picioare.

- Comprese fierbinți cu hrean ras prin răzătoare sau cu cărămidă caldă, aplicate pe piept.
- Consum zilnic şi cât mai mult de cartofi fierți şi mai ales copți, cât mai fierbinți posibil.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Pentru răcelile la cap şi atunci cînd nasul curge, ungeți tălpile cu tinctură de iod, puneți-vă şosete de lână şi dormiți cu ele. Până a doua zi se vindecă orice răceală la cap. Acest tratament se aplică în mai multe localități din Munții Apuseni.
- Mărunțiți mai multe frunze de tătănească, adăgați ½ cană de boabe de soc, o cană cu miere şi o cană cu apă. Fierbeți la foc mic timp de 30 de minute, strecurați şi beți când este nevoie pentru o transpirație abundentă.
- Fierbeți 8 pănuşe de porumb în 4 căni cu apă, timp de 30 de minute. Strecurați şi beți 2 căni pe zi, sau întreaga cantitate de ceai, în caz de nevoie.
- O cană de lapte fierbinte în care adăugați ½ linguriță de scorțişoară şi ghimbir. Îndulciți cu miere de albine şi beți lichidul cât este fierbinte.
- Ceai din flori de lumânărică, o lingură la ½ litru de apă clocotită.
- Ceai cu iarba mâței, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai cu pătlagină, flori de soc, fructe de ienupăr, de rozmarin şi frunze de mentă, în părți egale, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de tătănească, o lingură de rădăcini la o cană de apă în clocot. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Băi la picioare cu fiertură de muştar uscat, o cană la 6 căni de apă clocotită şi fiartă încă 10 minute.
- Amestecați câte o cană cu coada şoricelului uscată, mentă, salvie, iarba mâței, unguraş, verbină şi purecariță. Turnați 2 căni cu apă clocotită peste 2 linguri jumătate din amestecul de plante. Acoperiți vasul şi aşteptați 10 minute. Strecurați şi îndulciți. Se beau 3-4 căni pe zi, din care una seara la culcare, cât mai fierbinte, pentru o transpirație abundentă
- Mestecați pătrunjel proaspăt în timpul răcelii. Oferă vitamine suplimentare.
- Consumați vin fiert cu sare şi piper, 2-3 căni pe zi.
- Comprese cu fiertură de mutătoare sau cu frunze şi flori opărite de mutătoare, aplicate pe frunte.

- Comprese cu ceai de dumbăț (jugărel) sau cu închegătoare, o lingură de frunze şi flori la o cană cu apă clocotită.
- Spălături pe cap cu fiertură (ceai) din frunze şi flori de antonică, 2 mâini de plantă la 3 litri de apă.
- Băi cu sare la picioare: ½ de kg de sare, la 10 litri de apă clocotită.

BOLILE O.R.L.

AFECȚIUNILE NASULUI

Sunt boli inflamatorii ale mucoasei nazale, manifestate prin strănuturi repetate, senzație de înfundare a nasului, secreții (la început apoase, apoi muco-purulente), cefalee uşoară, febră. Netratate la timp şi necorespunzător, pot da complicații: sinuzite, otite, faringite, laringite, traheo-bronşite.

Tratamente populare

În inflamația uşoară a mucoasei nazale (rinita banală):

- Ceaiuri din flori de tei, de soc, de frunze şi flori de busuioc, de coada şoricelului, petale de trandafir, fructe de măceş, cimbrişor, cimbru de grădină, scorțişoară şi nalbă.
- Consum de usturoi, ceapă, ridiche neagră şi inhalarea ,,tăriilor" (uleiurilor volatile) degajate de aceste plante, cu propietăți antiseptice.

Contra ,,înfundării" (decongestionării) sinusurilor se folosesc:

- Apă cu sare, o linguriță la un pahar. Se trage saramura pe nas şi se elimină pe gură.
- Fumigații cu făină de porumb, care se presară peste cărbuni aprinşi, iar fumul se inhalează.
- Se mestecă faguri de miere de mai multe ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Inhalarea de aburi rezultați din fierberea de cimbru, rădăcini de tătănească, de muguri de plop, de oțet de mure.

În caz de sângerare a nasului, se aplicau următoarele tratamente:

- Bolnavul era aşezat imediat cu faţa în sus, cu o mână ridicată, stânga sau dreapta, din partea nării sângerânde.
- Se aplicau apoi comprese cu apă rece, cu oţet sau cu saramură la ceafă sau pe creştetul capului, pe moalele capului, pe vârful nasului ori la nări.
- Legători la ceafă cu cartofi cruzi, tăiaţi mărunt şi stropiţi cu rachiu sau spirt, cu ceapă mărunţită şi frunze de hrean, stropite cu rachiu de tescovină, cu rădăcini de hrean date prin răzătoare, cu câlţi de in şi albuş de ou, cu felii de pâine înmuiate în vin, cu frunze de pătlagină, cu fiertură din nuiele de stejar sau din vâsc crescut pe stejar.
- Inhalaţii cu apă rece, saramură, oţet diluat, rachiu, zeamă de coada calului, coada şoricelului, frunze de nuc ori seminţe de ştevie.
- Se mai trăgea pe nas praf de cimbru, din coajă de ou, din cărbune de tei pisat.
- Se introduceau în nara sângerândă frunze de pelin.
- Consum de ceaiuri din ciuboţica cucului, coada calului, coada şoricelului, coajă de stejar, ştevie, vintre, vâsc.
- Se pune în nară un tampon îmbibat în ţipirig.
- Se stoarce sucul unei cepe, se amestecă cu oţet, în părţi egale şi se trage pe nas de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Deseori, contra sângerării, se trăgea pe nas, miere de albine.

Reţetele unor specialişti: medici şi farmacişti

Rinita banală: inflamaţia uşoară a mucoasei nazale

- Ceai din flori şi frunze de busuioc, o linguriţă la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de tei, o linguriţă la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai din flori de soc, o linguriţă la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai din fructe de măceş, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din seminţe de cimbrişor, o lingură la o cană, la care se adaugă apoi, o lingură de suc de lămâie şi una de suc de ceapă. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din petale de trandafir de dulceaţă, o linguriţă la o cană. După răcirea infuziei, se îmbibă un dop de vată şi se pune în nări, pe rând, 2-3 minute.
- Dizolvaţi o tabletă de vitamina C într-o ceaşcă de apă clocotită şi aplicaţi soluţia direct în nări, cu o pipetă, de 2 ori pe zi.
- Mâncaţi 2 căţei de usturoi de 3 ori pe zi, timp de o săptămână.

- Adăugați 2 linguri de lumânărică şi o lingură de muguri de plop la un ibric cu apă clocotită. Inhalați aburii.
- Inhalații cu ulei de pin, mentă, lavandă şi cimbru de grădină, câteva picături, pe un tampon sau batistă.

Sinusurile mai pot fi decongestionate prin:

- Ceaiuri din cimbru de grădină, rozmarin, scorțişoară, nalbă de grădină, nalbă de pădure, 2-3 căni pe zi.
- Mestecare de fagure de miere, de mai multe ori pe zi.
- Inhalații cu vapori de ceai din rădăcină de tătănească, de cimbru de grădină, lumânărică şi de oțet din mere. Se acoperă capul şi vasul cu un prosop, pentru a se obține un efect terapeutic mai mare.

În **rinita gripală** cu febră:

- Ceai din țintaură, o linguriță la o cană, care se bea în 3 reprize, în cursul unei zile.
- Ceai din coajă din ramuri de salcie, 2 linguriţe la o cană, care se bea într-o zi.
- Ceai din rizomi de pir, o linguriță la o cană. Se beau 3- 4 căni pe zi.
- Ceai din flori şi rădăcini de ciubotica cucului, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. În ceai se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizare.
- Ceai din cuişoare, 4-5 g la o cană, care se bea într-o zi.
- Inhalații cu miere de albine. Într-un ceainic se pun 50 ml de apă şi când începe să fiarbă se adaugă 2 linguriţe de miere de tei sau de flori de munte. Se inspiră vaporii, în timp ce se ia în gură miere de albine, ce se reține 2-5 minute, după care se înghite. Cea mai bună miere este cea cristalizată.
- Desfundarea nărilor se poate realiza şi cu apă caldă sărată, care se aspiră pe nas şi se scoate pe gură.
- Deasemeni, nările pot fi desfundate şi cu bicarbonat de sodiu dizolvat în apă călduță, astfel: soluția se pune într-o farfurie în care se bagă nasul complet şi se inspiră până ce apa trece în gură, după care se aruncă afară. Tratamentul se face de 2 ori pe zi, dimineața şi seara, la culcare.

RINITELE ŞI RINO-SINUZITELE ALERGICE

Sunt boli inflamatorii ale mucoaselor nazale şi ale sinusurilor, provocate de polen, praf, etc, manifestate prin nas înfundat, strănut, lăcrimare, tuse, etc.

- Ceai cu flori de coada şoricelului, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi sub formă de inhalații, de 2 ori pe zi, precum şi ca spălaturi nazale.
- Ceai din muguri de coacăz negru, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori şi frunze de trei frați pătați, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Se poate folosi şi sub formă de spălături şi inhalații nazale.
- Masarea punctului numit Fundul văii, care se află la unirea celor 2 oase din prelungirea degetului mare şi arătătorul de la o mână. Se face masaj prin înşurubare (tonifiere), timp de 5 minute.

RINITELE CRONICE CATARALE HIPERTROFICE

Se caracterizează printr-o degenerare a mucoasei nazale, care se îngroaşă şi astupă fosele nazale, la început la o singură nară, apoi şi la cealaltă nară. Bolnavul are uscăciune a gurii, a nasului, auzul scăzut, sforăie în somn.

- Ceai de cimbrişor şi cimbru de grădină, o linguriță de frunze şi flori la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, din care ultima, seara la culcare. Ceaiul concentrat (2 linguriţe la o cană) se poate folosi şi în inhalații.
- Ceai cu frunze şi flori din levănțică, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Se poate folosi şi în inhalații.
- Ceai cu flori de muşeţel, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi în inhalații şi spălături nazale.
- Ceai de rozmarin, o linguriță de frunze sau flori la o cană. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi la inhalații, de 2 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Propolis dizolvat în alcool sau cu vaselină, cu care se ung nările, de 2 ori pe zi.

RINITA HIPERTROFICĂ ŞI ATROFICĂ

Se caracterizează prin atrofia (îngroşarea) mucoasei nazale şi prezența de cruste cu miros respingător.

- Spălături nazale cu sare. La un litru de apă clocotită se pune o linguriță de sare de bucătărie, se lasă să se răcească, se toarnă într-o farfurie şi se aspiră soluția pe nas. Crustele se înmoaie şi se uşurează astfel, dezlipirea lor.
- Acelaşi efect benefic îl are şi serul fiziologic, folosit ca mai sus.
- Propolis dizolvat în alcool, cu care se ung nările până ce crustele se dezlipesc.

SINUZITELE

(inflamația nasului şi a sinusurilor nazale)

mai poate fi tratată şi prin:

- Infuzie de şovârf, 15 g la o cană, care se consumă seara, la culcare.
- Infuzie cu frunze de podbal, 15 g la cană. Se consumă a doua seară, după consumarea ceaiului de şovârf. Se alternează consumul celor 2 ceaiuri.
- Infuzie de tătănească, muşețel şi salvie, în părți egale, o lingură la o cană. Se beau 3 căni pe zi, îndulcit cu miere de albine.
- Inhalații cu aburi degajați dintr-o saramură (un pumn de sare grunjoasă la un litru de apă clocotită). Inhalația pe nări cu vapori fierbinți se face de 3-4 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Cataplasme cu cartofi cruzi, raşi şi puşi într-o compresă pe locul dureros.
- Cataplasme cu rădăcină de hrean ras, stropit cu spirt sau oțet, aplicată pe frunte, seara, pînă ce apare senzația de fierbințeală, după care se îndepărtează. Tratamentul se aplică până la eliminarea mucusului infectat, pe nas.
- Comprese cu muşețel cald pe capul ud, proaspăt spălat, care se acoperă apoi cu un fular.
- Comprese cu frunze de varză strivite, aplicate pe frunte, de 2-3 ori pe zi, ultima, seara la culcare, lăsând-o până a doua zi dimineață. Concomitent cu varza se fac şi inhalații cu sare. Varza atrage infecția din sinusurile frontale, iar sarea o elimină.

AFECȚIUNILE GÂTULUI

(gâlci, angine, dureri de gât, guşter, crup difteric)

RĂCELI ŞI DURERI DE GÂT

Tratamente populare

- Ceaiuri din rădăcină de răculeț, ardei iute, flori şi frunze de toporaşi, unguraş, isop, lumânărică, şovârv, pin alb, salvie, verbină, limba mielului, iarba unturoasă, muşeţel, flori de soc, de tei, de sunătoare.
- Mestecare de smirnă, propolis, răşină de brad, pin sau molid.
- Gargară cu spirt, piatră acră sau cu gaz (petrol lampant).
- Se suflă în gât, cu ajutorul unei trestii sau ,,gât de lup" (tub asemănător traheii unui lup), praf de piatră vânătă sau acră.
- Cataplasme în jurul gâtului cu nisip şi apă rece, cu aluat din făină de grâu şi untdelemn, cu semințe sau mațe de dovleac (bostan), zdrobite şi reci.
- Cataplasme în jurul gâtului cu măsline pisate, amestecate cu seu de vacă, cu felii de castraveți murați, cu peşte sărat, cu varză acră (murată), prăjită în untură.
- Cataplasme cu ceapă coaptă şi săpun, cu ceapă tocată şi prăjită, în jurul gâtului.
- Cataplasme cu aluat din făină de in sau din cea de grâu, cu balegă de vacă, cu smântână şi miez de dovleac, cu rădăcină de tătănească şi morcovi pisați, prăjiți în untură.
- Cataplasme cu alifie făcută din ceapă, săpun şi untură, peste care se presară făină de grâu.
- Gargară şi consum de oțet de mere sau din vin, amestecat cu miere de albine. Se bea un pahar pe zi, fracționat.

LARINGITĂ (răguşeală)

Inflamația laringelui, caracterizată prin răguşeală, însoțită adesea de dureri de gât, senzație de arsură şi uscăciune, tuse, febră.

- Inhalații cu aburi de apă, de oțet din mere sau spirt, pe nări şi pe gură.
- Se bea lapte dulce călduț, cu care se face şi gargară, de mai multe ori pe zi.

- Ceai din tărâțe de grâu, cu zahăr şi gălbenuş de ou proaspăt, de 2-3 ori pe zi, ultima, seara la culcare, fără clătirea gurii.
- Se bea ou crud, lapte fiert cu untdelemn şi zahăr sau lapte dulce fiert cu untură de gâscă.
- Sirop de brâncuță, preparat în decoct, cu zahăr din care se bea câte un păhărel, de 3 ori pe zi, după mesele principale.
- Ceai de arnică, fenicul, mentă, lumânărică, mac de câmp, muşchi de piatră, nalbă mare, pătlagină, plămânărică, podbal şi sulfină, cu care se pot face şi gargare.
- Cataplasme în jurul gâtului cu ulei de jir şi legături cu fierturi de semințe şi frunze de tărtăcuță, de nalbă fiartă în lapte dulce, cu rădăcină de curcubețică, fiartă şi pisată, amestecată cu făină de porumb; cu mațe de dovleac prăjite în untură de porc, cu cartofi prăjiți în untdelemn sau untură de porc, făcuți piure; cu putregai de salcie, amestecat cu tărâțe de grâu fierte în apă, spirt, rachiu sau oțet; cu miez de nucă şi hrean ras; cu miere de albine şi sare; cu slănină amestecată cu gaz, mămăligă pripită şi seu de lumânări; cu semințe de cucută prăjite în seu de oaie; jales pisat, unt şi mațe de tărtăcuță, nefierți; gulii pisate amestecaate cu cartofi cruzi, raşi; cu fiertură de scuturătură (stroh) de fân, hoştină de stupi, cu hrean şi/sau usturoi pisat, cu chişleag, cu mămăliguță fierbinte amestecată cu fiere de porc, cu fiertură de crăpuşnic şi pălămidă seacă, cu troscot, holeră, roşcove pisate şi fierte.
- Frecții pe gât cu camfor, cu fiere de porc, cu gaz, cu spirt, măduvă de la falca porcului, cu unt şi undelemn cald, cu untură sau cu usturoi pisat.
- Gargară cu ceai de afine uscate, oțet de coada calului, cu frunze de fragi, de obligeană, salvie, flori de soc, cu spirt şi rachiu, untdelemn, cu sare, cu piatră acră şi vin, cu lămâie şi sare, cu fiertură de jaleş.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

Pentru răceli şi dureri de gât:

- Gargară din amestec de miere (2 lingurițe), ardei iuți (jumătate de linguriță), oțet de mure (4 linguri), suc de lămâie (o lingură), la o cană de apă caldă.
- Ceai de salvie, o ligură de frunze şi flori la o cană. Frunzele şi florile muiate se aplică (înfăşoară pe gât), cu o compresă.

- Ceai de anason, o linguriță la o cană, infuzie care se consumă cât mai caldă, de mai multe ori pe zi.
- Ceai de limba mielului, o lingură la o cană şi care se foloseşte sub formă de gargară, de mai multe ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Gargară cu ceai de frunze de coacăz, 2 linguriţe la o cană, de mai multe ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Gargară cu ceai de salvie (2 linguri) şi o jumătate de ardei iute, la o cană de mai multe ori pe zi.
- Pastă din praf de ulm alb (o lingură), o jumătate de cană de miere şi 2 căni de apă clocotită. Se ia cîte o linguriță, de mai multe ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Gargară cu suc de sfeclă roşie crudă.
- Gargare cu coniac şi zahăr.
- Ceai din frunze de iederă, o lingură la o cană, din care se bea câte o lingură de infuzie, de 3-4 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Ceai cu flori de muşeţel, o linguriță la o cană. Se bea 2-3 căni pe zi. Se pot face şi gargare, de 3-5 ori pe zi.
- Ceai de flori de muşeţel, o linguriță la o cană. Se bea 2-3 căni pe zi. Se pot face şi gargare , de 3- 5 ori pe zi.
- Ceai de salvie şi cerenţel, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi, numai după mese. Se pot face şi gargare de mai multe ori pe zi.
- Gargară cu ceai din frunze de măr, de nuc, petale de trandafir, salvie şi muşeţel, de mai multe ori pe zi.
- Mestecare şi sugere de răşină de brad sau cu propolis, de mai multe ori pe zi.

AMIGDALITĂ

- Gargară cu infuzie de semințe de ridiche, la care se adaugă o lingură de miere de albine şi o jumătate de ceaşcă de oțet, de mai multe ori pe zi.
- Gargară cu soluție alcoolică cu propolis, în ceai de muşeţel. Se face de 2 ori pe zi şi se înghite.
- Gargară cu un pahar de oțet de mere şi o linguriță de miere de albine, de 3-4 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Gargară cu infuzie de flori de gălbenele, 30 g la o cană, de 2-3 ori pe zi.

- Gargară cu infuzie de rizomi de cerenţel, 2 linguriţe la o cană, de 1-6 ori pe zi.
- Gargară cu infuzie cu flori de levănţică, de muşeţel, de cimbrişor, în părţi egale, 2 linguriţe la o cană, de 3-4 ori pe zi.
- Gargară cu infuzie cu flori de muşeţel, 4 linguriţe la cană, la care se adaugă apoi câteva picături de gaz lampant, de 2-3 ori pe zi. Deşi este vechi, specialiştii spun că leacul face minuni.
- Comprese în jurul gâtului cu oţet de mere.
- Cataplasme cu cepe prăjite în untdelemn, care se aplică seara, înainte de culcare şi se păstrează până a doua zi.
- Se iau 2 linguriţe de zeamă de lămâie şi se ţine în gură, 2-3 minute, după care se înghite sucul încet.
- Oblojeli cu foi de varză albă zdrobită, care se aplică la gât seara, până dimineaţa.
- Infuzie cu flori de sânzâiene (drăgaica), o lingură la cană, cu care se face gargară.
- Gargară cu fiertură de salvie.

LARINGITELE ACUTE ŞI CRONICE

Inflamaţiile mucoasei laringelui care se manifestă prin răguşeli, înţepături, dureri, tuse uscată, uscăciune a gâtului şi pot fi tratate prin ceaiuri, gargară, inhalaţii, apiterapie, presopunctură, etc.

- Ceai din rădăcină de nalbă mare, o lingură la o cană, la care se adaugă apoi un vârf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea fracţionat în 3-4 reprize, într-o zi.
- Ceai de lumânărică, o linguriţă de flori la 200 ml apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din frunze de podbal şi petale de mac de câmp, o linguriţă la o cană, care se bea fracţionat, în timpul zilei. Se face şi gargară cu ceaiul călduţ.
- Ceai de plămânărică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Se face şi gargară.
- Ceai din lichen de piatră, o linguriţă la o cană, la care se adaugă apoi un vârf de cuţit de bicarbonat de sodiu.
- Ceai de arnică, 2 linguriţe de flori la o cană, cu care se face gargară, de mai multe ori pe zi.
- Inhalaţii cu ceaiuri din amestec de muşeţel, levănţică, cimbru, cimbrişor şi rozmarin, în părţi egale.

- Răguşeala trece cu infuzie de amestec de podbal, rădăcină de nalbă şi flori de lumânărică, sub formă de gargară, precum şi cu inhalații de ulei de brad şi de levănțică, dimineața şi seara, înainte de culcare.
- Propolis care se mestecă în gură sau miere de albine zaharisită, care se ține în gură mai mult timp.
- Masarea zonei deasupra scobiturii osului stern, prin înşurubare, tonifiere în sensul acelor de ceasornic, de mai multe ori pe zi.
- Gargară cu 2 linguri de miere de albine, ½ ardei iute, 4 linguri de oțet de mere şi o lingură de suc de lămâie, la o cană cu apă călduță.
- Ceai de anason, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Gargară cu infuzie de limba mielului, o mână de frunze la o cană.
- Gargară cu infuzie de coajă sau frunze de ulm alb, o lingură la o cană.
- Gargară cu suc de sfeclă crudă sau cu infuzie de iederă, 4-5 frunze la o cană, de 3-4 ori pe zi.

INFLAMAȚII ALE GÂTULUI ŞI FARINGELUI

- Ceai de pătrunjel de câmp, roiniță, sunătoare şi salvie, în părți egale, o lingură de amestec la o ceaşcă de apă în clocot. Se bea câte o ceaşcă, înghițitură cu înghițitură, de 3 ori pe zi, înainte de masă.
- Ceai de sclipeți, 2 lingurițe la cană. Se bea 2-3 căni pe zi.
- În Bucovina de Nord, se pun câțiva căței de usturoi fără coajă, între index şi degetul mare de la mâna bolnavului care corespunde părții inflamate a gâtului. Tratamentul durează o jumătate de oră.
- Comprese la gât cu ceai de dărmoz şi frunze de nuc. Se pot folosi numai frunze de nuc opărite, care sunt un reputat antilimfatic.
- Oțet de mere cu miere de albine, o linguriță din fiecare. Se bea câte un pahar zilnic, înghițitură cu înghițitură.
- Gargară cu ceai concentrat de muşețel, după care gâtul se „clătește” cu rachiu tare, pălincă sau votcă, fără a se înghiți. Se fac mai multe gargare pe zi.
- Gargară cu ceai concentrat de tei, la care se adaugă o lingură de bicarbonat de sodiu, de mai multe ori pe zi.

- Tinctură de coajă de stejar, 2 linguriţe, peste care se toarnă o cană de votcă şi se lasă la macerat peste noapte. Se adaugă o cană de apă şi se bea câte o ceaşcă de lichid de 3-5 ori pe zi. Se poate face şi gargară cu asemenea elixir, amestecat cu o ceaşcă de apă minerală.
- Ceai de muşeţel, 2 linguriţe la cană. Dacă în infuzie se adaugă o linguriţă de unt sau de ulei de SCAIETE, mucoasele se vindecă mai repede. Din asemenea lichid se poate face şi gargară, din oră în oră, până ce inflamaţia gâtului şi faringelui dispare.
- Ceai de usturoi şi suc de lămâie: se amestecă 2-3 căţei de usturoi, cu zeama de la o lămâie şi cu 2 linguri de ulei de măsline. Se ia câte o linguriţă de 3 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Gargară sau comprese cu ceai de seminţe de in la gât: se înmoaie 3 linguri de seminţe într-o ceaşcă de lapte gras şi 2 ceşti cu apă, după care amestecul se fierbe.
- Gargară cu oţet de mere, sare şi apă caldă. Se pot face şi inhalaţii din o parte de oţet la 4 părţi apă fierbinte. Se inhalează vaporii în timpul fierberii.
- Vin din gutui coapte, rozmarin, cimbru şi cuişoare. Gutuile coapte şi plantele (câte 2-3 g din fiecare) se pun la fiert împreună cu un litru de vin alb, natural. Se lasă apoi la macerat 7-8 zile, după care se adaugă 2 linguri de miere şi se încălzeşte lichidul. Se ia căte o lingură de vin de 3 ori pe zi, între mese.
- Ceai de ovăz, 2-3 linguriţe de seminţe zdrobite, opărite cu o cană de apă fierbinte. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Ceai de salvie şi coajă de stejar, câte 2 g din fiecare, puse într-un litru de apă rece, care se fierbe la foc mic.

FARINGITE

În caz de rino-faringite, faringită acută şi cronică, sunt benefice:

- Ceai de flori de muşeţel, o lingură la o cană. Se bea 2 căni pe zi, înghiţitură cu înghiţitură, ultima, seara la culcare. Se poate folosi la inhalaţii şi în gargare, de 2-3 ori pe zi.
- Ceai din rădăcină de lemn dulce, ½ linguriţă de plantă pisată la o cană, care se bea în cursul unei zile. Se poate folosi infuzia şi la inhalaţii şi gargară de 2-3 ori pe zi. Sub formă de ceai este interzis la hipertensivi, deoarece le creşte tensiunea arterială.

- Ceai din coajă de stejar, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi în gargară de 2-3 ori pe zi.
- Ceai de şovârf, o linguriţă la o cană. Se bea 2-3 căni pe zi.
- Gargară cu infuzie de muşeţel şi decoct de scoarţă de stejar, 3 linguriţe la cană. Se foloseşte la temperatură suportabilă, de 3 ori pe zi.
- Soluţie alcoolică, 10% de propolis. Se pun 10 picături într-o ceaşcă cu infuzie de muşeţel. Se face gargară, după care lichidul se înghite.
- Infuzie de salvie, o lingură de frunze şi flori la o cană. Se bea 2-3 căni pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.
- Faringitele mai pot fi tratate şi prin ceaiuri concentrate de fenicul, lemn dulce, frunze de stejar sub formă de gargară, de mai multe ori pe zi, între mese, ultima, seara la culcare, fără clătirea gurii.

FARINGO-AMIGDALITA

Reprezintă inflamaţia amigdalelor, a mucoasei faringiene şi a ţesutului limfatic din jurul lor.

- Terapia naturistă constă în ceaiuri de cerenţel, fenicul, mentă, muşeţel, nalbă mare, coajă de salcie, flori de sunătoare, de tei şi de lemn dulce, frunze de stejar.
- Ceaiuri calde de flori de soc sau din plante sudorifice.
- Consum de propolis, 1-2 g, de mai multe ori pe zi.
- Comprese calde alcoolice sau uscate în jurul gâtului. Se vor evita băuturile reci, frigul, produsele iritante (ardei iute etc), tutunul.
- Ceai din şovârf, din care se beau 2-3 căni pe zi, neîndulcit sau gargară cu ceai concentrat de şovârf, de mai multe ori pe zi, înainte şi după mese.
- Miere de albine zaharisită, ţinută în gură mai mult timp.
- Aerosoli sau gargară cu soluţie alcoolică de propolis, de 3-4 ori pe zi. Soluţia se înghite apoi cu înghiţituri mici şi rare.

AMIGDALITĂ

(inflamația amigdalelor)

Boală caracterizată prin dureri, mai ales la înghițire, cu iradiere spre ureche, temperatură, dureri de cap, dureri musculare etc.

- Dacă amigdalele sunt ,, coapte", se sparg cu degetul mare, muiat în saramură, spirt sau rachiu tare de tescovină, iar puroiul este eliminat pe gură, care se clăteşte apoi cu spirt sau rachiu şi ceai de coada calului şi urzică, cu cimbrişor de câmp, cimbru de grădină, mușețel, pătlagină sau de sunătoare. Cu aceste ceaiuri se făcea şi gargară, de mai multe ori pe zi.
- Un remediu vechi şi, totodată destul de ciudat în ceea ce priveşte tratarea inflamațiilor amigdalelor constă în introducerea într-o coajă de nucă de căței de usturoi pisați. Coaja se aplică apoi între index şi degetul mare de la mâna bolnavului, care corespunde părții afectate a gâtului, timp de o în jumătate de oră. În lipsa cojii de nucă, usturoiul pisat se leagă de mâna bolnavului. Are însă o eficiență mai mică.
- Când amigdalele nu prezintă încă puncte de puroi, ci mici abcese, se aplică pe ele parafină, pusă cu ajutorul unui tampon de vată, înfipt la capătul unui bețişor. Acest tratament se face de mai multe ori pe zi, până ce amigdalele sunt vindecate.
- Gargară cu ceai concentrat de pliscul cocorului şi fumăriță. Tratamentul se poate utiliza şi contra umflăturilor de măsele fără puroi.
- Gargară cu ceai concentrat de flori de mușețel, 3 linguri la o cană. După răcire, se strecoară şi se adaugă 4 g de acid boric.
- Gargară cu ceai concentrat de salvie, rizomi de cerențel, flori şi frunze de nalbă de cultură, frunze şi rădăcini de nalbă mare, de mai multe ori pe zi.
- Gargară cu flori de tei, 4 lingurițe la o cană, la care se adaugă ½ de linguriță de acid boric.
- Gargară cu ceai concentrat de flori de levănțică şi cimbrişor, în părți egale, de mai multe ori pe zi, înainte şi după mese.
- Aplicarea pe gât, în dreptul zonei afectate, de felii de ou fiert sau de mămăligă fierbinte, cu un bandaj.

ANGINA

(anghină, şopârliță, gălci albe)

Apare din răceală, prin agravarea amigdalitei, de la gâlcile purulente. Debutează cu dureri mari de gât, de cap şi de piept, prin umflarea gâtului şi temperatură mare.

- Comprese calde cu făină de in şi ceapă cu sare, cu ceapă fiartă, o mână de căței de usturoi pisați şi tărâțe de grâu prăjite cu seu de oaie.
- Legători cu tărtăcuță, mațe de bostan şi cartofi dați prin răzătoare şi puțin prăjiți, cu sfeclă (feliată şi zdrobită) şi untdelemn cald, cu sfeclă tocată şi coaptă; cu gulii şi cucută; cu rădăcini de leuştean şi spirt; cu mutătoare pisată; cu sare, cartofi cruzi dați prin răzătoare şi spirt sau țuică; cu rădăcină de ostrățel, cu tărâțe de grâu sau de huşte; cu zeamă de var strecurată, cu cărămidă pisată şi încălzită.
- Oblojeli cu lână nespălată îmbibată cu rachiu şi hoştină de stup sau numai cu hoştină fierbinte, cu făină caldă, cu cartofi cruzi pisați şi gaz, cu mămăligă caldă şi sare.
- Clătiri şi gargare cu fiertură de busuioc roşu, sânişoară, năprasnic, lemn galben, sunătoare, mac de grădină, cu piatră acră şi apă sau cu gaz.
- Se bea mult ceai de muşețel, sunătoare, măceş, pătlagină, tei, urzică sau lapte dulce fiert, se poartă la gât cataplasme cu camfor.
- Se ia o lingură de lemn, se înfierbântă coada în foc şi se frige umflătura. Pentru a-i scădea temperatura, bolnavul este învelit bine în cearceafuri ude, ori i se fac frecții cu gaz, spirt, rachiu sau oțet.

FĂLCĂRIȚĂ

(falcarniță, falcari)

Reprezintă umflarea gâtului, fălcilor şi a feței, cu zvâcnirea obrajilor şi dureri mari în oasele feței.

- Oblojeli cu mămăligă caldă, cu rădăcini de boz pisate, cu rădăcini de cucută, cu buruiana daloporniță, cu gălbenele fierte în lapte dulce, cu tărâțe de grâu, cu fălcăriță de câmp, plămădită în spirt sau rachiu tare de tescovină, cu mațe de dovleac calde, cu

untdelemn şi tărâțe de grâu calde, cu mațe de dovleac şi scrumbie prăjită, cu măselariță crescută pe prundiş, cu sunătoare şi studeniță, fierte.

- Inhalații cu aburi rezultați din fierberea semințelor de măselariță sau de cânepă, cu fum de măselariță puse pe jar.
- Legători la gât cu nisip fierbinte, cărămidă pisată fierbinte, huşte calde şi sare.

AFECȚIUNILE URECHILOR

Tratamente populare

În caz ***de năjit***, afecțiune a urechilor datorată curentului de aer rece şi manifestată prin dureri acute, înțepături, pocnituri în timpane, scurgeri din urechi, febră, dureri de cap şi amețeli, în medicina populară, se foloseau tratamente diverse în funcție de gravitatea bolii.

În faza incipientă: spălături cu apă caldă, cu fierturi (ceaiuri) de busuioc, de cimbru, de coada şoricelului, cu lumânărica Domnului, planta urechea Maicii Domnului, cu urzică moartă, pătlagină, sunătoare, muşețel, flori de soc, şovârf, ventrilică.

- Se făceau apoi instilații cu untdelemn cald, pus pe o foaie de ceapă sau de praz şi picurat în ureche pe coada unei linguri, sau pe un vârf de cuțit. Potrivit tradiției populare, cel mai eficace untdelemn era cel din candelă, mai ales dacă era sfințit.
- Se punea pe ureche o cărămidă caldă, ca să „tragă răceala ” sau un tampon din pânză curată, umezită cu apă călduță, care se aşeza pe o cărămidă caldă, pentru a păstra căldura cât mai mult timp.
- Se picura în ureche apă sfințită încălzită şi/sau zeamă din planta numită urechelniță, ori zemă de iarba turcului.
- Picături în urechi cu miere de albine încălzită, de mai multe ori pe zi, din care una, seara la cculcare.
- Picături cu zeamă caldă din flori de muşcată, de praf copt, de ulei de nucă, de ricin, de untdelemn „stătut” în flori de sunătoare, cu unt proaspăt, turnat în urechi.
- Tinctură din 5 picături de suc de măselariță, ceai de muşețel, zeamă de urechelniță şi o buruiană oarecare ce creşte pe acoperişul caselor. Se puneau în urechea afectată 3-5 picături, de 4-5 ori pe zi, ultima, seara la culcare.

- Ca să „tragă” infecția afară, se introducea în ureche o bucățică de rădăcină de hrean, frunze de mușcată sau de nalbă şi un cățel de usturoi.

În *cazuri mai grave*:

- Se afuma urechea bolnavului cu balegă de vacă sau de cal, cu cozi uscate de bostan, cu busuioc, semințe de cânepă, pulbere de pe corn de cerb (răsătură), cu rădăcini de iarbă mare, capsule de mac, mutătoare, orbalț, sfredelul pământului, smirnă, coji de usturoi.
- Legători cu balegă de vită, coaptă şi amestecată cu tărâțe de grâu, înfierbântată şi stinse cu borş proaspăt, cu hoştină de stupi, cu pânză sau fuior de in muiat în albuş de ou, cu mâzgă de tei fiartă în lapte dulce.
- În cazurile foarte grave se confecționa un cornet ca un bucium, făcut dintr-o bucată de pânză de cânepă sau de in, muiată în ceară curată de albine, care se introducea cu capătul subțire în ureche. La celălalt capăt, i se dădea foc cornetului şi se lăsa să ardă încet, până aproape de ureche, ca să „tragă” toată răutatea. În ureche se turna apoi untdelemn călduț, în special seara, la culcare. Acest tratament se foloseşte şi de medicina naturistă actuală, cu bune rezultate, dar numai în cazul în care nu a avut loc vreo operație la timpanul urechii respective.
- Fumigații la urechi cu zahăr şi muşețel uscat ars pe cărbuni sau cu tămâie.
- Aburi cu semințe de cânepă, astfel: într-un vas cu apă se adaugă semințe de cânepă şi se pune la fiert, iar când infuzia clocoteşte, bolnavul ține urechea deasupra, ca să îi pătrundă vaporii până la timpan. Cu semințe de cânepă se pot face şi fumigații.
- Când urechile „curg” se mai poate face aburire cu fierturi de muşețel, după care se picură în urechi, suc de prescurea. Alt leac: se picură în urechi fiere de pasăre de curte.
- Vâjâielile şi țiuitul din urechi era tratat cu picături din suc de ceapă, de ulei de migdale, sau prin spălături cu fierturi din flori de muşețel şi din planta boaşele popii.

SURDITATE

Pentru ***otită cu guturai*** (de năjit), într-o ceapă scobită, se pun râme spălate în vin alb. Se înfăşoara ceapa în câlți şi se pune la copt, în spuză. Când s-a copt bine, ceapa se scoate din sobă sau din cuptor, iar lichidul se picură câte 3 picături în fiecare ureche.

Contra ***scăderii auzului***, se foloseau următoarele tratamente:

- Se introducea în ureche un dop de vată sau de cânepă curată de in sau de cânepă, îmbibată în suc de ceapă.

- Picături în ureche de suc de piersici, de cimbru, de varză albă proaspătă cu suc de lâmâie, în părți egale.
- Picături în ureche de ulei de migdale dulci, de mai multe ori pe zi.
- Se aşează un măr copt pe ureche sau o frunză de varză strivită, menținându-se 1-2 ore.
- Se introduce câte un cățel de usturoi înmuiat în ulei de măsline, în ambele urechi.
- Picături în ureche cu ulei de nucă, amestecat cu zeamă de urechelniță, căruia i se mai spune şi iarbă de ureche, iarbă grasă, jintură sau iarba ciutei.
- Se stă cu urechea bolnavă în sus, după care se face spălătură cu ceai călduț de muşețel. Cultivată adesea pe lângă case, se credea că urechelnița îi apără pe oameni de trăsnet, dacă poartă frunze sau flori din plantă la brâu sau în buzunar.

Insecte în urechi: Dacă intră o insectă în ureche, aceasta se îndepărtează prin umplerea urechii cu untdelemn călduț, până când insecta iese la suprafață.

În caz de ***vierme în ureche***, se turna zeamă de oleandru (leandru) zdrobit, cu puțină apă.

Când cineva avea ***apă în ureche*** după înot sau baie, se înclina capul şi se bătea peste ureche.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

Dureri de urechi

- Pentru alinarea durerilor, cel mai bun mijloc casnic este săculețul de ceapă. Uleiurile volatile ale cepei ameliorează durerile şi stimulează eliminarea agentului patogen, astfel: tocați mărunt o ceapă şi băgați-o într-un săculeț de pânză. Presați până iese suc. Aşezați apoi săculețul pe canalul exterior al urechii, astfel ca muşchiul urechii să fie complet acoperit. Peste săculeț, aplicați o bucată de staniol, lipind-o cu puțină cremă de față, pe pielea din jurul urechii. Lăsați săculețul cu ceapă pe ureche timp de 2 ore, zilnic, până dispar durerile.
- Înmuiați un sfert de cană de flori de lumânărică, în ½ cană cu ulei de măsline, timp de 2 săptămâni. Strecurați apoi lichidul de mai multe ori şi puneți câteva picături călduțe în ureche. Aplicați o pânză călduță pe ureche sau puneți tampoane sterile de vată în ureche.

- Încălziți un pic de ulei de măsline sau de ricin şi puneți câteva picături în urechea afectată, apoi aplicați un tampon de vată steril.
- Introduce-ți în urechea bolnavă usturoi făcut felii, cu vată în formă de dop. Bolnavul se va aşeza culcat şi va învelі urechea cu dopul, cu un fular gros.
- Picături în urechea afectată cu zeamă de praz cu oțet sau cu lapte, în părți egale. Picături cu peţioli de crini albi, macerați în ulei de măsline sau de pătrunjel macerat în măsline.
- Tulburările urechii interne sunt înlăturate prin ceai de ghimbir proaspăt, o linguriță la o cană cu apă, strecurat apoi şi îndulcit cu miere. Se beau 2-3 căni pe zi, la nevoie. Previne amețeala, greața şi răul de mare, de maşină sau de avion, cauzate de tulburările urechii interne.
- Țiuitul sau zgomotul din urechi dispare dacă puneți câteva picături de suc de ceapă în ureche.
- Acelaşi efect îl are amestecul de usturoi pisat şi ulei de măsline, macerat 7-8 zile. Se strecoară şi se pun câteva picături în urechi. Opreşte țiuitul şi îmbunătățeşte auzul.

În ***afecțiunile mijlocii şi interne ale urechii*** mai pot fi folosite ceaiurile:

- **în secreții**: de trei frați pătați şi urzică moartă;
- în **vâjâieli,** de odolean şi pătrunjel de câmp;
- în **dureri:** de coada şoricelului, lumânărică, nalbă roşie, roiniță, şovârf, urzică moartă, usturoi.

În medicina populară, indiferent de cauză, durerile de urechi pot fi calmate prin aplicarea căldurii pe ureche şi în jurul gâtului. De obicei, o baie fierbinte la picioare, adăugând o linguriță de muştar are un efect liniştitor.

- O metodă care frecvent calmează durerea puternică: coaceți o ceapă până se înmoaie şi legați-o peste ureche.
- Cataplasma cu ceai din scoarță de ulm roşu este foarte eficientă pentru atenuarea inflamației şi durerii urechii, ca şi picăturile din ceai concentrat de şovârf, puse în ureche cu o pipetă.
- Dacă urechea prezintă un abces şi acesta a spart, folosiți apă oxigenată caldă, pentru spălarea urechii. Apa oxigenată va dispersa substanţele nocive şi le va elimina afară din ureche. Procedeul trebuie repetat până ce urechea este curată. Aplicați acest procedeu înainte de a pune picături sau cataplasme.

OTITA EXTERNĂ

Se prezintă fie sub forma unei inflamații la urechea externă, fie sub forma unei eczeme şi se poate trata prin:

- Propolis, alifie 20%. Se înfăşoară un băț de chibrit cu puțină vată şi se unge conductul auditiv de 2 ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Propolis, soluție alcoolică de 5-7%, din care se pun 5-10 picături în conductul auditiv de 3 ori pe zi, dimineața şi seara.

OTITA MEDIE ACUTĂ

Este inflamația ,,casei timpanului" (supurativă sau nesupurativă), determinată, de regulă, de infecțiile nasului şi gâtului. Începe cu dureri, cu zvâcnituri, scăderea auzului, frisoane, febră. După 1-3 zile, timpanul se perforează şi puroiul se scurge.

Sunt benefice compresele calde cu săculeți de mălai şi sare caldă şi administrarea de picături de soluție alcoolică de propolis în ureche, de 3 ori pe zi, iar seara la culcare, în ureche se introduce o meşă de tifon înmuiată în soluție de propolis.

OTITA MEDIE SUPURANTĂ CRONICĂ

Rezultă din cronicizarea unei otite medii, acute, care necesită consultarea medicului specialist şi administrarea de medicamente. Ca adjuvant, este benefică soluția alcoolică de propolis, 10 picături în urechea bolnavă, de 3 ori pe zi. Seara, la culcare, pe ureche se pune o meşă de tifon, îmbibată cu soluție alcoolică de propolis.

SURDITATE

Surditatea este de 3 feluri şi anume: de transmisie, de percepție şi mixtă.

- Când cineva nu aude cu o ureche sau cu amândouă, se picură în urechi câte o picătură caldă de ulei de nucă, amestecat cu ceai de urechelniță. Urechelnița este cultivată adesea pe lângă casă, în credința că apară împotriva surzeniei şi a ...trăsnetului.

- Propolis, soluție alcoolică de 30-40%, în amestec cu ulei de măsline sau de porumb, în proporție de 1:4. Se introduce în ureche o meşă de tifon îmbibată cu această emulsie, seara, la culcare, pentru 10-12 ore, odată la 2 zile, în total, 10-12 aplicații.
- Masarea punctului Fereastra cerului, care se află pe linia orinzotală ce trece prin unghiul maxilarului inferior, la întâlnirea cu muşchiul sternocleidomastoidian. Se masează în sensul mersului acelor de ceasornic, 5 minute, de 2 ori pe zi, în total 10 şedințe.
- Ceaiuri de rocoină, şovârf, măghiran, angelică, ulei de rozmarin, de dafin, tinctură de lumânărică şi de lobelia.
- Pentru combaterea surzeniei sunt benefice vitaminele din grupul B (B1, B2, etc), 1-2 tablete pe zi, din care, una seara la culcare.

OSIFICAREA PROGRESIVĂ A LABIRINTULUI

(otoscleroză)

Afecțiune care se caracterizează prin scăderea auzului şi zgomote în ureche.

- Se amestecă soluție de propolis (30-40%), cu ulei de măsline sau de porumb, în proporție de 1:4. Se agită şi se îmbibă un dop de vată şi se introduce în urechea bolnavă, odată la 2 zile, timp de 2 săptămâni. Dopul se păstrează 2-4 ore pe zi.

AFECȚIUNILE STOMATOLOGICE

Tratamente populare

DURERI DE GINGII
(studelniță, strudelniță, studeniță, gingivită)

În caz de afecțiuni gingivale (dureri, sângerări etc), tratamentul cel mai des folosit constă în frecționarea gingiilor cu sare de bucătărie grunjoasă şi, uneori, cu cărbune de tei.

Această masare se făcea de mai multe ori pe zi, din care una dimineața şi alta seara, la culcare.

- Spălături cu saramură, cu soluție de piatră acră (numită şi țipirig țigănesc), cu ceai de stirigoaie, de scoarță de arin, boz, bobornic şi muguri sau conuri de brad, coarne, coji de nuci, scoarță de mălin, din măselatiță, de peliniță, de pelin, frunze de podbal, flori de sunătoare, de săgetătură, cu scorțişoară, smântânică, soponel.
- Pentru întărirea gingiilor se utilizau fierturi cu frunze şi/sau coajă de stejar, studelniță sau de tutun.
- Frecții cu coajă de chină roşie, praf de spumă de mare, coajă de rodie, rădăcini de micşunea, praf de cuişoare, clei de misă.
- Abcesele erau tratate cu fierturi din coajă de cireş amar, de frunze şi flori de coada vacii, mătură de grădină, semințe de cânepă, rădăcină de pătrunjel.
- Mestecare de isop şi miere, de 3-4 ori pe zi, ultima seara, la culcare, fără clătirea gurii.

GINGIVITE

Sunt inflamații ale mucoasei gingivale, în tratarea cărora sunt recomandate gargare, spălături cu infuzii din plante medicinale, ceaiuri, propolis etc.

În inflamații fără sângerări:

- Ceaiuri de cerențel, coada calului, mur, salvie, şovârf, salvie, sulfină, sunătoare, turiță mare, muşețel, coada racului, sclipeți, drăcilă, măghiran, palma voinicului, răculeț, care se țin în gură şi se fac clătiri.
- Mestecare de propolis sau gargară cu soluție alcoolică de propolis.
- Consum de mure, afine, portocale, prin masticare cât mai îndelungată.
- Cât timp gingiile sunt umflate, nu se va folosi periuța de dinți şi se va evita consumul de produse alimentare iritante (ardei iuți, tutun, alcool, etc)

În inflamații gingivale cu sângerări şi eroziuni:

- Mestecare de sare grunjoasă de bucătărie, după care se scuipă ,,răutatea'' şi se clăteşte gura cu ceai de muşețel, de sunătoare, cu oțet sau cu rachiu de tescovină.
- Ceai concentrat de coada calului, coada racului, mur, răculeț, salvie sau sclipeți, care se ține în gură şi se fac clătiri, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.

În abcese:

- Ceai de măghiran, cinci degete, muşeţel, sclipeţi, trifoişte, coada racului, palma voinicului, sănişoară, nalbă de grădină sau salvie, care se ţine în gură şi se fac clătiri.
- Se amestecă coajă de drăcilă, proaspăt desptinsă de pe ramuri sau de pe rădăcină, de mai multe ori pe zi, după periaj.
- Gargară cu ceai de sunătoare concentrat, 2 linguri de flori la cană.
- Ceai din rizomi de cerenţel, care se ţine în gură şi se fac tamponări pe zona afectată.
- Clătiri bucale cu ceai concentrat din frunze de mure, turiţă mare şi coada racului, de 4-6 ori pe zi, după periaj uşor.
- Tamponări cu vată înmuiată în propolis dizolvat în alcool.
- Masarea gingiilor inflamate cu suc de lămâie.
- Comprese cu frunze de brusture zdrobite, puse pe zona afectată.
- Ceaiuri concentrate de măselariţă, pliscul cocorului (ciocul berzei, priboi), ţinute în gură cât mai mult timp, fără a se înghiţi sau mestecarea frunzelor şi florilor acestor plante, fără a le înghiţi.

DURERI DE DINŢI ŞI MĂSELE

- Se mestecă frunze şi rădăcini de pătrunjel sau se aplică direct, zdrobite, pe dintele sau măseaua dureroasă.
- Se mestecă 3-4 cuişoare sau se masează gingia cu picături de ulei de cuişoare. Acelaşi efect analgezic se obţine prin mestecarea de frunze de fragi şi de mentă, proaspăt culese.
- Durerile de dinţi sau de măsele dispar dacă se aplică usturoi şi ceapă zdrobite, pe locul dureros.
- Un străvechi calmant, analgezic şi antiseptic folosit contra durerilor dentare îl reprezintă ceaiul concentrat de muşeţel, care se dădea şi copiilor în perioada de creştere a dinţilor şi măselelor.
- Comprese şi mestecare de şovârf, proaspăt cules, zdrobit.
- Rădăcinile de pătlagină înlătură durerile de dinţi şi măsele, dacă se mestecă sau se ţine în gură, ca atare sau sub formă de ceai.

- Ceaiul de pelinariță, de sclipeți şi de flori de soc calmează durerile de dinți la copii.
- Comprese cu hrean. Se rade un sfert de rădăcină şi se amestecă cu 2-3 linguri de apă, iar terciul rezultat se întinde pe o batistă sau pe un tifon şi se aşează pe obraz, în dreptul dintelui dureros.
- Comprese cu varză creață. Se bat câteva frunze până devin moi, se aşează pe un pansament şi se țin pe obraz în dreptul dintelui care provoacă durerea.
- Se freacă încheietura mâinii cu 2-3 căței de usturoi, curățați de coajă, după care bulbii se taie mărunțel şi se pun în locul unde se ia pulsul de la mână. Se leagă apoi strâns cu un bandaj. Între piele şi usturoi se pune un pansament subțire de tifon. Nu se pune usturoiul direct pe piele. Se ține circa 20 de minute şi durerea dispare!
- Un remediu folosit în Basarabia constă în următorul tratament: într-un vas de metal, se pune un strat de miere cam de 3-4 cm grosime. Se încălzeşte un cui până când devine roşu şi se pune în miere, care începe să fiarbă în jurul cuiului, formând în jurul lui o masă roşiatică şi groasă. Cuiul de îndepărtează iar ,,masa'' se aşează pe zona afectată a gingiei, cu un pansament, timp de 5-10 minute.
- Aburirea danturii cu vaporii degajați de fiertură din fructe de măselariță, fără a se inspira, sau de cimbru de câmp.
- Pe măselele dureroase se mai aplică ceară frământată cu piper, țuică tare pe vată, suc de hrean.
- Se ține în gură şi se fac clătiri repetate cu ceai de măselariță, de urzică, de rădăcină de caşul dracului, iarba porcului sau cu sare şi oțet.
- Gargară cu ceai de jaleş, cu flori de coada şoricelului sau cu mujdei de usturoi.
- Clătiri cu ceai concentrat de lemnul Domnului, coajă de porumbar sau de stejar, la care se adaugă piatră acră.
- Se ține în gură şi se fac clătiri cu ceai concentrat de tarhon şi oțet sau din crenguțe de trandafir, cu fierturi din coajă de nuc, la care se adaugă oțet din vin şi piatră acră.
- Când se umflă falca, se pun oblojeli cu sâmburi pisați de măsline sau cu fiertură de iarba porcului, care poate fi folosită şi ca atare, zdrobită.
- Frecții pe locul dureros cu picături de ulei de scorțişoară.
- Durerile de dinți şi măsele sunt înlăturate cu sare şi alaun, care se aplică direct, câteva minute sau cu picături de vanilie.

- Acelaşi efect calmant îl au şi ceaiurile din rădăcini de coada şoricelului, pliscul cocoşului şi fumăriță, care se ține în gură cât mai mult timp sau prin mestecarea de frunze şi flori din plantele respective.

CARIA DENTARĂ

Este o boală caracterizată prin distrugerea dinților, din afară înăuntru. Ca remediu pentru încetinirea evoluției cariei dentare şi ameliorarea durerii, se folosesc:

- Aplicări pe dinții şi măselele cariate frunze de fragi şi căpşuni pisate, de sare, şovârf, dumbeț, cuişoare.
- Se introduc în găuri, dopuri de bumbac sau de vată îmbibate în spirt şi cu piper iute. Se mai pun în carii ulei de plop, tutun, tămâie sau lemn trăsnit, care apoi se scuipă.
- Ceai de cimbru de grădină, o linguriță de frunze şi flori la o cană, cu care se clăteşte gura după periaj.
- Mestecare de frunze şi flori proaspete de cimbru de grădină, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, după periaj, fără clătirea gurii.
- Ceai concentrat de flori de muşeţel şi frunze de pătlagină, în amestec, care se ține în gură 2-3 minute, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, după periaj.
- Clătirea gurii cu alcool (45-50º) , de mai multe ori pe zi, după periaj cu paste de dinți ce conțin substanțe antiseptice şi fluor.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

ABCESUL DENTAR

Este o inflamație circumscrisă, cu punguță de puroi în jurul dintelui bolnav, în tratarea căreia sunt benefice, ca adjuvante la medicamente:

- Infuzie de flori de coada şoricelului, o lingură la o cană. Se ține în gură 2-3 minute, repetându-se la fiecare oră.
- Ceai din rădăcină de tătăneasă, 2 linguri la o cană. Se ține în gură 4-5 minute şi se repetă la interval de o oră.

- Ceai din rizomi de cerenţel, 2 linguriţe la o cană, cu care se fac spălături şi tamponări pe zonele afectate.
- Ceai din flori de muşeţel, 3 linguri la o cană. Se ţine în gură 5 minute şi se repetă la interval de o oră.
- Ceai cu flori de sunătoare, 2 linguri la o cană, cu care se face gargară. Florile proaspete pot fi mestecate în gură, având acelaşi efect calmant şi antinflamator.
- Mestecare de propolis, de mai multe ori pe zi, după periaj, cu paste de dinţi ce conţin substanţe antiseptice şi fluor.
- Ceaiuri din coada calului, arnică, schinduf şi gălbenele, care se ţine în gură şi se fac clătiri, după periaj uşor.

PARODONTOZĂ

Este o boală ce afectează mucoasa gingivală şi ţesuturile de susţinere ale dinţilor, producând dezvelirea lor, care devin mai sensibili la rece, cald, dulce. Ca tratamente naturiste se folosesc:

- Propolis: se mestecă în gură 4 g de propolis, de mai multe ori pe zi, care apoi se înghite. Se ameliorează şi chiar se vindecă astfel afecţiunea.
- Clătirea gurii cu tinctură de propolis dizolvat în alcool de 50-80º, ce poate fi ţinut şi în gură timp de câteva minute. Se repetă de 3 ori pe zi, până la ameliorarea şi vindecarea parodontozei.

PULPITA

Reprezintă inflamaţia pulpei dentare, iar ca adjuvante la medicamente, se pot folosi:

- Ceai din frunze şi tulpini de mătăciune (roiniţă), 2 linguriţe la o cană, infuzie care se ţine şi se clăteşte gura, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de cerenţel, cu care se clăteşte gura.
- Rădăcină de tarhon pisată pusă în oţet din vin sau din mere, care se ţine în gură şi se fac clătiri, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, fără a se clăti apoi cu apă, pe timpul nopţii.

AFECȚIUNILE OFTALMOLOGICE

TRATAMENTE POPULARE

Un panaceu în ceea ce priveşte afecțiunile oftalmologice, este considerat **„apa de viță”**, respectiv seva care se scurge primăvara din corzile viței de vie, când se fac „tăierile”specifice. Este folosită atât pentru „curățarea vederii” cât şi pentru inflamațiile oculare de orice fel (ale mucoasei conjunctivale şi ale corneii, etc), precum şi în caz de „orbeală”, de opacifiere a cristalinului.

ALBEAȚA

Reprezinză vederea începțoşată, ce apare „ca o pată albă pe lumina ochiului”, cauzată de lovituri sau din „vânt”. Vindecarea afecțiunii depinde foarte mult de promptitudinea administrării unor leacuri, dintre care cel mai răspândit şi des folosit este zahărul, care „mănâncă”, „roade albeața”.

- După ce este bine pisat, făcut pudră, zahărul se suflă în ochiul afectat cu ajutorul unei trestii, corn, tub, hârtiuță sau printr-o bucată de lemn de soc. Adesea, se mai suflă în ochi şi zahăr ars în foc, măcinat şi dat prntr-o sită deasă.
- Un remediu străvechi constă în introducerea zahărului pisat într-un lemn de corn, care se arde, iar zahărul amestecat cu cenuşa rezultată se macină şi se suflă în ochiul afectat.
- La fel se procedează şi cu sarea, pregătită în acelaşi scop, care se arde într-un lemn de stejar, se pisează fin şi se pune în ochi, precum şi cu lemn de mesteacăn sau cu o creangă de nuc, plină cu sare, din care rezultă aşa-numita „sare de nuc”.
- Praful de zahăr se amestecă uneori cu pulbere din albine uscate, din cuişoare, făină de porumb cernută mărunt, „răzătură de pe un ban de argint” şi puțină sare, bine pisată. Leacul are o eficiență sporită dacă se foloseşte „zahăr de gheață” (cristalin) şi mai ales, zahăr sfințit, de la Învierea Domnului.
- Alt leac: se pun pe ochi albuş de ou fiert, pe care s-a presărat zahăr bine pisat.
- Se arde fuior de in, cenuşa se amestecă cu albuş de ou crud, iar pasta rezultată, făcută subțire, se suflă direct pe albeață, printr-o țevuşoară.
- Direct pe pupilă se pune albuş de ou fiert bine, călduț.

- Se face un aluat dintr-un ou crud şi câteva cuişoare mestecate în gură, care se pune pe ochi.
- Se fierbe un ou tare, se scoate gălbenuşul şi se pune sare şi puțină făină de grâu, după care se arde până se face ca praful şi se suflă în ochi.
- Uneori, pe albuşul de ou fiert, se pune miere de albine şi se aplică pe ochiul bolnavului. La fel de eficace sunt ouăle crude, proaspete şi mierea aplicate direct pe ochi.
- Se ia scoică de râu, se arde bine, se pisează, se cerne printr-o sită deasă şi se suflă în ochi. Cenuşa de scoică arsă se mai întrebuințează şi în amestec cu zahăr, bine pisat, în părți egale.
- Un leac des folosit în caz de albeață şi de alte afecțiuni oculare îl constituie laptele de mamă, al cărui efect sporeşte, dacă femeia care alăptează este la prima naştere, dacă are copii gemeni, copilul este băiat sau a fost fată mare când s-a căsătorit.
- Când albeața este la început, se pune în ochi sămânță de busuioc bine pisată, iar în formele grave ale bolii se pune în ochi sare amestecată cu făină de porumb sau piatră vânătă.
- Spălători şi comprese cu ceai de busuioc, nalbă sălbatică, rădăcină de 5 degete fiartă în oțet, peliniță, pelin, mesteacăn, crin de grădină, spin albastru şi ovăz.

Alte remedii:

- Se pisează mărunt coaja unui ou de barză şi se suflă în ochiul bolnavului.
- Se freacă ochiul cu degetul mare înmuiat în zahăr praf sau se înlătură albeața cu un ban de argint.
- Se stoarce în ochi lapte de femeie, amestecat cu zahăr.
- Se freacă corneea cu o frunză de morcov uscată.
- Se amestecă bine un albuş de ou şi un bob de piatră vânătă şi se aplică pe ochi.

CATARACTĂ (Perdea pe ochi)

- Se ia un ou de găină proaspăt, se coace până devine vârtos, se taie în două, se înlătură gălbenuşul, se pune în locul gol vitriol alb şi se acoperă cu cealaltă jumătate de albuş. Se lasă apoi să se răcească, iar zeama se stoarce pe un tampon de tifon curat, sau de vată şi se aplică pe ochi de mai multe ori pe zi, stând câte ½ de ceas cu fața în sus.
- Se picură în ochiul bolnav apă de viță de vie sau albuş de ou simplu şi bătut în rachiu de tescovină.

- Miere de albine şi 9 fire de cuişoare, se fierb până ce mierea devine brună. Se pun picături în ochi de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Se suflă în ochi, praf de zahăr candel.
- Spălări cu fiertură de scânteiuță, flori de trandafir, de frunze de spin haiducesc sau cu rouă de pe flori ori de pe pelin.

CONJUNCTIVITE

- Cepe tăiate mărunt, amestecate cu miere de albine şi fierte cu lapte de vacă proaspăt. Se spală ochii şi se pun comprese.
- Ceai de valeriană sau de flori şi frunze de sânzâiene (drăgaică), o lingură la o cană cu apă clocotită. Se bea o cană dimineața, pe nemâncate.

APRINDERE LA OCHI

Apare ca urmare a căldurii mari, din curent, din oboseala ochilor, din plâns repetat, de la transpirația abundentă care curge în ochi, din ,,peri răi", dintr-o pară de foc sau de la țesălatul cailor.

Afecțiunea se manifestă prin înroşirea ochilor, lăcrimare puternică, mâncărime, ,,arşiță în lumina ochilor", junghiuri la tâmple şi înțepături în privire.

- Comprese cu apă rece, cu ceai de muşețel, de albăstrele, de dedițel, isop, lumânărică, nalbă mare, sita zânelor şi sulfină, cu rouă adunată de pe spini ,,voinici" ori cu lapte de mamă.
- Spălături cu apă de viță de vie şi comprese, de 2-3 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- În caz de **„peri răi"**, boală caracterizată prin umflături ale conjuntivitei datorită iritării globului ocular de către unele fire ale genelor de pe pleoapele inferioare, ce cresc anormal şi care se manifestă prin mâncărime, se fac spălături şi se pun comprese cu ceai de busuioc, scoțându-se perii cu ajutorul unei pensete, cuțitaş sau al unui ban de argint.
- Oblojeli cu aluat făcut din albuş de ou şi miere de albine, cu felii de castraveți verzi, cu cartofi cruzi, chişleag amestecat cu tărâțe de grâu şi făină de porumb, precum şi cu

miere de albine sau de ,,bondari", cu pâine muiată în vin alb natural, sămânță de cânepă pisată şi înmuiată în apă.

- Aplicări pe ochi de alifii făcute din untdelemn, ceară de albine şi tămâie albă, după ce se fac spălături cu aghiazmă păstrată de la sărbători.

MIOPIE

- În caz de scădere a acuității vizuale, un remediu mult folosit în medicina populară îl constituie planta numită silur, cunoscută şi sub denumirea de bureniță, floarea de ochi, dragostea fetei, dințură şi buruieniță. Sub formă de ceai, din frunze, flori şi partea aeriană a plantei, se spală ochii de mai multe ori pe zi, ultima, seara la culcare şi se bea câte o cană după fiecare masă.
- Miopia, prezbitismul şi ,,orbeala" se mai tratează cu untură de şarpe, excluzând cea de viperă sau de alte reptile veninoase.
- Picături în ochi cu ceai din boabe de ienupăr pisate, amestecate după răcire cu miere de albine.
- Suc de ceapă, 2-3 picături în ochi, de mai multe ori pe zi. Aceste tratament era aplicat şi de romani, după cum menționează istoricul, filologul şi literatul Pliniu cel Bătrân: ***„ Pentru îmbunătățirea vederii, este bine să miroşi ceapă, să te freci cu zeama ei la ochi şi să picuri în ochi".***

URCIOR

Furunculul mic ce se face la rădăcina unui fir de păr de la gene, cauzat de lipsa igienei.

- Comprese cu apă rece; abureală, picături de apă de viță de vie, fierturi de cozi de cireşe, zeamă din frunze verzi de frasin, limba oii, nalbă mare, muşețel, rouă adunată dimineața de pe flori, înainte de răsăritul soarelui, fierturi de sita zânelor.
- Oblojeli cu pastă din busuioc şi rădăcină de pătrunjel, îngroşată cu puțină făină; ceapă coaptă sau prăjită în ulei; ceară de albine, sămânță de cânepă pisată, miere cu usturoi.
- Se încălzeşte coada unei linguri şi se aplică pe furuncul sau se înțeapă urciorul cu un bob de orez, ori ovăz, de mai multe ori, ca să curgă ,,răutatea".

- Sub forme de cataplasme se aplică pe ochiul infectat frunze de varză albă, înăbuşite până se înmoaie, precum şi cu ceai de muşeţel.
- Eficiente sunt şi cataplasmele cu felii de cartof crud şi de ceai din frunze de vetrice, precum şi comprese calde cu apă sărată, călduţă.
- Aplicarea pe ochi de frunze de podbal proaspete, zdrobite.

DURERI DE OCHI

Se manifestă prin înroşirea ochilor, usturimi şi senzaţia de nisip în ochi. Apar din lipsa unei igiene normale, din curent rece sau din lovituri.

- Comprese din pânză curată sau tifon, umezite cu apă rece, roua de pe florile plantelor medicinale, lapte de vacă, chişleag, rachiu de drojdie sau vin alb, cu lapte de mamă. Pentru a nu suferi de ochi, lehuzele stropeau ochii copiilor cu laptele matern.
- Oblojeli cu albuş de ou crud bătut bine; cu albuş de ou crud amestecat cu zahăr, cu albuş de ou crud amestecat cu praf de piatră acră, cu miere de albine; cu zeamă de lămâie şi ficat de peşte; cu mătasea broaştei sau cu unt proaspăt.
- Oblojeli cu alifie făcută din morcov fiert, mere date prin răzătoare, zeamă de lămâie şi zahăr; cu pătrunjel fiert cu lapte dulce şi făcut pastă; cu sămânţă de cânepă pisată şi muiată în apă caldă; cu amestec de făină de grâu şi cartofi fierţi, făcuţi piure.
- Picături în ochi cu apă de viţă de vie sau cataplasme cu câlţi de in, plămădiţi în rachiu de drojdie.
- Spălături la ochi cu ceai de albăstrele, de aloe, din rădăcini de boz, bunghişor sălbatic, din seminţe de busuioc, de cimbrişor, de coada boului, de crăiţe, de lemnul Domnului, lumânărică, frunze de măr dulce, de măturică, mierea ursului, nalbă, ocheşele, Poala Sântămăriei, coajă de soc, de şovârf, de sulfină.
- Ochii se mai clătesc cu roua adunată de pe frunzele de brusture, de porumb, de pe spini (în special de pe spin voinicesc), cu zeamă de crini sau apă de trandafiri.
- 50 g de miere de albine şi 9 fire de cuişoare, se pun într-o sticlă, se fierb în bain-marin până ce mierea devine maronie, se răceşte şi se pun în ochi 2-3 picături, de 3-4 ori pe zi.
- Ceapă albă pisată cu miere de albine, pusă pe un tifon şi aplicată pe ochi.
- Coajă de pepene galben pisată, pusă pe ochi şi pe tâmple.

- Gălbenuş de ou amestecat cu zahăr praf, cu care se unge ochiul, dimineața şi seara la culcare.

Rețetele unor medici şi farmaciști

Conjuntivită

Inflamația mucoasei conjuntivale cauzată de diferiți microbi.

- Comprese şi băi oculare cu infuzie sau decoct de flori şi frunze de silur sau de muşețel, 2 linguriţe la 200 ml de apă. Ceaiul este anestezic, antiinflamator, antiseptic şi bacteriostatic.
- Comprese cu infuzie din fructe zdrobite de fenicul, 2 linguriţe la 200 ml de apă. Se aplică de 4-5 ori pe zi.
- Comprese şi băi oculare cu infuzie de sulfină, pătlagină, turiță mare, coada şoricelului, gălbenele, albăstrele sau isop, 2 linguriţe la o cană cu apă.
- Se curăță 2 cepe roşii, se taie mărunt şi se fierb 15 minute, în 200 ml apă, într-un vas acoperit, la foc mic. După răcire, se adaugă o linguriță de miere de albine şi se amestecă bine infuzia, până se omogenizează. Se spală bine ochii cu apă şi săpun, după care se pun 2-3 picături în fiecare ochi, de 3-4 ori pe zi, ultima, seara la culcare.
- Se pisează bine propolis uscat, se pune în apă fierbinte, iar după dizolvare, se filtrează şi se pun 3-5 picături în fiecare ochi.
- Propolis, soluție de 5-10%, în apă caldă. Se pisează propolisul uscat într-un mojar, se dizolvă în apă caldă, iar soluția rezultată se filtrează printr-un tifon. Se pun 3-5 picături în fiecare ochi, de 3-4 ori pe zi.

Cataractă

Opacifiere a cristalinului, care se caracterizează prin tulburări de vedere (vedere dublă sau multiplă, perceperea subiectivă de musculiţe zburătoare etc) şi prin colorarea în alb sau cenuşiu a pupilei. Apare la bolnavii de arterioscleroză, diabet, artrită etc.

- Picături de miere de albine, cîte una în colțul fiecărui ochi, noaptea la culcare, timp de cel puțin o lună.

- Amestec de miere de albine şi oțet de mere, în părți egale, la care se adaugă apă, exlusiv apă minerală. Se bea câte un pahar din leac, după fiecare masă.

Keratită şi ulcer cornean

Inflamație a corneii, care devine tulbure, îşi pierde luciul, iar conjuntiva se congestionează.

Keratita poate fi tratată cu miere de albine, soluție 30% în apă distilată, astfel: se pun în fiecare ochi câte 3 picături, de 3-4 ori pe zi, timp de 12- 15 zile, timp în care durerile şi celelalte fenomene dispar. Înainte de tratament, trebuie consultat un medic spacialist oftalmolog.

Miopie

Stare patologică a vederii, caracterizată prin scăderea acuității vizuale şi imposibilitatea distingerii cu claritate sau deloc a obiectelor aflate la distanță.

- Consum de morcovi cruzi şi de ceai din fructe şi frunze de afin. Acuitatea vizuală creşte mai mult prin adăugarea de praf din ,, foi,, de pelin, în apă sau în mâncare, câte o linguriță la o cană.
- Piure de morcov, care se aplică pe un tifon, cu care se acoperă ochii.
- Spălări şi comprese cu ceai de silur, frunze de nalbă mare, fructe de anason, flori de soc, de albăstrele sau de păpădie. Peste ochi se pun apoi frunze de măcriş sau de rostopască, puțin opărite. Rostopasca se foloseşte numai extern.
- Comprese călduțe pe pleoapa ochilor închişi, de infuzie din fructe şi frunze de corn, o linguriță la o cană cu apă clocotită. Tratamentul se aplică timp de 2 săptămâni.
- Vederea mai poate fi îmbunătățită prin: ungerea pleoapelor închise cu bitter suedez pentru ochi; consum de afine cu miere de albine, 10-20 g pe zi, timp de 20-30 de zile; consum zilnic de suc de morcov, 200-300 ml pe zi.

Presbiția

Boală instalată odată cu vârsta de 40-45 de ani, manifestată prin diminuarea progresivă a amplitudinii acomodative, având ca substrat pierderea elesticității cristalinului.

- Infuzie din frunze şi fructe de afin, 2 linguriţe la 500 ml apă. Se bea călduţ, în 3 reprize pe zi.
- Decoct din fructe zdrobite de afin, o lingură la o cană, care se bea înainte de mesele principale.
- Macerat din frunze şi crenguţe de cimişir, 20-30 g în 250 ml de alcool de 90º, lăsat la macerat 6 zile, într-o sticlă. Se strecoară prin tifon şi se ia o linguriţă dimineaţa, pe stomacul gol.
- Decoct de rădăcină de ţelină rasă, 2 linguri la cană. Se pun câteva picături în fiecare ochi sau se tamponează uşor cu tifon curat.
- Împotriva presbiției, deosebit de eficiente sunt cerealele integrale (tărâțe de grâu, soia), ceapă, peştele şi ciupercile consumate cât mai des, sub formă de preparate culinare.

Ochi iritați, dureroşi

- Ulei de ricin, câte o picătură în fiecare ochi, de mai multe ori pe zi, din care una seara la culcare.
- Spălături oculare, cu ceai de silur, fenicul şi muşeţel sau de flori de pătrunjel, gălbenele, coada şoricelului.
- Comprese cu cartofi zdrobiți şi fierți. Piureul se împătureşte în tifon şi se aplică pe ochi.
- Consum de ceai de silur şi de sunătoare, pătlagină, țintaură, fenicul, limba mielului.
- Deosebit de eficientă este şi expunerea ochilor la vaporii degajați în timpul fierberii de flori şi frunze de tei argintiu, după care se aplică comprese din acest ceai în zona ochilor.
- Aplicații cu frunze de salată spălate, aşezate direct pe ochii închişi.
- Administrarea de picături în ochi de suc de silur şi pătlagină, amestecat cu ceai de fenicul şi flori de trandafir.
- Pentru ochii învinețiți se folosesc comprese cu ceai din frunze, flori şi tulpini de isop.

- Umflăturile din jurul ochilor erau tratate de bunicile noastre cu felii de castraveți proaspeți, puse direct pe ochi.

Ochii sensibili

În caz de intoleranță la lumină (fotofobie), vicii de refracție şi lăcrimarea cu uşurință, deosebit de benefic este consumul din ceai de silur, frunze şi fructe de afine, precum şi de salate din creson şi brocoli. Acelaşi tratament este eficient şi în caz de ,,ochi uscați'', cu senzație de nisip în ochi etc, care provine de la reducerea secreției lacrimale.

Igiena oculară

- Cataplasme cu infuzie de isop, o linguriță la o cană, pentru ***ochii învinețiți***.
- Picături de ulei de ricin, pentru ***ochii injectați***.
- Pentru ***prevenirea cataractei***, amestecați câte 2 lingurițe de miere şi oțet din mere într-un pahar cu apă şi beți după fiecare masă.
- Pentru ***umflăturile din jurul ochilor***, aplicați peste pleoape felii de castravete proaspăt, timp de 15 minute.
- ***Ochii umflați sau dureroşi*** trebuie să fie spălați cu infuzie de fenicul, silur şi muşețel, câte o linguriță din fiecare plantă, în 2 căni de apă fierbinte. Lichidul se strecoară printr-un tifon pentru a reține orice particule care ar putea irita ochii.
- Ochii mai pot fi protejați prin spălare cu o soluție de bicarbonat de sodiu (1 ½ linguriță la ¾ cănă cu apă călduță), cu infuzie din frunze de limba mielului (o linguriță la o cană), de silur ((o linguriță la o cană), precum şi cu ceai de pătrunjel (o linguriță la o cană), de gălbenele (½ linguriță la o cană) şi flori de coada şoricelului (2 linguri la o cană).
- Pentru ***ochii obosiți***: comprese cu infuzie de petale de trandafiri, o linguriță la 100 ml de apă clocotită.
- Pentru ***cearcăne***: comprese cu infuzie de flori de tei, 4 lingurițe la o cană.
- ***Dezinfectarea ochilor***: comprese cu infuzie din frunze de nuc, 4 linguri la o cană cu apă clocotită.
- ***Hidratarea pleoapelor ridate***: comprese pe ochi cu decoct din rădăcină de nalbă mare, 2 linguri la o cană.

- ***Ochi iritați***: comprese cu infuzie călduță de flori de soc, de albăstrele, de tei şi de muşeţel, câte o linguriță din fiecare, la un litru de apă în clocot.

BOLILE APARATULUI CARDIOVASCULAR

Potrivit statisticilor Organizației Mondiale a Sănătății, bolile cardiovasculare sunt răspunzătoare pentru o jumătate din numărul deceselor din întreaga lume, fiind în continuă creştere. Acest lucru (alarmant!) este valabil şi pentru țara noastră, mai ales în ultimele două decenii, din diferite cauze sau factori de risc, cum ar fi: stresul (continuu şi tot mai accentuat), alimentația neechilibrată şi chimizată, obezitatea sau supraponderabilitatea, sedentarismul, diabetul zaharat, consumul exagerat de alcool, cafea şi tutun etc.

Ori corpul omenesc este o maşinărie minunat construită care are nevoie de o anumită „benzină'' (hrană) pentru a funcționa normal, care trebuie folosită rațional, dar şi de o întrebuințate fără excese de orice fel, pentru a nu se uza prematur unele „piese''. De aici şi necesitatea unei diete, comportament şi activități raționale pentru păstrarea stării de sănătate, în general, şi a celei cardiovasculare, în special, care este cea mai expusă uzurii. Cu alte cuvinte, toate progresele realizate în profilaxia şi tratarea bolilor cardiovasculare sunt inutile, dacă nu adoptăm un stil de viață sănătos, un regim sănătos de alimentație.

BOLI CARDIOVASCULARE CU SUBSTRAT NERVOS

Se caracterizează prin tulburări de ritm cardiac, palpitații, senzații dureroase, nevroză cardiacă, astenie neuro-circulatorie.

Tratamente populare

Tulbutări de ritm cardiac (Aritmie)

- Ceaiuri de pătrunjel de câmp, roiniță, rodul pământului, usturoiul ursului.

Tulburări pe fond nervos (nevroză)

- Ceaiuri din coada şoricelului, hamei, leuştean, limba mielului, mentă, pătrunjel de câmp, roiniță, salvie, usturoiul ursului, odolean, vârnanț, cimbrişor, cimbru de cultură (grădină), păducel, sulfină, urzică moartă.

Palpitații

- Ceai de arnică, ienupăr, mărar, odolean, roiniță, rozmarin, urzică moartă, vârnanț, vetrice, lăcrămioare, angelică, limba mielului, creţişor, păducel, verbină.
- Apă cu zahăr sau cu dulceață, miere de albine, plămădită cu ceai de iarbă mare.
- Ceaiuri de barba împăratului, barba ursului, brădişor, conuri de brad, păstăi de fasole albă uscată, rădăcină de iarbă mare, tătănească, lumânărică, mărar, măghiran, mentă, păducel, mătase de porumb, pir, rozmarin, strugurii ursului, talpa gâştei, valeriană, vâsc.

Palpitațiile (numite în popor şi ,,atac, bătaie de inimă, boală de inimă, boală grabnică, socote şi chiar deochi'') pot fi ,,calmate'' şi prin:

- Ceaiuri din buruiană grabnică şi frecții pe tot corpul cu untdelemn.
- Ceai din fructe de ienupăr, angelică, traista ciobanului, isop.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

În cură internă:

- Infuzie de talpa gâştei, o linguriță la cană. Se consumă 2 căni pe zi.
- Macerat de talpa gâştei, 20 g de plantă în alcool de 70º, timp de 7-8 zile. Se beau 20-30 picături, de 3 ori pe zi, înainte de masă.
- Infuzie din flori, frunze şi fructe de păducel, o linguriță la cană, care se bea într-o zi.
- Tinctură din flori, frunze şi fructe de păducel, 20 g de plantă în 100 ml de alcool de 70º, macerată timp de 7-8 zile. Se consumă 10-15 picături, de 3 ori pe zi.
- Infuzie de odolean, o linguriță la cană, care se consumă treptat, în cursul unei zile.
- Macerat din rădăcină de odolean, 20 g în 100 ml de alcool de 70º, timp de 7-8 zile. Se consumă 10-15 picături, de 3 ori pe zi.
- Infuzie cu rădăcină de valeriană, o linguriță la cană, care se consumă treptat, în cursul unei zile.

- Pulbere din rădăcină de valeriană, o linguriță cu vârf la o ceaşcă. Se beau 3-4 ceşti pe zi sau câte o jumătate de ceaşcă, cu o oră înainte de mese şi înainte de culcare. Ceaiul este deosebit de eficace în palpitații.
- Infuzie din planta gura lupului, o linguriță la o cană. Se beau 4 ceşti pe zi, una înainte de fiecare masă şi una seara, la culcare. La nevoie, se ia câte o înghițitură la fiecare 2 ore. Excelent în liniştirea inimii sunt şi ceaiurile de lăcrămioare, angelică, limba mielului, creţişor, verbină, o linguriță la o cană.

Benefice sunt şi infuziile din:

- Flori de levănțică, ½ -1 linguriță la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Unguraş, o linguriță de frunze şi flori la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înainte de mese.
- Troscot, frunze de roiniță, frunze de mentă şi cimbrişor de câmp, în părți egale, o linguriță la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Băi cu esență de brad (ulei de brad, de pin, de molid) şi ulei de levănțică, în părți egale, din care 10 g se pun în baie.
- Băi cu extract de valeriană, 100 g la o baie generală. Se face zilnic câte o baie. O cură- 20 de băi.
- Băi cu levănțică, 1-2 linguri de plantă la 200-250 ml de apă. Se face câte o baie zilnic, cu durata de 15-20 minute, la temperatura de 35-36º.
- Tinctură de arnică, administrată astfel: o săptămână-10 picături pe zi; 2 săptămâni-10 picături de 2 ori pe zi; o lună-10 picături de 3 ori pe zi, apoi, în continuare: 2 săptămâni-10 picături, de 2 ori pe zi, o săptămână-10 picături pe zi.

Presopunctură şi acupunctură:

Împotriva palpitațiilor şi a fricii, prin masaj:

- Punctul inimii (V15) care se află în spate, pe linia orizontală ce trece printre vertebrele D5, D6, la 1,5 măsuri (o măsură este egală cu lățimea degetului mare, circa 1,5 cm; o măsură şi jumătate este egală cu lățimea degetului arătător, plus a degetului mijlociu (3 cm), 3 măsuri înseamnă, lățimea a 4 degete de la mână, 8 cm, de o aprte şi de alta a coloanei vertebrale.
- Calea spiritului (C4), care se află la distanță de 1,5 măsuri deasupra plicei pumnului, în dreptul degetului mic de la încheietura pumnului.

- Poarta spiritului (C4), care se află la distanță de o măsură şi jumătate de plica pumnului, în dreptul degetului mic. Masajul se execută prin înşurubare, în sensul opus acelor de ceasornic. Durata unei şedințe este de 5-10 minute, 3 şedințe pe zi, dimineața şi la prânz, niciodată după masă.
- Poarta Vâlcelelor (VS4), care se află la 5 măsuri de antebraț, sub mijlocul plicei pumnului.
- Mlaştina Vânturilor (VB12), care se află pe orizontala ce trece pe sub lobul urechii, în scobiturile de sub protuberanțele occipitale, de o parte şi de alta a coloanei vertebrale.

ENDOCARDITA POST-REUMATICĂ

Se caracterizează prin febră, modificări caracteristice ale zgomotelor inimii etc.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Decoct din 2 lingurițe din coajă de salcie, 2 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Băi cu flori de fân, 1-1,5 kg la 5 litri de apă, care se adaugă apei din cadă. Durata unei băi este de 15-20 de minute, la temperatura de 35-36ºC.
- Băi cu făină de castane, 1-1,5 kg la 5 litri de apă, fiartă 30 de minute, care se adaugă apei din cadă. O cură este de 21 de băi.

INSUFICIENȚA CARDIACĂ

Incapacitatea inimii de a face față necesităților de sânge ale organismului nici când acesta este în repaus.

Tratamente populare

- Ceaiuri de angelică, arnică, gențiană, drobiță, leuştean, muguri şi conuri de molid, boabe de muştar, frunze, flori şi fructe de păducel, rozmarin, salvie, de usturoi sau vâsc.
- Lăptişor de matcă, o linguriță pe zi, dimineața, pe nemâncate.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din frunze, flori şi fructe de păducel, o linguriță la 200 ml de apă, care se fierbe 15 minute. Se consumă fracționat, în cursul unei zile.
- Infuzie cu traista ciobanului, o linguriță la 200 ml de apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi.
- Macerat de vâsc (de măr, păr, mesteacăn, stejar sau brad; în nici un caz din vâsc de salcie, deoarece este toxic), 2 linguriţe la 250 ml de apă rece, lăsată la macerat 8 ore. Se bea întreaga cantitate într-o zi, în 2 reprize, din care una seara, la culcare.
- Infuzie de flori (proaspete sau uscate) de hrean, 50 g la 200 ml de apă, care se fierbe 5 minute, într-un vas acoperit. Se amestecă cu miere (40 g la 100 ml) şi se păstrează la rece. Se consumă 3 linguri pe zi, după mesele principale, timp de 2 săptămâni pe lună. Cura durează 3 luni.
- Consum de lămâi, cartofi, fasole, hrean, morcov, spanac, sparanghel, usturoi.

INSUFICIENȚA CARDIACĂ CU EDEME

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Decoct cu frunze şi flori de coada calului, o linguriță la o cană, care se bea într-o zi.
- Infuzie cu frunze şi coajă de mesteacăn, 2 linguri la cană. La răcire se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. După 6 ore se bea ceaiul în 2 reprize, la 4 ore interval.
- Decoct din rădăcină de osul iepurelui, 4 linguri la 4 litri de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Decoct din dovleac: 500 g miez (mațe), fără semințe la 2 litri de apă. Se face o pastă care se consumă dimineața şi seara. O cură durează 30 de zile.
- Suc de dovleac, obținut prin maşina de tocat şi stoarcere. Se consumă imediat, în 2 reprize.
- Suc de tomate coapte, un pahar pe zi.
- Infuzie de ceapă şi miere: 100 g ceapă, 50 g miere, 200 ml de apă. Se bea călduț, la culcare. Este contraindicat pentru diabetici, la cei cu ulcer stomacal şi duodenal şi cu gastrite hiperacide. Mierea se adaugă după răcirea ceaiului de ceapă.
- Se mărunțesc şi se amestecă: sparanghel (30 g), mărar (3 g), frunze de coada calului (50 g), vindecea (12 g), măcriş (10 g), frunze de urzică (20 g), frunze de pătlagină (20 g), frunze de fragi (20 g) şi fructe de măceş (20 g), o lingură de amestec la 2 pahare cu apă

clocotită. Se lasă la infuzat o jumătate de oră, se strecoară şi se bea a treia parte din ceai cu 10 minute înainte de mesele principale.

INSUFICIENȚA CORONARIANĂ
(cardiopatie ischemică)

Insuficienţa alimentării cu sânge a muşchiului cardiac poate fi tratată prin:

- Decoct de ghimpe, 2 linguriţe de frunze şi flori la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din rădăcini de rostopască, ½ de linguriță la o cană cu apă în clocot. Se ia o lingură la 3 ore.
- Infuzie din frunze, flori şi fructe de păducel, o linguriță la o cană. Se consumă în caz de criză sau preventiv, în cursul unei zile.
- Tinctură din frunze, flori şi fructe de păducel: 20 g în alcool de 70º, macerat 10 zile. Se iau 10-15 picături, de 3 ori pe zi, înainte de mese.
- Amestec de talpa gâştii (30 g), coada racului (10 g), frunze de roiniță (20 g), frunze de mentă (20 g), rădăcină de valeriană (10 g) şi flori e soc (10 g), o lingură de amestec la o cană cu apă în clocot, infuzată 10-15 minute. Se beau 2-3 căni pe zi, în timpul crizelor.
- Amestec de rădăcină de valeirană (15 g), conuri de hamei (10 g), frunze de roiniță (15 g), şi flori de coada şoricelului (10 g), o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Miere de albine (o ceaşcă de miere de tei) şi o lingură de hrean ras. Se ia câte o linguriță de 5-6 ori pe zi. Se face o cură de 30 de zile.
- Amestec de usturoi pisat, miere, propolis, lăptişor de matcă şi polen, o linguriță de 3 ori pe zi, înainte de mesele principale.

ANGINĂ PECTORALĂ

Durere care apare în crize şi este localizată în regiunea inimii, de acolo propagându-se către stern, umărul stâng, brațul stâng, până la ultimele degete ale mâinii stângi, uneori către gât şi omoplat. Durerea este adesea asociată cu respirație grea, puls accelerat, tulburarea bătăilor cardiace cu modificarea numărului contracțiilor şi a intervalelor care există între ele, dar mai ales cu senzația morții iminente.

Crizele pot fi provocate de un efort fizic deosebit sau de un şoc psihic (spaimă, supărare). Cauza anginei pectorale este lipsa cantității necesare de oxigen pentru buna funcțioare a musculaturii inimii.

Tratamente populare în „dureri de inimă'' şi sufocare:

- Odihnă şi ceaiuri de anghinare, coada calului, păducel, rostopască, traista cobanului, păducel de câmp, schinduf, salvie, coada şoricelului, măceş, toporaşi.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din frunze, flori şi fructe de păducel, o linguriță la o cană. Se bea imediat, în timpul crizei sau preventiv, în cursul unei zile.
- Tinctură din frunze, flori şi fructe de păducel, 20 g, macerate 10 zile în 100 ml de alcool de 70º. Se iau în timpul crizei 15-20 picături, cu apă sau sucuri.
- Infuzie de talpa gâştei, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de mentă, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de coada racului, rădăcină de valeriană, frunze de roiniță şi flori de soc, în părți egale, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, în timpul crizelor.

ATEROSCLEROZA

Stare patologică caracterizată prin îngroşarea şi sclerozarea pereților arterelor şi arteriolelor, cu pierderea elesticității acestora, în special a veselor inimii, rinichilor şi vaselor cerebrale. Ateroscleroza apare mai frecvent la persoanel în vârstă şi este însoțită de obicei de creşterea tensiunii arteriale.

În geneza bolii figurează o alimentație bogată în grăsimi de origine animală, modul de viață (încordarea nervoasă sau schimbări bruşte în starea nervoasă, alcoolosmul, fumatul).

- Evitarea şi chiar eliminarea consumului de grăsimi de origine animală şi trecerea la o hrană cât mai naturală (legume şi fructe verzi) şi ,,uşoară'': lactate, supe şi borşuri de zarzavaturi etc, precum şi de pâine de secară şi/sau făină de grâu integrală.
- Adeseori se făceau turte şi chiar pâine din făină de grâu, cu tot cu tărâțe, pentru că aşa ,,se simțeau oamenii bine la stomac'', fără să ştie că, de fapt ,,leacul'' consta şi în tărâțe, în coaja boabelor de grâu care conțin cele mai multe fibre.
- Ceaiuri de afin (frunze şi fructe), de anghinare, frunze de nuc, din frunze, flori şi fructe de păducel, frunze şi rădăcini de păpădie sau de pătlagină, de traista ciobanului şi de vâsc (în special de măr şi de păr). Aceste ceaiuri au fost confirmate ştiințific, mai apoi, ca fiind antisclerotice.
- Consum de usturoi (cel puțin 2-3 căței pe zi), de suc de ceapă, varză, soia, roşii, praz, floarea soarelui.

Postul şi ateroscleroza

Credincios din fire, poporul român, fiind singurul popor din lume care s-a creştinat de bună voie, acum 2000 de ani, a acordat şi mai acordă o atenței deosebită respectării postului, instituit de Dumnezeu, atât pentru refacerea spirituală, cât şi fizică.

Peste tot în Biblie se fac referiri la importanța postului, iar însuşi Isus Hristos a postit 40 de zile, pentru a obține victoria omului asupra lăcomiei. Dincolo de motivele spirituale, postul la români poate fi socotit un remediu pentru tratarea diferitelor boli, îndeosebi cardiovasculare (şi nu numai, cum ar fi obezitatea), cu rezultate certe pentru fortificarea organismului. Cu o condiție însă: să nu dureze prea mult timp şi să se țină seama de unele boli în care nu trebuie ținut post: scăderea tensiunii arteriale (hipotensiune), calculi renali, aritmie cardiacă, artrită, dureri de cap, dureri stomacale sau greață, scăderea cantității de urină, crampe severe, , anemie etc.

Cu alte cuvinte, înainte de a ține un post de peste 2-3 zile, trebuie neapărat să consultăm un medic. O dietă bazată pe legume şi fructe este totdeauna benefică, mai ales la o vârstă înaintată, când bolile cardiovasculare sunt tot mai frecvente şi mai periculoase.

ATEROSCLEROZA

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Macerat la rece de vâsc (de preferință, de măr sau de păr), 2-3 linguriţe la 500 ml de apă, timp de 8 ore. Se bea întreaga cantitate într-o zi.
- Pulbere de vâsc, 1-8 vârfuri de cuțit pe zi, cu apă şi ceai.
- Infuzie din frunze, flori şi fructe de păducel, o linguriță la o cană, care se bea într-o zi.
- Infuzie concentrată de traista ciobanului, 2-3 linguri la 200 ml de apă. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de traista ciobanului şi coada calului, o linguriță de amestec în părți egale, la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

Pentru scăderea colesterolului este indicată:

- Infuzie cu frunze de anghinare, o lingură la 1-2 litri de apă, din care se bea jumătate dimineața, pe stomacul gol, după care se stă pe partea dreaptă ½ oră, restul cu circa 30 de minute, înainte de mesele principale. O cură este de 20-30 de zile, după care se face o pauză de o lună.

Pentru eliminarea sărurilor de calciu şi parțial a colesterolului din urină:

- Infuzie concentrată din frunze de mesteacăn, 2 linguri la o cană, la care se adaugă, după răcire, un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de păpădie, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu frunze de pătlagină, o lingură la o cană. Se ia câte o lingură la 2-3 ore.
- Decoct de fructe de cătină albă, îndulcit cu miere, din care se beau 2 căni pe zi.
- Decoct de fructe de măceş, 2-5%, îndulcit cu miere, din care se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de coacăz negru, 2-3 linguriţe la 3 căni. Se beau 2 căni pe zi.
- Consumareaa 2-3 căței de usturoi pe zi, seara.
- Infuzie de usturoi (15 g), la care se adaugă arnică (5 g), flori de păducel (15 g), coada calului (25 g) şi frunze de mentă (25 g), o lingură la un pahar cu apă. Se bea în cursul unei zile. Cura durează 30 de zile, după care se face repaus o lună.

Apiterapie:

- Oțet de mere cu miere, 2 linguriţe la 100 ml apă. Se bea de 3 ori pe zi, înainte de mese.

- Miere de albine de floarea soarelui, 150 g de 4-5 ori pe zi, ultima linguriță luându-se seara, la culcare.
- Lăptişor de matcă, 2-3 drajeuri pe zi.
- Polen. Se ia câte 20 g pe zi, dimineața pe nemâncate, timp de 30 de zile.
- Polen cu lăptişor de matcă (polenovital), 3-4 comprimate pe zi, timp de o lună.

HIPERTENSIUNE ARTERIALĂ

În cură internă:

- Macerat la rece cu frunze de vâsc, 2 lingurițe, care se lasă peste noapte în ½ litru de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Pulbere de vâsc, 1-2 vârfuri de cuțit pe zi.
- Infuzie din frunze, flori şi fructe de păducel, o linguriță la o cană, care se bea în cursul unei zile.
- Tinctură de păducel, din 20 g de plantă, macerată 10 zile în 100 ml alcool de 70º. Se iau 10-15 picături de 3 ori pe zi.
- Infuzie de isop, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de talpa gâştii, 3 linguri la 200 ml apă. Se iau 2-3 linguri pe zi.
- Tinctură din 20 g plantă macerată timp de 8 zile în 100 ml alcool de 70º. Se iau câte 20-40 picături de 2-3 ori pe zi.
- Infuzie de sulfină, o lingură la o cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de anghinare, o lingură la ½ litru de apă (de preferat pe stomacul gol, după care se stă 20-30 de minute în reapus, culcat pe partea dreaptă, restul înainte de mesele principale).
- Infuzie de frunze de pătlagină, o lingură la 200 ml de apă. Se ia o lingură de 3 ori pe zi.
- Infuzie de traista ciobanului, 2-3 linguri la 200 ml de apă. Se iau 4-5 linguri pe zi.
- Efect hipotensor se obține din flori de păducel (10 g), frunze de vâsc (10 g), căței de usturoi (10 g), prin macerare la rece, din o linguriță de amestec la o cană. După ce se lasă la macerat o noapte, se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de usturoi, 80 g pisați la ¼ litru de apă clocotită. După răcire, se consumă într-o zi. Se repetă la 30 de zile.
- Suc de păstârnac, 2-3 căni pe zi.

- Suc din 150 g miere, un pahar de suc de morcovi, un pahar de suc de roşii, un pahar de suc de hrean, sucul unei lămâi. Se ia câte o linguriță, de 3 ori pe zi, cu o oră înainte de mese sau la 3 ore după masă, timp de 2 luni.

Apiterapie:

- Oțet de mere cu miere, 2 linguriţe la un pahar de 100 ml, care se bea cu o oră înaintea meselor.
- Lăptişor de matcă, 2-3 drajeuri pe zi, timp de 20 de zile.
- Tinctură de propolis, 30 de picături, de 2-3 ori pe zi.
- Băi cu frunze de mentă. Se face o infuzie din 300-500 g de plantă la 5 litri de apă clocotită, care se pune în apa din baie, la temperatura de 36º. Durata unei băi este de 20 de minute. Se face zilnic o baie, timp de 20-30 de minute.

HIPOTENSIUNE ARTERIALĂ

- Infuzie de rozmarin, o cană de frunze la 200 ml de apă. Se beau 2 căni pe zi.
- Lăptişor de matcă, 10-20 mg luate sub limbă, de 3 ori pe zi, timp de 10-20 de zile.
- Vâsc (25 g), flori de păducel (25 g), urzică (25 g), şi flori de gălbenele (25 g), 3 linguriţe de amestec în 3 căni de apă clocotită. Se beau 3 ceşti pe zi.

ARITMIILE CARDIACE
(tahicardie, brahicardie, intrasistole)

- Infuzie cu talpa gâştii, 15 g la 200 ml de apă. Se iau 3-5 linguri pe zi.
- Infuzie din flori, frunze şi fructe de păducel, o linguriță la 200 ml de apă. Se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de unguraş, o linguriță la o cană, din care se ia o lingură înainte de mese.

ARTERITA ŞI TROMBANGEITA OBLITERANTĂ

- Infuzie dau decoct de măceşe. Din 2 linguri la ½ litru de apă. Se bea într-o zi.
- Infuzie de cătină albă, o linguriță de fructe zdrobite la o cană. Se beau 2 căni pe zi.

- Infuzie din fructe de coacăz negru, 2 linguriţe la o cană.
- Infuzie de sulfină, o linguriţă la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de salvie, o linguriţă la 100 ml de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Decoct de frunze de ghimpe, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Macerat de linguriţe de frunze la ½ litru de apă rece, timp de 8 ore. Se îndulceşte cu miere şi se bea în cursul unei zile. Sub formă de pulbere, 1-3 vârfuri de cuţit pe zi.
- Oţet de mere, 2 linguriţe la un pahar de 100 ml apă. Se bea de 2 ori pe zi, înaintea meselor principale.

Hidroterapie:

- Băi cu rozmarin, 1-2 linguri de extract la apa din baie, la temperatura de 35º. Durata zilnică a băii este de 15-20 minute. Se face o cură de 20 de băi.
- Masaj al picioarelor, timp de 10-15 minute.
- Mersul pe jos, încet, în cadenţă regulată, timp de o oră pe zi.

Presopunctură şi acupunctură:

- Se maseajă următoarele puncte ale membrelor inferioare:
- Cărarea munţilor (V57), care se află pe faţa posterioară a gambei, la mijlocul ei, în vârful V-ului format de muşchii posteriori ai gambei, la mijlocul ei, în vârful V-ului format de muşchii posteriori ai gambei. Se masează prin deşurubare (dispersie), cu degetul mare sau arătător de la mână, invers acelor de ceasornic, timp de 5 minute, 2 şedinţe pe zi.
- Răscrucea IANG (VB35), care se află pe faţa posterioară a gambei, la mijlocul distanţei între glezna externă şi articulaţia genunchiului, în sensul acelor de ceasornic, 5 minute, de 2 ori pe zi.

AFECŢIUNI VASCULARE

Pentru mărirea permiabilităţii capilarelor, ca vasodilatatoare periferice sunt recomandate:

- Infuzie de măceşe, 2 linguriţe la o jumătate de litru de apă, care se bea într-o zi.
- Infuzie de sulfină, o linguriţă la cană.
- Infuzie cu frunze şi rădăcini de păpădie, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de salvie, o linguriţă la 100 ml de apă, care se bea într-o zi.

- Macerat la rece de vâsc (de măr sau de păr), 3 linguriţe la 500 ml de apă, care se lasă 8 ore. Se îndulceşte şi se bea într-o zi.
- Pulbere de vâsc, 1-2 vârfuri de cuţit, la o cană cu apă, care se consumă într-o zi.

În cure externe, sunt indicate:

- Băi locale cu flori de muşeţel (50-60 g), puse într-un săculeţ , peste care se toarnă 4-5 litri de apă în clocot.
- Cataplasme cu infuzie concentrată de flori de muşeţel, 4 linguri la o cană cu apă fierbinte.
- Băi cu fierturi de coada şoricelului, 30-60 g la litru.
- Tinctură de rădăcină de tătănească, 20 g la 100 ml de alcool de 70º, macerat 7-8 zile. Se foloseşte în badijonare.
- Băi locale sau cataplasme cu decoct din rădăcină de tătănească, 50-60 g la litru.
- Băi cu infuzie de pătlagină (30 g la litru) sau de răchitan (20-30g la litru).
- Comprese cu infuzie de răchitan, 2 linguri la 100 ml de apă clocotită.
- Băi cu urzică moartă albă sau cataplasme, 40-50 g infuzată într-un litru de apă clocotită.
- Băi cu infuzie de coada şoricelului, cu frunze de pătlagină şi răchitan, în părţi egale, 30-50 g de amestec la un litru de apă fierbinte.

VARICE (mătrici)

Dilataţie permenentă a venelor, de formă neregulată, cea mai frecventă la membrele inferioare, însoţită de dureri locale şi adeseori de tulburări ale ţusuturilor înconjurătoare, care pot merge până la apariţia unor ulceraţii, cu o slabă tendinţă de cicatrizare.

Tratamente populare

- Frecţii uşoare cu zeamă de aloe, de coada şoricelului, crini albi maceraţi în spirt, cu zeamă din rădăcină de mătrăgună amestecată cu spirt, zeamă de nuci verzi cu oţet şi petrol lampant.
- Băi cu apă călduţă, cu fierturi de fasole şi frunze de hrean sau de nuc.
- Oblojeli cu rădăcină de boz fierte, cu felii de caş dulce de oaie, gălbenele, rădăcini de hrean date prin răzătoare şi amestecate cu oţet, cu frunze de nuc verzi, rădăcini de

tătănească, laptele cucului, rădăcini de pătrunjel, cu rozmarin, strugurii ursului, turta lupului, usturoi pisat şi frunze de viță de vie.

- Se pun lipitori pe varice, să tragă ,,sângele cel rău''. Ca să se desprindă mai uşor lipitorile erau presărate cu sare de bucătărie.
- Se bea ceai din fructe de hamei, rachiu plămădit cu planta sânge de nouă fraţi.
- Comprese cu fiertură de coada calului, aplicate pe locurile bolnave, seara la culcare, păstrându-se până a doua zi.
- Comprese cu argilă în amestec cu frunze de varză, aplicate seara, iar dimineața se spală zona aplicată cu ceai de urzică moartă (albă mai ales).
- Nuci pisate şi amestecate cu ulei de măsline, macerate 40 de zile cu care se ung zonele afectate, dimineața.
- Ceai din frunze de alun, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Favorizează circulația sângelui.
- Cataplasme cu alifie, preparată astfel: se amestecă o ceaşcă de hrean pisat cu una de făină de porumb până când se umezeşte bine, după care se pune pe o bucată de folie şi se înveleşte talpa piciorului, peste care se încalță o şosetă. Cataplasma se aplică seara şi se ține până a doua zi. Tratamentul durează o lună.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie de păpădie, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie de salvie, o linguriță de frunze la 100 ml de apă în clocot. Se bea întreaga cantitate într-o zi, înghițitură cu înghițitură.
- Cataplasme cu infuzie de salvie, 5 g de frunze la 100 ml de apă fierbinte. Se foloseşte sub formă de comprese reci.
- Comprese cu apă şi argilă. Se aplică de 2 ori pe săptămână, peste noapte, începând de la gleznă la genunchi.
- Comprese cu decoct din flori de fân, care se aplică reci, de 2 ori pe săptămână.
- Infuzie de pătlagină, răchitan, tătănească, turiță mare, urzică, urzică moartă, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Consum de afine, varză, păpădie.
- 600 ml de suc de ceapă roşie, 300 g miere de salcâm. Din acest preparat, ținut la rece, se ia câte 50 g înainte sau după cele 3 mese principale pe zi, timp de o lună. Se repetă

cura după o pauză de o lună. Preparatul este contraindicat în gastritele hiperacide şi ulcere gastrointestinale.

ULCER VARICOS

Plăgile se tratează foarte greu, necesitând un tratament de durată, ca adjuvante fiind recomandate:

- Infuzie din păpădie, 2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct de rădăcină de tătănească, o linguriţă la o cană cu apă rece, care se fierbe 20-30 de minute. Se consumă 2-4 căni pe zi.
- Infuzie cu salvie, o linguriţă la 100 ml de apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de răchitan, o linguriţă la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Comprese cu frunze de rapiţă, care se aplică pe zona afectată, timp de o zi şi o noapte. Se pot pune şi comprese dintr-o infuzie de 50 g de frunze de rapiţă la un litru de apă.
- Bandaj cu frunze de varză, care se pun seara pe rană şi se lasă până a doua zi seara, apoi se schimbă până la vindecare. Se foloseşte ceaiul rece.
- Băi locale cu infuzie din rădăcini de tătănească, 20 g la un litru de apă. Ceaiul se foloseşte rece.
- Comprese reci cu infuzie de salcie, 10 g de frunze la 200 ml de apă.

Apiterapie

- Propolis, soluţie 5%, pulverizată pe rană, timp de 4-5 minute de fiecare şedinţă, în total 10-20 de şedinţe într-o cură. După fiecare şedinţă, se aplică pe ulcer un pansament cu propolis în vaselină.

Presopunctura

- Masaj al punctului Colina negustorului care se află la intersecţia verticalei ce trece prin marginea interioară a maleolei interne cu orizontala dusă prin vârful său. Masajul se face prin dispersie, în sensul înşurubării.

Alte tratamente naturiste pentru varice şi flebită.

- Duşuri şi turnări alternative de apă (calde sau reci) pentru antrenarea vaselor sanguine. Apa este un uimitor, ieftin şi uşor mijloc de circulaţie sanguină.
- Plimbări desculţ prin rouă şi prin apă.

- Comprese cu brânză de vaci, aplicate pe gambele dureroase. Compresele trebuie învelite cu o țesătură de lână sau cu un prosop gros, circa 2 ore.
- Comprese cu nămol vulcanic sau cu argilă, făcute un terci mai tare, care se înfăşoară în jurul piciorului. Peste compresă se pune un şal de lână şi se ține aşa circa 2 ore. Atenție, compresele nu trebuie să fie prea strânse, ci permanent lejere, pentru circulația normală a sângelui prin venă.

ARTERITA

În caz de inflamație a arterelor, sunt recomandate următoarele tratamente:

- Infuzie de fructe zdrobite de cătină albă, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de fructe de coacăz negru, zdrobite, 2 linguriţe la cană. Se consumă 2 căni pe zi.
- Infuzie de sulfină, o linguriță la 100 ml de apă clocotită, care se consumă într-o zi.
- Infuzie din frunze de ghimpe, 2 linguriţe la o cană de apă rece, care se fierbe 10-15 minute. Se beau 2 căni pe zi.
- Macerat din 3 linguriţe de frunze de vâsc de măr sau de mesteacăn, la 2 căni cu apă, timp de 8 ore. Se strecoară, se îndulceşte cu miere şi se bea într-o zi. În caz de macerare cu frunze de mesteacăn, se adaugă neapărat un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizarea acidității.
- Se pun 2 linguriţe de oțet de mere în 100 ml de apă. Se consumă de 2 ori pe zi, înainte de prânz şi cină.
- Se face masaj pe membrele inferioare, timp de 10-15 minute zilnic.
- Se ține sticle cu apă caldă sau o pernă electrică pe abdomen sau pe gambe.
- Se merge pe jos încet, la pas cadențat, timp de o oră, zilnic.
- Se fac frecții uşoare pe picioare cu o soluție de oțet de mere cu apă: o linguriță de oțet la jumătate de pahar cu apă.
- Se face gimnastică, dimineața şi seara, întins în pat, cu picioarele ridicate sau atârnând pe marginea patului, până ce culoarea pielii picioarelor devine roşie.

UN **„LEAC ‘’** miraculos : **RUGĂCIUNEA !?**

Verificând un mit şi anume vindecarea pe cale religioasă, a credincioşilor de boli, celebrul cercetător american RADOLPH BYRD a ajuns la o concluzie uluitoare, care a

uimit lumea medicală : rugăciunea poate constitui un panaceu pentru vindecarea afecțiunilor cardiovasculare ! La această concluzie a ajuns în anul 1980, în urma unor cercetări minuțioase, realizate prin mijloace tehnice moderne, care arătau, fără dubii, că peste 85% dintre persoanele supuse studiului (de diferite vârste, nivel de cultură şi de ambele sexe) au răspuns extraordinar de bine față de tratamentele medicale specifice, folosind rugăciunea ca terapie alternativă pentru tratarea diferitelor afecțiuni cardiovasculare.

Ulterior, un grup de oameni de ştiință americani au reluat şi aprofundat studiul impactului rugăciunii asupra pacienților, ajungând la aceiaşi constatare uimitoare : rugăciunea este deosebit de eficace în ameliorarea şi/sau vindecarea bolilor cardio-vasculare. Mai mult, chiar : rugăciunea ar putea constitui un secret al longevității, ajutând la normalizarea tensiunii arteriale şi la reglarea ritmului cardiac. Cu o condiție însă : să fie făcută ***cu adevărată şi profundă credință !*** În cadrul aceloraşi cercetări s-a constatat că oamenii credincioşi, care respectă ,,cu sfințenie'' normele credinței lor, se îmbolnăvesc mai greu, se vindecă mai uşor în caz de îmbolnăviri şi cad mai greu victime viciilor (consum exagerat de alcool etc).

Bazându-se pe aceste considerente, în prezent, în S.U.A., rugăciunea a devenit un procedeu complementar al medicinii clasice, foarte popular, bucurându-se de un succes mai mare decât fizioterapia etc.

La rândul lor, cercetătorii ştiințifici ruşi au preluat şi aprofundat studiile americanilor asupra rugăciunii, ca mijloc terapeutic. Astfel, medicii laboratorului de neuro şi psihofiziologie din SANCT PETERSBURG au făcut o serie de experiențe pe un grup de credincioşi şi preoți. Tuturor li s-au efectuat encefalograme în timp ce se rugau la Dumnezeu, constatând că, în asemenea momente, activitatea scoarței cerebrale este întreruptă, informația fiind asimilată direct, fără să mai acționeze asupra ei procesele de gândire, ceea ce influențează favorabil sistemul nervos şi, prin el, întregul organism.

Concluzia, rugăciunea ajută la combaterea, ameliorarea şi chiar vindecarea unor boli, iar comunicarea cu Dumnezeu constituie cea mai simplă şi, totodată, cea mai eficientă metodă de purificare a minții, de reducere a stresului şi a tensiunilor nervoase, de creştere a speranței de viață, a longevității. Si, aceasta, prin întărirea încrederii şi voinței de a lupta cu necazurile inerente ale vieții, cu gândul la protecția divină, care poate declanşa, accentua şi permanetiza un leac minunat, la îndemâna fiecăruia dintre noi : ***auto-psiho-terapia !***

ANEMIA

Boala se caracterizează prin modificări cantitative şi calitative ale sângelui, ca urmare a unor pierderi mari de sânge (hemoragii interne sau externe), a unor boli care determină distrugerea exagerată a globulelor roşii (anemie hemolitică), a lipsei de fier sau a vitaminei B12. Simptomele anemiei sunt: slăbiciune, amețeală, paliditate, iar în formele survenite brusc, pierderea cunoştinței.

Rețete populare

- Tratament cu vin roşu natural, pentru fortificarea sângelui, zilnic, 1-2 pahare, la prânz şi seara.
- Consum de polen, 1-2 linguriţe pe zi.
- Oțet de mere cu melasă, un sfert de cană amestecată cu lapte sau folosită ca îndulcitor. Melasa conține mai mult fier decât ficatul.
- Ceai din coajă de portocale, muşeţel şi ghimbir, în părți egale, o linguriță la cană. După răcirea ceaiului se adaugă o ceaşcă cu coniac. Se bea ½ de cană dimineața şi ½ seara.
- Ceai de tătănească uscată, semințe de cimbrişor şi păpădie (frunze şi flori), în părți egale, o linguriță la cană, la care se adaugă apoi miere de albine. Se beau 2 căni pe zi, după prânz şi cină.
- Consum de ficat de vită, rinichi şi pancreas, de spanac, păpădie, urzici, sfeclă roşie, salată verde, ştevie; de caise şi de piersici, prune uscate, de pâine neagră.
- Consum de suc de sfeclă roşie, câte ½ de pahar după masa de dimineață şi de seară.
- Consum de drojdie de bere, ca atare, sau adăugată în lapte, suc de sfeclă roşie şi de roşii sau consum de mere, în cantitate mare.

Anemia mai era tratată cu ceaiuri de: năsturel (iarba voinicului, folosită şi ca salată de primăvată), frunze, flori şi fructe de cătină albă, fiertură de slăbănog (buruiana celor slabi), cimbru de grădină, cimbrişor, coada calului, coada racului, troscot, urzică, păpădie, schinduf, coajă de dracilă, turiță mare, țintaură, frunze de zmeură, gențiană, obligeană, pelinariță, sunătoare, trifoişte, pelin, muşchi de piatră, osul iepurelui, iarbă mare. Leurda (usturoi țigănesc) era folosită foarte mult primăvara, sub formă de salată.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie de coada calului, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi, între mese.
- Infuzie de urzică, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi. Conține multă vitamină B12.
- Infuzie din teci de fasole albă, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Conține vitamina C şi aminoacizi.
- Infuzie din fructe zdrobite de cătină albă, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Conține vitaminele B1, B2, C şi acid folic.
- Consum zilnic de suc de sfeclă roşie, după masa de dimineață şi după masa de seară, câte ½ de pahar.
- Se face piure de mere rase, la care se adaugă miere de albine, de preferință polifloră.
- Consum de ficat de vițel şi caise proaspete, în cantitate cât mai mare.
- Amestec de rădăcini de răbarbăr pisate (80 g), rădăcini de gențiană (15 g) şi rădăcini de angelică (10 g), care se lasă la macerat 48 de ore într-un litru de vin roşu. Se consumă zilnic 15-30 g.
- Se pun 500 g miez de nucă într-un litru de rachiu natural de tescovină, la macerat 3 luni de zile, după care se strecoară şi se amestecă cu 3 litri de vin roşu, natural. Se ia câte un păhărel înainte de micul dejun.
- Miere de albine ,,de mană'', de culoare închisă, 100-150 g în lapte, pe zi, timp de 20-30 de zile. Conține de 4 ori mai mult fier, de 2 ori mai mult cupru, de 14 ori mai mult mangan, decât mierea obişnuită, deschisă la culoare.
- Consum de polen, 20 g pe zi pentru adulți, 3 g pentru copii sub 3 ani şi 10 g pentru ceilalți copii, timp de 1-2 luni.

HEMOROIZI (trânji, viermişori)

Prin hemoroizi se înțelege o dilatare şi îngroşare a venelor de la nivelul rectului.

Pot fi***: externi*** (în afara orificiului anal) sau ***interni*** (la nivel rectal). Apar mai ales la cei ce duc o viață sedentară, la persoanele constipate, la femeile însărcinate, la vârstnici, la cei ce stau prea mult pe scaun. Prezența hemoroizilor sub formă de noduli moi, violacei, în jurul orificiului anal, produce mâncărimi şi usturimi, iar uneori sângerări.

Tratamente populare

- Spălături cu fierturi (ceaiuri) de: arnică, rădăcină de boz, conuri de brad, ceapă hagimă, coada şoricelului, scuturătură (stroh) de fân, tărâțe de grâu, iarbă roşie, iască, lupoaie, frunze de nuc, de ovăz, părul porcului, pelin alb, muşeţel, schin (spin) alb, frunze şi coajă de stejar, iarbă de trânji, troscot, urzică moartă albă; cu balegă de cal, creolină, zeamă de furnici de pădure, leşie de ciocălăi, oțet, soluție de piatră acră, de pucioasă, saramură.
- Tamponări şi frecții uşoare cu fierturi de puzderie de cânepă în lapte dulce, cu planta piatra iadului, cu gaz amestecat cu frunze de nalbă, unse cu miere de albine, cu zeamă şi coji verzi de nuci, cu fiertură de pelin, cu alifie din muguri de plop negru, plămădit în untdelemn, cu sunătoare plămădită în ulei, cu praz călit în seu de oaie, cu slănină crudă, proaspătă şi nesărată, cu usturoi copt, pisat şi amestecat cu tutun fiert.
- Oblojeli cu balegă de cal, cu frunze de boz, curpeni de castraveți fierți şi amestecați cu hrean ras, cu cartofi cruzi dați prin răzătoare, cu tărâțe de grâu amestecată cu zeamă de praz, cu fiertură din coajă de stejar, cu iarbă de trânji, macerată în untdelemn, cu fiertură de ulmuşor, varză fiartă în lapte dulce.
- Aburiri la şezut cu vapori de apă, de oțet, de var stins.
- Ceaiuri din rădăcină de nalbă, frunze de nuc, muşeţel, pătlagină, pelin, scai voinicesc, coajă de soc, buruiană de tăieturi, crenguțe de tei, buruiană de trânji sau cu vâsc (de măr sau de păr).
- Consum de borş de putină cu cimbrişor sau cu hrean ras, de semințe de dovleac, de lapte dulce cu cărbuni de tei pisați, cu zeamă de rădăcini de pătrunjel, de pucioasă cu zahăr.

Alte leacuri folosite în medicina populară:

- Se iau pătlăgele vinete, se taie de-a curmezisul ca nişte rotițe mici şi se opăresc, iar cu ceaiul rezultat se fac spălături la şezut. Feliile de pătlăgele se pun la trânji.
- Se leagă la şezut un tampon îmbibat în mujdei de usturoi cu sare.
- Spălături şi oblojeli cu fiertură din frunze de stejar.
- Se bea ceai de otrățel, urzică moartă albă şi pelin sau de secară prăjită şi râşnită.
- Aburiri la şezut cu fiertură din rădăcină şi frunze de hrean, cu usturoi şi sare, de hrean şi curpeni de castraveți.
- Băi la şezut cu puzderie de cânepă, rezultată de la melițat.

- Fumigații la şezut cu coajă de ceapă sau cu pucioasă.
- Spălături la şezut cu fierturi din semințe de pepeni galbeni şi drăcilă (măceş păsăresc). Se bea şi ceai din aceste plante, 2-3 căni pe zi.
- Ceai de nalbă, semințe de cânepă şi ghimpi drăceşti sau de coji de ceapă verde şi frunze de merişor. Se fac şi spălături de mai multe ori pe zi, în special seara, la culcare.
- Ceai din flori de coada şoricelului şi frunze de măghiran.
- Aburiri şi spălături cu fierturi din hrean ras şi curpeni de castraveți, de praz.
- Alifie de coada şoricelului: se macină o mână de flori uscate, se amestecă cu untură de porc, se topeşte şi se fierbe puțin, până ce devine maronie şi se adaugă apoi ceară curată şi puțină miere de albine. Se unge anusul cu alifie, de mai multe ori pe zi.
- Se introduce în anus alifie preparată din cantități egale de arnică sau de gălbenele, cu miere.
- Băi la şezut cu fiertură din coajă de stejar. După baie, se introduce în anus alifie de gălbenele şi miere.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din coajă de cruşin (10 g), țintaură (5 g), revent (5 g), coada şoricelului (5 g), o linguriță de amestec la un pahar cu apă. Se beau 2-3 pahare pe zi.
- Infuzie de coada şoricelului (10 g), coajă de cruşin (5 g), rădăcini de păpădie (5 g), frunze de nuc (5 g), sunătoare (10 g) şi flori de muşețel (5 g), o lingură de amestec la o cană de apă rece, care se fierbe 3-4 minute. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Băi la şezut cu infuzie din flori de muşețel, frunze de frasin, coajă de stejar şi pelin, 2 lingurițe din fiecare plantă la un litru de apă clocotită. Se fac 2 băi pe zi, din care una seara la culcare, la temperatura de 36ºC.
- Baie de şezut cu infuzie de mărar, 4-5 lingurițe la o cană cu apă clocotită, care se toarnă în apa din cadă.
- Infuzie de mărar, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai şi baie de şezut cu tătăneasă. Se beau 2-3 căni pe zi, în decoct, o linguriță de rădăcină la cană, iar pentru baie: 4-5 linguri de plantă la o cană.
- Masarea punctului Colina negustorului, care se află la intersecția verticalei ce trece prin marginea interioară a maleolei interne cu orizontala dusă prin vârful său. Se

masează prin deşurubare (dispersie), cu degetul arătător sau mare de la mână, timp de 5 minute, de 2 ori pe zi. Se fac 10 şedinţe pe serie, urmate de o pauză de 2 săptămâni.

- Se aplică pe anus cataplasme cu cartofi cruzi şi raşi, cu frunze de varză strivite, cu frunze de pătlagină spălate şi trecute prin flacără.
- Alifie din muguri de plop (50 g) uscaţi, fierţi în 150 ml de apă, la care se adaugă 100 g de untură de porc şi se fierbe la foc mic, până ce compoziţia se îngroaşă. Se unge anusul cu această alifie, de mai multe ori pe zi.
- Băi la şezut cu fiertură din muguri de nuc (20 g) şi 2 litri de apă clocotită, infuzată 4-5 minute. O cură: 10 seri la rând.
- Infuzie cu frunze de urzică, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu frunze de afin, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi sau se fac spălături la şezut.
- Comprese pe anus cu zeamă de lămâie şi puţină apă sau cu pulbere de smochine amestecată cu miere de albine.
- Infuzie cu troscot, o linguriţă la 500 ml de apă. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Se consumă 2-3 kg de mere pe zi, fără să se mănânce altceva, timp de o săptămână.

BOLILE APARATULUI DIGESTIV

INFLAMAŢIILE CAVITĂŢII BUCALE (STOMATITE)

AFTA (puşchea)

Leziune destul de frecventă, în special a mucoasei bucale, caracterizată de apariţia unor mici vezicule, la început transparente, apoi opace, înconjurate de o margine roşie. După spargere rămân mici ulceraţii rotunde sau ovale, acoperite de un depozit gălbui şi înconjurate de o aureolă roşie, foarte dureroasă. Se localizează pe partea mucoasă a buzelor sau a obrajilor.

Tratamente populare

În inflamația simplă, superficială a mucoasei bucale:

- Mestecare de frunze şi flori de muşeţel, cimbru de grădină sau de busuioc.
- Clătire şi gargare cu ceai de sclipeți, o linguriță la 4 căni de apă. Se foloseşte, exclusiv, ca apă de gură, fără a se îngjiți.
- Tamponări pe afte cu ceai de trifoi roşu.
- Ceai de salvie uscată, la care se adaugă o linguriță de ghimbir. Se beau 2-3 căni pe zi. Se foloseşte şi în clătiri ale gurii, de mai multe ori pe zi.
- Aftele (puşchelele) trec repede dacă le ,,arzi'' cu piatră acră.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Gargară cu infuzie de frunze de salvie, 2 linguriţe la 100 ml de apă clocotită. Efectul creşte prin adăugarea de rizomi de cerenţel, ½ linguriță.
- Gargară cu infuzie de busuioc, 2 linguri la cană.
- Gargară cu infuzie de sulfină, 2 linguriţe la 100 ml de apă clocotită
- Gargară cu infuzie din petale de trandafir, 2 linguri la cană.
- Macerat din petale de trandafir în miere. Se foloseşte cu efect deosebit la aftele şi micozele sugarilor, tamponându-se repetat zonele respective, în cursul unei zile.
- Clătiri ale gurii cu infuzie din frunze de merişor, 6 g la o cană.
- Gargară cu infuzie de rădăcină de cerenţel, 2 linguri la cană, de mai multe ori pe zi.
- Tamponări ale mucoasei bucale, cu o soluție alcoolică de propolis 5%, de mai multe ori pe zi.
- Infuzie de frunze sau fructe de afine, dracilă sau cu pătrunjel de câmp, cu care se fac clătiri şi tamponări, de mai multe ori pe zi.

În caz de ***inflamație a limbii (glosită),*** sunt indicate:

- Gargară cu infuzie concentrată din frunze şi flori de salvie sau de sulfină, din petale de trandafir de dulceață, de frunze şi flori de muşeţel, şovârf, din frunze de stejar, turiță mare, pătlagină.
- Mestecare de petale de trandafir cu miere de albine, de mai multe ori pe zi, înainte şi după mese.

- Mestecare de propolis, de mai multe ori pe zi, înainte şi după masă.
- Tamponarea limbii cu soluție alcoolică de propolis, cu o oră înainte de masă.

CANDIDOZA BUCALĂ
(îmbolnăvirea mucoaselor gurii datorită unor ciuperci)

Tratamente populare

- Tamponări şi ştergeri cu smirnă pisată, făcută pulbere.
- Clătiri şi gargare cu ceai din scoarță de stejar alb, frunze de zmeură, muşeţel, pătlagină, cimbru de grădină, busuioc.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Gargară cu soluție alcoolică de propolis, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, fără clătirea gurii.
- Gargară cu infuzie concentrată din frunze şi flori de salvie, sulfină, pătlagină, rădăcini de tătănească, petale de trandafir de dulceață, frunze şi flori de cimbru de grădină şi de urzică, 2 linguriţe la cană.
- Se spală locul afectat cu apă oxigenată, după care se picură tinctură de propolis, preparată din 50 g de propolis în 100 ml alcool de 70º şi 20 ml eter. Se repetă tratamentul din 2 în 2 zile, până la vindecare.

DEZINFECTANTE BUCALE

Tratamente populare

- Se mestecă frunze şi flori de mentă de grădină, de busuioc, de cimbru sau de cuişoare.
- Se fac clătiri şi gargare cu ceai de cuişoare şi coajă de rodie fierte cu oțet de trandafiri. De asemenea, se freacă gingiile cu degetul sau cu un tampon de tifon ori de vată, cu spirt sau cu rachiu de tescovină.
- Spălări în gură cu ceai de tarhon sau sagna calului.

- Se ține în gură cetină de brad şi se fac spălături cu ceai de mentă.
- Se fac clătiri şi gargare cu tinctură din frunze de mentă cu rachiu de tescovină, macerate 7 zile, la cald.
- Se mestecă propolis sau răşină de brad, pin sau molid.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din flori de muşeţel, de cimbrişor sau de slavie, frunze de nalbă mare, capsule de mac, rizomi de cerenţel sau levănțică, 2 linguri la cană, cu care se fac spălări, gargare sau frecții gingivale.
- Ulei volatil de mentă sub formă de apă de gură, preparat astfel: 5 ml ulei la 95 ml alcool de 65-70º. Se pun câteva picături în apă şi se clăteşte gura. Are efecte răcoritoare, antiseptice, înlătură gustul şi mirosul neplăcut la fumători.
- Turnați 2 căni de apă cloctită peste 3 linguri cu seminţe de angelică. Adăugați mentă, chimen, rozmarin sau rădăcină de stânjenel. Acoperiți infuzia până se răceşte, strecurați-o şi folosiți-o ca gargară.
- Amestecați 2 linguriţe cu zahăr, 3 picături de ulei de mentă şi un sfert de linguriță cu soluție de acid boric, în 4 căni cu apă. Puneți lichidul într-o sticlă şi folosiți-l pentru dezinfectarea şi împrospătarea respirației. Nu se bea!
- Adăugați o lingură de cuişoare la o cană cu apă fierbinte, iar după infuzare folosiți lichidul ca gargară.
- Amestecați câte o linguriță cu mentă, rozmarin şi levănțică, peste care turnați o cană cu apă clocotită. Infuzați 15 minute, strecurați şi folosiți-o ca apă de gură.
- Apă de gură condimentată: 3 picături de ulei de scorțişoară, 2 picături de ulei de cuişoare, 2 linguri de zahăr şi o jumătate de linguriță cu soluție de acid boric, la 4 căni cu apă. Se amestecă şi se foloseşte ca gargară. Lichidul nu se înghite.

Îngrijirea buzelor

- Cu răşină benzoică. Se fierb 2 căni de vin alb, în care se adaugă o bucățică de răşină benzoică. Din acest lichid se pun 15 picături într-un pahar cu apă, cu care se tamponează buzele crăpate etc.
- Topiți 3 linguri de ceară de albine în baie de aburi. Amestecați cu 2 linguri de miere de albine şi 4 linguri de ulei de măsline. Balsamul vindecă repede buzele crăpate.

- În anotimpul rece, amestecați o jumătate de cană cu ulei de migdale, un sfert de cană cu ulei de nuci de cocos, pe care le topiți la foc mic. Adăugați apoi o lingură de miere, 50 g de ceară de albine şi o linguriță de aromă de vanilie sau lămâie. Vindecă şi protejează buzele.

AFECȚIUNI GASTRO - INTESTINALE

LIPSA POFTEI DE MÂNCARE

Lipsa poftei de mâncare poate fi întâlnită la orice vârstă: la sugari, din cauza unor greşeli alimentare, la copii mai mari cu anemie, boli infecțioase; la adulți, datorită unor boli febrile, cancer, tuberculoză. Există şi o anorexie nervoasă, ea fiind provocată de oboseală şi de unele traume psihice, iar la copii de comportări greşite ale părinților.

Tratamente populare

- Ceaiuri din anason, chimen, busuioc, coada şoricelului, coriandru, ghințură, hamei, ienupăr, isop, muştar alb, măceşe, afine.
- Consum de murături: de castraveți, varză, conopidă etc, precum şi de alte ,,acrituri'': lămâie, oțet (ca atare, diluat sau în salate), suc de coacăze.
- Consum de ceapă, țelină, morcov, pătlăgele roşii, usturoi, mărar, lăptişor de matcă, polen, miere de albine.
- Pofta de mâncare creşte prin consum de ceaiuri, înainte de masă: pelin, măghiran, obligeană, păpădie (mai ales în salată), roiniță, schinel, şovârf, troscot, țintaură, unguraş.
- Când un copil are ,,boala câinească'', adică o stare generală proastă, nu mănâncă, este slab, nu creşte şi este mereu bolnav, i se face baie în fiertură de pălămidă, zilnic, timp de 2 săptămâni.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

Pentru stimularea secreţiilor gastrice se foloseau plante cu propietăţi tonic-amare şi aromatice, care se administrează cu o jumătate de oră înaintea meselor principale, sub diferite forme: ceaiuri, tincturi, pulbere, siropuri, vinuri medicinale.

- Infuzie sau decoct din rădăcină de ghinţură, o jumătate de linguriţă la cană. Se bea câte o jumătate de cană înaintea meselor principale.
- Tinctură din rădăcină de ghinţură, 20 g de plantă, macerată timp de o săptămână în 100 ml de alcool. Se iau 5-10 picături pentru copii şi 10-15 picături pentru adulţi.
- Vin tonic din rădăcină de ţintaură, 3 linguri la 60 ml de alcool, macerate în vas închis, timp de 24 de ore, la care se adaugă un litru de vin şi se lasă 10 zile, agitând sticla din când în când. Se filtrează şi se adaugă zahăr. Se ia câte o lingură cu o jumătate de oră înaintea meselor principale. Nu se administrează la copii.
- Sirop din rădăcină de ţintaură, o lingură la 150 ml de apă în clocot, macerată 6 ore, după care se adaugă un sfert de kg de zahăr şi se fierbe până devine sirop. Se iau 3-4 linguriţe pe zi, înainte de mese.
- Infuzie de ţintaură, o linguriţă la cană. Se bea ¼ de cană înainte de mese.
- Tinctură de ţintaură, 20 g la 100 ml de alcool, macerată 7-8 zile. Se iau 30 - 40 de picături în apă sau în vin, înainte de mese.
- Vin de ţintaură, 60 g de plantă macerată 8 zile în 1 litru de vin roşu. Se bea câte un păhărel înainte de mese.
- Sirop de ţintaură, 2 linguri la o cană cu apă în clocot, la care, se adaugă apoi, după fierbere şi filtrare, ½ kg de zahăr şi se mai fierbe până devine sirop. Copiilor li se administrează câte un păhărel înaintea meselor principale, iar adulţilor, câte 2 păhărele.
- Decoct de lichen de piatră, o linguriţă la cană. Pentru neutralizarea acidului se adaugă un vârf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea câte un păhărel înainte de mese.
- Tinctură de lichen de piatră, 20 g macerate 8 zile în 100 ml de alcool. Se iau 15-20 de picături cu apă, înainte de mese.
- Infuzie de unguraş, 2 linguri la cană. Se bea câte o lingură înainte de mesele principale.
- Inguzie de păpădie, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, cu o jumătate de oră înaintea meselor principale.
- Infuzie de anghinare, o linguriţă la cană. Se bea o o jumătate de cană înainte de mese.

- Infuzie de flori de coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Infuzie de flori de albăstrele, 1-2 linguriţe la cană. Se bea câte un sfert de cană, înainte de mese.
- Infuzie de conuri de hamei, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Infuzie din fructe de ienupăr, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Decoct sau macerat la rece de rizomi de obligeană, o linguriță la cană, cantitate care se bea în cursul unei zile, înainte de mese.
- Tinctură din 20 g de rizomi de obligeană la 100 ml de alcool, macerate 8 zile. Se iau câte 20 de picături, înaintea meselor principale.
- Vin tonic din 100 g rizomi de obligeană macerat 8 zile în un litru de vin roşu, îndulcit cu zahăr. Se bea câte un păhărel, înaintea meselor principale.
- Infuzie de isop, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Infuzie din fructe de anason, coriandru sau fenicul, ½ linguriță la cană. Se bea câte o cană înainte de mese.
- Infuzie de măghiran, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Consum de semințe de muştar, o linguriță pe zi, cu puțină apă.
- Consum de rădăcini de hrean, ras prin răzătoare.

GREȚURI, VĂRSĂTURI (aplecare, vomă)

Nu este o boală, ci un simptom al unor afecțiuni (infecții alimentare, boli infecțioase, ulcer), un act reflex care însoțeste anumite faze ale gravidității, o manifestare a emoțiilor puternice, intoleranță la altitudine („răul de înălțime''), la unele feluri de mâncare şi mai ales, la exesele alimentare, la mirosuri, la senzații care provoacă sila, dezgustul etc.

Tratamente populare

- Se bea untdelemn amestecat cu lapte dulce şi puțină apă.
- Se bea un păhărel de rachiu de drojdie, în care s-a plămădit (macerat) răsad de varză albă.
- Se bea zeamă de pelin, 1-2 linguriţe pe zi.

- Cataplasme pe burtă cu fiertură de cimbru în borş, la care se adaugă apoi pâine, ca să se facă un aluat.
- Legătoare pe stomac cu oțet fiert şi miez de pâine, peste care se presară frunze zdronite de mentă creață.
- În caz de grețuri şi dureri de stomac, în Muntenia se bea țuică sau se consumă miere de albine cu frunze, flori şi/sau semințe de busuioc.
- Se bea rachiu în care s-a macerat rădăcină de osul iepurelui, de pătlagină sau mentă, 1-2 păhărele, dimineața, pe nemâncate.
- Fiertură de pelin cu miere de albine şi vin, care se pune pe buric, în cataplasme. În loc de vin, se poate folosi şi oțet fiert.
- Greața mai poate fi tratată prin frecții (masaje) la încheietura mâinii.

INDIGESTIE (aplecate, plecate)

Când un om a mâncat prea mult, foarte repede, mâncăruri grase (grele la stomac), în silă sau mâncare alterată şi are dureri de cap, de burtă, frisoane, amețeli, vărsături, balonări şi îi apar chiar ghinduri (bubițe pe piele), i se administrează:

- Oblojeli la burtă cu cartofi cruzi, feliați şi rachiu, ceapă pisată şi oțet, ceapă pisată cu cu cenuşă, pelin cu rachiu, oțet cu mentă pisată, sare, cenuşă, rădăcină sau frunze de brusture, aguridă şi troscot, balegă de cal şi rachiu, sare încălzită şi muşețel, amestecat cu zeamă de lămâie.
- Frecții la încheieturile mâinilor (mai ales în dreptul pulsului de la degetul mare), la venele de la mâini, pe picioare, la tâmple, pe față, la venele gâtului, cu apă sărată, apă şi săpun, cu oțet, ulei, usturoi pisat.
- Oblojeli la buric cu mujdei de usturoi sau cu mujdei şi oțet, cu ceapă albă zdrobită, peste care se presară cenuşă, sare, cu oțet şi piper negru.
- Se bea ceai de usturoi şi se fac frecții la încheieturile mâinilor cu mujdei şi oțet.
- În Banat, când cineva a mâncat prea mult, senzația de greață trecea, cică, dacă bate din palme ,,ca să nu i se aplece''.
- În caz de indigestie cu greață (,,de aplecat''), se face un masaj numit ,,tragere de aplecat'', executat astfel: se masează energic (,,ca o tragere'') ce pleacă din podul palmei, trecând peste încheietură, prin dreptul degetului mare, de partea cealaltă a

mâinii, până în locul unde se ia pulsul. Masajul se face de mai multe ori şi corespunde zonei punctelor numite în presopunctura şi acupunctura chineză „fundul văii'' şi „bariera internă''. O nouă dovadă în ceea ce priveşte vechimea practicii presopuncturii de către poporul român, în mod empiric, desigur, preluarea acestui remediu de la poporul chinez fiind exclusă.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Ceai din frunze de mentă, o linguriță la cană, care se bea treptat, cu înghițituri mici.
- Ceai din frunze şi flori de roiniță, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi
- Infuzie (ceai) de lichen de piatră, o linguriță la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu.
- Pulbere din rădăcină uscată de valeriană, un vârf de cuțit, de 3 ori pe zi, cu apă.
- Infuzie din rădăcină de cerențel, 2 linguriţe la cană. Se bea dimineața, pe nemâncate, neîndulcit.
- Infuzie de pelin, ½ linguriță la cană, care se bea fracționat, într-o zi.
- Se mestecă frunze proaspete de mentă, care apoi se înghit.
- Turnați o cană de apă clocotită peste o linguriță de frunze şi flori de muşeţel, la care se adaugă apoi o linguriță de scorțoşoară în ceai şi zahăr după gust.
- Mestecați 4-5 cuişoare (planta) şi veți scăpa de greață.
- Indigestia cauzată de stări nervoase se înlătură astfel: turnați o cană cu apă fierbinte peste câteva crenguțe de măghiran şi acoperiți vasul timp de 10 minute. Rețeta este eficientă şi pentru durerile de cap, cauzate de stări nervoase.
- Infuzie de pătrunjel, 3 linguri la cană. Este eficientă şi pentru calmarea stomacului şi ca diuretic pentru rinichi.
- Infuzie de mentă uscată şi semințe zdrobite de chimen, o linguriță de amestec la cană. Se foloseşte şi în timpul gripei, pentru calmarea stomacului.
- Se amestecă, în părți egale, câte 30 g de lemn dulce şi frunze de coacăze, care se fierb într-un litru de apă, timp de 20 de minute.
- Se pun 4 - 5 coji de nucă verde într-un litru de rachiu de tescovină, se lasă la macerat o lună, se filtrează, se îndulceşte cu puțină miere de albine şi se consumă câte o jumătate de păhărel după mese, până la vindecare.

- Se pun la uscat în cuptor sau la soare coji de pin, din care se face o infuzie, o linguriță la cană. Se consumă un pahar după fiecare masă.
- Frunze de mentă (40 g), de roiniță (30 g) şi flori de muşeţel (30 g), infuzie, o linguriță la cană. Se bea rece, în sorbituri.
- Rădăcină de valeriană (30 g), flori de muşeţel (30 g), flori de levănțică (10 g) şi fructe de chimen (30 g), infuzie, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi, treptat.
- Frunze de mentă (15 g), de roiniță (20 g), țintaură (10 g), cimbrişor (20 g), fructe de chimion (15 g) şi de ienupăr (20 g), infuzie, o lingură la cană. Se beau 1-2 căni pe zi, rece.

BALONARE
(umflare la burtă, meteorism)

Tratamente populare

- Ceai din frunze, flori şi fructe de busuioc, care pot fi consumate şi ca atare.
- Consum de frunze proaspete de pătrunjel sau mărar, după fiecare masă.
- Ceai din rădăcină de angelică, de fructe de isop, de anason, de chimen, ghimbir.
- Consum de usturoi, salată de varză.
- Ceai din cărbune (din lemn de tei, mai ales), folosit de ,,doftoroaiele'' satelor pentru toate afecțiunile stomacului (dureri, greață, etc).
- Ceai din frunze şi flori de roiniță în vin alb sau în lapte dulce, cu care se îmbibă un tampon gros din vată, cânepă sau tifon şi se pune pe buric.
- Dimineața, pe stomacul gol, se mănâncă o linguriță de semințe de in şi una de hrişcă. Tot dimineața, pe nemâncate se va consuma un morcov ras sau o linguriță de ceapă mărunțită cu 2 linguri de ulei de măsline.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din fructe de anason, chimion, coriandru, fenicul sau mărar, o jumătate de linguriță la cană, care se bea în cursul unei zile.
- Infuzie din flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi. Efectul creşte dacă se adaugă şi muşeţel.

- Infuzie din frunze de roiniță, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din flori de salvie, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu flori, frunze şi tulpini aeriene de busuioc, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din măghiran, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din rădăcină de obligeană, o linguriță la cană, care se bea în cursul unei zile.
- În balonări datorate unor afecțiuni nervoase, se introduc în ceaiurile de mai sus şi plante sedative precum: rădăcină de valeriană, frunze şi flori de talpa gâştei, fructe de chimion şi fenicul, în părți egale, o linguriță la cană. De asemenea se pot adăuga şi flori de coada şoricelului, frunze de mentă, fructe de chimion, de coriandru, coajă de cruşin, în amestec de 5 - 20 g, o lingură la cană.
- Administrare de cărbune medicinal, 1-2 tablete, procurat de la farmacie.

DROPICĂ (drobiță)

Se crede că apare ,,din necaz'', ,,mâncăruri stricate'', ,,din scârbă'', din supărare, din năduf. Bolnavul se umflă ,,ca un bostan'', se îngălbeneşte, nu are poftă de mâncare, suflă greu.

- Împachetări cu nisip cald la picioare sau cu sare.
- Băi cu zer de oaie, cu fiertură de droghiță, din crengi da salcie tinere, din măr sălbatic, din tulpini de mătrăgună, din crengi şi frunze de nuc, din paie de ovăz, din putregai de salcie, din rădăcină de spini, din slăbănog, din coajă şi rădăcini de soc.
- Oblojeli cu rădăcini de brusture, foi de ceapă, cu dropică, cu pepene copt şi pus pe burtă, cu frunze de nalbă sălbatică.
- Ceaiuri din coada vacii, de lumânărică, rozmarin, din mătase de porumb, siminoc, de soc şi de urzică.
- Ceai din rădăcină de angelică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Ceaiul acționează şi ca dezinfectant al stomacului şi al întregului tract intestinal, activând totodată vezica biliară.
- Ceai de țintaură sau de isop, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Sevă din coajă de ulm. Se foloseşte şi extern, sub formă de cataplasme aplicate pe stomac.

- Fiertură din frunze, flori sau planta floriferă, în vin alb sau lapte dulce, care se pune pe buric, cu un tampon gros de vată.
- Balonările şi durerile de stomac mai erau tratate cu ceaiuri de iarba fiarelor, cinci degete, volbură, brusture, iar copii cu fierturi de ciormoiag (grâu negru, grâul prepeliței, miază-noapte) priam şi de țintaură.

INDIGESTII, COLICI INTESTINALE
(lespede, boală de pântece, mătrice, izdat, surdomaci)

Tratamente populare

- Pentru greutate în stomac, însoțită de leşin, se face o legătoare cu orz pisat, puțin înmuiat în apă călduță, care se pune pe burtă. Acelaşi efect îl are şi următorul tratament: se iau 3 rădăcini de hrean şi 3 de brusture, se pisează, se fierb în borş, apoi se îngroaşă cu tărâțe de grâu şi se pun pe buric, sub formă de cataplasmă.
- Consum de gutui (fructe), crude.
- Suc de cartofi, o ceaşcă pe zi, consumate dimineața, pe stomacul gol. Consum de cartofi cruzi, pe nemâncate.
- Legători cu plămădeală făcută din sfeclă, morcovi, ridiche, pătrunjel, rase prin răzătoare, precum şi de ouă amestecate cu oțet, untdelemn, borş.
- Ceai cu anason, chimion, cimbru de câmp, mentă, muşețel, angelică, iarba racului. Este cel mai mult folosit în colicile intestinale la copii. Acelaşi efect benefic îl au şi cataplasmele cu fiertură de dumbrovnic.
- Când copii plâng noapte din cauza colicilor, se usucă iarbă mare, se duce la biserică, unde stă 40 de zile, cu care apoi se afumă pruncii.
- Pe tălpile bolnavului se pun cataplasme cu cenuşă şi se bea apă cu tămâie, în special tămâie sfințită la Bobotează amestecată cu praf de puşcă şi sămânță de busuioc. Colicile se mai tratează mestecând tămâie pur şi simplu.
- Se bea ceai de coada şoricelului sau cu mentă şi tămâie pisată ori cu semințe de busuioc.
- Se consumă vin fiert cu muguri sau conuri de brad, cu rachiu şi piper.
- Se freacă încheieturile mâinilor, pe nas, pe tâmple, pe gât, cu clăbuci de săpun.

- Legători pe burtă cu orz pisat şi fiert; cu porumbele necoapte, fierte; cu rădăcină de hrean şi brusture pisate, fierte în borş, îngroşate cu tărâțe de grâu.
- Ceai de urzică, o lingură la cană. Se beau 2-4 căni pe zi.
- Ceai de coada şoricelului, cu muşeţel, chimion, mentă, iarba marinarului, potroacă, de păstârnac sălbatic, coajă de soc, iarba ursului, podbal, frunze de tei.
- Se bea ţuică cu usturoi pisat, ţuică cu mentă, potroacă, rădăcină de ghinţură.
- Frunze şi flori de păpădie, consumate primăvara, în salate.
- Un panaceu universal în afecţiunile gastro-intestinale: mierea de albine.
- Un leac minunat: extract din obligeană, preparat din macerarea de rădăcini în rachiu de tescovină, timp de 6 săptămâni.
- Pentru o bună digestie: 2 roşii, un cartof crud şi o jumătate de ceapă, care se consumă proaspăt, în fiecare zi, între mese.
- Ceai de pelinariță, pelin, sunătoare, trifoişte, coajă de ulm.
- Consum de usturoi: eficient în tratarea bolilor gastro-intestinale (fermentaţie, balonări, diaree etc).

APRINDERE DE MAŢE
(legare de maţe, încâlcire de maţe)

Se manifestă prin dureri acute de burtă şi constipaţie, având drept cauze consumul, cu lăcomie, de alimente fierbinţi, în special a aluaturilor.

- Ceai de arnică, de leuştean, de mentă neagră, de muşeţel, de sămânţă de in, de rădăcină de trandafir sălbatic, 4 căni pe zi.
- Consum de chişleag, frecţii uşoare pe burtă şi clisme cu apă caldă şi săpun.

VĂTĂMĂTURĂ (dureri de burtă)

- Burete de nuc fiert, care se pune pe burtă în cataplasme şi se ţine cât mai mult timp, până ce trece durerea.
- Oblojeli cu mere pădureţe fierte cu tărâţe de grâu, cu căţuşnică pisată, ceapă şi ouă, prăjite în unt proaspăt, untdelemn sau untură de gâscă, aplicate pe burtă, care se

schimbă la 2 zile, până ce boala se vindecă. În acest timp se bea ceai de cătuşnică, câte o ceaşcă la 2 ore.

- Legători la burtă cu dovleac fiert sau cu pochivnic.
- Tinctură de ghiocei macerați în oțet de mere, până ,,se topesc'' din care se ia câte o linguriță dimineața, pe nemâncate.
- Legători la burtă cu sămânță de cânepă pisată, ceapă pisată şi 2-3 ouă; cu ceapă pisată prăjită şi ,,stinsă'' cu oțet; cu ceapă pisată amestecată cu semințe de cânepă pisată; cu cucută pisată sau cu mutătoare rasă şi amestecată cu gălbenuş de ou.
- Se bea rachiu de tescovină în care s-au plămădit 2-3 fire de spânz de munte, un păhărel la fiecare masă.

ADJUVANTE ÎN DIGESTIE

- Amestec de semințe de fenicul, de mărar, flori de muşețel, anason şi frunze de mentă creață, câte o linguriță din fiecare. Ceaiul se face cu o linguriță de amestec la o cană, care se bea după fiecare masă.
- Ceai cu semințe de mărar, 2 lingurițe la o cană, care se bea în cursul unei zile, după fiecare masă.
- Ceai de pelin, o linguriță la 500 ml de apă fierbinte. Se bea o jumătate de ceaşcă după fiecare masă.
- Ceai de lichen de piatră, o linguriță la o cană, la care se adaugă apoi un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizarea aciditații. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de frunze de urzică, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi, seara, la culcare.
- Ceai de mure, 2 lingurițe de frunze la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de fructe de porumbar, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de muştar alb, o linguriță la o cană sau semințe consumate ca atare, cu puțină apă, 2 lingurițe pe zi.
- Ceai de semințe de hamei, o linguriță la o cană, la care se adaugă apoi o linguriță de glicerină. Se bea câte o cană înainte de mese.
- Ceai de nalbă mare, 2 lingurițe la o jumătate de litru de apă fierbinte, care se bea într-o zi.
- În caz de atrepsie (tulburare gravă de nutriție la copii), numită în popor ,,boala câinească'' şi explicată printr-o stare generală proastă, când copilul mic este slab, nu

creşte, mereu tânjeşte şi boleşte, se face bolnavului scăldătoare (baie) cu apă de izvor, în care s-a fiert pălămidă seacă (planta întreagă, cu tot cu rădăcină). Tratamentul se aplică 2-3 săptămâni, timp în care bolnavul este vindecat.

- Ceai de cimbrişor sau cimbru de cultură, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Ceai de flori de coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Ceai de rădăcină de iarbă mare, 4 linguri la o cană. Se beau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai de fructe de ienupăr, 5-10 boabe la 2 căni de apă fierbinte, care se beau într-o zi.
- Ceai de isop, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de busuioc, o linguriță la o cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de mentă, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de măghiran şi roiniță, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de rădăcină de ghințură, o linguriță la un litru de apă. Se beau, de 2 ori pe zi, câte o jumătate de cană.

DIAREEA

(treapăd, pântecăraie, descuiat, cufureală, rânză, dureri de inimă)

Stare patologică ce se caracterizează prin accelerarea tranzitului intestinal: scaune frecvente, rapide, semilichide şi lichide. Se produc mai ales în sezonul cald şi este cauzată în marea majoritate a cazurilor, de o infecție a tractului intestinal cu diferiți microbi.

Tratamente populare

- Ceaiuri de frunze, fructe şi tulpini de afine, de boabe de arin, de bob, boz, bujor înflorit, busuioc, măceş, ciulin, cârligățică, coada şoricelului, coada vacii, coarne, cornuți, drăcilă, drobiță, gălbenele, frunze de gutui, rădăcini şi tulpini de holeră, închegătoare, leuştean, sâmburi de măsline, mătrice, mentă, flori de liliac, lumânărica Domunului, sâmburi de măsline, rugi de mure, frunze de nuc, otrățel, păiuş, pelin, coajă de prun, sunătoare, rădăcini şi coajă de porumbar, de porumbele, de potroace, frunze şi păstăi de salcâm, secărică, rădăcină de stânjenei, coajă de stejar, frunze şi semințe de stevie, talpa

gâştei, troscot, coajă de ulm, urzică moartă, cercei de viță de vie, rădăcină de vintre şi de zârnă; zeamă de morcovi, orez fiert, zaț de cafea, coarne (fructe) pisate, ghindă arsă.

- Ceaiuri de isop, roiniță, cărbune de lemn de tei, coajă de cruşin, de slăbănog, cimbru, scânteiuță, iederă, muşeţel de grădină, de cimbru şi tămâie pisată, de sânge de nouă fraţi, de rădăcină de porumb.
- Cafea neagră cu rom, rachiu cu piper, cu chimion ori cu scorțişoară, ghiocei maceraţi în oțet, fructe uscate de afine, boabe uscate de soc, caise, albăstrele, cătină albă, cerențel, merişor, coacăz negru, moşmon, plămânărică.
- Cataplasme pe abdoment cu aluat de făină de grâu, amestecat cu mentă şi oțet; pepene copt cu tărâțe; cu săpun ras şi lapte dulce, macerat 3 zile, pus pe burtă înainte de a mânca; cu hrean pisat, gălbenuş de ou şi oțet; de huce pisate şi miere; nuci şi pelin pisat; cu vetrice, zârnă, pelin şi trandafir pisat şi amestecat; cu flori de trandafir opărite în oțet; huce şi ceapă crudă pisată; sfeclă roşie făcută felii şi unse cu rachiu; hrean pisat şi oțet.
- Legători la burtă cu boz pisat şi oțet, cu flori de trandafir şi făină de grâu, cu brusture, ceapă şi zârnă, stropite cu spirt, rachiu sau oțet, cu spuză din vatră şi oțet, cu ceapă şi hoştină de stupi, cenuşă şi huşte, cenuşă şi oțet, drojdie şi oțet, flori de trandafir roşu şi oțet, amestecate cu tărâțe de grâu şi stropite cu rachiu; cu humă arsă şi oțet, cu frunze de piersic pisate, amestecate cu pelin şi vetrice, cu ceapă, vetrice şi oțet.
- Ceaiuri din flori de ventrilică, de mentă, de picuşuri, frunze de băgioară ori de secărică, măcrişul iepurelui, scoarță de gorun cu oțet, rădăcină de arin.
- Se consumă: mure pădurețe, argilă, bob fiert, brânză de vaci, caş proaspăt, cartofi copți, ouă fierte răscoapte, compot de coarne, măsline, morcovi copți, pâine prăjită ori uscată, rachiu de drojdie, oțet de mentă, mentă cu albuş de ou bătut cu zahăr, rachiu cu rădăcină de pătlagină, muştar fiert cu vin, cheag de miel, de polen, orez fiert, ,,răsătură de stup''.

În caz de ***diaree rebelă***, cu sau fără sânge ori de dizenterie (numită şi baghiță, râhnă, socote), se foloseau:

- Fierturi (ceaiuri) din frunze, flori şi planta aeriană de scânteiuță şi iederă, în părți egale.
- Un preparat obținut dintr-o castană mare, uscată şi necomestibilă, al cărei miez era dat printr-o răzătoare, amestecat cu rachiu de drojdie şi lăsat la dospit 2-3 ore.

- În Transilvania, bolnavilor li se administrau un anumit fel de argilă, similară cu medicamentul SMECTA de astăzi, flosit în tratarea afecțiunilor respective.
- Se pune sare într-un pahar cu apă caldă, până când soluția este saturată şi se dă bolnavului să înghită o lingură din acest preparat. Bolnavul este oprit să bea şi să mănânce 24 de ore. Acest tratament românesc străvechi este cunoscut şi aplicat în prezent în Japonia, unde diareea este explicată ca un exces de YIN în stomac, care trebuie anihilat prin aport de YANG, prin sare.
- Într-un tifon se puneau 2 linguri de sare de bucătărie, care se aplică pe burtă, iar la capătul pansamentului se dădea foc. Imediat, se aşeza deasupra o oală de lut, cu gura pe tegumente. Consumul oxigenului, datorită arderii, crea un vid, astfel că tegumentele şi țesuturile subadiacente erau absorbite de oală, în timp ce flacăra se stingea, din lipsă de oxigen. Sub gura oalei se forma o umflătură, odată cu încetarea durerii, trăgând ,,răutatea''.
- În caz de diaree cu sânge, bolnavul trebuia să bea ceai din buruiana fluturi de arțar, țipirig (cu rădăcină cu tot), iar pe cap i se puneau cataplasme cu hrean pisat şi usturoi în oțet din vin.

DIZENTERIE (baghiță, râhnă, socote)

Boală infecțioasă caracterizată prin dureri abdominale, senzație dureroasă de necesitate şi numeroase scaune muco-sanguinolente, provocată de bacilul dizenteriei sau de un protozoar.

- Ceaiuri din buruieni de baghiță, rădăcină de căpşuni, de coarne, cu sunătoare, de spini albi, floare şi rădăcină de ştevie, cârcei de viță de vie, răchitan, tătănească, urzică, din planta colțuni, de secară arsă, de orz sau ovăz, de sânge de nouă frați, pisați, cu răşină de plopi sau de duzi.
- Consum de țuică cu mentă.
- Cataplasme pe burtă cu mentă, cu pâine arsă şi rachiu de drojdie, cu oțet sau rachiu.
- Legători cu ceapă, mere pădurețe, cu ou şi oțet cu pelin, huce şi spuză, cu flori de trandafir şi oțet, cu sfeclă crudă şi rachiu, cu bobâlnic fiert şi prăjit, amestecat cu ou şi oțet; cu pelin, ceapă, oțet şi spuză; cu zârnă.
- Băi cu fiertură de baghiță sau cu leşie amestecată cu argilă.
- Ceaiuri şi concentrate cu cățuşnică (iarba vântului), pălăria cucului, priboi, planta ciorii.

- Celor ,,stricați'' rău la burtă, li se fixa pe pântece un fitil aprins, care se acoperea cu un pahar de sticlă (ventuză). Când se stingea fitilul, ,,răul'' dispărea.
- Românii din teritoriile româneşti din Ucraina luau o oală cu apă caldă, o puneau pe burta bolnavului şi o întorceau uşor de 3 ori în jur, cu mare grijă, să nu verse apa ce o conținea. După un sfert sau o jumătate de oră, după caz, se lua oala şi bolnavul era ...vindecat!
- Un leac curios, consemnat în secolul al XVIII-lea într-un document aflat la Academia Română, preciza: ***„laptele de la scroafă neagră vindecă pântecăraia şi baghita''.***
- În Moldova de peste Prut (şi nu numai), celor ,,stricați tare la burtă'', care au şi dureri, li se fixa pe pântece un fitil aprins, acoperit imediat cu un pahar de sticlă (ventuză). Când se stingea lumânarea datorită consumului de oxigen, se producea în acel loc o umflătură, unde se aduna ,,răutatea''.
- Cufureala mai era tratată cu miez uscat de castane necomestibilă, plămădită în rachiu ,,tare'', din care se beau 2-3 guri, pe nemâncate. În aceiaşi zi se bea şi ceai de scânteiuță.
- Legători cu tărâțe de grâu, hrean, gălbenuş de ou şi oțet din vin sau mere, cu orz fiert, cu rădăcini de hrean şi de brusture, fierte în borş, la care se adaugă tărâțe de grâu, pentru a se îngroşa.
- Când un copil avea ,,pântecăraie'', îl durea burta şi voma, i se dădea ceai din coajă de nucă, de pere şi coarne (fructe de corn).
- Dacă ,,pântecăraia'' nu era prea frecventă, se punea ienibahar (făcut praf) într-o cană cu apă caldă, se adauga puțină miere şi i se dădea copilului să bea, în loc de apă.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Decoct de coajă de stejar, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi, între mese, neîndulcit.
- Infuzie de răchitan, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din fructe de porumbar, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie sau decoct de coada racului, 2 lingurițe la 500 ml de apă, cantitate care se bea în cursul unei zile.
- Decoct din rădăcini de cerențel, 2 lingurițe la cană, care se bea pe stomacul gol. Efectul creşte în amestec cu mentă, muşețel, sunătoare.

- Infuzie de frunze de fragi, mure sau zmeură, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu fructe de afin, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Macerat la rece, timp de 8 ore, din fructe de afin, 2 linguriţe la 500 ml de apă, cantitate care se bea în cursul unei zile.
- Lichior din fructe de afin (afinată), consumat cu moderaţie.
- Infuzie cu frunze de afin, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de albăstrele, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de mentă, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Este cea mai indicată în diareele copiilor mici. La copii, dozarea se face în funcţie de vârstă.
- Sucul de mure este foarte bun pentru tratarea diareei la copii, administrat câte un pahar la 2-3 ore.
- Infuzie din rădăcină de tătăneasă, fiartă în lapte dulce, o linguriţă la cană. Se bea câte un pahar la fiecare oră, până la vindecarea bolii.
- Amestec de lapte dulce fiert şi nucşoară, o linguriţă la cană. Se bea câte un pahar la fiecare oră.
- Infuzie de flori de muşeţel, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Dublă extracţie: 1-2 linguriţe de flori de muşeţel se macerează 30 de minute în 100 ml de apă, apoi se strecoară şi se infuzează cu altă jumătate de cană cu apă, apoi lichidele se amestecă.
- Infuzie din frunze de nuc, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din 4 linguriţe de frunze de nuc la cană. Se iau, de 3 ori, câte o lingură.
- Infuzie de frunze de pătlagină, o lingură la cană. Se ia câte o lingură la 2-3 ore.
- Infuzie din frunze de plămânărică, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din rădăcini de tătăneasă, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze, flori şi planta aeriană de traista ciobanului, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din petale de trandafir, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de troscot, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din 4 linguri de troscot la cană. Se beau 2-3 linguri pe zi.
- Infuzie de turiţă mare, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de urzică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

CONSTIPAȚIE (încuiere)

Tratamente populare

- Se bea untdelemn, moare de varză acră, ulei de măsline, de cânepă sau de in, borş, ulei cu vin, lapte dulce crud şi rece ori compot de prune, pe stomacul gol.
- Ceaiuri din frunze şi/sau flori de soc sau trepădătoare (slobonov, brâie) fiartă în lapte dulce, din boabe de ricin, prăjite şi pisate, făină de rumeguş de carii amestecată cu apă rece, cu ceai sau cu ulei, cu sămânță de cânepă, pe nemâncate.
- Se consumă prune proaspete, miere de albine cu apă rece, chişleag, lapte dulce fiert cu untdelemn, pe nemâncate.
- Se bea ceai de caprifoi cu lapte dulce, de caprifoi fiert în rachiu de chimion, pe stomacul gol.
- Se pun legători la burtă cu sămânță de cânepă fiartă în lapte dulce sau cu apă.
- Se introduc în şezutul bolnavului supozitoare din săpun, untdelemn amestecat cu rachiu, din frunze de muşcată, lemn de taulă (tocat şi fiert în apă) sau dintr-un amestec îngroşat din miere de albine şi sare de bucătărie.
- Purgative sunt şi ceaiurile din coada calului, de cicoare, troscoțel.
- În cazuri grave, se consumă găinaț de vrabie cu apă sau lapte, în miere; fiertură din ceapă sau pătrunjel în lapte dulce.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie din coajă de cruşin, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni de ceai călduț, pe zi, ultima seara, la culcare. În constipații puternice se poate administra o cană de ceai şi dimineața, pe stomacul gol.
- Pulbere de coajă de cruşin, 2-3 vârfuri de cuțit la o cană cu apă.
- Infuzie de volbură, frunze de anghinare, rădăcină de cerențel, frunze de frasin, flori de soc, rădăcină de lemn dulce, frunze şi fructe de porumbar, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înainte de mese.
- Consum de semințe de in, luate cu puțină apă, îndeosebi seara, la culcare.
- Consum de semințe de muştar, o linguriță pe zi, cu puțină apă. Progresiv se poate ajunge şi la o lingură de semințe pe zi.

- Consum de moare de varză sau de alte murături, pe stomacul gol, înainte de mesele principale.
- Consum de must de struguri, pe stomacul gol.
- Ceai din frunze de aloe, cu miere de albine, 3 linguri pe zi, înainte de mesă.
- Comprese calde sau cataplasme cu parafină sau tărâțe de grâu, aplicate pe abdomen, după mesele principale.
- Masaj abdominal, executat cu mâna, stând pe spate, dimineața şi seara, de la dreapta la stânga abdomenului.
- Consum de polen, amestecat cu apă îndulcită cu miere. Vindecă constipația.
- Consum de miere de albine cu suc de lămâie şi puțină apă, de 2-3 ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Frunze de leurdă, proaspăt culese şi pisate mărunt, se pun într-o sticlă, se toarnă alcool rafinat de 38-40º şi se lasă la macerat timp de 2 săptămâni, în loc luminos şi călduros. Se streacoară şi se păstrează apoi într-o sticlă de culoare închisă, etanşă, la rece. Se consumă zilnic, de 4 ori, câte 10-15 picături, cu puțină apă sau ceai.
- Constipația mai poate fi tratată cu tinctură de leurdă, 10-15 picături în puțină apă sau ceai, luate zilnic, după mese sau cu semințe de in, o lingură la fiecare masă, luate cu apă sau ceai.

HIPOACICITATE, ANACIDITATE

Concentrație redusă de acid clorhidric în sucul gastric, care duce la o activitate digestivă redusă şi la o insuficientă activitate a microbilor care pătrund odată cu alimentele în organism.

- Infuzie de pelin, o linguriță la o jumătate de litru de apă. Se bea câte un sfert de cană, înainte de mese.
- Tinctură din 20 g de pelin, macerate în 100 ml de alcool, timp de 7-8 zile. Se iau câte 15-20 picături pe zi, în apă, înainte de mese.
- Pulbere de pelin, 1-2 g, înainte de mesele principale.
- Infuzie de schinel, o linguriță la cană, din care se bea câte un sfert, înainte cu o oră de mesele principale.

- Tincutră din 20 g de schinel, macerat în 100 ml de alcool, timp de 7-8 zile. Se iau 40-50 de picături în apă sau vin, cu jumătate de oră înainte de mese.
- Infuzie de şovârf, 3 linguri la cană. Se beau 3-4 linguri, înainte de mesele principale.
- Infuzie din amestec din rădăcină de ghinţură, ţintaură, schinel, pelin, măceşe, fructe de coriandru, rizomi de obligeană, în părţi egale, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi, cu 30 de minute înainte de mesele principale.
- Infuzie din amestec de mătăciune (25 g), roiniţă (25 g), flori de coada şoricelului (30 g), rizomi de obligeană (10 g) şi rădăcini de valeriană (10 g), o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi, după mesele principale.

GASTRITĂ HIPERACIDĂ, ULCER GASTRODUODENAL

Boală datorată unei hipersecreţii de suc gastric, cu creşterea exagerată a aciditătii, care afectează mucoasa gastrică. Într-o primă fază, irită mucoasa gastrică (gastrită hiperacidă), iar într-un stadiu mai avansat se ajunge până la leziuni ale stomacului şi duodenului

Ca adjuvante ale terapiei acestor afecţiuni, se remarcă plante medicinale care contribuie la neutralizarea aciditătii, antinflamatoare, calmante şi cicatrizante. Infuziile şi decocturile se beau de regulă neîndulcite şi de preferat, între mese.

Tratamente populare

- Ceaiuri de ciuboţica cucului, coada racului, dud, mentă, levănţică, măghiran, mure, muşeţel, nalbă mare, păpădie, pelin, salvie, salcâm, schinel, şovârf, sulfină, urzică moartă, zmeură.
- Ceai din cărbune din lemn de tei. Acest leac era mult întrebuinţat de ,,doftoroaiele satelor'', în calmarea durerilor cauzate de ,,arsurile la stomac, prin ,,stingerea cărbunelor'', descântece, fără a pomeni cauza reală alinării durerilor : ceaiul alcalin rezultat din fierberea cărbunelui de tei.
- Consum de suc de cartofi cruzi, înainte de masa de dimineaţă şi cea de prânz.
- Consum de suc de varză albă, cu o oră înainte de mesele principale.
- Consum de suc de morcovi, înainte de mesele principale, 2-3 pahare.

- Infuzie de flori de salcâm, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi, între mese.
- Infuzie de rădăcini de lemn dulce, macerat la rece, 1-2 linguriţe la cană, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai din frunze de zmeur, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de plămânărică, o lingură la cană, care se consumă în cursul unei zile.
- Infuzie din coajă de stejar, 2 linguriţe la o cană cu apă, care se fierbe 20 de minute. Se beau 2-3 căni pe zi, înainte de mese.
- Ceai de rădăcină de tătănească, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de gălbenele, 2 linguriţe la cană, care se consumă în cursul unei zile, pe stomacul gol.
- Pulbere de frunze uscate de pătlagină, 2 linguri la cană. Se ia câte o lingură la 2-3 ore.
- Pulbere de rizomi de obligeană, un vârf de cuţit, de 2-3 ori pe zi, între mese.
- Ceai de sunătoare, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de coada calului, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Este mai eficient în asociere cu flori de muşeţel.
- Ceai din flori de coada şoricelului, 2 linguri la 500 ml de apă în clocot, care se consumă în cursul unei zile.
- Suc de varză albă, obţinut prin raderea şi stoarcerea de frunze, din care se consumă un pahar, treptat, într-o zi.
- Suc de cartofi cruzi, 1-2 pahare pe zi, înainte de mese.
- Cură cu chefir, un litru şi jumătate pe zi, până dispare ulceraţia.
- Ceai de frunze de zmeur, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- În tratarea gastritei hiperacide, benefice sunt şi ceaiurile de ciuboţica cucului, coada racului, dud, levănţică, măghiran, nalbă mare, păpădie, pelin, salvie, schinel, şovârf, sulfină, urzică moartă.

ULCERE CU HELENE HEMORAGICE

Se caracterizează prin apariţia pe mucoasă a unei ulceraţii, de obicei rotunde, cu margini regulate, cu redusă tendinţă de vindecare. Produce dureri, vărsături, tulburări în tranzitul alimentar, hemoragii şi chiar perforarea stomacului în cavitatea peritoneală.

- Infuzie din frunze de stejar, 2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Ceaiul este hemostatic şi antiseptic.
- Infuzie de răchitan, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Consum de fiertură de cartofi. Se fierb cartofii, după care se bea apa.
- Consum de lapte de capră, răcit, băut imediat după mulgerea caprei.
- Infuzie de trifoi roşu, o lingură la cană, care se bea într-o zi, pe stomacul gol.
- Infuzie de roiniță, o linguriță la cană. Se bea seara la culcare.
- Benefice sunt şi ceaiurile de busuioc, coada calului, dud, frasin, gălbenele, lemn dulce, pătlagină, plămânărică, salcâm, sunătoare, tătănească, volbură.

HEMORAGII GASTROINTESTINALE

- Comprese la burtă cu apă rece, cu oțet, cu oțet amestecat cu cărămidă pisată sau cu ceapă, în care s-a plămădit muşchi de copac, cu spirt sau rachiu, cu cârpă roşie (!?) muiată în oțet, cu piatră acră dizolvată în oțet, comprese la tălpi cu oțet sau cu slănină.
- Se bea apă rece în care s-au pus cărbuni pisați, apă amestecată cu o soluție de piatră acră, fiertură de rădăcini de căpşuni în borş, cu dumbrovnic, rădăcini de tătănească şi de închengățică, cu rădăcini de turta lupului, dat prin răzătoare şi amestecat cu miere de albine; cu untdelemn, cu fiertură de țărnă de la rădăcina unui corcoduş sau a unui prun; cu rachiu şi frunze de bujor roşu, în care s-a plămădit rădăcină de rodie; cu vin roşu fiert cu cărbune, cu sare sau scorțişoară.
- Ceaiuri din frunze de barba ursului, cozi de bostan, rădăcini de brăileancă, de bujor roşu, de busuiocul câmpului, de captalan, cimbru, flori de cireş, frunze de coacăze, flori de gălbenele, cu volbură, tătănească, iarbă mare, iederă, lămâie, lemnul Domnului, flori de liliac, de mac, cu mătcuță, frunze de nuc, cu pelin, sunătoare, Poala Sfintei Marii, rădăcini de porumbel, roşcovele pământului, cu scorțişoară, flori de secară, de secărică, sfeclă roşie, şovârf, coajă de stejar, cu stânjenei albaştri, traista ciobanului, trandafir roşu, troscot gras, vâsc (de măr sau de păr), unghia găii, rădăcini de urzică moartă.

ARSURI GASTRICE

Senzația de arsură (pirozis, pirozã, acreală, jeg), ce urcă din stomac prin esofag fiind asociată cu un gust acru, mai poate fi tratată astfel:

- Consumați morcovi cruzi sau frunze de țelină.
- Dacă suferiți de arsuri gastrice, consumați zilnic câteva boabe cu fulgi de ovăz.
- Luați o linguriță de zahăr brun, când sunteți afectați de arsuri la stomac.
- Ceaiuri din flori de salcâm sau frunze de zmeură, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Se ține în gură sare grunjoasă şi se înghite, până se topeşte de tot.
- Se consumă argilă (humă) cu zahăr.
- Se bea zeamă din rădăcină de cicoare.
- Se mestecă în gură 10-15 boabe de ienupăr şi o linguriță de anason sau muştar.
- Se bea suc de cartofi sau o cană de suc de morcovi.

GASTRITE ACUTE TOXIALIMENTARE

Sunt provocate de alimente alterate sau care conțin diferite substanțe toxice şi pot fi tratate prin:

- Oțet de mere. Se iau 2 lingurițe, la un pahar cu apă, din care se bea câte o lingură, din 5 în 5 minute, până la completa ameliorare.
- Ceai de muşețel, de mentă de grădină, roiniță, coada racului, îndulcit cu miere de albine. Se beau 2-3 căni pe zi.

INFLAMAȚIILE DUODENULUI
(Duodenitele)

Se caracterizează prin senzația de arsură post alimentară, iradiind chiar până în faringe, boală care survine în acelaşi timp cu gastrita.

- Ceai de busuioc, o lingură la o cană cu apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi.

- Ceai de mentă de grădină, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai de roiniță, o linguriță de frunze la o cană Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de lichen de piatră, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai de muşeţel, 2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de mătăciune, o linguriță la o cană de apă fierbinte. Se beau 2 căni pe zi, îndulcite cu miere de albine.

BOLILE INTESTINULUI

COLITA

Denumire generică pentru inflamația colonului, care poate fi de două feluri:

a) ***colită de fermentație şi b) colită de putrefacție,*** după localizarea ei pe colonul ascendent sau descendent.

***Colita de fermentație*:**

- Suc de varză proaspătă, un păhărel dimineața pe nemâncate şi unul cu 2 ore înainte de masa de prânz. A doua zi, doza este dublă, a treia zi-triplă, până la vindecare.
- Infuzie de coajă de stejar tânăr (până la 3 ani), o linguriță la cană. Se pune o linguriță de răchitan la o cană cu apă clocotită. Ambele ceaiuri se amestecă şi se consumă într-o zi.
- Infuzie de pulbere de angelică, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din flori de coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu pulbere din cimbru, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi.

Colita de putrefacție:

- Se bea câte un pahar de suc de dovlecei pe zi.
- Infuzie de frunze de mure, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de roiniță, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din fructe de ienupăr, 2 linguriţe la cană. Se consumă 4 linguri pe zi.
- Infuzie de sunătoare, o linguriță de flori la o cană. Se ia câte o linguriță la fiecare masă.
- Consum de polen (20 g), dimineața, pe nemâncate, concomitent cu apă îndulcită cu miere de albine. Polenul se consumă câte o lună în fiecare trimestru, timp de un an.
- Sub formă de ceaiuri, plantele medicinale care pot fi utilizate sunt: anghinarea, busuiocul, inul, menta, murul, nalba mare, roinița, salvia, sunătoarea, sulfina, urzica moartă.

- Tratament cu oțet de mure. Înmuiați o bucată de falnelă în oțet de mure şi aplicați-o pe abdomen. Acoperiți şi aşteptați până se calmează durerile.
- Ceai din rădăcină de ştevie creață, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de brusture, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

ENTERITA (inflamația intestinului subțire)

Boala poate fi provocată fie de o afecțiune generală (dizenterie, holeră, febră tifoidă) dar, de cele mai multe ori, de alimente stricate, ingerare de săruri de mercur, arsen.
Poate fi tratată prin:

- Ceaiuri din flori de muşețel, 1-2 lingurițe la cană, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai de flori de coada şoricelului, 2 linguri la 500 ml de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai de cimbrişor sau cimbru de cultură, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de fructe de ienupăr, 2 lingurițe la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai de rădăcină de cerențel, 2 lingurițe la cană, care se bea pe stomacul gol. Efectul cerențelului creşte, dacă se adaugă muşețel, mentă şi sunătoare.
- Ceai de sunătoare, 2 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, după mese.
- Ceai de frunze de mur, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de răchitan, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi.

ENTEROCOLITA

Boala înseamnă inflamarea intestinului subțire şi a intestinului gros şi se caracterizează prin dureri abdominale, scaune frecvente, uneori purulente şi cu sînge.
Sunt eficiente:

- Ceai din frunze şi fructe de afin, o linguriță la cană, care se bea în 3 reprize, într-o zi.
- Ceai de ciubotica cucului, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din chimen, o linguriță de semințe la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de coada racului, 2 lingurițe la cană. Se beau 3 căni pe zi.

- Ceai de flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se beau 4-5 căni pe zi.
- Ceai din frunze de frasin, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de gălbenele, o lingură la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de mentă, o lingură la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de levănțică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de măceş, o lingură de fructe la cană. Se beau 3-5 căni pe zi.
- Ceai de muşeţel, o lingură la cană Se beau 4 căni pe zi.
- Ceai de nalbă mare, o lingură la cană. Se beau 4 căni pe zi.
- Ceai de salvie, o lingură la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de sulfină, o linguriță la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de urzică moartă, o lingură la cană Se beau 3-4 căni pe zi.
- Oțet de mure, 2 linguriţe la 100 ml de apă. Se ia câte o linguriță din 5 în 5 minute.
- Soluție alcoolică de propolis. Se iau 30-40 de picături într-un pahar cu apă călduță, cu o oră înainte de masă.
- Polen uscat, 20 g pe zi, înaintea meselor. O cură durează o lună.

În ***gastroenterită,*** în medicina populară se folosesc:

- Se bea usturoi pisat, cu praf de puşcă, în puțină apă.
- Legători pe buric cu mentă pisată sau cu fierturi din rădăcini de tătănească.
- Copii se ung pe burtă cu o alifie din usturoi pisat şi praf de puşcă.

HEPATITĂ

Inflamație a ficatului de natură virotică, microbiană sau toxică, manifestată prin fenomene generale digestive, hepatice şi prin prezența sau absența icterului. Hepatita epidemică este datorată unui virus care se transmite prin contact direct, pe cale digestivă sau naso-faringiană. Hepatita serică apare în urma transmiterii unui virus prin sânge sau numai prin plasma contaminată, porecum şi prin instrumente medicale contaminate (seringi, aparate dentare sau chirurgicale). Hepatita cea mai frecventă este de origine virală, datorită virusului hepatic A sau B.

Tratamente populare

- În formă incipientă, pentru vindecarea hepatitei, se bea fiertură din rădăcină de ştevie cu lapte dulce, lăsată la ,,dospit'' o zi întreagă.

- Dimineața, pe stomacul gol, bolnavului i se dădea să bea ceai de şofran şi rostopască, iar extern, pe zona ficatului se aplica fiertură de floare de in în rachiu de tescovină, zilnic, câte o ceaşcă de vin în care s-.a plămădit plămănărică sau aloe.
- Ceai din frunze şi flori de lumînărică sau sabăr.
- Un tratament neobişnuit (ciudat chiar) se aplica astfel: se lua o bucată galbenă de hârtie unsă cu ceară de albine, se făcea un cornet şi se introducea cu partea ascuțită (vârf) într-o pâlnie. Vârful pâlniei se aşeza pe ombilicul bolnavului, iar cornetul de hârtie se aprindea cu un chibrit şi ardea încet, până ce flacăra ajungea la buric, când pâlnia se înlătura. Se spune că metoda (numită ,,trage fierea pe la buric'') dădea rezultate miraculoase!
- În unele localități din Transilvania, mai ales în satele de sub Carpații Apuseni, pentru vindecarea gălbinării (hepatitei), bolnavii erau tăiați cu briciul pe frunte, între sprâncene. Dacă nu era bolnav tare, ieşea sânge, iar dacă era ,,petrecut rău'' ieşea apă. Tăietura se făcea de 3 ori, din 3 în 3 zile şi numai atunci când luna era în descreştere, soarele ,,în apunere'' şi cocoşii cântau de seară.
- În alte zone ale țării (Oltenia, Banat etc), hepatita era tratată prin efectuarea unei tăieturi fine a membranei de sub limbă (numită şi ,,frâul limbii''), se lăsa să curgă cât mai mult sânge, iar gălbinarea dispărea (!).
- În Basarabia, bolnavului de gălbinare i se lua sânge de pe frunte, dintre sprâncene, prin tăiere cu briciul, în formă de cruce, de sub limbă sau dintr-o vinişoară de sub buză, de la urechi sau din vârful nasului (!?).
- Ceaiuri din rădăcină de dud alb, din floarea cornului, crini galbeni, dumbăț, gălbenele, flori de gălbinare, de lumânărică, din fructe de măceşe, rădăcini de măcriş, din nalbă mare, pătlagină, părul caprei, Poala Sf.Marii, rostopască, rozmarin, siminoc, stânjenei galbeni, şofran, rădăcini de ştevie, petale de trandafiri galbeni, țintaură, rădăcină de urzică creață, de vâzdoage, măcrişul iepurelui, iarba fierii.
- Cataplasme pe zona ficatului cu rostopască sau cu lostoparniță pisată. Totodată, se ungea abdomenul cu floare de lumânărică pisată şi se bea fiertură în vin de nucşoară şi coada vacii.
- Înainte de masă, bolnavului i se dădea să bea câte o lingură de rachiu în care s-au plămădit gălbenele, lumânărică, rostopască sau siminoc.

- Se bea borş în care s-a plămădit timp de 7 zile, gălbenele, crini albi, crăiţe, lumânărică, rostopască ori ştevie; lămâi cu zahăr sau cu miere, zeamă de morcovi daţi prin răzătoare şi fierţi în vin alb; miere de albine cu mujdei de usturoi şi siminoc.
- Legători la gât cu usturoi pisat, ,,pentru a trage gălbinarea''.
- În Moldova, bolile de ficat se mai tratau cu căţei de usturoi pisaţi, amestecaţi cu sare, până se făcea o pastă, care se împărţea în două şi se făceau două ,,ţigări'', prin înfăşurare în tifoane. Prima ţigară se introducea între buza de sus şi gingie, iar a doua ţigară se băga sub limbă. Ambele ţigări se ţineau astfel circa 20 de minute, timp în care bolnavul stătea cu gura uşor întredeschisă deasupra unui vas, ca să se scurgă excesul de salivă. Saliva fiind toxică nu trebuia să se înghită. Tratamentul se repeta 15-16 zile, după care se repeta peste o lună, dacă boala nu era vindecată.
- În Dobrogea, icterul se trata cu ceaiuri de buruiana gălbinării sau iarba faptului, morcov şi hrean, de coajă de corn, lemn galben.

Reţetă pentru hepatita C:

- 1 ½ kg de sfeclă roşie, o legătură de mărar verde, 1 kg de frunze şi rădăcină de pătrunjel, o legătură de leuştean, 2 pumni de făină de porumb, o căpăţână mare de usturoi şi drojdie cât o nucă. Toate ingredientele se pun într-un vas cu 8 litri de apă călduţă, se lasă până începe fermentaţia, ca borşul. Se strecoară şi se pune într-o sticlă, din care se beau câte 2 căni pe zi, una după prima masă, iar a doua în cursul zilei.

HEPATITA CRONICĂ

Reţetele unor specialişti: medici şi farmacişti

- Infuzie de anghinare, o lingură la 500 ml de apă, din care se bea o cană dimineaţa, pe stomacul gol, stând culcat în pat pe partea dreaptă, o jumătate de oră. Restul de ceai se bea în cursul zilei, cu o oră înainte de mesele principale.
- Infuzie din fructe de armurariu, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi, prima dimineaţa, pe stomacul gol, după care bolnavul va sta culcat pe partea dreaptă, o jumătate de oră. A doua cană cu ceai se va bea în cursul zilei, ½ cană la prânz şi ½ seara, cu o oră înainte de masă.

- Infuzie din rădăcină de cicoare, o linguriță la cană, care se bea călduță, în 3 reprize, înainte de mese, cu o jumătate de oră.
- Infuzie din frunze şi/sau fructe de coacăz, 2 linguriţe la cană. Se beau 3 căni pe zi, după dejun, prânz şi cină. Se pot consuma şi fructe de coacăze crude sau sub formă de dulceață.
- În hepatitele cronice şi virale, dischinezii biliare, se ia câte un vârf de cuțit de pulbere de tătănească, cu o jumătate de oră înainte de masă, cu puțină apă.
- Infuzie din rădăcină de rostopască, ½ linguriță la cană. Întreaga cantitate se bea în cursul unei zile, în 3 reprize, cu ½ de oră înainte de mese.
- Ceai de sunătoare, o lingură de flori şi frunze la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de cătină albă, o linguriță la cană, care se bea într-o zi.
- Ceai de trifoişte de baltă, 2 linguriţe de flori şi frunze la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de lichen de munte, o linguriță la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizare. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori şi frunze de turiță mare, o lingură la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din busuioc de câmp, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Un bun remediu îl constituie miezul de piersică (o mână) care se macină sau se zdrobeşte şi se fierbe cu o cană de apă, la foc mic. Se bea un sfert de cană dimineața, pe nemâncate, iar restul la prânz şi cină, înainte de culcare.
- Ceai din frunze de piersici, o mână la o cană. Administrarea este aceiaşi ca pentru ceaiul din miez de piersici.
- Miere de albine, o linguriță înainte de mese.
- Polen, 20 g dimineața, pe nemâncate, timp de o lună, după care se face o pauză de 2 luni.
- Comprese cu parafină pe regiunea ficatului, zilnic, timp de 20 de zile.

CIROZA HEPATICĂ

Reprezintă scleroza ficatului, instalată după inflamația cronică. La început, bolnavul se plânge de lipsa poftei de mâncare, grețuri, balonări abdominale şi oboseală, apoi se remarcă sângerări la nivelul nasului şi al gingiilor.

Terapia naturistă recomandă:

- Ceai din rădăcină de rostopască, ½ linguriță la cană, din care se ia câte o lingură din 3 în 3 ore, în timpul unei zile. Se repetă tratamentul până la ameliorarea bolii.
- Ceai de anghinare, 2 linguriţe la cană, care se bea fracţionat, de 3 ori pe zi, înainte de dejun, prânz şi cină. După 10 zile, se măreşte doza la 4 linguriţe la cană, iar după alte 10 zile, la 5 linguriţe la cană. Peste 5 linguriţe nu se măreşte doza, deoarece produce colici. După o pauză de o lună, tratamentul se reia.
- Ceai cu fructe şi frunze de cătină albă, 2 linguri la o jumătate de litru de apă, cantitate care se bea fracţionat, în cursul unei zile.
- Consum zilnic de miere de albine, 3-5 linguriţe pe zi, înainte şi între mesele principale.

STIMULENTE HEPATICE

Pentru regenerarea celulelor hepatice, ca adjuvante ale tratamentului celor ce au ficatul sensibilizat în urma unor hepatite sau altor afecţiuni hepatice, în cure de întreţinere de lungă durată, sunt benefice:

- Ceai din fructe de armurariu, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi: una dimineața, pe stomacul gol, stând apoi culcat pe partea dreaptă, 20-30 de minute; a doua cană, în 2 rânduri: ½ după masa de prânz şi ½ după cină. Cura durează 2 săptămâni.
- Ceai din cimbrişor şi cimbru de grădină, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de sulfină, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de schinel, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de sunătoare, o linguriță de flori şi frunze la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de muşeţel, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din rostopască, ½ linguriță de flori şi frunze la cană. Se beau 1-2 linguri la 3 ore. Se va evita supradozarea sau administrarea unor cantități mai mari de ceai, deoarece poate avea acțiune toxică.

COLECISTITE

Sunt inflamații ale vezicii biliare, care se manifestă prin dureri vii în regiunea ficatului, ce iradiază în spate, până la umărul drept. Ca tratamente sunt indicate:

- Ceai de anghinare, 2 linguriţe la cană, care se bea în 3 reprize, înaintea meselor principale. După o lună de pauză, tratamentul se repetă.
- Ceai din frunze, flori şi rădăcină de cicoare, 2 linguriţe la cană, care se bea în 3 reprize, înainte de mese.
- Ceai de gălbenele, 2 linguriţe de flori la cană, care se bea fracționat, într-o zi, înainte de mesele principale.
- Ceai din frunze de frasin, 1 ½ linguriță la o cană, care se bea fracționat într-o zi, înainte de mesele principale.
- Ceai din turiță mare, o linguriță de flori şi frunze la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Se va masa zona sensibilă din mijlocul tălpii drepte a piciorului, care se află la 3-4 cm sub degetele 4 şi 5, timp de 5 minute.

ANGIOCOLITE

Sunt inflamații ale căilor biliare intrahepatice, care survin, de obicei, după toxinfecții alimentare sau în suferințele inflamatorii biliare extrahepatice.

- Ceai de cicoare, 2 linguriţe de rădăcină la cană, care se bea în 3 reprize, înainte de mesele principale.
- Ceai din frunze de frasin, 2 linguriţe la cană, care se bea fracționat, în timpul unei zile.
- Ceai de cruşin, o lingură la cană. Se bea numai atunci când este şi constipație, seara, la culcare. Nu se foloseşte în doze mai mari, deoarece provoacă dureri puternice (colici).

DISCHINEZIA BILIARĂ

Boală a căilor biliare, manifestată prin tulburarea evacuării bilei, dureri, greţuri, regurgitări, gust amar etc.

- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.

- Ceai de cimbru de cultură (de grădină), 2 linguriţe de plantă mărunţită la cană. Se bea fracţionat, în 3 reprize, într-o zi.
- Ceai de rostopască, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de salvie, ½ linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de mentă, o linguriţă la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Suc de ridiche neagră cu miere. Se iau 3-6 linguri pe zi, între mese.
- Ceai de cicoare, 2 linguriţe la cană, care se bea fracţionat, înainte de mesele principale.
- Ceai de unguraş, o linguriţă la cană. Se beau 3 căni pe zi, pe stomacul gol.
- Ceai de iarbă mare, o lingură la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai de volbură, 2 linguriţe la cană, care se bea dimineaţa, pe stomacul gol.
- Ceai din coajă de cruşin, o lingură la cană. Se bea în dischinezii cu constipaţie.
- Ceai de levănţică, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Masarea zonei sensibile a piciorului drept, la 2-3 cm sub degetele 4 şi 5.
- Infuzie din 10 linguri rase de anghinare uscată, 3 linguri de păpădie şi 5 linguri de gălbenele, care se fierb 20 de minute în 3 litri de apă. Se bea o cană din 2 în 2 zile, îndulcită cu miere de albine.
- Infuzie cu mentă, rostopască, salvie şi ţintaură, în părţi egale, câte o linguriţă de amestec la o cană. Ceaiul se bea neîndulcit sau îndulcit puţin cu miere polifloră: în prima zi dimineaţa, iar a doua zi, seara şi ...tot aşa.
- Se ia în fiecare zi, cu o jumătate de oră înainte de prânz, un vârf de cuţit de pulbere de rizomi de gălbenele, cu puţină apă.

LITIAZA BILIARĂ (CALCULI BILIARI)

- Ceai din mătase de porumb, 2 linguri la cană se ia câte o lingură la 3 ore.
- Ceai din frunze de mentă, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de turiţă mare, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de măceşe, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de rădăcină de brusture, o lingură la cană. Se beau 4 căni pe zi.
- Se ia o cană de coji de alune de pădure, se spală, se usucă şi se pisează mărunt. Pulberea rezultată se pune la fiert într-un litruz de apă, la foc mic, până când lichidul scade la 250 ml. Se bea pe stomacul gol, timp în care bolnavul trebuie să stea culcat, pe

partea dreaptă, o jumătate de oră. Cura se repetă de 3-4 ori pe zi, la interval de o săptămână.

- Semințe de cânepă zdrobite (un pahar) fierte în 3 pahare cu lapte dulce, până ce cantitatea de lapte încape într-un pahar. Se bea pe stomacul gol, câte un pahar pe zi, timp de 5 zile.
- Consum de pătrunjel (frunze şi/sau rădăcini), ca atare sau sub formă de ceai.
- „Miere'' de păpădie: 2 mâini de păpădie la un litru de apă, ½ kg de zahăr, zeamă de la 3-4 lămâi şi o linguriță de scorțișoară. Se fierb până ce se formează o pastă, care se consumă pe pâine.
- Amestec de ridiche rasă şi miere de albine sau zahăr, 2-3 linguri pe zi, în cură de o lună.

DISCHINEZIE BILIARĂ

Boală caracterizată prin împiedicarea evacuării bilei din vezica biliară.

- Ceai cu frunze de anghinare, o linguriță la cană. Se bea o cană dimineața, pe stomacul gol, după care se stă culcat, pe partea dreaptă, o jumătate de oră. A doua cană se bea în 2 reprize: jumătate înainte de prânz şi jumătate seara, la culcare.
- Ceai din frunze de mentă, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din frunze şi flori sau rădăcini de păpădie, 2 lingurițe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de rostopască, ½ linguriță la cană. Se iau 2-3 lingurițe la 3 ore.
- Ceai de salvie, o linguriță de frunze la cană, care se bea treptat într-o zi.
- Ceai de sunătoare, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de țintaură, o linguriță la cană, din care se ia câte un sfert, cu o jumătate de oră înainte de mese.
- Ceai de unguraş, o linguriță la cană.Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze şi rădăcină de cicoare, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de volbură, 2 lingurițe la cană, care se bea dimineața pe nemâncate.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de gălbenele, 2 lingurițe la cană, care se bea pe stomacul gol, într-o zi.
- Ceai din rădăcină de iarbă mare, 4 lingurițe la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.

- Ceai de levănțică, măceşe, roiniță, săpunariță şi ipcărige, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din rizomi de pir, o linguriță la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din mătase de porumb, 2 linguriţe la cană. Se ia câte o linguriță la 3 ore.
- Ceai din turiță mare, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de tei, 1-2 şinguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Suc de ridiche neagră şi miere de albine. Se iau 3-4 linguri pe zi, între mese, până la ameliorare.
- Suc diluat de ridiche neagră. Diluarea se face cu apă, jumătate şi jumătate.
- Masaj în zona sensibilă care se află pe partea dreaptă, la 2-3 cm sub degetele 4 şi 5 ale piciorului drept, timp de 5-10 minute, 2 şedinţe pe zi.

COLICI HEPATO-BILIARE

Dureri violente provocate de infecții ale vezicii biliare sau de calculoză biliară.

- Ceai de rostopască, ½ linguriță la cană, din care se beau 2 linguri, din 3 în 3 ore, în cursul unei zile.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la cană, care se bea în cursul unei zile.

PANCREATITĂ

Boală manifestată prin inflamația acută sau cronică a pancreasului. Pancreatita acută se caracterizează prin dureri puternice în epigastru, apoi prin umflături abdominale, iar pancreatita cronică, prin dureri, scăderi în greutate, poftă de mîncare exagerată etc.

- Ceai din fructe de anason, o linguriță la cană, care se bea fracționat, în 3 reprize, înaintea meselor principale.
- Ceai din lichen de piatră, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi. La fiecare cană de ceai se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu.
- Lăptişor de matcă.
- Comprese cu parafină încălzite, aplicate pe abdomenul superior.
- Ceai din scoarță de ulm, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de pedicuță, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

- Ceai din vâsc (de măr sau de păr), o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din gențiană, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de păpădie, pelin, pedicuță, pir, soc, trifoişte şi țintaură, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

ACIDITATE STOMACALĂ (DISPEPSIE)

Afecțiune manifestată prin arsuri la stomac, dureri de cap, de piept, greutate în stomac, scaune neregulate, picioare reci, puls slab, iritabilitate, greață, balonări şi gaze.

- Ceaiuri cu vetrice, şovârf, magnolie, obligeană, rădăcină de ghințură, trifoişte, unguraaş, lemn amar, mentă dulce, cimbru de grădină, coada şoricelului, stejar alb, frunze de piersic, smirnă, de guşa lupului, fiertură de cărbuni de tei sau de brad.
- Regim alimentar bazat pe piure de cartofi, brânză de vaci, de soia, sparanghel, porumb, conopidă, vinete, fasole verde, mazăre, spanac, salată, legume coapte, în special sucuri de fructe, lapte de soia.

PELAGRĂ
(roşață, liprică, jupuială)

Boală metabolică mult răspândită în trecut, manifestată prin diaree, dermatită, depresie, demență şi chiar deces. Boaala afectează în special pielea, de aceea mai este numită şi jupuială, sistemul nervos şi organele gastrointestinale. Se manifestă prin roşeață şi mâncărime pe pielea de la picioare, mâini şi față, care se accentuează când aceste părți sunt expuse la soare. Mai târziu, pielea se închide la culoare şi devine aspră şi uscată. Apare din cauza hranei stricate, mai ales din făină de porumb necopt, din consum de mămăligă mucegăită, din porumb mucegăit, abuz de băuturi alcoolice etc.

În medicina populară era tratată prin:

- Regim alimentar: mâncăruri grase şi nesărate, alimente de „frupt'', brânză de vaci, chişleag, cartofi copți, fără sare, lapte dulce, slănină crudă, zer de oaie proaspăt.

- Ceaiuri din planta culcuşul vacii, de faptnic, volbură, tătănească, limba boului, lumânărică, nuci verzi, ocheşele, pătlagină, pelin, rostopască, troscot roşu, urzică, vâzdoage.
- Fierturi şi amestecuri de bujor cu lapte dulce, buruieni albe cu lapte dulce, căline cu vin alb, rădăcini de crăpuşnic cu lapte dulce, limba boului cu vin alb, flori de sunătoare cu untdelemn.
- Afumări cu câlți de cânepă sau cu pânză de in.
- Ungeri cu lapte dulce nefiert, cu miere de albine amestecată cu rachiu, cu răşină de brad, seu de oaie, seu de vită, untdelemn şi praf de var stins, cu untură de bursuc ori de porc nesărată.
- Oblojeli cu boz, cimbru, gulii, cu iarbă roşie, cu ,,iarbă vie'' plămădită în vin alb, cu buruiană flocoasă, cu buruieni de pelagră sau de roşeață, fierte în lapte dulce sau cu vin, cu frunze de nuc, mătreață de broaşte, cu pelin, sunătoare, coajă de salcie, cu planta ,,sfredelul pământului'', cu rădăcină de strigoaie şi smântână, cu sudoarea (asudul) calului, cu şopârcărniță fiartă în vin alb, cu ştevie plămădită în vin roşu, cu talpa ursului sau umbra iepurelui.
- Spălători cu fiertură de urechea iepurelui fiartă cu lapte dulce, din care se şi bea.
- Se spală zona afectată (mâini, față, piept şi picoare (mai ales) cu apă adunată dimineața din foile de scaieți ori se ung cu laptele câinelui.
- În Moldova, cele mai folosite leacuri constau în ceaiuri de săpunariță, coada şoricelului, rostopască, ochiul boului, buruiană de cui, buruieni albe. Se beau 3 ceşcuțe pe zi, pe stomacul gol, înainte de mesele principale cu o jumătate de oră.

SUGHIȚUL

Este produs de contracția subită şi violentă a muşchiului diafragm, ca urmare a iritării (excitării) nervului frenic. Cauzele sughițului sunt numeroase, printre ele numărându-se şi prezența unei cantități excesive de alimente în stomac.
Terapia naturistă recomandă:

- Se mestecă în gură câteva frunze de tarhon.
- Se suge o bucată de zahăr pe care s-au pus 5-10 picături de tinctură de tarhon.

- Se bea un pahar cu apă în care s-au pus câteva picături de tinctură de mentă şi câteva picături de oțet.
- Se mănâncă o bucățică de zahăr cubic pe care s-au pus câteva picături de oțet sau o bucățică de gheață.
- Se mănâncă o bucățică de zahăr peste care s-au pus câteva picături de rachiu de mentă creață, după care se ia o înghițitură de apă.
- Se bea ceai de mentă creață, suc de portocale sau de ceapă.
- Ceai din semințe de morcov sălbatic.
- Cataplasme cu oțet şi ardei iute, îngroşată cu făină de porumb, de grâu sau făină de in, aplicate pe diafragmă.
- Un remediu popular ...curios: sughițul trece, dacă îl sperii pe om.
- Suc de ceapă, câte o linguriță, din oră în oră.
- Ceai de morcov sălbatic, o linguriță la cană.
- Cataplasme cu ardei iute şi oțet, îngroşate cu făină de grâu sau din semințe de in, aplicate pe diafragmă.

BOLI DIGESTIVE PARAZITARE

Tratamente populare

LIMBRICI (Ascarizi)

- Consum de mujdei de usturoi, ceai sau usturoi fiert cu lapte dulce de vacă, proaspăt.
- Ceai de iarba limbricilor (limbricăriță) şi usturoi, în părți egale, câte o cană pe nemâncate, înainte de mesele principale, zilnic.
- Consum de iarba limbricilor plămădită cu miere de albine, o linguriță pe stomacul gol, dimineața, la prânz şi seara.
- Suc de lămâie amestecat cu untdelemn, luat înainte de mesele principale, pe nemâncate.
- Semințe de cernuşcă pisate, amestecate cu moare de varză, care se iau la prânz şi seara, pe stomacul gol.
- Consum de fiertură din coajă de soc cu lapte de vacă dulce şi proaspăt, pe stomacul gol.

- Consum zilnic, în fiecare dimineață, pe nemâncate de semințe de dovleac şi mujdei de usturoi.
- Se bea fiertură de măduvă de soc în lapte dulce sau semințe de chimion negru, pisate, cu moare de varză, pe stomacul gol, înainte de mesele principale, zilnic.
- Ceai din frunze de corn şi de măslin, câte o linguriță, pe nemâncate, zilnic, până la eliminarea totală a ascarizilor.
- Ceai de secară, amestecată cu scuturătură de la melițatul cânepii, care se bea dimineața, câte o cană, pe nemâncate.
- Se pune pe buric usturoi pisat şi i se dă bolnavului să mănânce dimineața, pe stomacul gol, pâine unsă cu usturoi.
- Se bea saramură (apă în care s-a dizolvat sare de bucătărie) şi se freacă burta bolnavului cu usturoi pisat.
- Se bea mujdei cu țuică, amestecat cu coajă verde de nucă pisată.
- Se bea oțet din vin, pe stomacul gol şi se înfăşoară burta cu balegă de viței, presărată cu piatră acră.

TENII (cordele)

- Rădăcină de ferigă macerată în miere de albine, din care se iau 2-3 lingurițe dimineața, pe nemâncate.
- Teniile (limbricii cordelați) pot fi eliminați şi prin consum de scrumbii sărate şi ceai din flori de soc.
- Se bea, pe nemâncate, înainte de mesele principale, zeamă de lămâie cu oțet de vin.

OXIURI (viermi mici)

- Ceai de pelin şi coajă de cruşin, care se bea dimineața, pe nemâncate, neîndulcit.
- Băi de şezut cu ceai de usturoi şi consum zilnic de mujdei de usturoi, la fiecare masă.
- Fiertură de coajă de soc, coji de usturoi, de puzderie de cânepă (scuturătură de la melițatul cânepii) şi paie de mazăre.
- Pentru tot felul de paraziți intestinali, în medicina populară se foloseau: zeamă de armurăriu, coajă de arin fiartă în lapte dulce, semințe de dovleac cu miere de albine, fiertură de puzderie de cânepă amestecată cu lapte dulce, semințe de limbricăriță plămădită cu miere; fierturi din tulpini de mazăre, scrumbii sărate, crude; zeamă (ceai

concentrat) de secară, mâzgă de soc fiartă în lapte dulce sau măduvă de soc plămădită cu borş de putină; rădăcini de pătrunjel fierte în lapte dulce; zeamă de pelin; usturoi pisat amestecat cu borş sau cu lapte dulce; moare de varză şi zahăr cu gaz.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

ASCARIDOZĂ (LIMBRICI)

Această boală parazitară este produsă de un vierme (Ascaris lumbricoides), fiind mult răspândită la copii:

- Ceai de limbricăriță cu usturoi decojit, în părți egale, o lingură de amestec la o cană cu apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi, înainte de masă.
- Consum zilnic, în fiecare dimineață şi înainte de prânz, pe stomacul gol, de cel puțin o mână de semințe de dovleac (bostan) şi /sau de mujdei de usturoi.
- Consum de boabe de secară fierte, 2-3 linguriţe pe zi, dimineața, pe stomacul gol. Se bea şi ceaiul rezultat în urma fierturii.
- Ceai din rădăcini pisate de ferigă, o lingură la o cană cu apă rece, care se bea dimineața, pe nemâncate.
- Ceai din flori de limbricăriță, o lingură de frunze şi flori la o cană cu apă în clocot. Se beau 4 ceşti pe zi, luate înainte de mese.
- Ceai de iarbă mare, 4 linguriţe de rădăcină la o cană. Se beau 3-4 linguri pe zi, înainte de mese.
- Ceai din rădăcină de ghințură, o linguriță la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea ½ cană, de 2 ori pe zi, înainte de mese.
- Tinctură din rădăcină de ghințură, o lingură cu vârf la 100 ml de alcool rafinat, macerată 7-8 zile, din care se iau 15-20 picături cu apă, de 2 ori pe zi, înainte de mese.
- Ceai de coriandru, 2 linguri la o cană de apă în clocot, care se bea dimineața, neîndulcit, pe stomacul gol.
- Ceai de coada şoricelului, 2 linguri la cană, care se bea neîndulcit, dimineața, pe nemâncate.
- Ceai de pelin şi coajă de cruşin, în părți egale, o linguriță la o cană, care se bea dimineața, neîndulcit, pe stomacul gol.

- Amestec de fructe de măceş (2 părți) şi o parte miere de albine, din care se iau 2-3 linguriţe pe zi, pe nemâncate.
- Ceai de boabe de secară şi câteva rădăcini de ferigă, la o cană cu apă în clocot, care se bea între mesele principale, prânz şi cină.
- Ceai din flori de muşeţel, de vetrice, pelin şi spanac sălbatic, în părți egale, o linguriță de amestec la o cană cu apă fierbinte, din care se beau 2 ceşti, dimineața şi seara, înainte de mese, timp de 3-4 zile.

OXIURAZĂ

- Este o boală parazitară, provocată de oxiuri, care trăiesc în intestinul bolnavului, manifestată prin mâncărimi în jurul anusului, insomnii, agitație etc. Se tratează atât prin medicamente, cât şi prin ceaiuri şi băi locale:
- Ceai de pelin (o lingură) şi miere de albine. Se iau 1-2 linguriţe pe zi, dimineața şi seara, pe stomacul gol.
- Pulbere de pelin şi coajă de cruşin, în părți egale, 2 linguriţe de amestec la cană. Se bea o cană dimineața, neîndulcit, pe stomacul gol.
- Ceai din frunze de afin, 3 linguriţe la cană. Se bea neîndulcit, fracționat în 3 reprize, în cursul unei zile, înainte de mese.
- Ceai din fructe de afine, 2 linguriţe la o cană cu apă rece, lăsat la macerat 8 ore, după care se fierbe. Se beau 2 căni pe zi, înainte de mese.
- Băi locale cu ceai de pelin, 2 linguri la un litru de apă. Băile se fac sub formă de clisme, adăugându-se şi ceai de muşeţel, ½ din cantitate.
- Băi de şezut cu ceai de săpunariță, 2 linguri cu vârf la un litru de apă.
- Băi de şezut cu ceai de usturoi pisat, 2 linguriţe la ½ litru de apă.
- Consum de usturoi zilnic, 2-3 căpățâni, la prânz şi seara.

TRICOMONIAZA

- Boală provocată de parazitul protozoar flagelat Trichomonas vaginalis, caracterizată prin inflamația vaginului la femei şi mai rar, a canalului urogenital la bărbat.
- Infuzie concentrată cu flori de lămâiță şi gălbenele, Se beau 2-3 căni pe zi. Ceaiul se foloseşte şi în spălături vaginale.

- Ceai din frunze şi flori de lămâiță, o lingură la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Băi şi irigații cu ceai concentrat din frunze şi flori de lămâiță, 2 linguri la cană.
- Ceai din flori şi frunze de gălbenele, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Băi locale şi irigații cu ceai concentrat de gălbenele, 3 linguri la cană.

TRICOCEFALOZA

Boală provocată de pătrunderea în organism a unor viermi numiți tricocefali, care se localizează în cecum, iar mai rar, în colon şi apendice. În afara de tratamentul medicamentos sunt indicate şi ceaiurile din:

- Frunze şi flori de cimbru de grădină, 2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi, neîndulcite, înainte de mesele principale.
- Din semințe de schinduf, o lingură la cană. Semințele pot fi consumate şi ca atare, 2 linguriţe pe zi, înainte de mese, dar şi sub formă de tinctură sau sirop.

TENIAZĂ

Boală provocată de diferite specii de viermi intestinali parazitari, sub dormă de panglică (tenii), care se manifestă prin pierderea poftei de mâncare, greață, dureri de cap, amețeli, slăbiciune generală.

Tratamente recomandate:

- Ceai de usturoi, care se bea dimineața, neîndulcit, pe stomacul gol, până la eliminarea paraziților pe cale fecală.
- Ceai de hrean ras prin răzătoare, o linguriță la o cană cu apă rece, macerată 12 ore şi apoi fiartă. Se beau 2 căni pe zi, între mese.
- Ceai din semințe de dovleac, 2 linguriţe la cană, care se bea dimineața, pe stomacul gol.
- Consum de mujdei de usturoi la fiecare masă, timp de cel puțin o săptămână.
- Lapte de ceapă şi miere: 2 cepe de mărime potrivită, tocate mărunt, un pahar cu lapte dulce şi 2 linguri de miere de albine. Se pune laptele şi ceapa să fiarbă la foc mic, după care se strecoară, se răceşte şi se adaugă 2 linguri de miere, amestecându-se bine compoziția. Se păstrează la frigider şi se administrează astfel: la copii de până la 3 ani se face o clismă călduță seara; la cei între 3-9 ani, 2 linguriţe se iau seara; la copii între

9-12 ani, 3 linguriţe seara, iar la adulţi, 2-3 pahare, de 2 ori pe săptămână, timp de 15 zile.

- Ceai de usturoi şi miere de albine, o parte căţei, 2 părţi de miere şi apă. Se fierbe la foc mic usturoiul, până ce apa scade la jumătate, după care, când se răceşte ceaiul, se adaugă mierea. Se iau câte 2 linguriţe, înainte de mesele principale, pe stomacul gol.
- Emulsie din 50 g de seminţe de dovleac (cojite şi pisate), un pahar cu apă şi 50 ml de sirop de coajă de portocală sau de lămâiţă. Se consumă întreaga cantitate, dimineaţa, pe nemâncate, în 2 reprize. După 2 ore se iau 2 linguri de ulei de ricin. Se repetă cura o dată pe săptămână, până la vindecare.
- Ulei de alune, câte o linguriţă în fiecare dimineaţă, cu ½ oră înainte de micul dejun, pe stomacul gol, timp de 2 săptămâni.

BOLI DE NUTRIŢIE ŞI METABOLISM

TRATAMENTE POPULARE

DIABET

În trecut, datorită alimentaţiei naturale şi sănătoase, bazate pe legume, lactate şi fructe, în special şi a activităţii fizice permanente, populaţia de la ţară era foarte puţin afectată de această boală, care era „ţinută sub control”. Totuşi, atunci când apărea, boala era tratată prin:

- Ceaiuri din teci de fasole, consumate cât mai des, în loc de apă. Explicaţia tratamentului, dată de ştiinţa medicală, ulterior: tecile (păstăile) de fasole conţin substanţe înrudite cu insulina.
- Ceaiurile din frunze de afin negru, din flori de morcov sălbatic, din frunze proaspete de căpşuni, din rădăcini de brusture sau de ştevie, din frunze de ulm roşu, rădăcini de păpădie, de anghinare, frunze de dud, de nuc, de salvie, de urzică, din tărâţe de grâu sau din făină de ovăz. Ceaiurile erau băute fără zahăr.
- Tratamentul de bază, în caz de diabet, constă într-o alimentaţie „corespunzătoare şi raţională”, cum o numim în prezent şi anume: din legume (salată verde, fasole, varză, castraveţi, conopidă, cartofi, ţelină, urzici, ştevie, ridichi, ardei,etc), fructe (vişine,

cireşe, afine, măsline, nuci,etc), băuturile fără zahăr sau cu zaharină. Munca fizică era considerată un bun remediu terapeutic.

OBEZITATEA

Creşterea exagerată a greutății corporale este socotită o boală, deoarece, prin consecințele sale, poate produce ateroscleroză, tulburări circulatorii, slăbirea inimii, diabet, diverse afecțiuni ale ficatului, etc, scurtând viața.

- În unele zone din Transilvania, pentru slăbire în greutate se folosea următorul extract: ardei iuți, usturoi şi anason, se fierb într-o cană de apă, din care se iau 2 linguri înainte de mesele principale, „tăind" pofta excesivă de mâncare.
- Un inhibitor al poftei de mâncare este şi masarea buzei superioare cu un cățel de usturoi, înainte de masă.
- Eficiente împotriva obezității sunt ceaiurile din funze, flori şi planta aeriană de pătrunjel, din rădăcină de țelină, boabe de ovăz, din flori şi frunze de afin, coada şoricelului, creţişoară, cruşin, fumăriță, năsturel, podbal, soc şi verigarie.
- În caz de obezitate cauzată de dereglările hormonale, benefice sunt ceaiurile din frunze şi fructe de mure, păpădie (inclusiv din rădăcină), de păducel.
- Un alt remediu constă în consum de varză albă crudă, cel puțin o zi pe săptămână, sub formă de salată, cu oțet sau cu lămâie şi puțin oțet de mere.
- În medicina populară, contra obezității se folosea şi ceaiul din frunze de viță de vie hibridă, 2-3 căni pe zi, dimineața, pe stomacul gol, înainte de prânz şi seara, de cină.
- Cură cu oțet de mere: 2 linguriţe într-un pahar cu apă, băute dimineața, pe nemâncate.

DENUTRIȚIE (ANOREXIE)

Împotriva scăderii greutății corporale, datorată unor boli, subnutriției îndelungate, postului ținut mult timp etc, în medicina populară, erau folosite de obicei, ceaiurile din anumite plante medicinale: din cicoare, rizomi de coada şoricelului, fructe de coriandru, anason, de hamei, porumbar, frunze şi flori de dumbăț, de leuştean, măcriş de baltă, mentă, pelin, şovârf, trifoişte de baltă, ventrilică, rozmarin, țintaură, coajă de scorţişoară, flori de tei, de obligeană, busuioc, muştar alb, ghințură.

- Pofta de mâncare creşte prin consum de castraveți murați (între mese), de ceapă, lămâie, morcov, țelină, pătlăgele roşii, usturoi, mărar, suc de coacăze, miere de albine, pelin, propolis.
- Când un copil avea „boală câinească”, manifestată prin lipsa poftei de mâncare, slăbire, încetinirea creşterii şi stări de moleşeală, se făceau băi repetate cu fierturi din planta părul ciutei, din pălămidă grasă sau pălămidă seacă, din frunze şi coajă de mesteacăn tânăr. Deasemenea se făceau băi cu fierturi din căline şi semințe de cânepă sau din pălămidă şi limba oii, de iarbă grasă, de sporici (buruiana de boală), de frunze şi ramuri de alun, plop, cățuşnică, corn, de mierea ursului, boz, urzică, prun, păr, măr.
- La adulți, anemia era tratată cu rachiu de drojdie în care s-a plămădit rădăcină de tătănească, câte un păhărel în fiecare dimineață, pe nemâncate, cu rachiu în care s-a plămădit vâsc, de măr sau de păr; cu vin roşu, oțet de mere şi melasă cu apă; cu ceai din tătănească uscată, semințe de cimbrişor şi păpădie; cu ceai din coajă de portocală, ghimbir şi muşețel.

INTOXICAȚII

- I se provoca vărsături imediate bolnavului intoxicat sau otrăvit, dându-se să înghită albuş de ou crud ori zeamă de balegă de cal sau i se irita vălul palatin, prin gâdilare cu o pană sau cu degetul. Bolnavul era apăsat pe burtă ca să elimine otrava, apoi i se dădea să bea cât mai mult lapte dulce nefiert, amestecat uneori cu miere de albine, rachiu, untdelemn, untură, usturoi, zahăr, tutun, vin roşu.
- În caz de intoxicații mai uşoare, bolnavul bea apă îndulcită cu zahăr sau miere, borş, chişleag, lapte din sămânță de cânepă, oțet, ceai din frunze de stejar sau i se dădea să consume untură de porc.
- De obicei, pentru a i se provoca eliminarea din organism a produselor otrăvitoare ingerate, bolnavului i se dădea să bea apă caldă cu sare de bucătărie.

ALERGII

- Un remediu des folosit este consumarea de supă sau de ceai din măcriş, de fragi, de pelinariță.

- Ceaiurile din flori de coada şoricelului, de levănțică, trei frați pătați, rădăcină de brusture, turiță mare, iarbă mare, mentă.
- Consum de ridiche neagră şi pătlăgele roşii.

UMFLĂTURI LA ÎNCHEIETURI (gută)

- Ceai de coada şoricelului, odolean şi gura lupului, mărunțite, în părți egale, o linguriță la o ceaşcă de apă clocotită. Se bea o ceaşcă înainte de mese şi alta înainte de culcare.
- Ceai din toporaşi, rădăcină de brusture, de ghințură galbenă, pelin negru, rută, frunze şi coajă de mesteacăn, de cruşin, ghimbir, pătlagină, plop cenuşiu, creţişoară, anghinare, cicoare, păpădie, afin, coada calului, fragi, hamei, frasin, iarbă mare, merişor, pir, porumbar, porumb, nap, linte.

RAHITISM

(strâns, boală câinească, ceas rău, strânsoare, samca, socote)

Boală a sistemului osos, în care nu se poate depozita suficient fosfat şi carbonat de calciu, astfel că oasele rămân moi şi osificația întârzie.

- Se manifestă prin dureri în piept, tuse, respirație greoaie, hârcâituri în piept, ridicarea coşului pieptului, cocoaşe în spate etc.
- Băi cu fiertură de bobolnic, de boz, de cățuşnică, cucută, desfăcătoare, scuturătură de fân, loznicioară, lemnul câinelui, mentă, frunze de nuc, pelinul calului, schinişor albastru, şovârf, buruiana de strânsoare, ramuri de ulm, rădăcină de obligeană (macerată 12 ore şi apoi fiartă şi introdusă în apa de baie).
- Frecții cu borş, gaz, grăsime de pasăre, rachiu, ouă bătute amestecate cu spirt cald.
- Oblojeli pe piept, spate şi rinichi cu balegă de cal şi tărâțe de grâu prăjite.

DIABET ZAHARAT

Creşterea concentrației glucozei în sânge peste limitele normale, 70-120 mg glucoză la 100 ml sânge, poate fi diminuată prin ceaiuri neîndulcite sau îndulcite cu zaharină ori ciclamat, înainte de mesele principale.

- Infuzie de flori de afine, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi, în cură de 40 de zile, cu o pauză de 2 săptămâni între ele.
- Infuzie cu frunze de dud, 1-2 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu frunze de nuc, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din 4 linguri de frunze de nuc la o cană. Se iau 3 linguri pe zi.
- Infuzie cu frunze de salvie, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de urzică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu rădăcină de brusture, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct de teci de fasole, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Extracție dublă: 4 linguri de teci de fasole, se lasă la macerat peste noapte, într-un litru de apă, apoi se fierbe până scade la jumătate. Se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de năsturel, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de fragi, 2 linguriţe mărunțite la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Macerat din scoarță de păr, pisată într-un litru de vin alb, macerat 10 zile. Se beau 3 păhărele pe zi, între mesele principale.
- Infuzie din flori de morcov, 2-3 linguriţe la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Infuzie de frunze uscate de afin negru, o linguriță la o cană. Se bea ½ de cană de ceai la fiecare 6 ore.
- Suc proaspăt de cartofi, o ceaşcă pe zi, cu ½ oră înainte de micul dejun.
- Infuzie de frunze uscate de busuioc, 2 linguriţe la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Macerat din 100 g scoarță de păr, într-un litru de vin fiert, timp de 10 zile. Se consumă 3 păhărele pe zi, între mesele principale.
- Macerat din 40 g din coajă de porocală, în 100 ml de alcool de 75 º. Se ia câte 10 ml de 3 ori pe zi, cu puțină apă sau suc de lămâie.

- Infuzie din sâmburi de măsline, pisați şi măcinați, 2 linguri la o cană de apă, care se fierbe 10 minute. Se bea o cană pe zi, fracționat. Dimineața, pe stomacul gol, se ia o linguriță de ulei de măsline.

DIABET INFANTIL

- Cură de mere şi tomate, suc de lâmâie cu zaharină, câte 200 g pe zi.
- Lapte de soia pentru copii diabetici, preparat din 150 g de semințe, îmbibate într-un litru de apă. Se decantează şi partea limpede de la suprafață se filtrează. Se consumă în aceiaşi zi. Peste semințe se mai poate adăuga încă o dată apă şi se repetă operația de mai sus.
- Cu balegă de viței şi tărâțe de grâu prăjite, cu hoştină de albine, foi de varză verde opărite, tărâțe de grâu opărite, în cataplasme, pe piept.
- În cazuri grave, se pişcă muşchiul piciorului, pentru a curge „sângele rău".
- Ceai de gura leului, o linguriță la o cană de apă clocotită. Se dă copilului să bea o lingură de ceai de 6-7 ori pe zi. Acelaşi efect benefic îl are şi ceaiul de iarba mâței, băut fără restricție.

OBEZITATE

- Supraponderalitatea poate fi tratată prin:
- Vin de vâsc (din măr sau păr), preparat din o mână de frunze proaspete la un litru de vin roşu, care se lasă la macerat o noapte şi apoi se fierbe 10 minute. Se pisează 3-4 boabe de ienupăr, se adaugă vinului şi se mai fierbe 3 minute. Se pune o linguriță de roiniță în lichidul fierbinte, se strecoară şi se toarnă într-o sticlă. Se ia câte un păhărel de 2 ori pe zi, înainte de prânz şi cină.
- Ceai din amestec de frunze de mesteacăn, coada calului, urzică, rădăcină de osul iepurelui şi păpădie, în părți egale, 2 lingurițe din amestec la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din frunze de mesteacăn, fructe de anason, măceş, flori de muşețel, rădăcină de păpădie, frunze de roiniță, de mentă, de trei frați pătați, în părți egale, 2 lingurițe la cana de amestec. Se beau 2 căni pe zi.

- Decoct din 3 lămâi, o portocală şi o lingură de miere, într-un litru de apă. Se pun la foc după care se mai adaugă o lingură de miere şi se mai fierbe 3-4 minute. Se beau 2-3 pahare pe zi. Ceaiul este bun şi pentru stimularea circulației sanguine.
- Infuzie de frunze sau planta întreagă de păpădie (40 g), frunze de mesteacăn sau mătase de porumb (20 g), o lingură de amestec la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi, neîndulcite, între mese, în cure de cel puțin o lună.
- Infuzie de osul iepurelui, 4 linguri la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea fracționat, într-o zi.
- Infuzie din frunze de ulm sau frunze verzi consumate ca atare, între mesele principale. Potolesc pofta de mâncare.
- Infuzie de frunze de mesteacăn (20 g), flori de soc (15 g) şi coajă de cruşin (25 g), o linguriță de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, neîndulcit, între mese, în cure de cel puțin o lună.
- Oțet de mere, 2 linguriţe la un pahar cu apă. Se consumă de 3 ori pe zi, în timpul meselor.
- Infuzie de rocoină, o linguriță la o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 4 ceşti pe zi, cu o oră înainte de mese. Curăță organismul şi reduce grăsimile.
- Infuzie de mure, păpădie sau păducel, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi, ultima seara, la culcare. Ceaiul este deosebit de eficient în dereglările hormonale.

Cure de fructe şi zarzavaturi:

- Zile de mere în care se consumă un kg de mere pe zi, fără alte alimente.
- Cura de cireşe şi vişine, o dată pe săptămână, fără alte alimente.
- Cura de lămâi. Se începe cu zeama unei lămâi pe zi, crescând zilnic consumul cu câte una, până ce se ajunge în ziua a 10-a la 10 lămâi, consumate sub formă de limonadă, apoi se descreşte până se ajunge iar la una pe zi.
- Cura cu tomate. Se bea o cană cu suc de tomate, zilnic, dimineața pe nemâncate.
- Cura de țelină. Se bea 100 ml de suc, dimineața, înainte de micul dejun. Elimină excesul de apă din țesuturi.
- Varza crudă. Se consumă o zi pe săptămână, fără alte alimente, sub formă de salată cu oțet sau lămâi şi puțin ulei.
- Cura cu struguri, consumați ca atare, câte 1-2 kg pe zi, de 2 ori pe săptămână.
- Suc de aguridă, câte 100 ml pe zi.

- Frunze de viță de vie nestropite, din care se prepară un decoct, din 2 linguri la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, prima dimineața, celelalte la prânz şi seara, înainte de mese.

Presopunctura

- Se masează punctul care se află la unghia degetului doi de la picior. Masajul se face prin tonifiere, în sensul acelor de ceasornic, timp de 5 minute.
- Masarea punctului „foamei", care se află în fața urechii, pe obraj, în sensul acelor de ceasornic.

ANOREXIE

- Miere de albine, 90-150 g pe zi.
- Drojdie de bere, cu apă, lapte, sucuri de tomate, ananas, alte fructe, 2-3 căni pe zi.
- 20 g de polen pe zi (la copii numai 10 g), în cure de câte o lună, în fiecare trimestru, iar în cazuri grave tot anul, cu o întrerupere de o săptămână, din când în când.
- Infuzie de iarba Sfântului Ioan, numită sălbatică şi sămânță de anason, într-un litru de vin alb, la care se adaugă miere de albine. Se beau 1-2 păhărele pe zi, după mesele principale.
- Macerat din fructe de măceş (fără sâmburi), flori de trandafir de dulceață, coji de portocale, zahăr şi rachiu de drojdie sau din altă tărie. Se lasă la macerat 10 zile, apoi se încălzeşte preparatul, până ce zahărul s-a topit. Se bea câte un păhărel înainte de mesele principale.
- Infuzie din funze şi fructe de cătină albă, o linguriță la o ceaşcă. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Suc de sfeclă roşie, un pahar pe zi.
- Se bea, în fiecare dimineață, câte un păhărel de rachiu de drojdie, în care s-a macerat tătănească. Tratamentul nu se aplică la copii.
- Băi cu fiertură de pălămidă seacă, timp de o săptămână, după care se face o pauză de 7-8 zile şi se reia tratamentul până ce pofta de mâncare este normală.

CARENȚE VITAMINICE

Apar în urma unei alimentații lipsite de vitamine sau în urma unor tulburări de metabolism şi sunt specifice fiecărei vitamine.

Plante vitaminizante :

- Fructe ce cătină, consumate ca atare sau în ceai, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Fructe de măceş, o lingură la o cană cu apă în clocot. Se beau 2 căni de ceai pe zi.
- Băutură răcoritoare din fructe de măceş, 100 g, macerate timp de 12 ore într-un litru de apă, la care se adaugă 100 g de zahăr sau miere de albine, după gust. Se beau 3 căni pe zi.
- Sirop de măceşe: se fierb 250 g de măceşe uscate într-un litru de apă, până ce se obţine un sirop, în care se adaugă zahăr.
- Ceai din frunze de păducel, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de urzică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de măceş şi din cătină albă, în părţi egale, câte 100 g din fiecare, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, 2-3 săptămâni.

INTOXICAŢII

- Infuzie din teci de fasole, 4 linguri la un litru de apă rece, care se fierbe 20 de minute şi se bea într-o zi.
- Ceai din frunze de mesteacăn , 4 linguriţe la cană, la care se adaugă un vârf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea câte o cană de 2-3 ori pe zi.
- Ceai de cicoare, 2 linguriţe la cană, care se bea călduţ, înainte de mesele principale.
- Infuzie de rădăcină de osul iepurelui, 4 linguri la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea fracţionat într-o zi.
- Infuzie de rizomi de pir, o linguriţă la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de porumbar, o linguriţă la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din trei fraţi pătaţi, o linguriţă la o cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de urzică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze, flori sau planta întreagă de păpădie, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din ţintaură, o linguriţă la o cană. Se ia câte un sfert de cană cu ½ de oră înainte de mesele principale.
- Tinctură de ţintaură, 20 g macerate în 100 ml de alcool rafinat, timp de 8 zile. Se iau 30-40 picături în apă îndulcită sau cu vin, de 2-3 ori pe zi.

- Sirop de ţintaură, îndeosebi pentru copii, preparat din 2 linguri de plantă şi o cană cu apă în clocot, în care s-a adăugat apoi 500 g de zahăr. Se beau 3 păhărele pe zi.

Cu efecte favorabile în ***eliminarea toxinelor de la nivelul ficatului şi rinichilor***, precum şi în ***tratamentul urticariilor*** etc sunt:

- Ceai din frunze de anghinare, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de brusture, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 4 căni pe zi.
- Ceai din fructe de ienupăr, 10-20 de boabe la litru, care se bea într-o zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din frunze de mentă, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de iarbă mare, 3 linguri la cană. Se iau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai din fructe de cătină albă, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de săpunariță, ipcărige sau ciulin roşu sau alb, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.

DISTROFIE MUSCULARĂ

- Comprese calde cu frunze opărite de brusture, aplicate pe zonele afectate.
- Frecţii cu tinctură de tătănească (rădăcină macerată în alcool de 45-60 º) pe zona bolnavă, în fiecare seară, care se înfăşoară apoi într-o cârpă de lână.
- Frecţii cu tinctură de traista ciobanului pe locurile afectate, de 4-5 ori pe zi.
- Ceai din frunze şi flori de creţişoară, o lingură la o cană. Se consumă 4 căni pe zi în loc de apă.
- Ceai de pedicuță, o linguriță la o cană. Se bea o cană dimineaţa, pe stomacul gol, cu ½ de oră înainte de micul dejun.
- Băi cu infuzie din rădăcină de tătănească, 200 g puse în apă rece seara şi lăsate până dimineaţa, la macerat. Dimineaţa, se încălzesc 6-8 litri de apă în care se toarnă extractul şi se adaugă apoi în apa de baie, care trebuie să aibă o temperatură de 38-39 º C. După baie, nu se clăteşte şi nu se şterge capul. Duşul se face numai până la genunchi. Se stă în pat învelit bine, pentru o transpiraţie abundentă.

ALERGII

Sunt reacţii ale organismului unor persoane în contact cu anumite substanţe, denumite alergice şi care se găsesc în unele alimente (ouă, carne, ciocolată etc), în aer

(praf, polen etc), în unele medicamente (aspirină, piramidon , penicilină etc). Cele mai frevente reacţii alergice se produc la nivelul pielii şi mucoaselor, al căilor respiratorii.

Terapia naturistă recomandă:

- Ceai de trei fraţi pătaţi, o linguriţă la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de turiţă mare, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de rădăcină de iarbă mare, 3 linguriţe la cană. Se beau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai din amestec de trei fraţi pătaţi, coada şoricelului, flori de levănţică, talpa gâştei şi rădăcini de brusture, în părţi egale, o lingură de amestec la o cană. Se beau 2-4 căni pe zi.
- Frecţii cu ulei de mentă, 2 linguri de frunze şi flori la 100 ml de alcool rafinat, macerat 7-8 zile. Se aplică în mâncărimi produse de urticarie.
- Comprese cu oţet, aplicate pe zona afectată care vor uşura şi înlătura senzaţia de mâncărime.
- Ceai de anghinare, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de cătină albă, o linguriţă la o cană. Se beau 4-5 căni pe zi, între mesele principale.
- Ceai de iarbă mare, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de mentă, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima, seara la culcare.

GUTĂ (umflături la încheieturi)

Boală cronică ce se caracterizează prin creşterea concentraţiei acidului uric în sânge şi depozitarea lui în special la nivelul articulaţiilor.

- Ceai de mere: uscaţi câteva felii de măr şi păstraţi-le pentru tratamentul gutei. Puneţi câteva felii în apă clocotită, îndulciţi ceaiul şi îl beţi la fiecare masă.
- Ceai cu frunze de coacăz negru, o lingură la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din codiţe de cireşe, 2 linguri la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi, îndulcind ceaiul cu miere.
- Bandajaţi articulaţia afectată cu coajă de lămâie.
- Consumaţi 3 pere pe zi. Vor opri crizele de gută.

- Aplicați pe articulația afectată smântână şi ulei de măsline, în cantități egale. Acoperiți zona dureroasă cu o flanelă pentru a păstra căldura.
- Alt tratament: consumați 2 zile la rând numai căpşuni. Vindecă guta !
- Ceai de căpşuni, 4-5 frunze într-o cană cu apă clocotită, infuzată 15 minute. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din amestec de păpădie (20 g), floare de urzică (10 g), de coada calului (10 g), frunze de mesteacăn (50 g) şi o lingură de fructe de măceş, 2 lingurițe de amestec la o cană. Se beau 2 căni pe zi, la prânz şi seara.
- Ceai din frunze de mesteacăn şi urzică, fructe de măceş, frunze de splinuță şi rădăcină de păpădie, 2 lingurițe de amestec la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din flori de soc (10 g), frunze de mentă, coada calului, teci de fasole şi frunze de urzică, precum şi 50 g de talpa gâştii şi lemn dulce roşu, 2 lingurițe de amestec la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de ienupăr, 3-4 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze de merişor, 2 linguri la o cană, care se bea fracționat într-o zi.
- Ceai cu frunze de mesteacăn, 2 lingurițe la cană, la care se adaugă apoi un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea o cană în două reprize, la interval de 4 ore, într-o zi.
- Ceai de flori de porumbar, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rizomi de pir, frunze, flori şi rădăcină de păpădie, frunze de turiță mare sau de afin, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de coada racului, o lingură la cană. Se beau 4-6 căni pe zi.
- Ceai de troscot sau rădăcină de osul iepurelui, o lingură la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de cătină albă, 2 lingurițe la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din teci de fasole sau mătase de porumb, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de pătlagină, coada calului, feciorică, brebenel sauu iarbă neagră, în părți egale, o lingură la cană. Se beau 4 căni pe zi.
- Comprese cu piciorul caprei. Din frunze proaspete se face un terci, care se aplică pe locul dureros.

HIDROPIZIE (EDEME)

Boală caracterizată prin reținerea apei în țesuturi şi cavitățile naturale ale organismului (pliuri, peritoneu, articulații etc.).

- Terapia naturistă foloseşte în tratarea acestor maladii:
- Ceai din morcov sălbatic (inflorescență sau semințe), o linguriță la o cană. Se beau 4-5 ceşti pe zi.
- Ceai din rădăcini de păpădie, o linguriță la o cană. Se beau 4-6 ceşti pe zi.
- Ceai din rădăcină de brusture, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Următorul remediu este bine cunoscut pentru vindecarea cazurilor de hidropizie: se ia rădăcină de viță de vie şi se arde până devine cenuşă. Se ia o linguriță din această cenuşă, într-un pahar cu apă, de 3-4 ori pe zi, întotdeauna bând multă apă. Scoarța interioară a viței de vie este deasemenea bună preparată în acelaşi fel.
- Ceai din frunze de mesteacăn, 2 linguriţe la o cană, la care se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea o cană de ceai pe zi, în 2 reprize, la interval de 4 ore.
- Ceai din fructe de ienupăr, o linguriță la o cană, care se bea într-o zi, în 3-4 reprize.
- Ceai din teci de fasole, 4 linguri la un litru de apă. Se lasă la macerat o noapte, după care se fierbe lichidul până scade la jumătate, cantitate ce se bea în cursul unei zile.
- Ceai din flori de soc, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Ceai din frunze de urzică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de osul iepurelui, o lingură la cană. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai din mătase de porumb, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din pelin, ½ linguriţe la cană, care se bea în cursul unei zile. Nu se fac cure de lungă durată, deoarece dau tulburări digestive şi nervoase şi nu se administrează femeilor gravide şi mamelor care alăptează.

RAHITISM

În afară de tratamentul medicamentos, sunt benefice şi:

- Ceai din frunze de nuc, 4 linguriţe la cană. Se beau 3-4 linguri pe zi.
- Ceai din amestec de fructe de cătină (40 g), fructe de măceş (40 g), fructe de roiniță (20 g), o lingură de amestec la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, îndulcite cu miere de albine.
- Băi tonice cu ceai din frunze de nuc, 200 g la un litru, care se adaugă în apa de baie.
- Băi cu fiertură de nuiele şi frunze de alun, de plop sau cățuşnică şi mentă. Acest tratament este des folosit în zonele rurale din Transilvania.

- Acelaşi remediu li se aplică, pentru rahitism, copiilor ce nu pot umbla pe picioare şi care erau îmbăiați în apa în care s-au fiert mlădițe de corn, buruiană de boală sau sporici.

TONICE GENERALE

- Infuzie cu funze de nuc, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu troscot, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu cimbrişor şi cimbru de cultură, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din rizomi de pir medicinal, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Infuzie sau decoct de măceşe, 2 linguri la ½ litru de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Sirop de casă din măceşe: peste 250 g de măceşe uscate se pun 1,5 litri de apă în clocot şi se lasă la macerat 12 ore, apoi se filtrează şi se adaugă ½ kg zahăr, fierbându-se până devine sirop.
- Băutură răcoritoare din măceşe, macerate la rece timp de 12 ore, din 100 g măceşe la un litru de apă rece, la care se adaugă 100 g zahăr.
- Infuzie cu fructe de cătină, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Băi generale tonice cu decoct din frunze de nuc concentrat, din 200 g la un litru apă şi care se pune în apa de baie.
- Băi generale cu 200-350 g frunze de mentă, puse într-un săculeț de tifon, care se pune în apa de baie.
- Infuzie cu fructe de păducel, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu frunze de urzică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct de coada calului, o linguriță la o cană. Se beau 4-5 ceşti pe zi, în loc de apă.
- Infuzie din frunze de plămânărică, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

CURĂȚAREA ŞI PRIMENIREA SÂNGELUI

Din cele mai vechi timpuri, cum atestă unele documente din arhivă, în medicina populară se foloseau diverse tratamente empirice, care favorizau eliminarea toxinelor din organism, rezultate din intoxicații cu diferite produse sau plante, dezasimilare, hrană, fumat, consum de alcool etc.

- **Postul.** Un ,,panaceu" universal era postul, la care se găsesc referiri peste tot în Biblie, conceput ca un mijloc de purificare spirituală, dar şi de *,,întărire a organismului".* Dincolo de motivele spirituale, postul constituie un excelent mijloc de curățire (depurație) a organismului de umori, de curățare şi primenire a sângelui. Abținerea de la mâncăruri bogate în calorii şi limitarea la cantități reduse dintr-o hrană simplă, chiar timp de mai multe săptămâni, are numai efecte pozitive, organismul având aocazia să se purifice de toxine.
- În cazuri de ,,sânge rău", erau eliminate complet din regimul alimentar, alimentele şi băuturile nocive, de genul grăsimilor şi alcoolului şi se adopta o dietă adecvată, pe bază de fructe şi legume.
- Bolnavii erau sfătuiți să bea multă apă pură, cu un conținut scăzut de sare.
- Consum de leurdă şi păpădie, ca atare, dar şi de urzici fierte, sub formă de pastă.
- Ceaiuri de anghinare, de mentă, frunze de mesteacăn, de osul iepurelui, păpădie, leurdă, urzică, mătase de porumb, coada calului, pelin, pir, brusture, porumbar, săpunariță, frunze tinere de nuc, schin, flori de soc, frunze şi flori de trei frați pătați, plop negru, scai vânăt, sulfină, pin.
- Un remediu des folosit era următorul: se pisau 2 căței de usturoi, se acopereau cu ulei de măsline şi cu 3-5 frunze de pătrunjel. Se lăsau la macerat până în ziua următoare, iar dimineața, la micul dejun, se ungeau 2-3 felii de pâine din preparat şi se mâncau.
- Un leac minunat pentru curățarea şi primenirea sângelui erau considerate usturoiul şi ceapa, consumate în stare crudă.
- ,,Spălarea" sângelui se făcea şi prin consum de fructe: anason, cireşe, vişine, ienupăr, măceşe, merişoare.

ASCITĂ (apă în burtă)

Acumulare de lichid în burtă (cavitatea abdominală), care apare în boli precum ciroza hepatică, insuficiență cardiacă, peritonită, tumori etc.

Tratamente populare

- O dietă bazată pe hrană cât mai uscată, mestecată foarte bine. În timpul mesei nu se bea nici un lichid, iar apa se poate bea numai la o oră după masă. Fructele şi roşiile trebuie să ocupe un loc de frunte în regimul alimentar.
- Consum fără restricţii de vinete, sfeclă roşie tânără, pătrunjel, ţelină, varză verde, sparanghel, muştar, salată, spanac, ceapă, păstârnac, castraveţi, dovleac, cartofi, porumb galben, conopidă, boabe verzi de mazăre proaspete.
- Sucuri din fructe şi legume, în loc de apă de băut.
- Băi fierbinţi zilnice (de preferinţă seara) ca să producă o transpiraţie abundentă.
- Ceaiuri din zmeur, din rădăcină de pir, de rodul pământului, pelin.
- Fierturi de ceapă şi rădăcina spurcatului, în vin.
- Legători la buric cu fiertură din tărâţe de grău cu hrean, din boz şi rădăcină de brusture.
- Oblojeli la buric cu argilă şi oţet, cu seu de oaie şi cartofi fierţi sau cu ceapă fiartă în untură de porc nesărată.
- Cataplasme la buric cu fierturi de morcov sălbatic, rădăcină de păpădie, coada şoricelului, cu flori de soc. Consum de ceaiuri din aceste plante, fără restricţii de cantitate.
- Un remediu des folosit constă în consum de cenuşă de rădăcină de viţă de vie arsă, o linguriţă la un pahar cu apă, de 3 ori pe zi, întotdeauna bând multă apă. Scoarţa interioară a viţei de vie este deasemeni bună, preparată în acelaşi fel.
- Morcovul sălbatic este deosebit de benefic în vindecarea hidropiziei, dacă este asociat cu un regim alimentar corect şi dacă se renunţă la băuturile alcoolice, alimentele şi obiceiurile nesănătoase (alcool, tutun,etc.)

APENDICITĂ (vătămătură)

- Inflamaţia acută sau cronică a apendicelui, manifestată prin crize dureroase, greţuri, vărsături, constipaţie, puls accelerat şi în general o creştere a temperaturii la 38-39º C. Durerea se agravează la apăsare pe abdomen sau la mişcare.

Tratamente populare

- Pentru calmarea durerilor, bolnavul este culcat pe spate, cu genunchii traşi în sus.

- Comprese cu apă rece, cu gheață, cu oțet şi lămâie, cu oțet şi pământ, cu nisip, în zona ombilicală. Nu se aplică tampoane sau cataplasme calde pe abdomen şi nu se fac clisme.
- Se beau ceaiuri care provoacă purgație, pentru ,,uşurarea intestinelor": din coajă de cruşin, din volbură, anghinare, rădăcini de cicoare, frunze de frasin, flori de porumbar, rădăcină de lemn dulce, semințe de in sau de muştar.
- Cataplasme reci cu frunze zdrobite de lumânărică, cu fiertură din rădăcini de ulm roşu sau cu făină de porumb.
- Ceai de sulfină albă şi coajă de ulm roşu.
- Consum de sucuri din fructe şi legume, de supe de zarzavaturi.
- În cazuri grave, se punea în zona apendicului o ulcică, sub care se aprindea o lumânare, ca să ,,tragă răutatea".

BOLI ENDOCRINE

Afecțiunile glandelor mamare

Inflamația mameloanelor. Prezentă în timpul alăptatului, inflamația se manifestă prin apariția unei secreții, care se scurge din mamelonul umflat.

Tratamentele folosite sunt:

- **Alifie de gălbenele** preparată astfel: se încing într-o tigaie, 2 linguri de untură de porc, proaspătă şi nesărată, peste care se pune o mână de funze, flori şi tulpini de gălbenele. Se lasă să se ridice spuma, se amestecă bine, se ia vasul de pe foc, se acoperă şi se lasă să se răcească peste noapte. Cu alifia obținută se unge mamelonul afectat, de mai multe ori, ultima, seara la culcare.

În caz **de inflamare a sânilor (mastită),** se aplică comprese cu frunze şi flori de traista ciobanului, într-un ,,decoct sec", preparat astfel: se pun 2 mâini pline de plantă într-o sită suspendată deasupra unei oale cu apă care fierbe, se ține până ce vaporii înmoaie bine ,,buruiana de leac", care apoi se aplică pe sânii umflați cu un pansament.

- Se ung mameloanele cu unt de ceară (ceară amestecată cu untdelemn cald), de 2-3 ori pe zi sau cu alifie de morcovi (morcovi raşi, făcuți pastă, cu puțin ulei).

Contra **leziunilor ulceroase ale sânului**, se foloseşte alifia de gălbenele, preparată ca mai sus, de mai multe ori pe zi, până la vindecare.

Tumorile mamare benigne, se tratează tot cu alifie de gălbenele.

În **cancer mamar** se folosesc:

- Alifie de gălbenele, de mai multe ori pe zi, sub formă de ungeri şi comprese.
- Comprese cu frunze şi flori de coada calului, în „decoct sec”, preparat astfel: într-o sită suspendată deasupra unei oale cu apă care fierbe, se pun 2 mâini pline de plantă, până ce se înmoie bine, datorită vaporilor (aburilor), după care, „buruiana”, se răstoarnă pe o pânză curată sau tifon şi se aplică pe sânul dureros.
- Ceai din frunze de urzică, flori şi frunze de gălbenele şi flori de coada şoricelului, în părți egale, o linguriță de amestec la o ceaşcă de apă în clocot. Se beau 6-8 ceşti pe zi, înghițitută cu înghițitură.

Creşterea secreției de lapte

Pentru stimularea secreției de lapte, sunt benefice, pentru mamele care alăptează:

- Ceai din fructe de fenicul, ½ linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori şi frunze de busuioc, 2 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din frunze şi flori de limba mielului, 2 linguri la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de salvie, 2 lingurițe la o cană cu lapte dulce. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de semințe de hamei (2 lingurițe) şi şi flori de violete (o linguriță) la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de anason, ½ linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din semințe de chimion, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de coriandru, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de flori de soc, 2 lingurițe la o cană. Se beau 4 căni pe zi.
- Ceai de măghiran, fructe de anason, chimion şi fenicul, în părți egale, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de frunze de urzică, cimbrişor, fructe de anason sau de chimion, în părți egale, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Turtă din boabe de fasole, uscate şi pisate, amestecate cu făină de grâu şi apă, care se aplică pe sânii femeii ce alăptează.

- Ceai din semințe de mărar, o linguriță la o cană, sau de de boabe de mazăre pisate, rădăcină de pătrunjel, rozmarin şi flori de nucşoară. Se poate consuma şi sub formă de ciorbă.
- Lactația „se slobozeşte” şi prin consum de ceapă verde şi măsline, sau prin aplicarea pe mamele de frunze de varză acră.

Oprirea secreției de lapte

În caz de aşa numita „furie a laptelui”, pentru reducerea sau oprirea lactației, se folosesc:

- Ceai din frunze de nuc (20 g), frunze de salvie (40 g) şi conuri de hamei (40 g), o lingură de amestec la o cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineaşa ți seara.
- Cataplasme calde cu decoct din coajă de stejar, 2-3 linguri la cană.
- Tamponări locale şi cataplasme calde cu decoct din coajă de salcie, 2-3 linguri la cană.

MENOPAUZA
(climateriu, vârstă critică)

Pentru trecerea mai uşor prin această perioadă de tranziție, sunt benefice:

- Ceai de creţişoară, o linguriță cu vârf la o cană cu apă clocotită. Se beau, înghițitută cu înghițitură, 3 ceşti pe zi.
- Ceai de traista ciobanului, o linguriță plină ochi de plantă mărunțită, la o cană. Se beau 2 ceşti pe zi, repartizate în mod regulat, de-a lungul unei zile, timp de o lună. Se face apoi o pauză la 3 săptămâni, după care se începe din nou cura de o lună.
- Macerat de vâsc (de măr sau de păr mai ales), timp de 12 ore într-o ceaşcă de apă rece, o linguriță cu vârf de plantă. Amestecul se încălzeşte şi se strecoară. Se pot bea 1-3 căni pe zi. Este indicat a se păstra cantitatea zilnică într-un termos.
- Ceai de flori de coada şoricelului, o linguriță cu vârf la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din fructe de hamei, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Amestec de ceaiuri, preparate din 25 g de flori de arnică, 50 g rădăcină de valeriană (odolean), 25 g lichen de piatră, 25 g de roiniță, 25 g de coada şoricelului şi 25 g de

salvie. Se ia o linguriță din amestec şi se opăreşte cu o ceaşcă de apă clocotită. Se bea o ceaşcă, cu înghiţituri mici, dimineața pe stomacul gol.

- Băi de şezut cu infuzie din flori de coada şoricelului, o dată pe săptămână. Se lasă la înmuiat 100 g de plantă în 5 litri de apă rece, timp de 12 ore, apoi se încălzeşte amestecul, se strecoară şi se adaugă în apa din cadă. După baie nu se şterge corpul, ci se îmbracă un halat gros şi se stă în pat, pentru o transpirație abundentă, timp de o oră.

IMPOTENȚA SEXUALĂ
(„neputință bărbătească”)

- Băi de mai multe ori pe zi cu apă nu prea rece, urmate de consumul unui pahar de vin roşu, natural şi de ,,baterea păsării trupului”.
- Băi cu flori de fân, 200-300 g la 3 litri de apă fierbinte, adăugate în apă caldă, urmat de consumul unui pahar de vin roşu, natural.
- Usturoiul creşte ,,puterea dragostei”, dând bărbaților nu numai tinerețe fără bătrânețe ci şi potență sexuală.
- Rădăcini de angelică, tăiate mărunt, cu miere de albine, din care se consumă 2-3 linguri pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de gogoşi de poroinic, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare. Acelaşi efect îl are şi ceaiul de popilnic.
- Ceaiuri din buruiană de frânt, de coada calului, frânturică, iarbă mare, laptele câinelui, osul iepurelui, pătrunjel, din măciulii de scai voinicesc, din sculătoare, de susai. Se mai dă bărbatului gândaci de frasin în rachiu, gândaci de turbă plămădiți în rachiu, urină crudă de găină, fudulii de berbece, de cal sau de porc, fripturi de găină neagră (!), precum şi ceai de gămălii de scai voinicesc, când au viermi, care se fierb cu planta coada mânzului.
- În Basarabia, remediu cel mai des folosit constă în vin roşu fiert cu morcov de câmp (numit şi sculătoare). Se bea ½ litru pe zi, o cană seara, la culcare. Acelaşi efect afrodisiac îl are şi fiertura (ceaiul) de flori de morcov de câmp.
- În multe localități din Transilvania, în special femeile recoltează şi în zilele noastre, tuberculi de sculătoare, în luna iunie, pe timp de noapte, când e lună plină sau în creştere, îi ,,zvântă”, în straturi subțiri şi îi depozitează cu grijă în locuri uscate. Din ,,recoltă”, iau câte 6-8 tuberculi, îi pisează bine şi-i pun într-un pahar cu pălincă, pe

care o dau bărbaților s-o bea, seara, înainte de culcare. Tuberculii pisați, ½ de linguriță, se pot pune în mâncarea din farfuria bărbatului, seara, înainte de culcare.

Pentru stimularea potenței sexuale şi preîntâmpinarea ejaculării precoce, se mai pot administra:

- Ceai din asudul calului, o linguriță la o cană cu apă fierbinte, care se bea seara, înainte de culcare.
- Ceai de creţişoară, o linguriță plină vârf la o cană. Se beau 4 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din tuberculi de poroinic, o linguriță la o cană, care se bea seara, înainte de culcare.
- Ceai din frunze şi flori de lungoare, o linguriță la o cană, care se bea seara, înainte de culcare.
- Ceai de busuioc de câmp, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din frunze şi flori de dumbăţ, o linguriță la o cană. Se beau 4 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din geamănariță, o linguriță la o cană. Se beau 3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din frunze şi semințe de schinduf, o linguriță la o cană. Se beau 4 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din rădăcină de țelină, numită şi ,,viagra săracului", o linguriță cu vârf la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din frunze şi rădăcină de priboi, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi, ultima seara, la culcare, înainte de cină.
- Esență de traista ciobanului, preparată astfel: plantele proaspăt culese şi proaspete, se spală, se mărunțesc şi se introduc într-o sticlă, peste care se toarnă alcool rafinat de 38-40 º. Sticla va sta 14-16 zile într-un loc călduros, după care se frecționează zona ombilicală, de mai multe ori pe zi, din care ultima seara, la culcare, până ce dispar ,,ratările", sau cel puțin se răresc mult.
- Esență de brânca ursului, preparată astfel: se culeg frunzele şi tulpinile plantei, se spală bine şi se mărunțesc, introducându-se într-o sticlă, în care s-a pus alcool de 38-40 º.

Se lasă la macerat 2 săptămâni, într-un loc călduros, după care se iau 25-30 picături de esență, de 2 ori pe zi, împreună cu ceai de creţişoară, ultima seara, la culcare.

- Ceai din conuri de hamei, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare. Se poate folosi şi planta de hamei ca atare, pusă într-un săculeț de pânză sau de tifon, care se aplică sub buric, cu ½ oră înainte de culcare.
- În medicina populară, sub formă de ceaiuri se mai folosesc plantele medicinale merişor, partea aeriană de saschin, frunze şi flori de rozmarin, mentă, sunătoare; legume precum: morcov, rădăcină de țelină, usturoi, mărar, nuci; condimente: ardei iute, hrean, în cure de 4-6 săptămâni.

GUŞĂ

Temenul de guşă se referă la creşterea volumului glandei tiroide, o glandă destul de mare ca dimensiune, situată în zona gâtului, de ambele părți ale „mărului lui Adam". Cauza cea mai frecventă a guşei o constituie lipsa iodului din regimul alimentar.

În caz de **hipertiroidism**, când glanda tiroidă secretă hormoni în exces, sunt folosite băile cu extract din ace de pin, preparat astfel: se fierb 2-3 mâini de ace de pin în 2 litri de apă, se filtrează şi se adaugă ceaiul în apa din cadă. Tratamentul se face zilnic, în 12-15 băi într-o cură, una pe trimestru.

În caz de **hipotiroidism,** de secreție insuficientă de hormoni a glandei tiroide, sunt benefice:

- Ceaiuri din nuci verzi sau coajă de nuci verzi, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Consum de dulceață de nuci verzi, 3-4 linguriţe pe zi, sau de miez de nucă. Nucile conțin iod. Sunt indicate în tratamentul guşei tabletele iodate şi sarea, administrate şi dozate după sfatul medicului specialist.

În cazul **hiperfoliculemiei**, a secreției de foliculină peste limitele normale, sunt indicate:

- Ceai din muguri de zmeură, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din frunze de urzică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de coada calului, o lingură la o cană. Se beau 2 căni pe zi.

Remedii sudorifice:

Pentru provocarea transpirației, absolut necesară în tratarea unor afecțiuni (guturai, gripă, etc), sunt benefice:

- Ceai de flori de soc, 1-2 linguriţe la o cană cu apă în clocot. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de rădăcină de brusture, 3-4 linguri la un litru de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai din flori de tei, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din rizomi de pir, o linguriţă la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi. Baie de aburi de 2-3 ori pe săptămână, urmată de o procedură de răcire a apei cu apă la temperatura de 15-20 º, sub formă de duş, 1-2 minute.

Tratamente antisudorifice:

- Ceai din frunze de nuc, o linguriţă la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de salvie, 2 linguriţe de flori şi frunze la o cană, care se bea treptat, în cursul unei zile. Este indicat în special pentru eliminarea transpiraţiei nocturne, în tuberculoză pulmonară.
- Ceai de frunze de nuc, de salvie şi coada calului, o lingură de amestec la o cană. Se beau 1-3 căni pe zi.
- Băi cu frunze de nuc, la picioare, seara, înainte de culcare.
- Băi din coajă de stejar, 2 mâini la un litru de apă, la picioare, seara, înainte de culcare. Se pot face şi băi la cap etc.

AFECŢIUNILE RENALE ŞI ALE VEZICII URINARE

Rinichii şi vezica urinară sunt cele mai importante organe de dezintoxicare ale organismului uman, care, dacă sunt afectate, pot perturba grav sănătatea şi provoca moartea chiar. Pentru tratarea afecţiunilor de la nivelul rinichilor şi ale vezicii urinare, diminuarea sau înlăturarea folosirii medicamentelor, în unele cazuri de îmbolnăviri uşoare evident, există mai multe leacuri de casă, cum ar fi ceaiurile, amestecurile de ceaiuri şi băile din plante medicinale, remedii cunoscute, verificate şi întrebuinţate din cele mai vechi timpuri.

CISTITA

In inflamația vezicii urinare, ca de altfel şi în cele ale rinichilor, sunt indicate numai plante medicinale cu propietăți emoliente şi antiinflamatoare, dar şi diuretice, cu excepția celor iritante:

- Ceai din mătase de porumb, din coji de cireşe, urzică moartă (albă sau galbenă), nalbă mare, teci uscate de fasole, țelină, flori de muşețel, pătlagină, busuioc, ciubotica cucului, fructe de hamei, de peliniță, iarba tăieturii, plămânărică, schinduf sau trei frați pătați, 2-3 lingurițe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de frunze de urzică, fructe de soc şi de ciubotica cucului, din care se beau 4-5 ceşti pe zi.
- Ceai din coajă pisată de soc, o mână de coajă la un litru de apă rece, care se lasă la înmuiat 1-2 ore, după care se fierbe. Se bea întreaga cantitate de ceai într-o zi, înghițitură cu înghițitură.
- Băi de şezut cu ceai din urzică moartă, o mână de plantă care se lasă la macerat 12 ore, în 3 litri de apă rece, care se încălzeşte apoi şi se adaugă apei de baie, acoperindu-se rinichii. După baie, bolnavul trebuie să stea în pat un timp, acoperit, pentru a transpira cât mai abundent.
- Baie de aburi cu fiertură de coada calului. Se opăreşte o mână de plantă cu un litru de apă clocotită, se pun într-un lighean care se acoperă şi se aşează bolnavul pe vine deasupra vasului, timp de 10-15 minute. Plantele oprite se pot folosi şi în comprese, aşezate pe zona unde se află vezica urinară.

Scăparea udului

Se manifestă, în special la copii, prin eliminarea involuntară a urinei şi se tratează prin fierturi de semințe de anason, de barba ursului, de cozi de cireşe amare, din planta cojocul lupului, din rădăcină şi frunze de pătrunjel, de sudoarea calului, din rădăcină de zmeur.

- Ceai de lumânărică, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

- .Fiertură de napi, 2 linguri la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de orz, o lingură la cană.
- Fiertură de praz, 2 linguri la o cană cu ulei de măsline. Se aplică în oblojeli, pe partea de jos a abdomenului.

Oprirea sau reducerea udului (anurie, zăpreală)

Afecțiune a vezicii urinare caracterizată prin retenție urinară, ce apare din cauza răcelii, oboselii mari, ridicăturilor etc.

- Ceaiuri din barba caprei, boz, busuioc roşu, cimbru, cozi de cireşe amare, coada calului, teci de fasole, ienupăr şi paie de ovăz, mătase şi spice de porumb, părul ursului, rădăcini de pir, de pătrunjel şi de stânjen.
- Coji de ou pisate, amestecate cu rachiu de drojdie.
- Băi calde la rinichi cu fiertură din stroh, tărâțe de grâu şi zeamă de var.
- Inhalații cu aburi de pe pietre fierbinți, peste care s-a turnat apă rece, oțet sau rachiu de drojdie.
- Ceai de taulă şi troscot, de rădăcini de papură, de praf de sicuială, amestecată cu iarbă de la sfinții mucenici, plămădită în rachiu de drojdie.
- Ceai de mătase de porumb, taulă, mătrice, pătrunjel şi leuştean.
- Ceai de turtiță şi cuciurică, cu vin alb natural.
- Ceai de pătrunjel, chimen, rădăcină de grâu, coajă de mesteacăn şi mătase de porumb.
- Cataplasme calde sau chiar fierbinți cu fiertură de coada calului, inclusiv cu frunze fierte. Sunt eficiente şi pentru reumatism.
- Cataplasme pe zona rinichilor cu hrean ras, amestecat cu miere de albine, în cantități egale.
- Ceai cu rădăcină de leuştean (denumit şi ,,leacul bolilor de rinichi").
- Ceai şi cataplasme cu planta limba mielului, cu rădăcini de pătrunjel şi ienupăr, cu frunze de mesteacăn şi ienupăr, cu urzică şi frunze de zmeură.
- Un remediu mult folosit în medicina populară era vinul de molid, o cană pe zi, băut fracționat, înainte de mesele principale.
- Dulceață din fructe de merişor, câte o linguriță pe stomacul gol, înainte de micul dejun, prânz şi cină. Ceai din fructe de merişor, 2-3 ceşti pe zi, din care ultima, seara la culcare. Tratamentul trebuie administrat 2 săptămâni, cu rezultate deosebite pentru

copii care suferă de enurezis sau pierderea necontrolată de urină, mai ales în timpul nopții.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

CISTITA, CATAR

- Infuzie din frunze de mesteacăn, flori de turiță mare şi coada şoricelului, câte 15 g din fiecare, sau de troscot şi strugurii ursului, câte 20 g din fiecare, 2 linguri de amestec la 500 ml de apă în clocot. Întreaga cantitate se consumă în cursul unei zile, fracționat, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai de coada racului (30 g), splinuță (20 g), flori de strugurii ursului şi frunze de năsturel, 2 linguri de amestec la 500 ml de apă în clocot, care se bea într-o zi, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai de vâsc, frunze de mesteacăn, flori de soc, frunze de strugurii ursului şi flori de muşețel, o lingură de amestec opărită cu o ceaşcă de apă clocotită. Se bea câte o cană, cu 30 de minute înainte de masă.
- Ceai din rădăcină de pir, 2 lingurițe la o cană cu apă. Se beau 3-5 ceşti pe zi.
- Ceai de coada dracului, o lingură de rădăcină la o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Băi de picioare, cu flori de fân, 100 g, opărite în 500 ml de apă în clocot. Aceste băi sunt contraindicate celor ce suferă de varice, circulație sanguină deficitară şi cu tensiune arterială ridicată.
- Băi de coada calului, 100 g de plantă la 2 l de apă clocotită. Este un leac excelent pentru ,,vezică slabă". Întăreşte funcțiile vezicii urinare şi preîntâmpină bolile acesteia şi ale rinichilor.
- Ceai de splinuță, o linguriță vârfuită, la o cană cu apă clocotită. Se beau 3-4 ceşti pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai de amestec de pătlagină şi cimbru, în cantități egale, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Ceai de turiță mare, o linguriță cu vârf opărită într-o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 3 căni pe zi.

ATONIE VEZICULARĂ

Diminuarea funcționării vezicii urinare poate fi tratată prin:

- Ceai de creţişoară, o linguriță opărită într-o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 2 ceşti pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Frecționarea zonei în care se află vezica urinară cu esență de traista ciobanului, preparată astfel: frunzele, florile şi planta proaspăt culese se spală, se taie mărunțit şi se introduc într-o sticlă, peste care se toarnă alcool de 38-40º, ținându-se la macerat 2 săptămâni. Frecțiile se fac de mai multe ori pe zi, ultima seara, înainte de culcare.
- O linguriță de rădăcină de troscot se lasă la macerat într-o ceaşcă cu apă rece, 12 ore, apoi se încălzeşte lichidul. Se beau 4 căni pe zi.
- Baie de şezut cu sare de bucătărie. Se dizolvă o mână de sare în apa caldă din baie, care să acopere rinichii. După 20 de minute, fără a se şterge corpul, se îmbracă un halat şi se aşează în pat, pentru o transpirație abundentă.
- Baie de şezut cu traista ciobanului, coada şoricelului sau coada calului, câte 100 g din amestec la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte lichidul şi se pune în apa de baie, care trebuie să acopere rinichii bolnavului.

CALCULI VEZICALI

Calculii vezicali au aceişi compoziție cu calculii renali, dau dureri şi pot fi tratați cu adjuvanți, la medicamentele sintetice sau intervențiilor chirurgicale, astfel:

- Ceai de ciuboțica cucului, o linguriță de rădăcină opărită într-o ceaşcă cu apă fierbinte, amestecată cu puțină miere. Se beau 1-2 ceşti pe zi.
- Ceai din semințe sau flori şi frunze de pătlagină, o linguriță cu vârf, într-o ceaşcă cu apă clocotită, care se bea împreună cu semințele.
- Baie de şezut cu coada calului,câte 100 g din amestec la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte lichidul şi se pune în apa de baie, care trebuie să acopere rinchii bolnavului. Concomitent cu baia, se bea ceai de coada calului sau de pătlagină, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. În timpul băii nu este indicată urinarea.

CANCER VEZICAL

- Ceai de pufuliță cu flori mici, o linguriță cu vârf de frunze, flori sau tulpini proaspete, opărită într-o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 2 ceşti pe zi, una dimineața, pe stomacul gol şi alta cu ½ oră înainte de culcare.

DEREGLĂRI URINARE

Pierderile de urină sau retenție urinară pot fi tratate prin:

- Comprese cu ceai de muşețel, o mână de amestec la o cană cu apă fierbinte, care se pune pe burtă în dreptul zonei unde se află vezica.
- Ceai de pufuliță cu flori mici, o linguriță la o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 2 ceşti pe zi, una dimineața, pe stomacul gol şi alta seara, înainte de culcare.
- Baie de aburi cu ceai de coada calului, 4 lingurițe la un litru de apă clocotită. Bolnavul va sta pe vine deasupra vasului cu infuzie, timp de 10 minute. Plantele opărite se pun compresă pe zona unde se află vezica.
- Ceai de coada şoricelului, osul iepurelui, pătlagină, strugurii ursului sau sunătoare, o linguriță la o cană cu apă. Se beau 4-5 ceşti pe zi.

DURERI VEZICALE

- Ceai de pufuliță cu flori mici, o linguriță cu vârf la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 2 ceşti pe zi, una dimineața, pe stomacul gol şi alta cu ½ oră înainte de culcare.
- Ceai de afin, chimen, cimbru, ciuboțica cucului, fenicul, iarba mare, ienupăr, in, măceş, muşchi de piatră, obligeană, pelin, pătrunjel de câmp, podbal, roiniță, scânteiuță, sparanghel, sulfină, flori de tei sau trei frați pătați, o linguriță la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 4-5 ceşti pe zi, ultima înainte de culcare.

CALCULI VEZICALI

- Ceai de frunze de mesteacăn, osul iepurelui, traista ciobanului şi turiță mare, câte 20 g din fiecare plantă, o linguriță cu vârf din amestec la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Baie de şezut de coada calului. Cât timp durează baia şi se stă în pat pentru a transpira, bolnavul trebuie să consume ceai de coada calului, cel puțin o ceaşcă şi să se abțină de la urinare, pentru ca vezica să fie plină, iar jetul să aibă o presiune cât mai mare, spre a înlătura nisipul. Pentru baie se folosesc 100 g de coada calului la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte lichidul şi se pune în apa de baie, care trebuie să acopere rinichii bolnavului.
- Ceai de ceapă, coacăz negru, coada racului, drăcilă, drobiță, hrean, ienupăr, isop, semințe de in, măghiran, frunze de mesteacăn, pedicuță, şopârliță (ventrilică), scoruş de munte, urzică, verigariu sau vinariță, o linguriță la o ceaşcă cu apă fierbinte. Se beau 4-5 ceşti pe zi.

PAREZE VEZICALE

În cazul în care urina se elimină involuntar, când a ajuns la o anumită cantitate, sunt indicate:

- Baie de şezut cu urzică moartă, câte 100 g din plantă la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte lichidul şi se pune în apa de baie, care trebuie să acopere rinichii bolnavului. După baie, bolnavul trebuie să stea în pat timp de oră, acoperit, pentru a transpira cât mai abundent.
- Ceai de urzică moartă (albă sau galbenă), o linguriță cu vârf la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 2-3 ceşti pe zi, înghițitură cu înghițitură.

SPASME (crampe) VEZICALE

- Pernă cu pedicuță: 100-300 g de frunze şi flori puse într-o pernă, care se încălzeşte şi se ține peste noapte pe zona abdomenului, unde se află vezica urinară.
- Ceai de tătănească, osul iepurelui, coada calului sau de muşețel, o linguriță la o ceaşcă cu apă clocotită. Se beau 4-5 ceşti pe zi.

- Decoct din 30 g de rădăcină de căpşuni, la un litru de apă, care se fierbe 15 minute şi se bea pe parcursul unei zile.
- Un leac străvechi în calmarea durerilor vezicii urinare şi ale rinichilor îl constituie punerea de sticle cu apă fierbinte pe locul dureros.
- Perne umplute cu sâmburi de cireşe, încălzite la 50-70º, aplicate pe zonele dureroase.

AFECȚIUNILE RENALE

NEFRITE (inflamații ale țesutului renal)

- Ceai din rădăcină de cerenţel, o lingură la o cană. Se beau 3 ceşti pe zi, dimineața, la prînz şi seara, după mese.
- Ceai din frunze de anghinare, o lingură la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi, fracționat, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai din teci uscate de fasole, mătase de porumb sau din cozi de cireşe. Se beau 2-3 ceşti pe zi, după mese.
- Baie de şezut cu fiertură de urzică moartă sau de aburi cu fiertură de coada calului, în zona renală.
- Infuzie cu frunze de salvie, 2 linguriţe la 100 ml de apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie cu frunze de pin, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie de flori şi frunze de nalbă mare, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Macerat la rece din rădăcină de nalbă mare, timp de 30 de minute, o linguriță la o cană, la care se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu. Se bea treaptat, în cursul unei zile.
- Ceai din fructe de măceş, 2 linguri la o ceaşcă de apă fierbinte, care se bea la fiecare masă.
- Ceai din frunze de mesteacăn, 2-3 linguri la o ceaşcă de apă în clocot, la care se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu şi se lasă încă 6 ore, după care se bea în 2 reprize, zilnic.
- Ceai de feciorică, 2 linguriţe la 250 ml de apă fierbinte, care se bea într-o zi.

- Ceai de rădăcină de roibă pisată, o linguriță opărită cu o ceaşcă de apă fierbinte. Se beau 3 ceaiuri pe zi.
- Ceai din frunze de merişor, 2 linguri la 250 ml de apă fierbinte. Se beau 4-5 ceşti pe zi.
- Ceai de păpădie (20 g), frunze de mesteacăn şi de splinuță (câte 10 g), 2 linguriţe de amestec, opărite în 500 ml de apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi, neîndulcit.
- Infuzie de flori de coada şoricelului, 2 linguriţe la 500 ml de apă fierbinte, care se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de frunze de fag, 1-2 linguriţe opărite în 250 ml de apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie cu rizoni de pir, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie cu frunze de plămânărică, osul iepurelui, teci de fasole sau muguri de plop, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Ceai din mătase de porumb, 2 linguri la 250 ml de apă fierbinte. Se ia câte o lingură la 2-3 ore.
- Consum de propolis, 2 linguriţe la un pahar (100 ml) de apă, la fiecare masă.
- Masarea punctelor ce se află pe tălpi lângă marginile interne, în apropierea călcâielor, timp de 5-10 minute zilnic, în total 10 şedinţe pe cură.
- Comprese calde cu decoct de seminţe de in, 2-3 linguri la 500 ml de apă fierbinte.
- Ceai de drăgaică, coada calului, gălbenele şi melisă, câte o linguriță din fiecare plantă la 250 ml de apă fierbinte. Se bea dimineaţa şi seara timp de cel puţin o lună. Se alternează cu ceai din cozi de cireşe şi vişine.
- Ceai de albăstrele sau frunze de alun, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 3-4 ceşti pe zi.

COLICA RENALĂ

Se manifestă printr-un sindrom dureros acut, foarte puternic, localizat în zona lombară, cu iradieri spre plica inghinală.

- Ceai de drăcilă, o linguriță de coajă de rădăcină, peste care se toarnă o ceaşcă de apă şi se fierbe 6-8 minute. Se bea zilnic câte o ceaşcă de ceai, neîndulcit.
- Ceai de coada calului, o linguriță la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Ceai din mătase de porumb, o linguriță cu vârf la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 ceşti pe zi.

- Ceai din rizomi de pir, o linguriță la o cană. Se beau 3-6 ceşti pe zi.
- Băi din ceai de molid sau brad, 3 pumni de muguri, la 5 litri de apă clocotită, care se adaugă în apa de baie, care trebuie să acopere zona renală. În timpul băii se va bea o ceaşcă ce ceai de coada calului, din o linguriță la 250 ml de apă fierbinte, care se bea în cursul unei zile.

GLOMERULO-NEFRITE CRONICE

Se manifestă printr-o creştere a tensiunii arteriale, cefalee, amețeli, creşterea cantității de urină, mai ales în timpul nopții şi poate fi tratată prin:

- Ceai din frunze de zmeur, de fag, de urzică şi de mesteacăn, câte 10 g şi semințe de in, 3 lingurițe de amestec la 0,5 l de apă în clocot. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Ceai din flori de soc, sunătoare, trei frați pătați, rădăcină de tătănească şi frunze de mesteacăn, 10 g din fiecare plantă, câte 3 linguri la 500 ml de apă în clocot. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Tinctură de propolis, 20%, câte 40 de picături, într-un pahar cu apă caldă, de 2 ori pe zi, cu o oră înainte de masă.
- Ceai din frunze de anghinare, o lingură la o cană. Se beau 3 ceşti pe zi, îndulcite cu miere de albine.
- Ceai din frunze de mesteacăn, 2-3 linguri de plantă la care se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu şi se lasă aşa încă 6 ore. Se bea o cană cu ceai, în 2 reprize, în cursul unei zile.
- Ceai din flori de soc, sunătoare, trei frați pătați, rădăcină de tătănească şi frunze de mesteacăn, 10 g din fiecare plantă, câte 3 linguri la 500 ml de apă în clocot. Se beau 3 ceşti pe zi.

SINDROMUL ENTERO-RENAL
(inflamația căilor renale şi a intestinului)

- Ceai de anghinare, 2 lingurițe la 300 ml de apă fierbinte, care se bea în 3 reprize, după mesele principale.
- Infuzie din flori de sunătoare, o linguriță la o cană. Se beau 3 ceşti pe zi.

- Infuzie din frunze de roiniță, o linguriță la 200 ml de apă clocotită. Se beau 2 ceaiuri pe zi.
- Infuzie de busuioc, o linguriță opărită cu 200 ml de apă fierbinte. Se beau 3 ceşti pe zi.

LITIAZĂ URINARĂ (calculoză)

Nisipul de la nivelul rinichilor se elimină cu ceai din strugurii ursului, 2-3 linguriţe de frunze opărite cu 200 ml de apă fierbinte, care se bea pe parcursul unei zile, cu înghiţituri mici.

- Suc de ventrilică, 2 linguriţe din planta proaspăt culeasă, cu flori, luat cu lapte sau ceai, dimineaţa pe stomacul gol. Înlătură calculii renali şi ai vezicii urinare.
- Decoct din frunze de merişor, o linguriță la o cană. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Extracţie dublă din flori de merişor: macerare la rece timp de o oră a 2 linguriţe de plantă la 100 ml de apă. Se strecoară, iar din frunze se face un decoct cu încă 100 ml de apă. Cele 2 ceaiuri se amestecă şi se ia câte o lingură, la fiecare 3-4 ore.
- Infuzie cu frunze de mesteacăn, 2-3 linguriţe la o cană. În timpul răcirii, se adaugă o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu, apoi se lasă în repaus 6 ore. Se bea în 2 reprize, în cursul unei zile.
- Infuzie cu frunze de mentă, o linguriță la o cană. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Infuzie cu frunze de urzică, de turiță mare, de coada racului sau de măceşe, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie de barba ursului, cicoare, cinci degete, cozi de cireşe amare, pir, coada şoricelului, mătase de porumb, boabe de ienupăr, fructe de măceş, rugi de mure, boboci de nalbă de câmp, ovăz, părul ursului, pătrunjel, poala Sfintei Mării, rostopască, troscot, cozi de vişine.
- Decoct din rădăcini de osul iepurelui, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Legături cu nisip opărit sau cu sare fierbinte în dreptul rinichilor.

UREMIA (sindromul azotemic)

Tulburare renală gravă, determinată de retenţia ureei în sânge şi a altor compuşi toxici, care poate fi tratată, ca adjuvante la medicamente, prin:

- Ceai de porumbar, o linguriță de flori la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Ceai de ceapă: 3 cepe rase la un litru de apă în clocot. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Ceai din frunze de mesteacăn, 1-2 linguriţe la o cană, la care se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu, pentru neutralizarea acidității. Se lasă apoi 6 ore, după care se consumă în 2 reprize, la interval de 4 ore.
- Infuzie de mătase de porumb, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Infuzie de frunze de anghinare, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Consum de tomate, ca atare sau sub formă de suc, în cantități mari.
- Masajul punctului numit sugestiv ,,ţâşnete", care se află la 3 măsuri deasupra maleolei interne, la 4 degete distanță de mână. Masarea se face în sensul opus mersului acelor de ceasornic.

INCONTINENȚA URINARĂ

- Băi de şezut cu infuzie de traista ciobanului, 100 g de plantă la un litru de apă clocotită, care se adaugă în apa de baie, într-o cantitate suficientă încât să acopere zona rinichilor. Concomitent se va bea ceai de creţişoară, o linguriță la o cană. Se va masa apoi regiunea vezicală cu esență de traista ciobanului.
- Ceai din semințe, fructe şi coajă de castan sălbatic, o lingură la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Ceai de lămâiță, o lingură la un litru de apă în clocot, cantitate care se bea în cursul unei zile, neîndulcită, pe stomacul gol.

SÂNGERĂRI

- Ceai de coada calului, 2-3 linguriţe la o ceaşcă. Se ia câte o lingură la fiecare 5-10 minute.
- Ceai de osul iepurelui, 2 linguriţe de rădăcină tocată la o cană cu apă rece, care se fierbe 10 minute. Se beau 2 căni pe zi, pe stomacul gol.
- Ceai de rozmarin, 2-3 linguriţe la o ceaşcă. Se beau 2-4 ceşti pe zi.
- Ceai de strugurii ursului, 2-3 linguriţe la o ceaşcă cu apă rece, care se lasă la macerat 5-8 ore, după care se fierbe 5 minute. Se bea o cană pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.

- Ceai de sunătoare, o lingură cu vârf cu flori şi frunze la o cană cu apă fierbinte. Se bea dimineața, cald, pe stomacul gol.
- Rădăcină, frunze, suc şi mai ales semințe de urzică, făcute ceai, 3-4 linguriţe la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-4 ceşti pe zi.

FORTIFICAREA RINICHILOR ŞI VEZICII URINARE

Tratamente populare

- Un leac de casă, mult folosit, îl constituie consumul de fragi de pădure, ca atare, sau ceai din frunze tinere de fragi de pădure, 2 linguriţe la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi, neîndulcite.
- Femeilor care suferea de „vezică slabă" li se dădeau suc de afine, câte un pahar pe zi sau ceai din frunze de afin, 2 linguriţe la o ceaşcă de apă fierbinte, care se bea într-o zi, cu înghiţituri mici.
- Un tratament străvechi îl reprezintă ceaiul de iarbă neagră, 2 linguriţe de flori sau de frunze opărite cu o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 ceşti pe zi.
- Semințe de dovleac, mestecate bine, 3-5 semințe, de 3 ori pe zi.
- Consum de sparanghel, ca atare sau sub formă de ceai, constituie un alt leac tradițional flosit în fortificarea rinichilor şi a vezicii urinare.

DEZINFECTANTE URINARE

- Decoct diluat cu fructe de ienupăr, 10-20 de semințe la un litru de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai din frunze de merişor, fructe de ienupăr, frunze de afin sau de frag, 1-2 linguriţe la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2 căni pe zi.
- Decoct de coada calului, 4-5 linguriţe la 1,5 litri de apă, care se bea într-o zi.
- Ceai din frunze de porumbar, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

DIURETICE APOASE

- Ceai din cozi de cireşe, un pumn la ½ l de apă clocotită, care se bea într-o zi.
- Ceai slab de fructe de ienupăr, 10-20 de boabe la un litru, care se bea într-o zi.

- Ceai din frunze de merişor, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Extracție dublă de frunze de merişor: macerare la rece timp de o oră, a 2 linguriţe în 100 ml de apă. Cu frunzele respective se face apoi un decoct cu încă 100 ml de apă. Cele 2 lichide se amestecă şi se ia câte o linguriță la 3-4 ore. Se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu, pentru mărirea alcalinității urinei.
- Infuzie cu frunze de mesteacăn, 1-2 linguri la o cană, la care se adaugă apoi o linguriță de vârf de bicarbonat de sodiu. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct de rădăcini de osul iepurelui, o linguriță la o cană. Se beau 5 căni pe zi.
- Infuzie sau decoct de rizomi de pir medicinal, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Infuzie de mătase de porumb, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de troscot, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din flori de albăstrele, 1 ½ linguriţe la cană. Se bea ¼ cană cu 20 de minute înainte de masă.
- Infuzie cu frunze de frasin, 1-2 linguri la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori şi frunze de ciuboțica cucului, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de porumbar, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de flori de soc, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de afin, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de anghinare, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de frag, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze sau întreaga plantă de păpădie, 1-2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de plămânărică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de urzică, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de scai vânăt, 2 linguri la o cană, din care se beau 4 linguri pe zi, după mese.
- Infuzie din trei frați pătați, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din rădăcini de brusture, 2- 4 linguri la un litru de apă, care se bea în cursul unei zile.
- Macerat din rădăcini de lemn dulce, ½ linguriţe la cană, care se bea într-o zi.
- Decoct de rădăcini de săpunariță şi ipcărige sau ciulin roşu şi alb, o linguriță la o cană. Se beau 3-4 linguri pe zi.

- Infuzie sau macerat la rece din rădăcini de brusture (6-8 ore), 2-4 linguri la litru. Se bea în cursul unei zile.
- Macerat timp de 1-2 ore cu ½ linguriţe de rădăcini de lemn dulce, care se bea într-o zi.
- Infuzie de frunze de anason, fenicul şi chimion, în părţi egale, ½ linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din teci de fasole, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din măceşe, 2 linguri la ½ litru de apă, care se bea într-o zi.
- Infuzie de muguri de plop sau de pin, 1-2 linguriţe la o cană cu apă clocotită. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Macerat la rece, timp de o oră de seminţe de in, o lingură la 200 ml de apă, la care se adaugă 1-2 linguriţe de suc de lămâie. Se bea treptat, în cursul unei zile.
- Infuzie din conuri de hamei, 2 linguriţe la ½ litru de apă în clocot, care se bea într-o zi.
- Infuzie de flori de levănţică sau de sulfină, o linguriţă de plantă opărită cu o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct concentrat din rădăcină de iarbă mare, 3-4 linguri la o cană cu apă clocotită. Se iau 3-4 linguri pe zi.
- Infuzie de obligeană, 2 linguriţe de rădăcină la un litru de apă rece, care se lasă la macerat o noapte, apoi se încălzeşte până aproape de fierbere. Se beau 2-3 căni pe zi.

BOLILE ORGANELOR GENITALE

Afecţiunile specifice femeilor

ANEXITĂ

Boală caracterizată prin inflamaţia ovarelor şi ale trompelor, produsă de o infecţie.

Tratamente recomandate:

- Ceai de creţişoară, o linguriţă cu vârf la o cană cu apă în clocot. Se beau 3-4 ceşti pe zi, înghiţitură cu înghiţitură.

- Baie de şezut cu coada şoricelului, zilnic sau de 3 ori pe săptămână, în funcție de gravitatea infecției. Se pun la înmuiat 100 g de flori şi frunze de coada şoricelului, într-o găleată cu 5 litri de apă rece, se lasă la macerat 12 ore, după care infuzia se încălzeşte şi se adaugă apei din cadă. Fără a se şterge corpul cu prosopul, se îmbracă un halat gros de baie şi se stă în pat o oră, pentru o transpirație abundentă.
- Comprese cu flori şi frunze de coada calului, aplicate pe locul dureros. Într-o sită suspendată deasupra unei oale cu apă ce fierbe, se pun 2 mâini de frunze şi flori de coada calului, care se înmoaie şi le scoate sucul, datorită vaporilor, producând un ,,decot sec'', eficient împotriva anexitei.
- Ceaiuri de gălbenele şi coada şoricelului, 2 linguri cu vârf din fiecare, din care se opărește o linguriță de amestec cu o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Alifie de gălbenele preparată astfel: se încing într-o tigaie 250 g de untură de porc curată, proaspătă şi nesărată şi se presară o mână de gălbenele (funze, flori şi tulpini). Se lasă să se ridice spuma, se amestecă bine, se ia tigaia de pe foc şi se lasă să se răcească şi să se macereze peste noapte. Conținutul se strecoară apoi prin tifon sau pânză curată, iar cu alifia obținută se aplică comprese pe zona afectată.

Inflamații ale uterului

- Ceai de creţişoară o linguriță de flori şi frunze la o cană cu apă fierbinte. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai din traista ciobanului, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai de drăgaică, o linguriță cu vârf la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din vâsc, o linguriță de plantă, lăsată la macerat 12 ore, într-o ceaşcă cu apă rece. Amestecul se strecoară, se încălzeşte şi se bea 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Picături de vâsc. Se spală frunze şi tulpini proaspete din plantă şi se storc în storcătorul de fructe. Dimineața, pe nemâncate, cu ½ oră înainte de micul dejun şi seara, înainte de cină, se iau câte 25 de picături în puțină apă.
- Ceai de coada şoricelului, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de coada calului, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Ceaiul este eficient şi în cazul sângerărilor uterine.

- Baie de şezut cu infuzie (ceai) de coada şoricelului, 2 mâini de plantă la 5 litri de apă clocotită, care se adaugă apei din cadă.

LEUCOREE (poala albă, flori albe)

Afecțiune prin care, în general sunt denumite toate scurgerile vaginale, care pot fi fiziologice (banale), sau hormonale, respectiv în momentul ovulației sau a unei hipersecreții de foliculină.

Tratamente:

- Ceai cu flori albe de brebenel, bujor alb, bună dimineața albă, frunze de cireş, de clopoțel, coada cocoşului, coada şoricelului, crin alb, curpen alb, dediței, volbură albă, lăcrămioare, liliac alb, nalbă albă, pătrunjel, pelinul calului, frunze de prun alb, poala albă, floare albă de salcâm, poala Maicii Domunului, de secară, de soc, de spin cu floare albă, sulfină albă, trandafir alb, trifoi alb, urzică moartă albă.
- Spălături cu fiertură de orez, de flori de bujor şi de salcâm, plămădite în rachiu de drojdie, de grâu fiert în vin alb, rădăcină de sulfină albă fiartă în vin alb, de bujori, foi de ceapă uscată, coada racului, drăgaică, lăsnicior, lumânărică, rădăcină de nufăr alb, odolean, sânzâiene albe, coajă de stejar, cu sudoarea calului.
- Oblojeli cu oțet şi cărbuni stinşi şi pisați, cu hoştină de la stupi şi tărâțe de grâu, cu sevă de mesteacăn.
- Fumigații cu coji de ouă, ceapă, oțet, secărică şi zahăr, puse pe jar.

Tratamentele cel mai des folosite ***în scurgerile vaginale de orice natură***:

- Băi de şezut cu macerat din frunze şi flori de coada şoricelului, 2 mâini de plantă la 5 litri de apă rece, care se lăsă la ,,dospit" 12 ore, apoi se încălzeşte lichidul, se strecoară şi se toarnă în apa de baie. Tratamentul se aplica de 3 ori pe săptămână sau zilnic, în caz de nevoie.

Rețetele unor medici şi farmacişti

- Ceai de urzică moartă, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineața şi seara la culcare.
- Ceai de traista ciobanului şi urzică moartă albă, în părți egale, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de urzică, coada calului, urzică moartă albă şi troscot, 2 linguri din fiecare, o lingură de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de flori de gălbenele, 2-3 linguri la o cană, la care se va adăuga ¼ de litru de apă fiartă. Se fac 2 spălături sau 2 irigații pe zi.
- Spălături şi irigații cu ceai de iasomie, o mână de plantă la un litru. Se fac 2 spălături pe zi.
- Ceai cu flori şi frunze de muşețel, 3 linguri la o cană, la care se va adăuga ¼ de litru de apă fiartă. Se fac 2 spălături sau 2 irigații pe zi.
- Spălături locale cu ceai de frunze de nuc, 4 linguri la o cană. Se fac 2 spălături pe zi.
- Irigații cu ceai de răchitan, 2 linguri de plantă la o cană. Se fac 2 irigații pe zi, ultima seara, la culcare.
- Spălături şi irigații cu ceai de coada racului, o lingură la cană. Se fac 2 spălături sau 2 irigații pe zi.
- Spălături şi irigații cu ceai de frasin. Se fac 2 spălături sau 2 irigații pe zi.
- Ceai din sămânță de cânepă şi sare, din care se bea un pahar dimineața, sau din busuioc alb, de mălin alb, de coji de ouă pisate şi făină de grâu, în rachiu de drojdie.
- Ceai de creţişoară, o linguriță cu vârf la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai din frunze de nuc, o linguriță o la cană de apă rece, care se lasă la macerat 12 ore, apoi amestecul se încălzeşte şi se strecoară. Se fac spălături vaginale, cu irigatorul.
- Ceai din frunze de frasin, flori şi frunze de gălbenele, frunze de mure, răchitan, stejar, trei frați pătați.

Tulburări menstruale (dismenoree)

Menstruație însoțită de dureri abdominale şi lombare, care poate apărea de la pubertate sau după o anumită perioadă.

- Ceai de traista ciobanului, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

- Ceai de salvie, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Tinctură din flori de gălbenele, preparată dintr-o mână de plantă, macerată o săptămână cu un pahar de alcool. Se iau câte 30 de picături de 3 ori pe zi, cu apă. Este benefic şi ceaiul din flori de gălbenele, 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o lingură la cană, care se bea în cursul unei zile.
- Ceai din rădăcină de cerențel, 2 linguriţe la cană. Se bea neîndulcit, dimineața pe nemâncate.
- Ceai de mătase de porumb, 2 linguri la cană, din care se ia câte o lingură la 3 ore.
- Ceai din flori de muşeţel (40 g), frunze de mentă (30 g) şi rădăcini de valeriană (10 g), o lingură de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului (25 g), roiniță (20 g), rizomi de obligeană (10 g) şi rădăcini de păpădie (40 g), o linguriță de amestec la cană, care se bea seara, la culcare.
- Ceai de țintaură, sunătoare, isop, unguraş şi cimbru, în părți egale, o lingură de amestec la cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineața şi seara.
- Ceai de coada şoricelului, roiniță, mentă, fructe de fenicul şi coajă de cruşin, în părți egale, o linguriță de amestec la cană, care se bea seara, la culcare.
- Durerile pot fi ameliorate şi prin odihnă şi aplicarea unei sticle cu apă firtbinte pe zona dureroasă.

STIMULAREA MENSTRUAȚIEI (amenoree)

Oprirea sau reducerea menstruației, fără cauze normale (menopauză, sarcină, naştere etc), deşi anterior, ciclurile menstruale au decurs cu regularitate, poate fi stimulată prin:

- Ceai de muşeţel, o linguriță plină ochi la o cană cu apă clocotită. Se bea un litru de infuzie pe zi, în loc de apă.
- Ceai din frunze şi flori de muşeţel, cu planta sânge de nouă frați, în părți egale, o lingură de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de flori şi frunze de ştir roşu, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de flori de pintenaşi de câmp, de nemțişor, fierte în vin roşu, o lingură la cană. Cu aceste plante se pot face şi băi, în fierturi cu apă.
- Ceai din flori de trifoi alb, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, iar după ce a venit ciclul menstrual, se bea ceai de răchițică, o lingură la cană.

- Baie cu fiertură din planta pucioasă, iar după ce au venit ,,rândurile": ceai de moțul curcanului, o lingură la cană.
- Ceai de vâsc, cu sânzâiene şi nalbă mare, în părți egale, o lingură de amestec la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de cimbru de grădină, o linguriță la cană. Se beau 1- 2 căni pe zi.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se pot face şi băi cu fierturi de flori şi frunze de coada pisicului.

În caz ***de menstuație abundentă:***

- Ceai de mentă creață, de cicoare, de roşcove sau de papură, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de sascău, cu frunze de coada calului, câte o linguriță din fiecare, la 500 ml de apă, care se bea în cursul unei zile.

Durerile menstruale pot fi tratate cu:

- Ceai de roiniță şi mentă, în părți egale, o linguriță de amestec la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de valeriană, o linguriță de frunze şi flori la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Băi generale cu fierturi din flori de muşețel, 4 mâini de plantă la 2 litri de apă în clocot, care se adaugă apei de baie.
- Comprese cu pătrunjel fiert în lapte dulce aplicate pe regiunea pelviană sau cu muşețel.
- Pernă de muşețel: umpleți un săculeț cu flori de muşețel, încălziți-l bine pe aragaz şi țineți-l pe burtă, cât mai fierbinte.

GRAVIDITATE

Pentru trecerea mai uşor peste amețeli, grețuri etc, sunt indicate:

- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță plină ochi la cană, care se bea într-o zi, fracționat.
- Ceai de sunătoare, o linguriță la cană. Infuzia se bea călduță, seara, înainte de culcare.
- Ceai de muşchi de piatră, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceaiuri de gălbenele, păpădie, pătlagină sau de urzici, o linguriță la o cană cu apă clocotită. Se lasă puțin ,,să tragă", se strecoară şi se beau 1-2 căni pe zi.

Pentru o ***naştere uşoară:***

- Din vremurile străvechi, pe patul femeii care urma să nască, se punea un strat subțire de frunze şi flori de drăgaică. Uleiurile volatile degajate de plantă aveau efectul benefic dorit.
- Când femeia mai avea o lună până la naştere, umbla pe jos cât mai mult şi bea ceai de mentă sau de limbricuță albă, o linguriță la cană.
- Înainte de ,,soroc", pentru uşurarea naşterii se bea ceai din flori de secară, de tei sau de muşeţel şi se mirosea planta Mâna Maicii Domnului.
- Se bea ceai de slobozitoare, o linguriță la cană, cu o lună înainte de naştere.
- Ceai de cuişoare, scorțişoară şi roşcove, o linguriță la cană.
- Apă de ceapă, preparată astfel: 2 cepe cu coajă roşie se toacă mărunt, cu coajă cu tot, se înăbuşă în ulei până capătă o culoare argintie, după care se fierbe cu o cană de apă. În fiecare dimineață, gravida bea câte o înghițitură din fiertură, până apar primele dureri.

În caz de ***naştere grea*** se foloseau:

- Băi calde la picioare cu fierturi de mărar şi ceapă.
- Cataplasme cu fiertură din coajă de gorun, aplicate pe burtă.
- Ceai de lesnicioară sau de brusture, cu miere de albine, iar după naştere, ceai de muşeţel şi vin fiert cu orez.
- Ceai de mătcuță sau de mărar, fiertură de ulei cu ceapă, rachiu cu miere şi ulei, vin fiert cu zahăr, apă caldă şi zahăr.

În **caz de avort**, se foloseau:

- Fierturi de oleandru, din frunze de bujor roşu, de busuioc roşu, din crenguțe de cireş amar, de crin, cuişoare, din rădăcină de leuştean, din flori de liliac, de nasul curcanului, de flori şi frunze de muşcată, muguri de plop, rădăcini de pătrunjel, pelin, coajă de stejar, trandafir roşu, troscot, floarea ursului.
- Consum de drojdie de bere, amestecată cu vin sau țuică, chinină, cârmâz, plămădeală din rachiu şi miere de albine, cu gândaci de frasin, oțet cu ceară roşie sau cu sare, ceai din frunze de oleandru cu funingine.

- Băi fierbinți la picioare şi şezut în care s-au pus zeamă de var, oțet, sare, tărâțe de grâu, pietre înfierbântate sau cărămizi înroşite în foc.
- Când femeia a născut sau avortat, bea rachiu de tescovină cu apă.

În caz de ***afecțiuni uterine cauzate de naştere (mătrice) grea, avort, ridicări de greutăți,*** etc, manifestate prin dureri de burtă, erau folosite:

- Comprese pe burtă cu apă rece, cu cenuşă caldă, tărâțe de grâu înfierbântate, frunze de măselariță, vetrice pisată amestecată cu ceapă şi pelin.
- Bolnava era pusă să stea pe cărămizi sau pe pietre încălzite.
- Băi cu fierturi de cățuşnică, din coajă de gârneață, frunze de mac, de mătrăgună, de mătrice, de rădăcini de pătlagină, sulfină albă, de ştir roşu, de urzică moartă albă, de vetrice.
- Ceaiuri de anason, brebenei galbeni, de chimen, de cimbru de grădină, cinci degete, din semințe de cânepă, din dumbrăvnic, semințe de mac, de mătcuță, roşcove, din coajă de stejar, de trifoi.
- Se bea plămădeală de rachiu de drojdie cu scorpat, fiertură din scuturătură de fân şi puțin untdelemn, câte o ceaşcă, dimineața, pe stomacul gol.
- Spălături vaginale cu ceai din frunze de nuc.
- Se bea ceai din flori de urzică moartă, țuică cu coji de ouă pisate, potroacă fiartă în vin sau sulfină fiartă în vin.

SUFERINȚE DIVERSE ÎN ZONA ABDOMINALĂ ŞI CEA PELVINĂ

- Ceai de crețişoară, o lingură la cană. Se beau 4-5 căni pe zi.
- Ceai de muşețel, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Băi de şezut cu salvie, 2 lingurițe la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte, se strecoară şi se adaugă în apa din cadă. Rinichii bolnavei trebuie să fie acoperiți de apă.
- Ceai din flori de coada şoricelului, o linguriță la cană. Se beau 4-5 căni pe zi, în loc de apă.
- Ceai de urzică moartă, o linguriță la cană, care se bea într-o zi, înghițitură cu înghițitură.

- Ceai de cimbru de grădină, o linguriță cu vârf de frunze şi flori la o cană, care se bea într-o zi, înghițitură cu înghițitură.

Dureri ale organelor pelviene

- Ceai de cimbru de grădină, o linguriță de frunze şi flori la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Pernă din frunze, flori şi tulpini de cimbru. Se umple un săculeț cu plantă, iar seara, înainte de culcare, se încălzeşte bine şi se ține toată noaptea pe regiunea bazinului.

Ciuperca vaginală (micoză vaginală)

- Băi de şezut cu gălbenele. Se înmoaie 3 mâini de plantă, în 5 litri de apă rece, care sunt lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte, se strecoară şi se adaugă în apa din cadă. După baie, fără a se şterge corpul cu prosopul, se îmbracă un halat gros şi se stă în pat o oră, pentru o transpirație abundentă.
- Acelaşi efect benefic în tratarea micozei vaginale îl au şi băile cu coada şoricelului sau cu frunze şi flori de traista ciobanului, după procedeul de mai sus.
- Ceai de creţişoară, o lingură la cană. Se beau 3-4 căni pe zi, înainte de mese.

TRICOMONOZA

Boală produsă de un parazit (tricomonas vaginalis), caracterizată prin inflamația vaginului. În afara tratamentului medicamentos, absolut necesar, stabilit de medicul specialist, se recomandă:

- Spălături vaginale cu ceai din flori de gălbenele, 2 linguri la o cană.
- Spălături vaginale cu ceai din conuri de hamei, 2-3 linguri la o cană cu apă în clocot.

SÂNGERĂRI UTERINE
(de orice natură)

- Ceai din flori şi frunze de traista ciobanului, o linguriță la cană. Se beau 3-4 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Pulbere de vâsc (de măr sau de păr), lăsată la macerat 12 ore, o linguriță la o cană cu apă rece. Se încălzeşte, se strecoară şi se beau 2 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de răchițan, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de coada calului, 3 linguriţe de flori şi frunze la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai de vâsc (40 g), traista ciobanului (30 g) şi troscot (30 g), o lingură de amestec la cană. Se beau 2 căni pe zi, dimineața şi seara.
- Ceai din flori de coada şoricelului (40 g), traista ciobanului (30 g), coada calului (10 g), troscot (20 g), coajă de stejar (10 g) şi conuri de hamei (20 g), 2 linguriţe de amestec la o cană. Se beau 2 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.

AFECȚIUNI VEZICALE

- Ceai de splinuță, o linguriță la cană. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de turiță mare, o linguriță la cană. Se beau 3 căni pe zi.

CISTITĂ

Inflamația vezicii urinare, produsă de diferiți microbi, de substanțe toxice şi medicamente care se elimină prin urină, fiind favorizate de răceală, traumatisme, calculi şi polipi vezicali, de alergii, constipații etc:

- Ceai de mătase de porumb, o linguriță la o cană cu apă în clocot. Se bea câte o lingură la fiecare oră.
- Baie de şezut cu urzică moartă, 2 mâini de plantă la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care infuzia se încălzeşte şi se adaugă în apa din cadă.
- Baie de şezut cu aburi din infuzie de flori şi frunze de coada calului, 2 linguri la un litru de apă în clocot

- Infuzie de pătrunjel proaspăt, o linguriță la cană. Se beau 3-4 căni pe zi, timp de 2 zile, când cistita este vindecată.

Pareze vezicale

- Baie de şezut cu urzică moartă, o mână de plantă la 5 litri de apă rece, lăsate la macerat 12 ore, după care se încălzeşte, se strecoară şi se adaugă în apa din cadă.
- Ceai de urzică moartă, o linguriță la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi.

Spasme vezicale (crampe)

- Pernă cu pedicuță, 2 mâini de frunze şi flori, puse într-un săculeț, care se încălzeşte şi se aplică pe zona abdominală ce corespunde vezicii urinare, ținându-l peste noapte.

Tumori maligne (cancer genital)

Din cele mai vechi timpuiri, în medicina populară, pentru tratarea acestor boli erau folosite ceaiurile din rădăcini de diferite specii de spini şi ciulini: spin, scai, pălămidă, armirai sălbatic, crăpuşnic, cotul lupului, crăstăval, captalan, mlece.

- Ceaiurile (o lingură la cană) erau folosite chiar zilnic, în loc de apă de băut.
- Ceai de gălbenele şi coada şoricelului, câte o mână din fiecare la ½ litru de apă. Se beau 7-8 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Alifie de gălbenele, preparată astfel: într-o tigaie se încing 250 g de untură de porc curată şi nesărată, peste care se presară o mână de flori şi frunze de gălbenele. Se lasă să se ridice spuma, se amestecă bine, se lasă să se răcească peste noapte, după care se încălzeşte conținutul şi se separă frunzele şi florile plantei printr-o pânză sau printr-un tifon. Alifia se pune într-un borcan închis ermetic, din care se fac ungeri ale zonelor afectate.
- Comprese cu coada calului, planta trecută prin aburi. Se pun până la 3 comprese pe zi pe zona dureroasă, dimineața, la prânz şi seara, la culcare.

- Baie de şezut cu ceai concentrat de coada şoricelului, de 3 ori pe săptămână şi chiar zilnic, după caz.

CHIST OVARIAN ŞI UTERIN, FIBROM

- Ceai de urzică (o mână de frunze şi flori), gălbenele (2 mâini) şi coada şoricelului (o mână), o linguriță de amestec la cană, care se bea seara, la culcare. Se beau 3-4 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Comprese cu fiertură de coada calului, se pun 2 mâini de plantă într-o sită suspendată deasupra unei oale cu apă care fierbe. Vaporii încălzesc planta, care se umectează şi se extrage sucul. Conținutul de frunze şi flori din sită se pune pe un tifon şi se aplică pe acea parte a abdomenului ce corespunde locului unde se află chistul. Se pun 3 comprese pe zi, ultima seara, la culcare, care se menține toată noaptea. Concomitent cu compresele, se bea ceai de coada calului, o lingură de frunze şi flori la o cană, din care se ia câte o ceaşcă dimineața, pe stomacul gol şi seara, cu ½ oră înainte de cină.
- 300 g de gălbenele, 100 g de urzică şi 100 g de coada şoricelului, peste care se toarnă o cană de apă în clocot. Ceaiul se poate bea îndulcit cu puțină miere de albine, de preferat de salcâm. La fiecare ceaşcă de ceai se adaugă 7 picături de zeamă de lămâie. Se beau 2 ceşti pe zi, timp de 6 săptămâni.
- Un pahar de rachiu, un pahar de zahăr candel pisat şi un pahar de ulei de măsline, se pun într-un recipient de sticlă şi se lasă la macerat 3 zile, agitându-se din când în când. Se ia câte un păhărel, de 3 ori pe zi, pe stomacul gol.

STERILITATE

- Suc de vâsc (de măr sau de păr), din care se iau 25 de picături, dimineața, pe stomacul gol şi seara, înainte de culcare. Tinctura se prepară astfel: se culege vâsc proaspăt, se spală bine, se aruncă bobițele şi se presează într-un storcător de fructe. Sucul proaspăt, de multe ori înlătură sterilitatea femeii.
- Ceaiuri din planta cinci degete, boaşele popii, gogoşăriță, mătcuță, lumânărică, la care se adaugă rachiu de drojdie.
- Să se consume sămânță de gândaci de mătase, albuş de ou cu coji de nuci pisate, făcute făină, frunze şi flori din planta semințele cocoşului.

- Băi cu frunze de nuc şi vetrice sau cu frunze şi scoarță de stejar.
- ***Figiditatea femeii (boală de mitră)*** se tratează în medicina populară, cu zeamă de vâsc (de măr şi păr îndeosebi) sau de coada calului, 2-3 păhărele pe zi, timp de o lună.

B. BOLILE OGANELOR GENITALE BĂRBĂTEŞTI

HERNIE INGHINALĂ
(vătămătură, surpătură, boşorogeală, calos, cui de stricăciune)

Boală caracterizată prin ieşirea uni viscer din cavitatea naturală, care ia naştere, de obicei, în urma unui efort deosebit (ridicări de corpuri grele etc).

Tratamente populare

- În faza incipientă, se ,,trage'' umflătura prin frecții pe burtă cu apă caldă şi săpun, cu ulei, unt ori cu untură, ,,de jos în sus'', după care se pune pe testicul o bucată de mămăligă călduță sau un boț de ceară moale. Bolnavul este legat strâns cu un brâu lat, adică o chingă.
- Legători cu balegă de cal, bob fiert, rădăcini de boz, de brusture, cartofi cruzi dați prin răzătoare, ceapă albă sau hagimă, ceară, cenuşă, făină de piper negru, semințe pisate de cânepă, cucută, rădăcini de curcubețică, fasole negre, tărâțe de grâu, boştină de stupi, hrean ras, huşte de borş, iarba boierului, tătănească rasă şi ținută 3 zile în rachiu de drojdie, la întuneric, sămânță de in, leuştean, lemnul Domnului, făină de orz sau de ovăz opărită, cu mutătoare, nalbă de grădină, rădăcină de papură, pelin, peliniță, praz, rădăcină de scai, făină de secară, cu secărică, sfeclă roşie cu tămâie, unghia găii, cu usturoi, untură de porc veche (râncedă), cu volovotic, zglăvoc.
- Ceaiuri din buruieni de ceas rău, hernie (studeniță), sânzâiene, de cimbru de câmp (cimbrişor), din planta cinci degete, ghințură, ghizdei, iarbă mare, iarba frântului, tătănească, muma pădurii, mutătoare, rădăcini de papură, cu potroacă, țintaură, țâța vacii, unghia oii, vetrice.

- Iarbă mare plămădită cu miere de albine, rachiu în care s-au plămădit bureți arşi, buruiană de sub fag; cu camfor, drăcoaică, lumânărică, tătănească, rădăcini de iarbă mare, de mutătoare, papură roşie, piper negru măcinat, cu secărică sau spânz, țuică sau vin alb în care s-au fiert lemnie, ridicătoare, surioară cu frățior.
- În medicina populară, denumirea de vătămătură era dată şi unor colici intestinale, hepatice sau renale, precum şi umflăturilor cauzate de ieşirea intestinului subțire prin peritoneu. Vătămătura se confundă uneori cu apendicita. Tratamentele prezentate mai sus erau aplicate şi pentru aceste boli.

Rețetele unor medici şi farmacişti

În afară de tratamentele medicale prescrise de medicul specialist, sunt indicate:

- În faza incipientă, purtarea unei centuri speciale, care apără hernia, împiedicând ieşirea testiculelor.
- Ceai de creţişoră, proaspăt culese, o linguriță vârfuită, opărită cu o cană de apă în clocot. Se beau 4 ceşti pe zi, închițitură cu înghițitură.
- Esență de traista ciobanului, preparată astfel: se culeg plante proaspete, se spală bine şi se taie mărunt, apoi se introduc într-o sticlă. Se adaugă alcool rafinat de 38-40 º, până se umple sticla iar plantele sunt acoperite complet. Se pune apoi într-un loc călduros, timp de 2 săptămâni, după care se masează uşor zona herniei inghinale cu esența obținută, de mai multe ori pe zi.
- Ceai de troscot, o lingură la o cană cu apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi, înghițitură cu înghițitură.
- Ceai din frunze şi flori de studeniță (buruiana herniei), sau cu frunze şi flori de sânzâiene, o lingură de plantă la cană. Se beau 2 căni pe zi, din care una seara, la culcare. Cu aceste ceaiuri şi plante opărite se pot pune şi comprese pe zona afectată.
- Surpătura la bărbat sau la femeie, mai rar, se trata la țară cu planta coconaşi, când aceasta avea gogoşile roşii, ca cireşele, astfel: rădăcinile plantei se pisau bine şi se amestecau cu rachiu de drojdie. Se beau 3-4 păhărele din preparat pe zi, iar după 5-6 zile, ,,măcar să fie boaşele slobozite, se ridică şi-i trece'', cum precizează dr. Alexei A. ARVAT, în lucrarea ***„Plantele medicinale şi medicina populară la Nicşani'', apărută la Chişinău, în anul 1937.***

- În zona Munților Apuseni, pentru vindecarea ,,vătămăturii'' (herniei), se bea ceai din fructe de soc, de sunătoare, suc de ceapă cu rachiu de drojdie, iar pe buric (ombilic) se apicau rădăcini de tătănească pulverizate sau prăjite cu ceapă şi puțin rachiu.
- În zona Brăilei, contra herniei se foloseau plămânărică macerată în rachiu şi se bea ceai de cicoare.
- În Oltenia, se bea ceai de tătănească, forăstru şi buruiană rea, în părți egale, o lingură la o cană. Tratamentul era de o lună de zile, câte 3 căni de infuzie pe zi.
- Se taie 2-3 rădăcini de mutătoare în felii, se pisează şi se pun la ,,dospit'' în rachiu de tescovină, timp de 2 săptămâni. Se beau 4-5 păhărele pe zi. Planta era flolosită şi sub formă de turtă, aplicată pe zona afectată.
- În Moldova, hernia se trata, la țară, cu ceaiuri şi cataplasme de tătănească (rădăcini), pecetea lui Solomon şi rădăcini de răculeț, o linguriță din amestec la o cană. Se beau 3-4 căni pe zi. Din plantele menționate mai sus, sub formă de ceai concentrat (2-3 linguri din amestec la o cană), se aplicau şi cataplasme de 2 ori pe zi, din care, una seara, la culcare, menținându-se până a doua zi.
- Fiertură de vin roşu sau țuică cu rădăcină de cimbru, leuştean, de mentă, cu măduvă de soc, un bob de tămâie, la care se adaugă apoi o lingură de aghiazmă. Se bea câte un pahar pe zi.
- Legători pe burtă şi pe testicule cu ceapă prăjită şi țuică cu camfor.
- Masaj uşor pe ,,surpătură'', care se leagă apoi cu un brâu lat.
- Se bea zeamă de iarbă de vătămătură, 2-3 păhărele pe zi.
- Rachiu de drojdie, suc de sfeclă roşie, iască uscată, frunze şi flori de turta lupului şi sânge de nouă frați (frunze, flori şi planta aeriană), care se amestecă şi se pun la macerat timp de 2 zile, la căldură. Se bea un păhărel pe zi, timp de 2 săptămâni.
- Se bea coajă de ,,colbec'' pisată ca făina, cu rachiu de drojdie sau cu fiertură de orz.
- Consum de plămânărică plămădită (macerată), în rachiu de tescovină sau ceai de cicoare, de buruiană rea sau de forăstru.
- Macerat din rădăcină uscată de mutătoare în rachiu, timp de 3-4 zile, din care se beau 4-5 păhărele pe zi. Totodată se pune şi turtă din acest macerat pe locul afectat de surpătură.
- În Banat, contra herniei, se foloseşte macerat din seminţe de brusture în rachiu de drojdie, iar în Basarabia, macerat de mac, iarba acului şi pătrunjel în rachiu, din care se beau 2-3 păhărele pe zi. Cu plantele macerate se aplică şi cataplasme.

- Oblojeli cu fierturi de studeniță şi sânzâiene.

INFLAMAȚIA TESTICULELOR
(orhiepidimită)

Boala este produsă de un germene patogen localizat la nivelul epididimului. De aceea este obligatorie consultarea unui medic specialist, pentru stabilirea corectă a diagnosticului şi recomandarea unui tratament corespunzător. Tratamentul cu plante medicinale are, în caz de inflamație a testiculelor, doar un rol adjuvant:

- Comprese cu frunze proaspete, spălate şi zdrobite de drăgaică, brusture sau pătlagină, aplicate pe zona afectată.
- Ceai de pedicuță, o linguriță rasă de plantă opărită cu o cană de apă în clocot. Se bea zilnic, dimineața, pe stomacul fol, o ceaşcă pe zi. Nu se depăşeşte această doză.
- Ulei de sunătoare, preparat astfel: într-o stică se introduc flori şi muguri, proaspăt culeşi, de sunătoare. Se completează cu ulei de floarea soarelui, astfel încât plantele să fie complet acoperite. Se pune apoi sticla la căldură, timp de 3 săptămâni, până ce uleiul va deveni roşiatic. Se fac masaje uşoare cu acest ulei, pe zona testiculară, de mai multe ori pe zi.
- Ulei de măghiran, preparat din frunze proaspete care se introduc într-o sticlă, fără să fie îndesate şi strivite, peste care se toarnă untdelemn, astfel încât să le acopere complet. Se lasă la macerat, timp de 3 săptămâni, într-un loc călduț, iar când uleiul devine roşiatic, se unge umflătura şi zona dinprejur, de 3-4 ori pe zi.
- Alifie de gălbenele, cu care se ung testiculele, preparată astfel: într-un vas se înfierbântă 250 g de untură de porc, proaspătă şi nesărată, peste care se presară un pumn de frunze, flori şi tuplini de gălbenele. Când se face spumă, vasul se ia de pe foc şi se lasă acoperit, la răcit, până a doua zi, când se încălzeşte iar şi se trece compoziția printr-o pânză curată sau tifon. Alifia se păstrează în cutii închise.
- Comprese cu coada calului: se pun 2 pumni de plante mărunțite într-o sită, pe un vas cu apă cocotită. Aburii fierbinți vor încălzi şi vor înmuia plantele. Conținutul sitei se răstoarnă pe o bucată de tifon şi, aşa cald, se aplică pe testicule. Compresa se acoperă cu o altă bucată de pânză, încălzită, se pune un chilot curat şi se lasă ca plantele să acționeze, timp de mai multe ore sau chiar toată noaptea.

- Frunze proaspete de drăgaică, brusture, pătlagină (îngustă sau lată) şi frunze şi tulpini de gălbenele, după ce sunt spălate, se zdrobesc, iar terciul obținut se aplică pe zona afectată.

BOLILE PROSTATEI

Prostata este o parte din organele genitale ale bărbatului, de dimensiunile unei castane, situată înaintea vezicii urinare. Prostata se poate îmbolnăvi, inflamația purtând denumirea de prostatită, boală destul de frecventă la persoanele în vârstă, datorită tulburărilor de echilibru hormonal. Poate produce o strâmtare, până la închiderea totală a uretrei, împiedicând evacuarea urinei.

În afară de tratamentul medicamentos, instituit de medicul specialist, sunt benefice:

- Ceai de frunze şi flori de urzică moartă albă, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de pufuliță cu flori mici, o linguriță cu vârf la cană de apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi, prima dimineața, pe stomacul gol, a doua, seara, la culcare.
- Ceai de talpa gâştii, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, iar seara, la culcare, ½ de cană.
- Ceai de rocoină, o linguriță la cană. Se beau 2 căni pe zi, prima dimineața, iar cealaltă, seara, la culcare.
- Ceai de coada calului, o linguriță la o cană de apă în clocot. Se beau 3-4 căni pe zi.
- Ceai de coada şoricelului, o linguriță plină ochi, opărită cu o cană de apă în clocot. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai de coacăz negru, o linguriță de frunze, pusă cu o cană de apă rece la macerat, timp de 12 ore, după care se încălzeşte, se strecoară şi se beau 2 ceşti pe zi.
- Ceai din rădăcini de tătănească (20 g), flori de urzică moartă albă (10 g), flori de muşeţel (20 g), de gălbenele (30 g) şi busuioc (20 g), 3 linguri de amestec la un litru de apă. Se foloseşte ceaiul în băi şi spălături locale.
- Ceai din frunze de mesteacăn, teci de fasole, rădăcină şi planta de păpădie, coada calului, câte 10 g din fiecare plantă şi frunze de urzică moartă albă 20 g, 2 linguriţe de amestec, opărite cu o cană de de apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi, neîndulcite.

- Ceai de splinuță, 2 linguriţe la cană de apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de iarbă neagră, 2 linguri la 2 căni de apă. Se bea câte ½ de ceaşcă, de 3-4 ori pe zi.
- Cură de semințe de dovleac (bostan), 10-15 semințe decojite, consumate de 3 ori pe zi, între mese.
- Băi cu coada calului, o mână de plantă la 3 litri de apă fierbinte.
- Ceai de ce coada şoricelului, o linguriță la o cană de apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu frunze şi ramuri tinere de păr, 100 g la un litru de apă în clocot, infuzată 20 de minute. Se bea zilnic, de 3 ori pe zi, între mese.
- În afară de combaterea constipației, a consumului de alcool şi evitarea umezelii la picioare, mai sunt benefice ceaiurile:
- De flori şi frunze de urzică moartă, ½ lingură de flori sau o lingură de frunze la 500 ml de apă fierbinte, care se bea într-o zi.
- Infuzie de holeră, 1 g la 200 ml de apă, fiartă 10 minute. Se beau 2 căni pe zi, prima dimineața, iar cealaltă, seara, la culcare, timp de 6 luni, apoi numai dimineața, până la ameliorarea afecțiunii. În timpul curei nu se bea alcool, nu se consumă condimente şi nici multă sare.
- Băi de şezut cu ceai de muşeţel, plus mici clisme cu ceai călduț.
- Ulei de dovleac, o lingură seara la culcare.
- Decoct din următorul amestec: rădăcini de tătănească (20 g), flori de urzică albă (10 g), flori de muşeţel (20 g), de gălbenele (30 g) şi busuioc (20 g) , 3 linguri de amestec la un litru de apă, care se adaugă apei din cadă.
- Macerat din frunze de coacăz negru, o linguriță cu vârf la o cană cu apă rece, lăsată 12 ore la ,,dospit'', după care se încălzeşte şi se bea. Se beau 2 căni pe zi.
- Ceai de răchiţică, o linguriță de frunze, flori şi tije uscate, opărite cu o cană de apă în clocot. Infuziei i se adaugă câteva picături de tinctură de rădăcină de urzică proaspătă, macerată în alcool rafinat. Se bea câte o ceaşcă, dimineața şi seara.
- Ceai din semințe şi rădăcină de urzică moartă, o lingură la cană. Se beau 2 căni pe zi.

Apiterapie

- Polen granulat, 20 g pe zi, dimineața, pe stomacul gol, după care se bea apă îndulcită cu miere. O cură durează o lună, care trebuie repetată de 4 ori pe an, la începutul anotimpurilor.
- Propolis: se va mesteca sau se va suge 5 g de propolis pe zi, timp de o lună.
- Supozitoare cu propolis, 1-2 pe zi, timp de 12 zile.

Abces la prostată

Boala este provocată de un microb care ajunge în zonă, pe cale hematogenă. Germenii provin de la o serie de infecții seriose, cum ar fi: amigdalită, furunculoză, infecții ale măduvei, care migrează până la prostată. Se manifestă prin senzații de urinare, durere în timpul urinării, usturimi în zona rectală, febră ridicată, durere continuă în zona rectală, şi anală.

Tratamentul medicamentos este absolut obligatoriu.

- Infuzie cu flori şi partea aeriană de urzică moartă albă, ½ linguriță pentru flori sau o linguriță în cazul părții aeriene, la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Decoct de rădăcini de tătănească (20 g), flori de urzică moartă albă (10 g), flori de muşeţel (20 g), de gălbenele (30 g) şi busuioc (20 g), 3 linguri de amestec la un litru de apă. Se foloseşte ceaiul în băi şi spălături locale.
- Infuzie de flori şi frunze de osul iepurelui, 30 g de plantă la un litru de apă în clocot. Se beau 3 căni pe zi.

Adenom de prostată

Este o afecțiune a prostatei caracteristică bărbaților în vârstă. Formarea tumorii benigne se poate constata la peste 80% din numărul bărbaților ce au depăşit vîrsta de 60 de ani.

În primul stadiu al adenomului de prostată, apare necesitatea de a urina frecvent, care, în general nu este luată în seamă. Starea aceasta poate dura ani de zile. De cel mai multe ori, datorită măririi prostatei, are loc o ştrangulare a uretrei, apare aşa-zisul „baraj al vezicii’’.

- Au efecte benefice mişcarea cât mai multă, căldura şi regimul alimentar echilibrat.

BLENORAGIE
(gonoree, sculament, boală lumească sau bărbătească, frântură din vis, freanță, frenție, scurgere pe țeavă)

În medicina populară, această boală venerică, produsă ,,pe canal, jos, sub formă de spuzituri'' (scurgeri), era tratată prin:

- Preparate cu gândaci verzi (gândăcei) de frasin în ceaiuri (cantaridă pisată), sau cu rachiu (gândăcei arşi şi puşi la macerat o săptămână, din care se bea câte un pahar de 3 ori pe zi.
- Gândaci de frasin şi cretă albă cu vin, câte o linguriță, timp de 3 zile.
- Gândaci de frasin cu borş, cu lapte dulce, coji de ouă crude şi pisate.
- Ceaiuri sau macerate în rachiu de gândaci de arțar şi mesteacăn, de gândaci roşii şi viermi de copaci.
- Fierturi de rădăcini de boz cu vin, de pepene copt, bere cu hrean, fiertură de hrean şi floare de soc, de sămânță de cânepă, untdelemn şi rachiu de drojdie, macerat de măricuță în rachiu, care se bea pe nemâncate; sânge de nouă frați, plantă pisată şi amestecată cu rachiu, scorțişoară, cuişoare, nucşoară şi untdelemn.
- Fiertură de lapte de vacă neagră cu rostopască ori cu pătrunjel de câmp sau lapte fiert cu iarbă de treapăd.
- Fiertură de trifoi alb cu tătăisă albă, de tătăisă albă cu scânteuță ori de drob şi scânteuță.
- Rachiu cu oțet şi gândaci de pe planta numită turtă, rachiu cu rădăcini (rizomi) de pir sau de boz, consumate pe nemâncate, câte un păhărel.
- Ceaiuri din negruşcă, chimion de câmp, nigeluță, potolnic, rădăcină de pătrunjel (în care se pune o mână de ovăz şi una de orz, de rădăcină de pătrunjel fiartă în lapte dulce, ceai de alior, de coada şoricelului şi fierea pământului, de omag, nalbă mare, pelin, rug de pomuşoară albă sălbatică, flori de sânzâiene albe, trifoi alb şi volovatică.
- Amestec de pătrunjel, lapte dulce, gălbenuş de ou şi ceai din petele de trandafir sălbatic; din lapte dulce, rădăcină de pătrunjel şi praf de cretă, fierte împreună.

- Fiertură de emiper, rădăcină de pătrunjel şi rădăcină de urzică, care se bea în loc de apă.
- Hrean ras şi macerat timp de 3 zile în bere.
- Ceai de urzici sau de hrean şi găinaț de gâscă ori de găină.
- Ceai de ciocul berzei, de vâsc, hrean şi flori de soc.
- Scorțişoară şi cuişoare plămădite în rachiu, la care se adaugă untdelemn şi fiertură de sânge de nouă frați.
- Gândaci de frasin arşi şi pisați, vin vechi alb, piatră vânătă, boabe de porumb, untdelemn, săpun, zeamă de lămâie şi ridichi de lună, care se fierb înăbuşit şi se bea câteo ceaşcă, pe nemâncate, de 3 ori pe zi.
- Spălături cu fierturi de piatra iadului, de cruşin şi piatră vânătă arsă şi pisată.
- Aburiri cu vapori de var, în timp ce este stins.
- Unsori din fasole arsă, coji de dovleac, unt de mesteacăn (răşină), piatră acră sau vânătă.

SIFILIS (şancru)

Boală provocată de o bacterie sub formă de spirală, transmisă prin contact sexual direct. Există totuşi cazuri când se poate transmite şi prin sărutarea persoanei bolnave, care are o leziune în jurul gurii. Numai în cazuri foarte rare, boala poate fi contactată prin contacul cu obiecte (îmbrăcăminte, ace contaminate, scaune de toaletă, etc).

Un copil se poate naşte cu sifilis, dacă mama este infectată, mai ales dacă boala a fost dobândită în cursul sarcinii. Dacă nu este tratată la timp şi corespunzător, boala evoluază în artrită gravă, care afectează în special genunchii, inflamarea aortei şi a inimii, apoi creierul şi alte organe interne şi externe.

În afară de administrarea de antibiotice, ca adjuvante, sunt benefice:

- Ceaiuri din strugurii ursului, rădăcină de brusture, de iris, inflorescență de trifoi roşu, scoarță de cruşin, schin, angelică, zmeur roşu, rădăcină de ştevie creață, flori de soc, cu lesnicior, lipicioasă, frunze şi muguri de plop, rădăcină de ulm.
- Leziunile externe se spală cu fiertură de smirnă.
- Clisme zilnice cu fiertură din rădăcină de ştevie creață, rădăcină de brusture, cu echinacea.

- Un remediu des folosit în medicina populară este consum de ceaiuri şi spălături cu fierturi de ciucuşoară (albiță), negruşcă, buruiană de cinci degete, închegătoare, cimbrişor de câmp, barba boierului sau avrămeasă, cătină, buruiană de in.

PĂDUCHI LAȚI (lăței)

- Frunze de tutun cu fiertură de țintaură, semințe de pătrunjel şi nucşoare, care se aplică pe locul infectat.
- Ungeri cu săricică, camfor, argint viu, albuş de ou şi spirt sau rachiu tare.
- Leşie din cenuşă de ciocălăi, cu care se face baie, după care se unge zona afectată cu untură de porc amestecată cu pucioasă şi gaz.

BOLILE REUMATICE

Reumatismul este o boală produsă de alergia organismului la infecția cu streptococ hemolitic, caracterizată prin inflamarea țesutului conjuntiv din întreg organismul, în special din articulații, inimă şi vase.

Infecția streptococică se localizează în faringe (amigdale), mai rar în alte focare, de unde toxicitatea microbului în restul organismului, producând accese repetate de reumatism acut. Leziunile produse de reumatism se traduc prin focare de necroză fibrinoidă ale țesutului conjuntiv, urmate de formarea de granuloame şi apoi de sclerozarea leziunilor care scot din funcțiune zone importante din miocard sau endocard. Cu timpul, netratată la timp şi corespunzător, boala începe să evolueze cronic (reumatism cronic), afectând grav articulațiile (artrită reumatoidă), în special pe cele mici sau ale coloanei vertebrale, care sunt dureroase şi pot să prezinte deformații importante.

Tratamente populare

În medicina populară, bolile reumatice sunt numite junghiuri, sinonime cu „cuțite”, denumire care sugerează durerea provocată de pătrunderea lamei de cuțit în corp, ologeală, mălăriță sau mătrici, afecțiuni care erau împărțite în: junghiuri din răceală, de bătrânețe, din „vânt rău”, din „deochi” şi din farmece, la care se adaugă „junghiul morții”, cel mai groaznic. De aici şi leacurile folosite în tratarea acestor forme de reumatism.

Din motive lesne de înțeles, ne vom opri numai la leacurile folosite în tratarea afecțiunilor reumatismale generate de factori reali şi anume, de răceli, infecții bacteriene acute etc. Nu înainte de a preciza că, în formă empirică, în medicina populară erau cunoscute şi tratate toate formele de reumatism, împărțite astăzi, în mod ştiințific, în 3 grupe şi anume:

2. **Reumatism inflamator (poliartrită cronică),** inflamație care afectează, treptat, palmele, umerii, genunchii, labele picioarelor şi şoldurile;
3. **Reumatism degenerativ**, care apare, cel mai des, la o vârstă înaintată, afectând şoldurile şi genunchii, însoțit de dureri mari, prin erodarea cartilagiilor.
4. **Reumatismul părților moi**, care afectează în special musculatura şi nervii.

Iată remediile antireumatismale cele mai des folosite în țara noastră:

- Aplicarea de furnici direct pe zona dureroasă şi, mai ales, de cataplasme cu ,, apă de furnici", obținută prin macerarea mai multor furnici şi chiar a unui muşuroi de furnici în rachiu de drojdie sau în spirt medicinal, timp de 24 de ore.
- Frecții cu ,,apă de furnici" pe locul dureros, de 2-3 ori pe zi, ultima seara, la culcare. Pe vremuri, potrivit unor documente de arhivă, în acest fel se trata şi vindeca reumatismul poliarticular.
- Masaje cu alifie din râme, preparată astfel: mai multe râme vii, bine spălate, se pun într-un borcan de sticlă peste care se toarnă rachiu tare de tescovină sau spirt medicinal, cât să le acopere. Borcanul, bine închis, se lasă la macerat timp de 3-5 zile, într-un loc cald, până ce râmele se dezintegrează complet. Pasta rezultată se amestecă bine, iar alifia se aplică pe zona dureroasă. Operațiunea se repetă de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare. Trăind în pământ, care este rece, în general, râmele posedă în ele ,,antidotul" contra ,,răcelii" care provoacă reumatismul!
- În caz de reumatism la picioare, acestea se băgau în saci umpluți cu frunze de mesteacăn, pe timpul nopții, care ,,scoteau răutatea din oase", ajutate de o transpirație abundentă. Tratamentul se repeta mai multe nopți la rând, cu frunze proaspete de mesteacăn, până ce reumatismul era vindecat. Iarna, în lipsa frunzelor de mesteacăn, picioarele erau înfăşurate în obiele făcute din lână nespălată, pentru ca usucul din lână

să „tragă” reumatismul din oase, în timpul transpirației abundente a membrelor inferioare.

- Cataplasme pe zonele dureroase cu frunze şi flori de piciorul cocoşului (gălbenele de munte), săpun şi sare de bucătărie, cu pâine muiată în vin roşu, cu hârtie albastră unsă cu miere de albine, cu frunze de tutun sau cu pământ luat de pe lângă rădăcini de gutui.
- Oblojeli cu argilă, balegă de cal sau de oaie; cu boz crescut la rădăcina unui nuc; bureți plămădiți cu multă sare; cu cetină plămădită cu gunoi de cal; cu „dubală”cu care se tăbăcesc pieile de oi; cu fasolea ciorii sau hrean ras, plămădite cu gaz şi sare, în gunoi de grajd; cu hoştină de la stupi, hrean ras cu oțet, flori de liliac dospite în gaz; cu ardei şi hrean ras, pisat; cu piei crude de iepure unse cu untură de bursuc; cu creţuşcă, romanița calului, sfeclă roşie, rasă şi fiartă în rachiu; cu untul pământului, amestecat cu zer; cu rachiu de tescovină sau spirt; cu urzici tocate, cu frunze şi ramuri de viță de vie. Deseori, pe locurile dureroase, se puneau cataplasme cu furnici vii, care prin ciupituri, introduceau în piele secreții vindecătoare.
- Pe locurile dureroase se mai puneau câteva albine vii, să-şi lase acolo veninul sau se „băteau” încheieturile bolnave cu urzici vii.
- În multe zone ale țării, de sute de ani, pentru înlăturarea durerilor reumatice de la mâini sau picioare se întrebuințau brățări din alamă, aramă sau din bronz, care sunt sinonime cu „brățările magnetice pentru sănătate” de astăzi, fabricate în China, Japonia etc, comercializate în prezent în România.
- Frecții cu spirt în care s-au ținut albine; cu benzină, rachiu de tescovină sau spirt în care s-au macerat ardei iuți; cu gaz în care s-au pus castane pisate; cu fiere de porc sau de vacă, plămădită cu gaz sau spirt; cu spirt sau oțet în care au stat ace sau lame de ras, timp de 3-4 zile; cu sevă de nuc pusă în spirt sau ulei; cu gaz în care s-au macerat frunze de oleandru; cu benzină în care s-au plămădit rădăcini de mătrăgună.
- Băi cu fierturi de mărul lupului (iarba fiarelor), slăbănog, lingura vântului, mătura vântului, de boz cu tărâțe de grâu, cu flori de fân, cu sare, cu usuc din lână de oaie, cu zer de oaie, cu frunze de nuc, de curpen de mare, cu muguri şi/sau conuri de brad, pin sau molid, cu ardei iuți, tulpini de argințel, rădăcină de boz, rădăcină de brusture, curcubețică, de dânsele, drețe, feriga ursului, scuturătură de fân sau stroh de fân, cu frunze de frasin, pleavă de grâu, cu frunze de hrean, rădăcini de tătăneasă, iederă de pădure, ilovăț. De asemenea, cu frunze şi fructe de jneapăn, cu laptele câinelui, măceş, menta broaştei, frunze şi coajă de mesteacăn, cu planta numită muma pădurii, rugi de

mure, vârfuri de crengi de nuc, frunze de nuc, paie de orz sau ovăz; cu pălămidă, pelin, podbal, cu semințe de secară, flori de soc, coajă şi frunze de stejar, troscot, de rădăini de urzică vie, creață sau moartă, cu planta unghia găinii, cu ungureancă, mlădițe şi coajă de salcie.

- Ceaiuri din coada racului, rocoțea sau buruiana junghiurilor, cinci degete, pidosnic, trifoi roşu, cervană sau iarba lui ,,cel rău", urzică mare, coajă din mlădițe de răchită, de sudoarea calului, de salvie, flori de soc, traista ciobanului.
- Frecții şi cataplasme cu ulei de semătoare (flori de sunătoare macerate în untdelemn, timp de 2 săptămâni).
- Legători pe locurile dureroase cu piele de iepure netăbăcită şi nesărată, stropită cu spirt şi presărată cu piper; cu mămăligă caldă şi piper iute; cu făină de muştar sau cu ou proaspăt şi tămâie; cu săpun şi cărămidă pisată; cu albuş de ou proaspăt şi sămânță de cânepă pisată; cu tutun şi miere de albine; cu ceapă, hrean ras şi boştină; cu drob de sare încălzit; cu cărămizi calde; cu ou, lămâie şi piper; cu semințe de in, mămăligă pripită şi seu de lumânare, cât poate suferi omul de fierbinte; cu frunze ori fierturi de iarba junghiurilor ori de săgețică; cu iarba crâşmăturii; cu făină de grâu sau porumb amestecate cu fiertură de crăițe şi piper negru; cu frunze de tutun unse cu miere; cu hrean ras şi făină de muştar muiată în rachiu sau spirt.
- Pentru articulațiile dureroase, un efect terapeutic deosebit îl au cataplasmele cu miere de albine amestecate cu tinctură din rădăcini de tătănească (iarba lui Tatin), cu foi de nuc fierte cu coajă de dafin în rachiu de mentă, precum şi cu crăiță fiartă împreună cu piper negru, îngroşată cu făină de porumb sau de grâu, cu peliniță fiartă în rachiu de mentă, cu frunze de nuc şi coajă de dafin.
- Masarea locului dureros cu alifie făcută din căței de usturoi, bine pisați şi vaselină curată, după care se leagă un bandaj curat şi o bucățică de molton gros sau de țesătură de lână. Tratamentul se repetă de 4-5 ori pe zi, ultima seara, la culcare, lăsându-se cataplasma până a doua zi.
- O rețetă deosebit de eficientă pentru reumatism, atestată într-un document din 1780, aflat la Academia Română, conține următoarele ,,ingrediente'': 10 nuci verzi, o ceapă albă mare, 3 rădăcini de hrean şi o lingură de sare, care se fărămițează şi se frământă, se pun într-o sticlă, peste care se toarnă spirt, până se acoperă compoziția. Sticla se agită zilnic, timp de o săptămână şi se păstrează la temperatura camerei. Se ung zonele

dureroase de mai multe ori pe zi, din care una, la culcare. O atenționare specială: în timpul tratamentului, bolnavii trebuie să se ferească de frig.

- În toate afecțiunile mușchilor, tendoanelor şi membrelor se folosesc: comprese cu cartofi fierți, făcuți piure, aplicați pe zona bolnavă sau cu oțet cald; săculeți cu sâmburi de cireşe, pisați, cu spirt, rachiu sau oțet, sau cu flori proaspete de fân; comprese cu argilă pisată, caldă.
- Deosebit de eficientă în ameliorarea durerilor reumatismale sunt compresele cu spânz pisat, aplicat ca atare sau cu spirt, rachiu de tescovină sau oțet. Din această plantă, dr. Vasile Boici, a preparat celebrul medicament antireumatic, numit ,,Boicil''.
- În unele zone din Transilvania şi Basarabia, contra reumatismului se folosesc ceaiurile din frunze de mesteacăn şi leuştean, de creţuşcă înflorită, din rădăcini de pir, din splinuță, precum şi consumul de oțet de mere cu piper iute roşu, pisat şi sare; fierturi de merişor, funze de gutui, coada şoricelului, nalbă mare, angelică.

DURERI DE ŞALE
(lumbago, sciatică)

- Se caută locul dureros cu ajutorul unui ou proaspăt, care se pune pe spatele bolnavului şi se poartă în sus şi în jos, până se sparge: în acel loc este junghiul! Se aplică apoi peste gălbenuş, o legătoare cu câlți, cu cărămidă arsă pisată, ceapă fiartă, tărâțe de grâu, hoştină prăjită, hrean dat prin răzătoare; piper negru măcinat, rachiu de drojdie, tămâie sau tutun mărunțit, toate cât mai fierbinți, atât cât poate suporta bolnavul. Pe locul dureros, se mai pun deasemeni, nisip fierbinte, o sticlă cu apă fierbinte, un săculeț cu fiertură de porumb fierbinte, sare fierbinte, flori şi/sau scuturătură (stroh) de fân înmuiate în apă clocotită.
- Oblojeli cu boz, lemnul Domnului fiert în vin alb, natural, rădăcini de leuştean opărite, pojarniță (sunătoare) şi săgețică înmuiate în apă fierbinte.
- Cataplasme cu untură şi cățuşnică, cu cicoare, cu frunze de varză albă încălzite, cu frunze şi flori de cucută, înmuiate în oțet şi untdelemn şi îngroşate cu făină de grâu, de orz fiert şi rădăcină fiartă de frunze de mesteacăn, cu cartofi zdrobiți, fierbinți; cu rădăcină de păpădie prăjite în smântână proaspătă, întinse pe o frunză de brusture.
- Băi cu fierturi de semințe de ovăz, secară, orz, grâu sau boabe de porumb, câte un kg, cu cetină de brad, molid, cu volovăț, coajă de arin, frunze de nuc sau flori de câmp, la

care se adaugă un kg de sare şi pucioasă. Băile se fac seara, la culcare. Bolnavul trebuie să se ferească de răceală.

- Frecţii cu plămădeală din rădăcină rasă de unsoarea pământului, cu spirt şi camfor, cu fierturi (infuzii) de gălbenele sau drețe, cu gaz, cu măduvă scoasă din oase de cal, cu untură şi usturoi pisat.
- Se pun lipitori pe şale, pe „focarul" zonei dureroase sau se pune un urs să-l calce pe şale pe bolnav. În Transilvania şi Moldova, se ia un furnicar, se opăreşte şi se aplică pe locul dureros.
- Fiertură de urzică moartă în vin, din care se bea câte o ceaşcă dimineața, la prânz şi seara, înainte de masă. Se mai bea vin în care s-a fiert un rac.
- Ceai de rădăcină de cicoare, din care se bea un păhărel dimineața şi seara, pe stomacul gol, cu ½ oră înainte de masă.
- Ceai din frunze de frasin, 3 ceşti pe zi, sau de salcie.
- Legători cu tărâțe din borş (huşte), cu semințe de laur plămădite în rachiu de drojdie, sau cu ceai concentrat de bobâlnic, ale cărui frunze şi flori fierte se aplică şi ca atare, pe locul dureros.
- În caz de lumbago, se ridică muşchii căzuți prin masaje violente, cu frânturi bruşte pe şale.

Alte remedii populare pentru dureri de şale, cauzate de reumatism, frig, umezeală, eforturi fizice deosebite, manifestate prin senzația de înțepenire a zonei lombare şi dureri acute, care iradiază frecvent spre membrele inferioare:

- Oblojeli cu tărâțe de grâu opărite, unse cu ou, amestecate cu ceară curată şi hrean ras; gândaci de frasin pisați, cu găinaț; cu semințe de muştar, mămăligă pripită, ovăz prăjit; hrean ras stropit cu rachiu de drojdie; cu hoştină de albine; sfeclă roşie fiartă şi dată prin răzătoare; cu spuză din vatră din esență de lemn tare, dar şi din tei; cu seu de oaie.
- În cazuri grave: legători cu parafină, iarbă de mare, hoştină de albine şi tărâțe de grâu; cu hrean ras, tărâțe de grâu, borş proaspăt, hoştină de ceară şi oțet; cu balegă de cal caldă, coaptă în vatră, amestecată cu huşte sau cu tărâțe de grâu; cu balegă de vacă amestecată cu făină de porumb; cu găinaț de găină, fiert în oțet şi îngroşat cu tărâțe de grâu sau cu amestec de huşte ; cu balegă de cal şi găinaț, prăjite.
- Legători cu piele de iepure nedubită, stropită cu rachiu de drojdie, cu spirt sau presărată cu sare fierbinte; cu rădăcini şi frunze de boz pisate; cu brusture, cartofi fierți dați prin

răzătoare; cu castane macerate în gaz; cu ceapă hagimă şi tărâțe de grâu; cu crăpuşnic şi crucea pământului; cu drețe amestecate cu albuş de ou, înfierbântate şi stropite cu spirt.

- Alifii din hrean ras, rădăcină de iarbă mare, tătănească, amestecate cu ceapă zdrobită şi făină de secară, cu untură de porc sau stropită cu rachiu; cu leuştean, menta calului, mutătătoare, frunze de otrățel, rădăcină de rocoină, amestecate cu cepe fierte în grăsime, cu care se fac cataplasme.
- Legători cu trifoi, troscot, untul pământului şi urzică vie; cu frunze de măr, verzi; de salcâm şi pin; cu sfeclă roşie, rădăcini de brusture şi cucută amestecate cu scorțişoară, cuişoare, praz, ceapă, usturoi, piper negru, mentă neagră, toate pisate, peste care se pune hoştină de albine, fierte în vin sau stropite cu rachiu de tescovină.
- Se mai pun pe locurile dureroase, ventuze, cărămizi fierbinți, neapărat învelite în pânză de cânepă.
- Băi cu teci de fasole, cu frunze de nuc şi paie de ovăz.
- Frecții cu gaz, cu oțet, saramură, zeamă din rădăcină de hrean, cu mujdei de usturoi, cu seu de bursuc.
- Ceaiuri din cozi de cireşe amare, de barba ursului, din rădăcini de grâu, din mătase de porumb sau din sânzâiene.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

REUMATISMUL CARDIO-VASCULAR

Este o îmbolnăvire a articulațiilor şi a inimii, caracterizată prin inflamarea articulațiilor, dureri, febră şi în majoritatea cazurilor, prin apariția de îmbolnăviri cardiace. Cauza îmbolnăvirii o constituie infecția cu streptococ hemolitic, care se localizează de obicei în faringe (amigdale), formând un focar de infecție, de unde se difuzează în restul organismului. De aici şi rețetele pentru tratarea amigdalitei cu:

- Răşină proaspătă de brad (10-15 g), care se mestecă şi se suge zilnic, până la vindecarea amigdalelor.
- Ceai de fructe de fenicul zdrobite, ½ lingurițe la o cană cu apă clocotită, care se bea în 3 reprize, după mesele principale. Pentru gargară se prepară o infuzie cu o linguriță de fructe de fenicul zdrobite, la o cană cu apă fierbinte.

- Ceai din frunze de salvie, o linguriță la 100 ml de apă în clocot. Se beau 2 ceşti pe zi. Pentru gargară se foloseşte o infuzie din 5 g de frunze la 100 ml de apă în clocot.
- Ceai de flori de muşeţel, o linguriță la o cană de apă clocotită. Se beau 2-3 căni pe zi. Pentru inhalații, se pun 2 linguriţe de flori la o cană cu apă fierbinte. Se fac 2 -3 inhalații pe zi.
- Infuzie de frunze de rozmarin, o linguriță la o cană de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi. Se poate folosi şi sub formă de inhalații, de 2 ori pe zi.
- Infuzie de vulturică, o linguriță la o cană de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de frasin, 10 g la o cană de apă clocotită, care se bea în cursul unei zile.
- Băi cu frunze de frasin, 500 g la o baie, în 5 l de apă clocotită, care se toarnă în cadă. Durata unei băi este de 20 de minute. Se fac 20 de băi într-o cură, şi 2-3 cure pe an.
- Băi cu flori de fân, 1-1 ½ kg, la 5 litri de apă clocotită, care este lăsată la infuzat 10-15 minute şi se adaugă apei de baie. Se face o baie zilnic. O cură este de 21 de băi.
- Băi de castan: 1-1 ½ kg de făină de fructe de castan se pune în apă rece şi se fierbe 30 de minute, se decantează şi se adaugă băii. Durata unei băi este de 15-20 de minute, care se face zilnic, în cure de 21 de băi.
- Cataplasme cu 100 g brânză de vaci proaspătă şi 2 linguriţe sare de bucătărie, ce se aplică pe zona dureroasă.
- Cataplasme cu boabe de muştar măcinate, 3 linguri la 100 ml de apă, care se aplică pe locul dureros, cu ajutorul uni tifon. Se ține până apare senzația de căldură, după care se înlătură şi se spală locul cu apă caldă.
- Cataplasmă din 3 linguri de migdale pisate, cu untură de porc topită, care se pune pe locul dureros, seara la culcare şi se ține toată noaptea.
- În artrită, cu efecte benefice deosebite, este indicat ceaiul din teci de fasole şi paie de ovăz sau de muşeţel şi paie de ovăz.

POLIARTRITĂ REUMATOIDĂ

Este o boală inflamatoare a mai multor articulații, mai ales la mâini şi la picioare, cu evoluție cronică către deformații şi anchiloze, responsabilă de mari invalidități.

- Se pun 3 linguri de rădăcină şi 3 linguri de tulpină şi frunze de urzică în 5 litri de apă rece, se lasă la macerat 12 ore, după care se încălzeşte până la fierbere. Se lasă vasul acoperit 10 minute, se fac băi la mâini şi la picioare, după care se frecționează cu tinctură de tătănească, cimbrişor sau traista ciobanului, prin alternanță.
- Ceai de creţişoară, o linguriță la 200 ml de apă clocotită. Se beau 4 căni pe zi.
- Frecții cu spirt medicinal (un litru), în care se storc ½ kg de lămâi şi care se pun tot în borcanul respectiv, lăsându-se la macerat o oră. Încheieturile se frecționează, după ce se țin câteva minute în apă caldă. În timpul zilei se va consuma ceai antireumatic, procurat de la farmacie, cu care se ia o tabletă de vitamina C şi una de Viplex, iar seara, la culcare, se ia o aspirină, de preferință tamponată. La 2-3 zile, se face o baie cu apă foarte sărată, după care se iese afară din cadă, se îmbracă haine groase pentru o transpirație abundentă, într-o cameră caldă. După transpirație, se face un duş şi hainele se schimbă.

SPONDILITĂ ANCHILOZANTĂ

Este o inflamație reumatismală a articulațiilor coloanei vertebrale, cu evoluție rapidă către anchiloză, în care sunt indicate plantele cu acțiune antiinflamatorie şi antialgică:

- Infuzie sau decoct de muguri de viță de vie, 2 linguriţe la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de frasin, 10 g la o cană de apă în clocot, care se bea în cursul unei zile.
- Decoct de rădăcină de osul iepurelui, 4 linguri la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute şi se bea, fracționat, în cursul unei zile.
- Decoct de coajă de salcie, 10 g la o cană cu apă rece, care se fierbe 30 de minute şi se bea în cursul unei zile. Pulbere din coajă de salcie, ½ linguriță, de 3 ori pe zi.
- Infuzie din fructe de ienupăr, 5 g la 250 ml de apă fierbinte, care se bea fracționat, în cursul unei zile.
- Decoct de tătănească, o lingură de rădăcină la o cană de apă rece, care se fierbe 20-30 minute. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze de mesteacăn, 4-5 linguriţe la o cană de apă în clocot. După strecurare şi răcire, se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea fracționat, la intervalde 3-4 ore.

- Decoct de iarbă de mare, 20 g la o cană de apă rece, care se fierbe 20 de minute. Se beau 3-4 linguri pe zi.
- Infuzie cu lemn dulce, o linguriță la o cană de apă clocotită, care se bea în cursul unei zile. **Nu este indicată hipertensivilor!**
- Infuzie de plop negru, o linguriță de muguri la o cană de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi.
- Decoct de frunze, fructe şi scoarță de scoruş de munte, o linguriță la o cană, care se bea în cursul unei zile.
- Decoct cu trifoi roşu, 2 linguriţe la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute . Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de coada racului, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi, timp de 30-40 de zile.
- Cataplasme cu flori de fân, 2 pumni cu flori, seminţe şi frunze, obținute prin scuturarea fânului uscat, care se opăresc cu 5 litri de apă clocotită, se introduc într-un săculeț ce se stoarce şi se aplică pe încheieturile dureroase, ținându-se până se răceşte. Cu lichidul rămas se poate face şi baie, adăugându-se apei calde din cadă. Se fac alternativ: o zi baie, o zi cataplasme, timp de 30-40 de zile. Cura se repetă după 3-4 luni.
- Baie cu paie de ovăz, o mână la 3-5 litri de apă, care se fierbe 30 de minute şi se adaugă apei din cadă.
- Băi cu infuzie de frunze de frasin, 500 g la 5 litri de apă clocotită, care se strecoară şi se adaugă apei din baie. Se face o baie pe zi, timp de 21 zile, pe cură. Se pot face de 2-3 ori pe an.
- Băi cu decoct de coajă de salcie, 100-150 g la un litru de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă. Se fac 21 de băi în cure de 2-3 ori pe an.
- Băi cu infuzie de ienupăr, un pumn de fructe şi ramuri la 5 litri de apă clocotită, care se adaugă apei din cadă. Cu o soluție de 1-2 g de ulei de ienupăr, la 100 ml de alcool, se fac frecții.
- Băi cu decoct de rădăcină de tătăneasă, 60-80 g la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute şi se adaugă apei din cadă. Se face o cură de 21 de băi ce se pot repeta de 2-3 ori pe an.
- Băi cu decoct din trestie şi stuf, vârfuri florale şi rădăcini, care se fierb în 5 litri de apă, se strecoară şi se adaugă apei din cadă. Se face o cură de 21 de băi ce se pot repeta de 2-3 ori pe an.

- Băi cu sare, 6-10 kg, la 3-5 litri de apă, care se fierbe şi se adaugă apei din cadă. Se face o baie pe zi, seara la culcare. O cură durează 21 de zile, care se repetă după 4 luni. După baie se face un duş călduț.
- Baie cu sare iodată tip bazna, 500-1000 g care se adaugă apei din cadă. Se fac 21 de băi într-o cură, cu o pauză de o zi, la 5-6 băi. Se pot repeta după 4-6 luni.
- Contra umflăturilor de la încheieturi şi inflamației şirei spinării, sunt benefice cataplasmele cu flori de fân, cu paie de ovăz şi cu schinduf, în fierturi.
- Comprese cu argilă, cu frunze de varză strivite, cu cartofi cruzi făcuți terci, cu ceapă tăiată şi mărunțită, care se amestecă cu semințe de in fierte, care se pun seara la culcare şi se țin toată noaptea.
- Cataplasme cu infuzie de iarbă de şoldină, 2 pumni la 3 litri de apă clocotită. Cataplasmele se pun pe articulațiile deformate, de 2-3 ori pe zi, dimineața şi seara. Concomitent cu băile şi cataplasmele mai sus menționate, se pot folosi şi ceaiurile recomandate anterior.

REUMATISM DEGENERATIV (artroze)

ARTROZA GENUNCHIULUI

- Ceai din coajă de salcie, 2 linguri la o cană de apă în clocot. Se consumă 3-4 căni pe zi.
- Ceai din rădăcină de țelină, 3 linguri la un litru de apă, care se fierbe 30 de minute. Se bea o cană pe zi.
- Infuzie din frunze de frasin, 5 lingurițe la o cană cu apă clocotită, la care, după răcire, se adaugă un vârf de cuțit de bicarbonat de sodiu. Se bea o cană pe zi.
- Băi cu făină de muştar negru, care se pune într-un săculeț şi se introduce în apa din baie. Se fac 2 băi pe zi, timp de 15-20 de zile.
- Băi cu infuzie de coajă de salcie, 100 g la un litru de apă, care se fierbe 15 minute, se strecoară şi adaugă apei din cadă.
- Băi cu infuzie din frunze de coacăz negru, un pumn la un litru de apă, care se fierbe 30 de minute, se strecoară şi adaugă apei din cadă.

- Împachetări cu parafină topită (150-200 g), care se aplică pe zona dureroasă, la temperatură suportabilă. Se acoperă cu o flanelă de lână şi se ține 20-30 de minute.
- Împachetări cu nămol de turbă, muiat în apă fierbinte, care se aplică pe genunchi şi se ține 20 de minute, seara, la culcare.
- Cataplasme cu făină neagră de muştar (200 g), amestecată cu apă călduță, care se aplică genunchi, cu un tifon şi se acoperă cu o pătură, până apare senzația de căldură.
- Cataplasme cu hrean ras, amestecat cu apă şi făină integrală de grâu, făcându-se o pastă care se pune într-un săculeț de pânză şi se aplică pe genunchi, zilnic, până dispar durerile.
- Cataplasme cu flori de fân ținute câteva minute în apă fierbinte, care se aplică apoi pe genunchi, cât se poate de fierbinte, zilnic, până ce durerile dispar.
- Cataplasme cu paie de ovăz, fărâmițate şi ținute câteva minute în apă clocotită, care se aplică pe genunchi, zilnic, până dispar durerile.

ARTROZA ŞOLDURILOR (COXOZA, COXO-FEMURALĂ)

- Ceai din esență de măghiran, chiparos sau rozmarin, o linguriță la o cană cu apă în clocot, care se bea după fiecare baie, de preferință cu sare sau cu stroh sau flori de fân.
- Băi cu sare de Bălțăteşti, 3 kg dizolvate în 100 litri de apă fierbinte. Durata unei băi este de 20-30 de minute. După fiecare baie se spală pielea cu apă călduță.
- Băi cu infuzie de coajă de salcie, 100 g într-un litru de apă clocotită, care se adaugă apei din cadă.
- Băi cu infuzie de fân uscat (semințe, flori şi tulpini), în 2 litri de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă. Se face o baie zilnic, timp de 21 de zile.
- Băi cu decoct din frunze de coacăz negru, frunze de frasin şi frunze de nuc, câte o mână din fiecare, care se fierb în 10 litri de apă, timp de 30 de minute şi se adaugă apei din cadă. Se face o baie zilnic, seara la culcare, timp de 21 de zile. Cura se repetă după 4-5 luni.
- Băi cu frunze şi lujeri de roşii (tomate), care se fierb în 100 litri de apă, după care se face baie, la temperatura de 37-38º. O cură durează 21 de zile.

- Împachetări cu parafină topită (200-250 g), care se aplică pe zona dureroasă la o temperatură suportabilă, acoperind-o cu un tifon şi cu o flanelă de lână. O cură durează 21 de zile.
- Cataplasme cu făină de muştar (300 g) în apă călduță, care se pune într-un săculeț şi se aplică pe articulația bolnavă. Se acoperă cu o flanelă sau cu o pătură şi se păstrează până apare senzația de căldură.
- Băi şi comprese cu ceai de spânz, timp de 2-3 săptămâni, seara, la culcare.
- Frecții cu alcool camforat, procurat de la farmacie.
- Ceai de pir şi sclipeți, care este deosebit de benefic în ,,scârțâielile" articulațiilor, la mişcare. Infuzia se face dintr-o linguriță la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi.

SPONDILOZA CERVICALĂ
(degenerescența articulațiilor coloanei vertebrale cervicale)

- Ceai de pătlagină, coada calului, frunze de feciorică, de brebenel sau de iarbă mare, o linguriță la o cană cu apă în clocot. Se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Ceai din coajă de salcie, din frunze de coacăz negru şi din țelină, o lingură la o cană cu apă în clocot. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Împachetări cu parafină topită (200-330 g), care se aplică direct pe coloana vertebrală cervicală, în zona spațiilor afectate, la o temperatură suportabilă. Se înveleşte cu o flanelă groasă şi se păstrează 15-20 de minute. Împachetările se fac zilnic, până ce durerile dispar.

LUMBAGO
(reumatism articular)

Durere intensivă localizată la nivelul regiunii lombo-sacrale, provocată de obicei de umezeală, frig, curent de aer sau efort fizic deosebit, îmbolnăvind organele vecine.

- Infuzie de urzică, o lingură de frunze şi/sau flori la o cană. Se beau 3 ceşti de ceai zilnic, neîndulcit, cel puțin o lună.

- Infuzie de năsturel şi urzică, 2-3 linguriţe la o cană cu apă în clocot. Se beau 3-4 căni zilnic, în loc de apă.
- Infuzie de ventrilică, creţuşcă înflorită, flori de gălbenele, trei fraţi pătaţi sau coajă de ulm, o lingură la o cană cu apă în clocot. Se poate bea un litru de ceai pe zi, în loc de apă.
- Ceai din frunze de mesteaccăn, o lingură la o cană cu apă fierbinte, la care se adaugă neapărat un vârf de cuţit de bicarbonat de sodiu. Se bea o cană în fiecare zi.
- Frecţii cu spirt, alcool camforat, rachiu de drojdie sau cu oţet concentrat, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, când se bea şi o cană cu flori de soc sau de coajă de salcie.
- Comprese şi băi cu flori sau scuturătură de fân uscat, cu muştar negru pisat, amestecat cu apă caldă.
- Băi cu flori şi frunze de coada calului, după care se face repaus la pat, timp de o oră, învelit cu plapuma sau cu o pătură groasă, pentru o transpiraţie abundentă.

DURERI DE OASE

- Băi cu fierturi de coajă de stejar, cu boiejniţă (testiculele popii).
- Ceai de săpunariţă, coada şoricelului, rostopască, ochii boului sau buruiană de cui, 3 ceşti pe zi, dimineaţa, la prânz şi seara.
- Comprese cu sare iodată, cât se poate de fierbinţi.

AFECŢINI DERMATOLOGICE

TRATAMENTE POPULARE

Tăieturi- Răni

- Când se tăiau cu coasa, secera, cuţitul etc, ţăranii culegeau flori de cicoare, le storceau sucul pe rană, apoi o legau cu o bucată de pânză curată. După 2-3 zile, rana era vindecată.

- Se spălau rănile cu apă rece, cu leşie, cu rachiu de drojdie, cu spirt medicinal şi chiar cu gaz, după care se presara cărbune pisat, mai ales din lemn de brad ori de tei, cânepă pisată, mămăligă cu gaz, oţet, spirt sau sare.
- În cazul ***rănilor superficiale*** se utilizau spălături şi oblojeli cu ceaiuri de muşeţel, coada şoricelului, pătlagină etc, sau se aplicau comprese cu flori şi frunze de creţişoară, schinduf, trei fraţi pătaţi sau cu vătămătoare; în cazul ***rănilor greu vindecabile,*** cu arnică, captalan, ciuboţica cucului, coada calului, coada racului, muşeţel, podbal, iarba şarpelui, rozmarin, salvie, sovârv, sunătoare, tei, trifoişte, troscot sau turtă, iar la ***rănile cu puroi***, cu gălbenele, dreţe, clopoţei, alior, cimbru, mei păsăresc, scânteiuţă, curcubeţică, slăbănog, iarbă mare sau bubernic.
- În Transilvania, mai ales, rănile deschise se tratau cu pânză de păianjen, aplicată direct pe plagă, prin bandajare, cu care se oprea scurgerea de sânge şi se vindeca rapid rana.
- Când rănile erau infectate, se aplica un amestec din 2 guri de pâine neagră sau de secară şi multă sare, care se mestecau bine în gură, până se îmbibau cu salivă. Tratamentul se folosea şi la început de cangrenă sau în cazul rănilor provocate de muşcăturile şerpilor veninoşi.
- Când cineva se înţepa cu un spin, aşchie etc, făcea un aluat din pâine moale amestecat cu sare de bucătărie şi îl punea pe rană. După 5-6 ore, se lua aluatul, rana rămânea galbenă şi se putea vedea unde era exact spinul sau aşchia, care se extrăgea. Se acoperea apoi rana cu ceară curată de albine sau cu un tifon îmbibat în rachiu de tescovină sau spirt medicinal.
- Pe răni se mai aplicau: miez de pâine muiat în rachiu sau în spirt, sare, slănină, foi de tutun uscate şi fărâmiţate, untură de porc nesărată amestecată cu făină de grâu ori cu fiere de porc sau de pasăre, var ras de pe pereţi.
- Oblojeli cu frunze de aloe macerate în ulei, cu frunze de anghinare, de arnică, cu praf din ciuperca băşina porcului, cu frunze de bob sălbatic, cu boz şi brusture, cu floare de cicoare plămădită în ulei, cu ciumăfaie, flori de crin plămădite în ulei sau în spirt, cu frunze de curcubeţică, fierea pământului, frăsinică, iarbă mare, tătănească plămădită în spirt, iarba tâlharilor, frunze de limba câinelui, limba cucului, limba vecinei, cu seminţe de mătrăgună, frunze de mentă neagră, foi de muşcată, frunze de nalbă creaţă, de pătlagină, de pelin, floare de sunătoare plămădită în untdelemn, cu frunze de piersic, cu praf de ciuperca răsuflătoarea pământului, cu turtă din flori de sunătoare, cu rostopască, frunze de tăietoare, cu miez de tărtăcuţă prăjit în grăsime, cu răşină, cu unghia găii, foi

şi coajă de ulm, foi de varză, frunze de vătămătoare, de vetrice sau de zârnă. De asemenea, se făceau oblojeli cu frunze de cactus, cu frunze din planta floarea de gheață, cu volbură, iarbă grasă, iarbă neagră, iarbă de tăietură, cu frunze de limba oii, de nebuneală, oleandru, părul porcului, pelin, cu fructe de ,,roşcove'' de la salcâmii cu țepi mari.

- Legători cu: cu buricul pământului, cu cărbune de tei pisat, cu fiere de porc, hoştină de la stupi, iarbă mare amestecată cu lapte şi tărâțe de grâu, cu seu de oaie sau de cerb.
- În caz de cangrenă, aceasta se ardea cu fier înroşit în foc sau cu piatra iadului, apoi se ungea cu o alifie făcută din fasole neagră, coadă de dovleac (bostan) şi smântână proaspătă, cu ceară curată, cu răşină de brad şi ulei, cu busuioc, cimbru cu gălbenuş de ou, cu miere de albine, seu de oaie, untură de porc sau cu untdelemn.
- Pe plăgi se mai aplicau frunze de varză, de buruiana voinicului, pulbere de şopârliță, unt de sunătoare, lână nespălată, urină de copil.
- Alifie din piatră acră, piatră vânătă pisată şi amestecată cu unt proaspăt, sau din flori de coada şoricelului, cu ceară, untdelemn şi tămâie.
- Adeseori rana se lega cu gălbenuş de ou ars sau cu frunze de crin, după care se spăla cu fiertură de stupăriță.
- Când sângera, rana provocată de tăietură se ținea în apă rece, până nu mai curgea sânge, apoi se ungea cu untdelemn peste care se presăra sare şi se lega cu o faşă sau un tifon.
- Rănile mai erau acoperite cu frunze de bobuşor, cu pulbere rasă de pe corn de vită amestecată cu grăsime, sau cu frunze de calapăr zdrobite.
- Cataplasme cu făină de in, amestecat cu miere de albine, care se schimbă de 4-5 ori pe zi, cea pusă seara la culcare, lăsându-se până a doua zi.
- Pe răni se puneau şi viermi de pe iarba viermilor, iar pe tăieturi - iarba tăieturii.
- Tinctură cu flori de arnică macerate în spirt, rachiu şi alte ,,lichide cu multe grade'', timp de 2-3 săptămâni, la soare sau la căldură, cu care se aplicau comprese şi se făceau frecții pe locurile afectate. Tinctura era folosită şi pentru reumatism, gută, dureri musculare de tot felul.
- Cremă de gălbenele preparată astfel: într-un vas se topesc 50 g de untură curată de porc, în care se adaugă 4 mâini de flori, frunze şi tulpini de gălbenele, toate tocate mărunțit. Se lasă la foc mic încă 4-5 minute, după care, timp de 24 de ore se ține la macerat, într-un loc rece şi întunecos. Se încălzeşte apoi preparatul se strecoară printr-un tifon şi se păstrează într-un borcan închis. Se ung rănile până se vindecă.

- Cremă pentru răni eficientă se prepară şi din: 200 ml de ulei alimentar amestecat cu 50 g de rădăcină de tătăneasă, uscată şi bine pisată, care se fierbe pe bain-marine, timp de 3 ore. Se strecoară şi se adaugă ceară de albine (cât o nucă), apoi se reîncălzeşte până ce ceara s-a topit, când se ia de pe foc şi se lasă la răcit şi se adaugă o fiolă de vitamina A, una de vitamina E şi o capsulă de vitamina F sau propolis. Cu alifia aceasta se ung rănile.
- Pentru ameliorarea leziunilor uşoare, zgârâieturilor şi arsurilor, se aplică pe locurile afectate pelicule fine dintre foile de ceapă.
- Tinctură din hrean pisat, macerat timp de 15 zile, la cald, în oțet sau rachiu de tescovină, cu care se ung rănile şi se pun comprese. Vindecă rănile mai vechi.
- Pentru vindecarea rănilor de tot felul se mai floseau: sevă vâscoasă de tei, extrasă de sub coajă, zeamă de lămâie, miere de albine, utilizată ca atare sau amestecată cu hrean ras, în proporție de 10%; tinctură din sunătoare (o lingură de flori la 100 ml de alcool), cataplasme cu fiertură din coajă de stejar.
- Cel mai des rănile se spală cu fiertură din muşeţel, coada şoricelului, coada calului, pătlagină, plămânărică, salvie, troscot, ţintaură, gălbenele, cu care se fac şi oblojeli. De asemenea, se consumă şi ceaiuri din aceste plante.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

ANTISEPTICE

- Pansamente cu tinctură din flori de arnică, preparată din macerarea a 20 g de flori în 100 ml de alcool, timp de 10 zile.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie concentrată din flori de muşeţel, 3 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie din flori de levănțică, o lingură la cană.
- Băi locale sau comprese cu infuzie din flori de coada şoricelului, 2-3 linguri la o cană.
- Băi locale cu infuzie din frunze de roiniță, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese din frunze de urzică, 2-3 linguri la cană.
- Cataplasme cu decoct de coada calului, 1-2 linguriţe la cană.
- Băi locale sau infuzie cu frunze de isop, 1-2 linguri la cană.
- Băi sau comprese cu infuzie din şovârv, 1-2 linguri la cană.
- Spălături cu decoct din cimbru de cultură şi cimbrişor, 1-2 linguriţe la cană.

- Comprese cu decoct din rădăcină de cerenţel, 2 linguriţe la cană.
- Băi locale cu infuzie din muguri de plop, o lingură la cană.
- Băi locale cu infuzie din muguri de pin, o lingură la cană.

CALMANTE pentru răni

- Cataplasme calde cu infuzie din flori de ciuboţica cucului, 2 linguriţe la o cană.
- Cataplasme cu decoct din rădăcină de ciuboţica cucului, o lingură la cană.
- Băi sau comprese locale cu infuzie de coada şoricelului, 2-3 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie din muguri de plop, o lingură la cană.
- Unguent din 20 g muguri de plop zdrobiţi, macerați 24 de ore, în vas închis, cu 5 ml de alcool, la care se adaugă apoi 100 g de untură şi 5 g de ceară de albine şi se ţine pe baie de apă 3 ore, la 100º C.
- Ulei din muguri de plop, preparat în acelaşi fel, însă în ulei, în loc de untură şi ceară de albine.

CICATRIZANTE pentru răni

- Spălături locale şi badijonări cu tinctură de flori de arnică, preparată prin macerarea a 20 g la 100 ml de alcool, timp de 10 zile.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie din flori de gălbenele, 1-2 linguriţe la cană.
- Spălături cu tinctură din flori de gălbenele, preparată din 20 g în 100 ml alcool, macerată 8 zile.
- Băi locale cu infuzie din flori de levănţică, o lingură la cană.
- Băi locale sau comprese cu infuzie din flori de coada calului, 1-2 linguri la cană. Efectul cicatrizant creşte prin adăugarea de rădăcini de tătăneasă.
- Cataplasme calde cu infuzie din flori de ciuboţica cucului, 2 linguriţe la cană. În decoct din rădăcini, o linguriţă la cană.
- Unguent din frunze de nuc, preparat prin mărunţirea a 15 g de frunze de nuc, macerate 7 zile în 100 ml de untdelemn, care se ţin apoi pe baia de apă, 3 ore. Se strecoară şi se adaugă 15 g de ceară de albine şi se mai ţine o jumătate de oră pe baia de apă.
- Băi locale cu infuzie din frunze de roiniţă, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese cu infuzie din frunze de plămânărică, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie din frunze de urzică, 3-4 linguri la cană.
- Unguent din 30 g rădăcină de rostopască mărunţită, 15 g lanolină, 15 g vaselină şi

5 picături de acid fenic. Se unge rana şi se lasă pansamentul 2-3 zile, după care se schimbă, la aceleaşi intervale, până la vindecare.

- Cataplasme sau băi locale cu infuzie din flori de sunătoare, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese cu infuzie de isop, o lingură la cană.
- Cataplasme cu decoct concentrat de talpa gâştei, 2-3 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de unguraş, 1-2 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de troscot, 3-4 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese de răchiţan, 2-3 linguri la cană.
- Spălări locale cu decoct din rădăcină de săpunariţă şi ipcărige sau ciulin alb şi roşu, o lingură la cană. Băi locale sau comprese cu decoct din rădăcină de tătănească, 4-5 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie din muguri de plop, o lingură la cană.
- Unguent din 20 g de muguri zdrobiţi de plop, maceraţi timp de 24 de ore în 5 ml de alcool, într-un vas închis. Se adaugă apoi 100 g de untură şi 5 g ceară de albine, se pune pe baie de apă la 100º C, timp de 3 ore. Uleiul se prepară în acelaşi mod, utilizându-se ulei în loc de untură şi ceară de albine.
- Băi locale cu infuzie din muguri de pin, o lingură la cană.

RĂNI PURULENTE, ULCERAŢII

- Băi locale sau cataplasme cu infuzie de flori de gălbenele, 1-2 linguri la cană.
- Spălături locale cu tinctură din flori de gălbenele, preparată prin macerarea a 20 g în 100 ml de alcool, timp mde 8 zile.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie de flori de muşeţel, 3 linguri la cană.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie de flori de coada şoricelului, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu decoct din frunze de nuc, 3-4 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de frunze de pătlagină, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de salvie, 3 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de frunze de urzică, 2-3 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese cu infuzie de pelin, 2 linguri la cană.
- Spălături locale sau cataplasme cu coada racului, o lingură la cană.
- Băi locale sau prişniţe cu infuzie din schinduf, o lingură la cană.

- Băi locale cu infuzie de urzică moartă albă, o lingură la cană.
- Băi locale cu infuzie de unguraş, 1-2 linguri la cană.
- Spălături cu infuzie de sulfină, 1-2 linguri la cană.
- Spălături cu infuzie de cimbru de cultură (grădină) şi cimbrişor, 2 linguri la cană.
- Comprese cu decoct de rădăcini de iarbă mare, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu decoct din coajă de stejar, 1-2 linguri la cană.
- Băi locale cu decoct din coajă de salcie, 3-4 linguri la cană.

ARSURI (fripturi)

Sunt cauzate de accidente, expunerea pielii la soare vara, când arde puternic, timp îndelungat, manifestate prin usturimi şi dureri mari.

- Se pun pe răni cartofi cruzi pisați mărunt sau numai suc de cartofi, cu un pansament împreună cu frunze şi flori de băşica calului.
- Rănile se mai vindecă şi cu frunze de varză albă sau acră, aplicate direct pe arsură.
- Adesea, pe arsuri se pune direct mămăligă amestecată cu sare şi vin natural sau se aplică gălbenuş de ou amestecat cu unt, pe un pansament, timp de 2-3 ore.
- Arsurile de soare şi de vânt se vindecă cu albuş de ou, aplicat direct pe rană şi se lasă să se usuce. După 20-30 de minute, albuşul se îndepărtează prin spălare cu apă şi săpun.
- Brânză de vaci proaspătă şi rece, întinsă pe pielea arsă, de mai multe ori pe zi, precum şi iaurtul rece ameliorează şi vindecă rănile solare. Acelaşi efect benefic îl au legătorile cu albuş de ou, rachiu de drojdie sau spirt medicinal, sau cu iaurt amestecat cu untdelemn.
- În Bucovina, arsurile de orice fel sunt tratate cu lut luat dintr-un cuib de rândunică, care se înmoaie în apă şi se aplică pe răni, cu un bandaj, timp de 2-3 ore.
- În țară, contra arsurilor de orice fel se foloseşte mierea de albine cu care se ung zonele afectate.
- Arsurile, zgârâieturile şi leziunile uşoare ale pielii sunt tatate prin aplicarea de pelicule fine dintre foile de ceapă albă sau prin ungerea cu ulei de mentă.
- Alte remedii: se pun pe răni frunze de tei tinere, muiate în lapte dulce cald.
- Se spală rana cu ceai din frunze sau coajă de ulm şi se unge cu albuş de ou sau cu unt proaspăt, lapte dulce închegat (chişleag), cu apă de var cu untdelemn, cu unt amestecat cu băşica porcului (pufulețe).

- Rănile se spală cu fiertură de porumb roşu, după care se presară pe ele praf de boabe de fasole pestriță şi de porumb.
- Iarna, rănile se acoperă cu frunze de varză murată, iar vara, cu rădăcină de brusture pisată sau cu hrean ras, prăjit puțin.
- Arsurile se mai ung cu ceară de albine amestecată cu ulei, cu drojdie de bere, cu frunze de tei muiate în lapte dulce.
- Legători cu lut luat de la rădăcina unui plop sau cu argilă (lut galben), muiată în puțină apă.
- La copii mici, arsurile de orice fel sunt tratate astfel: se ung cu lapte de la sânul mamei, cu comprese cu albuş de ou proaspăt, bătut bine; cu apă de var limpezită şi albuş de ou; cu albuş de ou, ulei şi smântână proaspătă, cu albuş de ou şi untură de pasăre; cu ulei şi tămâie măcinată; cu coajă de soc şi ceară de albine; cu muguri de plop şi untură de porc; cu frunze de mărar dulce cu smântână; cu ceapă albă şi ulei; cu balegă caldă de vaci muiată uneori cu lapte dulce crud; cu cartofi cruzi pisați; cu ciuperca numită „băşica porcului''sau cu prahaghiță.
- De mare eficiență sunt spălările cu leşie şi ungerile cu fiere de porc, cu lut de la rădăcina unui prun, de lângă izvoare sau de lângă o fântână, cu mătasea broaştei, mătreață de baltă, argilă, muşchi de fântână, puf de papură amestecat cu grăsime de porc, cu lapte dulce sau prăjit în ulei; cu seu de oaie nesărat şi amestecat cu frunze de mătrăgună şi ulei; din sămânță de in sau de sunătoare; cu spălături cu soluție de piatră acră; ungeri cu coajă de ulm fiartă în lapte dulce.
- Spălături cu ceai din coajă de ulm, după care rana se presară cu praf de cărbune din os de porc.
- Se aplică pe arsură albuş de ou amestecat cu unt sau ca atare, cu ciuperca pufulete.
- Se ia lut din cuibul unei rândunici, se moaie în apă şi se pune pe rană.
- Se aplică pe zona afectată lut de la rădăcina unui plop.
- Se pun pe rană frunze de tei de pe rămurelele sfințite la biserică în Duminica Mare. Frunzele se înmoaie mai întâi în lapte călduț de vacă.
- Durerile sunt calmate şi cu frunze de varză acră.
- Alifii din unt şi urzicuță, din untură de porc, mălai şi apă rece, din felii de mămăligă coaptă sau cu cerneală violetă.
- Unsori cu alifie făcută din untdelemn, ceară, sacâz şi săpun (care nu conține sodă).

ARSURI

Tratamentul se face numai extern cu plante cu propietăți antiseptice, taninoase şi cu specii care activează circulația la nivelul țesuturilor lezate, grăbind cicatrizarea.

- Spălături şi băi locale cu infuzie de muguri de plop, 20 g la litru.
- Comprese cu infuzie din flori de coada şoricelului, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie din flori de muşețel, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau comprese cu flori de gălbenele, 15-30 g la litru.
- Băi locale cu infuzie de flori de soc, 30-40 g la litru.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie de sunătoare, 30-40 g la litru.
- Ulei de sunătoare, preparat prin macerarea a 20 g de plantă în 200 ml de untdelemn, timp de 4-6 săptămâni, cu care se aplică pansamente.
- Ulei de muşețel: 20 g de flori mărunțite, amestecate cu 2 linguri de alcool, timp de 2-3 ore. Se foloseşte pentru pansamente.
- Unguent din 20 g de muguri de plop, zdrobiți, umectați timp de 24 de ore în 5 ml de alcool. Se adaugă apoi 100 g de untură şi 5 g de ceară de albine. Se ține pe baie de apă 3 ore, la 100º C, se strecoară prin tifon şi se freacă, după răcire, până ce se formează unguentul.
- Ungeri cu miere de albine, cel mai eficient tratament, care se aplică după spălături cu infuzie de muşețel, coada şoricelului sau muguri de plop.
- Prişnițe sau băi cu infuzie de schinel, 20 g la litru.
- Băi locale sau cataplasme cu decoct din rădăcină de tătănească, 4-5 linguri la cană.
- Ulei de semințe de in, amestecat cu apă de var, cu care se ung arsurile.
- Se rad 2 cartofi cruzi prin răzătoare şi se aplică pe zona cu arsură.
- Se rad mărunt 2 morcovi cruzi şi se aplică pe arsură cu un bandaj, care se schimbă des.
- Se amestecă ulei de măsline şi apă de var, în părți egale, se aplică cu un bandaj pe zona afectată de arsură.
- 150 ml de ulei de măsline şi 4 albuşuri de ou se amestecă bine şi se aplică pe arsură.
- Se opăresc câteva frunze de liliac alb şi se aplică pe arsuri, umezindu-se din când în când cu infuzia rezultată, pentru a nu se usca pansamentul, care se scoate după 24 de ore. Se repetă tratamentul până la vindecarea rănii.

Opărituri (Opăreli)

- Spălături cu apă rece sau cu fierturi de romaniță.
- Comprese cu albuş de ou, bătut cu ulei, cu unt proaspăt, apă de var, cartofi cruzi pisați, chişleag, amestec cu făină de porumb, drojdie de bere, humă, hlei, smântână proaspătă, untdelemn fiert şi răcit, untură de pasăre, mai ales de gâscă; untură de porc nesărată.
- Oblojeli cu frunze zdrobite sau cu muşchi de arin ori băşina calului, cu boz fiert, fructe de brusture, alifie din floarea pământului amestecată cu smântână, mătasea broaştei, mătreață de baltă, cu fructe de măselariță macerate în untdelemn, mentă, flori de nalbă de fereastră, puf de papură, frunze de pătlagină, zeamă de pelin, frunze de podbal opărite; cu praf de şovârf, frunze de tei fierte în lapte dulce, în ulei sau muiate în smântână, varză verde unsă cu grăsime de pasăre.
- Alifii din ceară curată cu ulei, cu miere şi untură, din ceară topită, apă de var, sacâz şi ulei de candelă, tămâie albă, ulei, ceară albă şi sacâz, pudră de orez, praf de cărbune de tei.
- Pentru copii mici: humă (argilă) sau făină de porumb, care se aplică pe iritații.
- Spălări cu ceai de tei, după care rana se presară cu praf de brădişor.
- Se aplică pe răni albuş de ou amestecat cu unt proaspăt sau frunze de varză unse cu seu de lumânare.
- Ungerea rănilor cu iaurt, untdelemn sau unt de ouă, făcut din 2 ouă bătute şi arse.

BUBE

- Ca să grăbească coacerea şi spargerea bubelor dureroase sau a celor ce nu se vindecă, se aplică ceapă albă coaptă în seu sau pâine mestecată bine în gură cu salivă. Se mai folosea un amestec de lapte dulce şi frunze de pătrunjel. După spargerea bubei, după eliminarea puroiului, se aplicau frunze de pătlagină sau de calapăr.

Bube dulci

Apar la copii, mai ales împrejurul gurii, pe bărbie, cauzate de consumul unor alimente vechi, de acrituri, igienă necorespunzătoare sau din febră. Se tratează prin:

- Unsori: cu spumă de pe lapte dulce nefiert, smântână proaspătă, fasole arse şi pisate mărunt, cu smântână sau amestecate cu unt şi grăsime curată de porc; cu cenuşă de fasole albă amestecată cu spumă de lapte dulce nefiert.
- Alifii: din piatră vânătă arsă pe plită, măcinată şi plămădită în smântână ori amestecată cu unt de vacă ori untură curată de porc; cu flori şi frunze de mentă neagră şi smântână proaspătă; cu smântână proaspătă amestecată cu cenuşă din coadă de dovleac; din coji de nuci arse şi amestecate cu smântână proaspătă; din piatră acră, albuş de ou proaspăt şi cenuşă de nuia de gutui, din mentă neagră prăjită în puțin untdelemn, din fasole neagră pisată şi cenuşă de coadă de bostan, amestecată cu smântână.
- Oblojeli cu frunze şi muguri de măr dulce, coajă de mere dulci, muguri de măr dulce şi lapte dulce, cu muguri de măr dulce şi şovârv, cu semințe de mac pisate şi fierte în lapte dulce.
- Spălături cu zeamă de urzică moartă.
- Ceaiuri din şovârv, frunze de urzică creață amestecate cu frunze şi flori de zârnă.
- Unguente (alifii) de buruiană de bube dulci, de frunze, flori şi semințe pisate de busuioc uscat, măcinate şi amestecate cu spumă de lapte dulce nefiert, din şovârv măcinat şi amestecat cu spumă de lapte dulce nefiert, din rădăcină de ştevie şi smântână.
- Bubele dulci se vindecau unse cu clei din ureche (cerumen), amestecat cu smântână proaspătă, precum şi cu alifie din ghindă arsă, pisată şi amestecată cu apă.
- Bubele dulci se mai ung cu aluat din fasole arsă sau cu zaț de cafea şi se spală cu ceai din floare de muşețel sau cu usturoi pisat.
- Alifie din unt, ceară albă şi tămâie albă sau din fasole albă arsă, sămânță de cânepă şi frunze de mentă uscată, bine pisate şi amestecate cu smântână. Bubele se ung de mai multe ori pe zi.
- Se spală bubele dulci cu ceai din scai albastru (vânăt) sau de nalbă şi se ung cu ulei din semințe de dovleac (bostan).
- Eficiente sunt şi spălările cu fierturi de jalbă albă sau cu suc de rostopască.
- Alifie cu unt sau untdelemn, cu var nestins sau cu cărbune de ciocălăi de porumb, făcuți cenuşă. Se mai aplică pe bube pulbere de scaieți arşi (pisați) sau aluat fierbinte din făină de porumb.

BUBE OARBE

(bube chioare, bube mocnite, cârtițe, udme, otme, umflături, broaşte, uime, tătărci, scurte, adenite)

Termen generic pentru diferite bube mari, fără cap, care se fac sub piele, la încheieturi, pe ceafă, la gât, la coapse, pe fese, subsiori, la stinghii.

Tratamente aplicate:

- Legători cu ceapă coaptă, cu ceapă coaptă şi săpun muiat, cu turtiță de ceară albă şi curată, cu răşină, cu miere şi săpun, cu ulei şi ceară curată, cu seu de oaie, cu ceapă, untură de porc ori seu de oaie şi albuş de ou proaspăt, cu turtiță din ceară rasă şi sfeclă roşie, prăjite şi amestecate cu lapte dulce şi făină de grâu, cu sămânță de in fiartă în lapte dulce, cu sămânță de in pisate, lapte dulce şi ceară de albine, fierte; cu semințe de in amestecate cu smântână, albuş de ou şi făină de grâu.
- Oblojeli cu usturoi pisat şi amestecat cu cărbuni pisați, cu frunze de brusture, de ciumăfaie, de mătrăgună, nalbă sălbatică fiartă în lapte dulce; cu zeamă de pelin, urzică pisată cu sare, cu miez de tărtăcuțe fierți în lapte dulce.
- Alifii din ceară curată, tămâie albă şi untdelemn; din ceară, miere, hoştină şi spirt sau rachiu tare; cu ceară şi piatră vânătă. Pentru a grăbi coacerea bubelor, se aplică mămăligă fierbinte, presărată cu sare sau balegă de vacă fierbinte.
- Oblojeli cu făină de grâu şi smântână proaspătă, cu ceapă coaptă, slănină şi floare de dovleac (bostan) prăjită cu unt; cu ceapă prăjită, aluat de făină de grâu şi smânână, cu ceapă coaptă, ceară albă şi hoştină amestecate cu lapte dulce şi îngroşate cu tărâțe de grâu.
- Legători cu albuş de ou, bob sălbatic, floare, mațe şi sâmburi de dovleac galben; cu frunze şi rădăcină de brusture, cartofi cruzi dați prin răzătoare; cu castraveți verzi sau murați, caş de vacă, cărbune pisat; ceapă mărunțită, coaptă ori prăjită; ceară curată şi cimbru, pălării de hribi uscate şi fierte în lapte dulce; cu fructe de lesnicior, frunze de limba oii, rădăcini de mac, mutătoare, slănină crudă nesărată; cu rădăcini de strigoaie, scoarță de ulm fiartă în lapte dulce.
- Comprese cu apă rece.
- Oblojeli cu castraveți bătrâni crăpați în două şi muiați în lapte dulce, cu tărâțe de grâu, cu mămăligă pripită, cu rădăcini de mutătoare sau frunze de varză.

- Frecții cu gaz, oțet, rachiu, spirt, săpun, saramură.
- Legători cu aluat din făină albă,cu puf de gâscă şi smântână, cu rocoină, cu huşte încălzite, cu ceapă albă fiartă şi untură, cu lapte de femeie.

BROAŞTE

Umflătură care umblă sub piele şi chiar la nivelul gâtului.

- Oblojeli cu cenuşă de coajă de frasin amestecată cu rachiu de drojdie sau spirt medicinal, cu turtiță din ceară de albine presărată cu cenuşă din crengi de plop, cu cenuşă de arțar pusă într-o coajă de nucă verde, aplicată pe bubă; cu tărâțe de grâu fierte, cu fiertură de pălămidă.
- Dacă broaştele sunt coapte se pun legători cu semințe de in şi lapte dulce călduț, iar dacă nu sunt coapte, ca să dea înapoi se pun legători cu cartofi fierți făcuți piure, sau praghiță muiată în lapte.
- Alifie cu fiertură de ceapă, săpun şi lapte dulce, până udma coace, apoi sfeclă roşie rasă şi fiartă în lapte dulce, până se sparge. Se leagă apoi cu făină de in fiartă în lapte sau cu ceai din scoarță de gorun.
- Când broaştele se fac din cauza înțepăturilor (de insecte etc) se aplică oblojeli cu ceapă, miez de pâine şi lapte fiert, fierbinte.
- Oblojeli cu frunze de pătlagină sau cu tămâie caldă, făcută pastă.

BUBĂ REA (abubă sau floarea bubei)

Este o bubă mare, roşie şi învinețită, coaptă la vârf şi foarte dureroasă, care apare la rădăcina măselelor, la încheieturile degetelor etc.

Tratamente:

- Oblojeli cu rădăcină de brusture, cu usturoi pisat, buruiană de bubă rea, bureți (în special burete pucios, numit şi burete de bubă rea), cu coajă de mesteacăn arsă sau fasole arsă, amestecate cu mațe sau coji de dovleac şi spirt; cu turtiță de ceară amestecată cu făină de grâu, miere de albine şi ceapă prăjită; cu turtițe din ceară amestecate cu semințe de in fierte în lapte dulce, cu ceapă coaptă cu săpun sau boştină; cu floare de crin sau miere de albine; cu flori şi frunze zdrobite de cicoare.

- Spălări şi comprese cu fiertură de frunza bubei, iarba tâlharului, mătrăgună, nalbă amestecată cu ceapă coaptă, cu miere de albine şi făină de grâu; cu boboci de nalbă mare fierți în lapte dulce şi îngroşați cu tărâțe de grâu; cu frunze zdrobite de pătlagină, amestecate cu lapte dulce fiert, cu gulii fierte, cu turtițe de cicoare şi poama vulpii; cu flori şi frunze de păpădie amestecate cu smânână şi făină de grâu; cu usturoi copt, pisat şi amestecat cu păcură; cu vâzdoage fierte în lapte, amestecate cu ceapă şi seu de oaie.
- Cataplasme cu ceară, făină de grâu şi lapte de mamă, cu răşină de brad, pin sau molid sau de pomi fructiferi, cu seu de oaie, ceară de albine şi lapte de mamă, cu albuş de ou şi făină de grâu, cu untdelemn şi zahăr pudră; cu prune uscate şi usturoi pisat; cu alifie de pucioasă, de piatră vânătă şi grăsime; cu alifie din sacâz, unt din lapte de vacă sau de oaie; cu scrum de busuioc (de semințe mai ales).
- Spălări şi cataplasme cu fiertură de roşcove şi smochine, de fasole cu ceapă şi ceară albă de albine.
- Ceai de slăbănog sau lapte dulce în care au fost fierte rădăcini de pătrunjel, din care se beau 2-3 căni pe zi.

COLȚ DE LUP
(cance de uli, plisc de cioară, pai sec)

Această bubă mare apare la gât, pe cap, pe obraz, la încheiturile şoldurilor sau la pulpa piciorului şi este tratată prin spălături şi comprese cu fierturi din colțul lupului sau de mărul lupului, cu cataplasme din aceste plante, precum şi cu unsori din piatră vânătă şi unt proaspăt, smântână sau untură de porc, seu de oaie şi de vită.

BUBĂ NEAGRĂ
(dalac, bubă grabnică, buba morții, limba morții, ducă-se pe pustii, antrax)

- Oblojeli cu frunze de mătrăgună pisate şi amestecate cu măselariță şi rădăcini de brusture, cu nalbă fiartă în lapte dulce sau cu zeamă de negruşcă, fiartă înăbuşit, cu frunze de podbal, iarbă neagră sau cu usturoi pisat şi amestecat cu sare.
- Alifii din ceară curată, ceapă coaptă, untdelemn şi gulii fierte, pisate; din usturoi pisat, făină de grâu, miere de albine şi praf de puşcă; din ceară albă, ceapă coaptă şi

untdelemn; din turtă de făină de grâu şi mei; din fasole neagră arsă, pisată, amestecată cu scrum de câlți de cânepă; din miere de albine şi burete pucios.

- Spălări şi comprese cu fierturi din rădăcină de brusture pisată.
- În caz de bubă neagră malignă, se aplică pe rană burete uscat de bubă rea şi se fac spălături cu fierturi din iarba bubelor şi cu scai.

BLÂNDE (focuşor)

Afecțiune care apare când se schimbă vremea, prevestind ploaia, manifestată prin urticarie în special pe mâini, picioare şi burtă. Se tratează prin:

- Băi din fiertură de frunze de nuc verzi, în care se adaugă sare de bucătărie.
- Comprese cu apă rece şi sare, cu borş proaspăt de tărâțe de grâu, cu leşie din ciocălăi, cu oțet, soluție de piatră acră, rachiu de tescovină, spirt medicinal, spuză de cenuşă din lemn de tei, cu țipirig (amoniac) amestecat cu unt de migdale, cu rouă de pe flori.
- Spălături cu fiertură de boz verde, de buruiana de blânde, de arsenică, de rădăcină de brusture fierte în apă şi tărâțe de grâu, cu saramură în care s-au pus frunze, flori şi tulpini de busuioc, cu ceai concentrat de cimbrişor de câmp, cu zeamă de gutui sau de măr dulce.
- Benefice sunt şi ceaiurile de pătlagină, păpădie, de brâncuță, năsturel, din frunze de pătrunjel verde sau uscat, din plescăiță, sunătoare, şovârv, urzică vie sau moartă, din coajă sau frunze de stejar.
- În multe zone ale țării noastre, contra blândelor se folosesc ridichea neagră şi trandafirii negri prin tamponări cu zeamă din aceste plante.

Bube pe față (coşuri, acnee)

Tratamente populare

- Se aplică şi se pun comprese cu suc ce curge din nuiele de alun, care ard la un capăt, la foc mic.
- Alifie din praf de piatră acră, oțet din vin, făină de orz, bine amestecate, care se aplică pe coşuri.

- Frecții cu rădăcină de pătrunjel, dospită în apă de ploaie, timp de 3 zile.
- Tinctură de iod, cu care se tamponează coşurile de mai multe ori pe zi, din care, una seara la culcare, fără a se spăla fața. Se mai fac tamponări şi cu spirt medicinal sau rachiu de tescovină ,,cu multe grade'' tărie.
- Se pune un vârf de cuțit de praf de sulf într-un pahar cu apă călduță şi se bea dimineața, pe nemâncate. Tratamentul se repetă până ce coşurile dispar.

ACNEEA

Inflamație purulentă a glandelor sebacee, asociată adesea cu o infecție microbiană, care, în afara unor tratamente de bază (dezinfectante, antibiotice, autovaccin etc), poate fi tratată cu plante medicinale, ca adjuvante, atât intern cât şi extern.

Intern:

- Infuzie de trei frați pătați, o linguriță la o cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de trei frați pătați, 4 linguri la cană. Se ia câte o lingură la 3 ore.
- Infuzie de rădăcină de brusture, 2-4 linguri la litru, cantitate care se bea într-o zi.
- Decoct cu teci de fasole, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de frunze de frasin, 2 linguriție la 300 ml de apă în clocot. Se bea câte 100 ml după cele 3 mese principale.

Extern:

- Infuzie de flori de gălbenele, 15-20 g la un litru de apă clocotită, care se foloseşte sub formă de băi, spălături sau cataplasme.
- Tinctură din 20 g de flori de gălbenele, macerate 8 zile în 100 ml de alcool, cu care se fac comprese.
- Băi sau cataplasme cu infuzie din frunze, flori sau rădăcină de cicoare, 20-40 g la litru.
- Comprese cu infuzie din rădăcină de brusture, 20-30 g la un litru.
- Comprese cu infuzie din conuri de hamei, o lingură la o cană.
- Comprese cu infuzie de frunze de frasin, 2 linguriție la 300 ml de apă fierbinte.
- Cataplasme cu frunze fierte de praz, aplicate calde.
- Aplicații cu napi fierți şi masare uşoară pentru a curge sucul.
- Tamponarea obrazului cu felii de roşii de grădină, nu din import, de mai multe ori pe zi, timp de 3-4 săptămâni.

- Loțiuni cu suc proaspăt de frunze de varză. Se ung locurile afectate cu alifie de propolis (20%), de 2 ori pe zi, ultima seara la culcare, după spălarea feței cu apă şi săpun.
- Aplicarea de măşti dintr-un amestec format din 2 linguri de rădăcină de ovăz şi o lingură de oțet de mere, timp de 10 minute, după care se spală fața cu apă călduță.
- Aplicarea pe față a unei paste făcută din 4 linguri de făină de orz şi puțină apă caldă, până se răceşte, după care se spală cu apă călduță.
- Acneea este dezinfectată şi vindecată şi printr-un amestec de 5 linguri de migdale pisate şi 5 linguri de miere de albine, aplicat pe față timp de 10 minute, după care se spală cu apă călduță.

ECZEME

Intern pentru toate tipurile:

- Infuzie de trei frați pătați, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din 4 linguri de trei frați pătați, din care se ia câte o lingură la 3 ore.
- Infuzie de rădăcini de brusture, o lingură la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie din frunze şi partea aeriană de păpădie, 1-2 lingurițe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din rădăcină de păpădie, 2 lingurițe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

Eczeme uscate

- Comprese cu infuzie de flori de coada şoricelului, 2 linguri la cană.
- Cataplasme cu decoct de rădăcină de stevie, o lingură la o cană. Unguent din rădăcini pisate de stevie, aplicat de 2 ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Se unge locul afectat cu ulei de porumb, de mai multe ori pe zi. Intern, să se consume 2 linguri pe zi, una la micul dejun şi una seara.

Eczeme zemuinde

- Comprese cu infuzie de flori de coada şoricelului, 2 linguri la cană.
- Băi locale cu infuzie de flori de coada şoricelului, 30-60 g la litru.
- Comprese cu infuzie de flori de muşețel, 3 linguri la cană.
- Flori de muşețel zdrobite presărate pe eczemă.

- Băi locale sau comprese cu infuzie din 20-30 g de flori de gălbenele la litru.
- Tinctură din 20 g de flori de gălbenele, macerate 7-8 zile în 100 ml de alcool. Se fac comprese cu 10 ml de de tinctură la 100 ml de apă fiartă şi răcită.
- Băi locale cu decoct de frunze de nuc, 200 g frunze la un litru de apă clocotită care se adaugă apei din baie.
- Comprese cu infuzie de flori de coada şoricelului şi rădăcini de tătănească, în părți egale, 2 linguri la cană.
- Comprese cu infuzie din frunze de săpunariță, 2 linguriţe la cană. Pentru spălături locale, 2 linguriţe la cană, iar pentru băi locale, 30-60 g la litru.
- Comprese cu muguri de plop, 20 g la cană.
- Cataplasme cu morcov ras pe eczeme.
- Cataplasme cu frunze strivite de varză albă, de 2 ori pe zi.
- Ceai din frunze sau din seminţe de asmaţui, o linguriţă la cană. Se beau 2 căni pe zi.
- Propolis, spray (10%) pe locul afectat, de 2 ori pe zi, după care se aplică unguent de propolis (20-30%). Concomitent, se beau 20-30 de picături de soluţie alcoolică de propolis în apă călduţă, de 2-3 ori pe zi, înainte de mese.

Eczeme pruriginoase

- Infuzie de trei fraţi pătaţi, o linguriţă la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie sau decoct din rădăcini de păpădie, 1-2 linguriţe la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct de rădăcină de iarbă mare, 20 g la o cană de apă rece care se fierbe 15-20 de minute. Se iau 3-4 linguri pe zi. Se pot aplica şi comprese.
- Decoct din frunze, flori şi rădăcină de strigoaie, o linguriţă la cană. Se lasă la macerat 2 zile, după care se badijonează eczema cu acest decoct.
- Eczema varicoasă se tratează prin aplicarea de frunze de păpădie direct pe rană, de 2-3 ori pe zi, după care se ung cu untură de porc.

ECZEME DIVERSE

- Crustele de pe faţă (impetigo) se tratează prin spălături şi comprese cu fiertură din iarba faptului, din rădăcini de brusture, de ştevie, de frunze de afin sau de coada calului.
- Frecţii cu căţei de usturoi, cu frunze de rostopască, de leuştean sau de busuioc.

- Alifie din ,,ulei de gălbenuş de ou'', preparată astfel: gălbenuşurile de la 2-3 ouă fierte şi tari se înțeapă cu o sârmuliță subțire şi se ține deasupra unei flăcări de la lumânare. La suprafața gălbenuşurilor vor apărea nişte picături, care se culeg cu o pipetă şi se folosesc ca ulei pentru ungerea locurilor afectate. Tratamentul se foloseşte seara, la culcare, aplicându-se pe eczeme sau arsuri. Ouăle pot fi apoi consumate.
- Când apar mâncărimi, fără a se cunoaşte cauza, a întregului corp sau numai a unor părți ale trupului, se fac spălături şi legători (cataplasme) cu ceai concentrat de ştevie (partea aeriană şi rădăcină).
- Mâncărimile de pe corp dispar şi dacă se spală cu fiertură de orez.
- Ceaiul din rădăcină de stejar calmează şi vindecă erupțiile cutanate, prin spălături repetate.
- Contra herpesului se foloseşte albuş de ou proaspăt, bătut spumă, care se aplică pe zona afectată, de mai multe ori pe zi, până se vindecă.
- În caz de bureți pe față, se fac spălături cu fiertură de gura sălbatică sau cu hrean şi oțet. De asemenea, se taie o ceapă felii, se zdrobeşc feliile, iar sucul rezultat se amestecă cu usturoi zdrobit şi se aplică pe porțiunile de piele afectată, prin tamponări, de 2-3 ori pe zi.
- La bebeluşi, eczemele se tratează cu fiertură de cimbrişor de câmp, adăugat în apa de baie sau cu suc de cimbrişor de câmp, amestecat cu unt proaspăt. Se folosesc, de asemenea, fierturi din rădăcină de obligeană sau din muguri de molid, care se adaugă apei din baie, precum şi comprese cu suc de alior (laptele cucului).
- Petele de pe față se curăță cu zeamă de flori, suc de lămâie, ceai de pelin fiert înăbuşit, precum şi prin spălări cu ceaiuri din petale şi frunze de trandafiri, flori de soc, pelin, liliac, crini, căpşuni. De multe ori, petele de pe obraji (efelidele) sunt vindecate cu felii de lămâie aplicate direct pe față, prin frecții cu gogoaşe verzi de pe frunzele de stejar sau de gorun, cu zeamă de iarbă roşie, amestecată cu suc de lămâie şi pelin, cu alifie de viorele şi untură de porc (macerat timp de 2-3 săptămâni), cu fiertură de troscot, cu frunze de roiniță aplicate local; cu ceai de măcriş preparat din frunzele recoltate în perioada de înflorire a plantei, cu alifie de gălbenele, hrean ras şi oțet, macerat 10 zile; cu fiertură de bănuți, prin tamponări.

PLESCĂIȚE (bube cățărătoare)

Sunt erupții ale pielii, uneori purulente, care apar pe mâini sau pe picioare şi se manifestă prin mâncărimi, usturimi, tendința de a se extinde continuu. Apar din cauza umblatului desculț pe mirişti păioase (grâu, secară, orz, ovăz), de la înțepături de mărăcini sau de la insecte, de la scos cânepă topită din baltă, lovituri.

Tratamente:

- Spălături cu zeamă de boz, de castraveți, cățuşnică, guşa porumbelului, cu apă în care au stat haldani (tulpini de cânepă), cu fiertură din coajă şi crenguțe de măr dulce, cu pelin, cu plescăiță, sunătoare, sulcină, coajă din ramuri de tei, cu zeamă de volbură sau de tutun.
- Legători cu balegă de oaie, chişleag şi făină de grâu, cu fiere de porc amestecată cu grăsime de pe chişte, cu ceară curată, felii de ceapă albă, săpun şi ulei, cu leşie de ciocălăi, cu smântână proaspătă amestecate cu frunze zdrobite de sfeclă, cu untură de pasăre nesărată, cu untdelemn amestecată cu piatră vânătă ori cu sare de bucătărie.
- Oblojeli cu boz, ulei de cicoare, crăpuşnic, bobâlnic, cu muşchi ce creşte pe acoperişul unor case, cu fasolea ciorii fiartă în lapte dulce şi proaspăt, cu zeamă din fierea pământului, de ovăz, cu mutătoare, frunze de pătlagină, zeamă de păpădie, de pelin, cu plescăiță fiartă în lapte dulce, cu lăptiugă plescăițească, cu struguraş de poama câinelui, cu rostopască, fiertură de scuturătură de fân, de zârnă, cu tutun şi lapte dulce, cu pomuşoară neagră.

PLESCĂIȚE (afte, puşchea, plesne, mărgăritărel)

Apar la copii din cauză că bagă degetul în gură sau mânâncă mâncăruri prea piperate sau prea sărate.

Tratamente:

- Se freacă limba cu coada unei linguri înfierbântate, cu pudră de flori sau seminţe uscate de muşeţel, amestecată cu puțină miere sau zahăr.
- Se ung plescăițele cu miere de albine, de preferință multifloră sau cu mujdei de usturoi.
- Se fac spălături cu zeamă de pelin, de plescăiță sau de salvie.

- Se bea ceai de plescăiță sau se fac tamponări pe bube.
- Tamponări cu piatră acră pisată pe afte.
- Gargară cu ceai de nalbă mare sau de susai, cu miere de trandafir cu puțină piatră acră sau cu borax.

CEL PIERIT

Afecțiune care se manifestă prin apariția în jurul gurii şi nasului a unor băşici mici şi roşii asemănătoare urzicării, cu mâncărimi. Se tratează prin:

- Spălări cu fierturi din planta ,,cel pierit'', cu dumbăț de pădure, cu faptnică, crenguțe de gutui sau de măr dulce, cu zeamă de pălămidă, păpădie, pasatul vrabiei, pelinul calului, coajă de sudoarea calului, cu ştevie sălbatică, frunze şi ramuri de trandafir negru, cu urzică vie şi volovatic.
- Oblojeli cu frunze şi scoarță de arin, fierte şi amestecate cu cenuşă, cu cimbrişor de pădure sau cimbru de câmp, cu cimbru de grădină, calapăr, cel pierit, şovârv, cu flori de ciubotica cucului amestecate cu spumă dulce, rouă de laur, zeamă de lemnie, lemnul Domnului, cu mlădițe de măr dulce, mentă neagră uscată şi măcinată, cu pelin amestecat cu smântână proaspătă, din pământ de la prun negru.
- Alifii din lapte dulce şi sămânță de cânepă pisată, din fasole negre arse, pisate şi amestecate cu smântână sau din lemn uscat (de tei, mai ales), râşnit şi amestecat cu spumă de lapte nefiert. Se mai ung beşicuțele cu untdelemn, ceară curată şi ou fierte cu flori de tei, cu răşină albă, miere de albine, tămâie topite.
- Se bea ceai de cimbru de câmp şi mlădițe de măr dulce sau şovârv, de 3 ori pe zi, timp de 3 zile, sau se consumă julfă din cimbru de câmp şi sămânță de cânepă (românească, nu turcească, deoarece aceasta conține canabis).

UMFLĂTURĂ LA BURIC

Se face la copii când aceştia răcesc şi se tratează prin:

- Legători aplicate pe buric cu piper negru pisat şi amestecat cu tărâțe sau făină de grâu; cu ceară de albine topită sau cu zeamă de scoarță de gorun şi frunze de nuc.
- Turte sau aluat cald din tărâțe de grâu, aplicate pe buric.

- Se pun legători pe burtă cu rachiu, ştevie pisată şi miere de albine, plămădite.

ȚÂȚA CĂȚELEI (buba cățelei, abces)

Se face la subsiori, după cap, pe coapse, pe gât, la încheieturi, la piept, pe spate, la stinghie sau pe mamelele femeii.

- Spălări cu leşie (de ciocălăi, mai ales) sau cu fierturi de urzici.
- Oblojeli cu aluat din făină de grâu, cărbuni pisați, ceapă coaptă sau prăjită cu ulei; ceară curată călduță, semințe de in pisate, miere de albine şi lapte dulce; cu lapte de iapă sau de femeie; cu frunze de mătrăgună, piatră vânătă, sare şi untdelemn; cu sfeclă roşie, miez de tărtăcuță, fierte în lapte dulce; cu rădăcină din planta țâța cățelei, cu untură de iepure, unt de sunătoare sau cu ceai de plescăiță.

FURUNCULOZA

Boală provocată de stafilococ, caracterizată prin inflamația acută a pielii şi a țesutului subcutanat. În afară de tratamentul medicamentos (antibiotice, autovaccin etc), în caz de furunculoză, în uz intern, pot fi folosite plante medicinale, diuretice, care ajută la eliminarea toxinelor, iar în uz extern, specii emoliente, de grăbire a ,,coacerii'' şi antiseptice.

Deosebit de eficientă este administrarea zilnică de drojdie de bere (3-4 g).

- Infuzie de trei frați pătați, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie de rădăcină de brusture, 2-4 linguri la litru, cantitate care se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de cicoare, 10-15 g din planta aeriană la litru sau 15-40 g de rădăcină, în decoct, cantitate care se bea în cursul unei zile.
- Infuzie de flori de urzică albă, o lingură la o cană cu apă în clocot. Se bea câte un pahar de 3-4 ori pe zi.
- Infuzie de măceşe (30 g), frunze de nuc (20 g), frunze de urzică (30 g), şi de trei frați pătați (20 g), o lingură de amestec la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.

- Cataplasmă din făină de in amestecată cu apă fierbinte, până se face o pastă, care se pune între două bucăți de tifon sau de pânză şi se aplică pe furuncul. Pentru a creşte acțiunea antiseptică, la făina de in se adaugă şi pulbere de muşețel.
- Cataplasme cu infuzie de flori de muşețel, 3 linguri la cană.
- Cataplasme cu frunze de nalbă opărite, aplicate pe furuncul.
- Cataplasme cu infuzie de volbură, 50 g la litru.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie din flori de soc, 40 g la litru.
- Băi locale cu infuzie de urzică moartă albă, 50 g la litru.
- Spălături cu decoct din rădăcină de săpunariță, ipcărige sau ciulin roşu şi alb, 2 lingurițe la cană.
- Cataplasme cu ceapă coaptă, tăiată în două şi aplicată pe locul bolnav sau cu cartofi cruzi, dați prin răzătoare.
- Cataplasme cu cu frunze de aloe zdrobite, aplicate pe furuncul. Grăbeşte coacerea şi eliminarea puroiului.
- Propolis, unguent 20 % în vaselină, preparat apicol. Se unge locul afectat de furuncul.
- Propolis spray, 10%, care se pulverizează pe locurile bolnave.
- Comprese cu infuzie din rădăcină de brusture, aplicate pe zona afectată de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare, păstrându-se până a doua zi.
- Comprese cu caş proaspăt dacă furunculele sunt coapte şi sparg, cu burete de bubă rea uscat, cu smochine pisate, cu prune afumate, cu țipirig, stafide cu țipirig, burete pucios, cicoare, frunze de ciumăfaie pălită la foc mic, cu ceapă prăjită în slănină.
- Alifie din săpun, zahăr şi salivă, din ceapă, săpun, ceară, untură de porc şi făină de grâu; din ceapă albă căruia i se scoate ,,inima'', se umple cu seu de la lumânare şi se coace. După ce furunculul sparge, se unge cu alifie din ceară şi unt proaspăt sau se pun frunze de mur, de minciună, de nalbă, de fasole fiartă, de ceapă fiartă cu ceară, frunze de calopăr, brusture, podbal cu zârnă, cu scai muced.
- Spălări cu fiertură de peliniță, frunze de orbalț, de nuc, de coada calului.
- Băi cu fiertură de iarbă neagră, cu mărul lupului, iarba țapului sau iarba faptului.
- Ceai din urzică moartă albă, din care se consumă 2-3 căni pe zi, sau din drețe, vătămătoare, coada calului, limba mielului, muşețel, bănuți, trei frați pătați sau tulpini şi rădăcini de cicoare.
- Băi locale cu ceai de urzică moartă albă, flori de soc, rădăcini de săpunariță, sau cozi de ciulin roşu.

- Ca să ,,coacă'' furunculul se aplică pe el turtițe de ceară şi podbal, ceapă prăjită, iar ,,ca să tragă răutatea'' frunze de pătlagină, după care se fac spălături cu fiertură de rădăcină de ghimpe tătălog.

FOLICULITA

Boală de piele cauzată de stafilococ.

- Cataplasme cu infuzie din flori de muşeţel, 3 linguri la cană.
- Cataplasme cu flori de soc, o lingură la cană.
- Cataplasme cu volbură, 50 g la un litru de apă clocotită.
- Băi locale cu infuzie din flori de soc, 40 g la litru.
- Băi locale cu infuzie de urzică moartă albă, 50 g la litru.
- Comprese cu infuzie din muguri de plop negru, 2 linguri la cană.

FLICTENE

Sunt bube cu lichid care apar la suprafața pielii, fie în arsuri, fie într-o afecțiune dermică denumită pemfigus.

- Băi locale sau cataplasme cu infuzie de flori de soc, 40 g la litru.
- Ceai de flori de soc, 2 linguriţe la o cană cu apă fierbinte. Se consumă 2 căni pe zi.

TUBERCULOZA PIELII

- Unguent din 30 g de rostopască mărunțită, 15 g lanolină, 15 g vaselină şi 10 picături de acid fenic. Se unge rana şi se lasă pansamentul 2-3 zile, după care se schimbă la acelaşi interval de timp, până la vindecare.
- Cataplasme sau băi locale cu infuzie de muguri de plop, 20-30 g la un litru.
- Propolis, unguent 50%, în strat gros, zilnic, până la vindecare.
- Propolis spray, 20%, pulverizat la locul afectat, urmată de ungere cu alifie de propolis.

PSORIAZIS

Boală a pielii necontagioasă, caracterizată prin apariția pe piele a unor pete roşiatice, acoperite de nişte scuame groase şi lucioase.

- Infuzie de tătănească, o linguriță la o cană din care se beau 3-4 ceşti pe zi.
- Comprese cu infuzie din rădăcini de tătănească, 10 linguriţe la 5 litri de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă.
- Cataplasme cu infuzie din frunze şi muguri de mesteacăn, 4-5 linguriţe la cană.
- Ungeri şi frecții pe regiunile afectate cu coji verzi de nucă.
- Comprese cu infuzie de pedicuță, 20 g la cană.
- Cataplasme cu infuzie de dediței, 2 linguriţe la cană.
- Comprese cu infuzie de rostopască, o linguriță la o cană.
- Ungeri cu gogoşile de pe frunzele de gorun sau cu sucul scurs din tulpinile tinere de laptele câinelui.
- Comprese cu infuzie de mur, 2-3 linguri la cană.
- Cataplasme cu frunze fierte de pin în ulei de porumb.
- Propolis (30%), alifie, cu care se ung zonele afectate.
- Propolis soluție alcoolică (20-30%). Se pun 30-40 de picături în apă călduță şi se beau pe nemâncate, de 3 ori pe zi.

IHTIOZA

Boală caracterizată printr-o uscăciune exagerată a pielii.

- Ulei de cătină. Se unge regiunea afectată de 2-3 ori pe zi, până la vindecare.

INTERTRIGO

Afecțiune a pielii produsă de streptococi, localizată în special acolo unde suprafețele de piele vin în contact una cu alta (sub sâni la femeie etc).

- Se ung locurile afectate cu ulei de cătină, de 2 ori pe zi, în special seara, la culcare sau cu propolis unguent (30%).

DERMATOMICOZE

Afecțiune a pielii cauzată de ciuperci.

- Gargară, comprese, spălături vaginale şi consum de ceai de muguri de plop negru, o linguriță la cană.
- Frecții cu tinctură de propolis, preparată din 20 g de propolis şi 100 ml de alcool de 80-86º, de mai multe ori pe zi. Se poate face şi gargară.
- Ungeri cu alifie de propolis (20%), de 2 ori pe zi.

ACTINOMICOZA

Boală comună oamenilor şi animalelor, localizată pe țesuturile mucoaselor şi piele, produsă de o ciupercă.

- Infuzie din muguri de plop negru, o linguriță la o cană, folosită în gargară şi se beau 2 căni pe zi.
- Soluție de propolis (5%), din care se bea câte 100 ml, de 3 ori pe zi, cu apă călduță.
- Propolis unguent (30%), pe un pansament care se schimbă de 3 ori pe zi.

CANDIDOZA

Boală provocată de ciuperca numită candida, localizată în gură sau la colțul gurii, numită zăbăluță.

- Ceai de plop negru, o linguriță la cană. Se beau 2-3 căni pe zi, făcându-se şi gargară.
- Propolis soluție (30%), apă şi miere folosite în tamponări.

URTICARIA

- Infuzie din fructe de cătină albă, 2 lingurițe la 500 ml de apă în clocot. Se bea fracționat, în cursul unei zile.
- Infuzie din frunze de mentă, o linguriță la o cană. Se beau 3 căni pe zi, reci.
- Baie cu infuzie de mentă, 3-4 linguri la ½ l de apă în clocot, care se pune în apa din baie.

- Infuzie cu frunze şi flori de trei frați pătați, o linguriță la o cană. Se beau 3 căni pe zi.

NEURODERMITA

- Propolis unguent 20%, în vaselină, care se aplică pe zona afectată, zilnic, prin pansament.
- Tinctură de propolis, 20% în 100 ml de alcool de 86º. Se iau câte 30 de picături de 3 ori pe zi, în puțină apă, cu o jumătate de oră înainte de mese.

HIPERHIDROZA (transpirație excesivă)

- Băi cu decoct din coajă de stejar, 3 linguriţe la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se face o baie zilnic, seara, la culcare.
- Băi cu frunze de nuc, 50-100 g la 3-4 litri de apă. Se face o baie în fiecare seară.

HERPES

- Tinctură de propolis (preparat apicol), 20 g de propolis la 100 g alcool de 86º. Se foloseşte în tamponări ale zonelor afectate.
- Unguent cu vaselină de propolis, 20 g de propolis la 100 g de vaselină.
- Comprese sau tamponări cu decoct din rădăcină de brusture, 4 linguri la o cană.
- Comprese şi tamponări locale cu infuzie din frunze de fragi de pădure, 5 g la o cană.
- Comprese şi tamponări locale cu infuzie de coji de mere, 15 g la 300 ml de apă.

NEGI (negei, nigei, nigele, verucile vulgare)

- Cataplasme cu decoct din iarba negilor (negelariță), 2 linguriţe la o cană.
- Comprese cu rostopască, 2 linguriţe la o cană. Sucul lăptos al plantei se aplică pe negi.
- Pulbere de rostopască 30 g, lanolină 15 g, vaselină 15 g, acid salicilic 0,5 g. Se unge negul cu această alifie de 2 ori pe zi.
- Ulei de ricin. Se fac frecții seara şi dimineața. După 3-4 săptămâni, negul dispare.

- Coaja de la 2 lămâi, macerată 8 zile în 200 ml de oțet. Se strecoară şi se fac badijonări de 2 ori pe zi.
- Oblojeli cu castraveți murați, ceapă cu sare, praf de cetină de ienupăr amestecat cu untură de porc, cu spumă de pe lemnele verzi puse pe foc, cu burete de iască, suc de laptele cucului, suc de rostopască numit şi negelariță, cu mujdei de usturoi.
- Se ung negii cu sucul ce curge din planta laptele câinelui (buruiană de negi), de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.
- Se freacă negii cu zeamă de ceapă amestecată cu multă sare de bucătărie.
- Se ia o crenguță de măceş, se înfierbântă în foc şi se ung negii cu sucul ce curge din ramură. Tratamentul se repetă de mai multe ori pe zi, până ce negii dispar.
- Se ung negii cu suc de rostopască, de mai multe ori pe zi.
- Se toarnă ulei de ricin cald pe un bandaj şi se aplică pe neg. Bandajul se înlocuieşte de mai multe ori pe zi, până ce negul dispare.
- Se freacă negul cu lăptuca iepurelui, de mai multe ori pe zi.
- Se aplică pe neg sucul unei tulpini de păpădie, apoi se bandajează. Tratamentul se repetă până ce negul dispare.
- Se unge negul cu saramură, în care s-a stors zeamă de lămâie.
- Se aplică pe neg planta pleaftura țiganului, muiată în apă sau se unge cu apă tare.
- Se aprinde o bucată de iască şi se ard cu ea negii.
- În unele zone din Bucovina, negii se freacă cu pieliță de rânză de rață sau cu sânge de şopârlă.

PAPILOAME

- Ulei de ricin, aplicat de 3 ori pe zi, prin frecții uşoare şi ungere. Dispar după 1-2 luni de tamponări.
- Pete de ficat. Ulei de ricin, cu care se frecționează mâinile şi fața, dimineața şi seara, timp de 2 luni.

RAGADE (crăpături, pistrui)

- Ungeri cu o soluție preparată din hrean ras macerat în oțet, timp de 5-8 zile.
- Ungeri şi comprese cu miere de albine, gălbenuş de ou şi smântână, amestecate în părți egale.

VITILIGO (pigmentarea pielii)

- Decoct din 100 g de rădăcini şi frunze de țelină, la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se ung părțile afectate şi apoi se pun comprese.
- Tinctură din rădăcină de țelină mărunțită, 30-50 g la 100 ml de alcool de 40º, macerată timp de 7-10 zile, după care se fac tamponări pe locurile cu vitiligo.

PETE PE OBRAZ

- Spălături cu ceai din flori şi frunze de muşețel, sunătoare, gălbenele, cicoare, mentă şi busuioc.
- Tamponări cu soluție din hrean, preparată astfel: 2-3 rădăcini de plantă, tăiate mărunt, se lasă la macerat 7-8 zile în oțet, de preferință de mere, cu care se fac tamponări de 3-5 ori pe zi.
- Tamponări cu suc din crengi de alun, cu ceai de pătrunjel.
- Frecții cu frunze de leuştean, cu ulei de ricin, dimineața şi seara. Tratamentul durează cel puțin o lună.
- Pistruii şi papiloamele (crescături pe piele) se vindecă cu ulei de ricin, aplicat pe pansament, 3-4 săptămâni, sau cu hrean ras şi macerat în oțet de vin, timp de 5-7 zile.
- Pistruii şi crăpăturile de pe față şi mâini se mai tratează prin: spălături cu vin rece, natural, urmate de ungerea cu suc de lămâie.
- Ungere cu unt de migdale, ceară curată de albine şi naftalină, sau cu seu de oaie, de vită; cu ceară, cu smântână şi rădăcină de ştevie, cu untură de pe mațele de porc.
- Comprese cu frunze şi flori de strigoaie sau scumpie zdrobite.
- Petele de pe față dispar prin spălare cu zeamă de flori, culese de pe câmp, cu fiertură de pelin verde, prin frecții şi tamponări cu flori şi frunze de leuştean.

ZĂBALE

Bubițe albicioase molipsitoare, care apar la oameni în colțurile gurii. Se vindecă prin:

- Frecții cu piatră acră, cu piatră vânătă sau cu frunze şi flori din planta coada mâței.
- Se ung cu borax, cu ceară din ureche (cerumen) şi se freacă cu coada unei linguri de cositor încălzită.

PANARIȚIU (sugel, sugiuc, panariciu)

Inflamație de natură infecțiosă localizată la degetele de la mâini sau de la picioare şi care se tratează astfel:

- Se bagă degetele o noapte într-un castravete murat sau în apă fierbinte, în sfeclă coaptă, în aburi fierbinți sau în ceapă coaptă amestecată cu tămâie pisată, busuioc şi frunze zdrobite de calapăr.
- Se desfac foile unei cepe, se pune între ele săpun ras, se coace pe cărbuni şi se aplică pe degetul bolnav.
- Pentru a curge puroiul din sugel, se înțeapă cu acul şi se trece prin el un fir de ață un timp.

PĂDUCEL

Boală de piele care se manifectă prin mâncărimi pe tălpi sau între degetele picioarelor.

- Băi la picioare cu fiertură de frunze şi ramuri de trandafir.
- Se înfierbântă un băț de trandafir şi se scurge sucul pe păducel.
- Se spală cu oțet degetul şi se aplică pe el mere pădurețe coapte, fierbinți.
- Se pisează frunze şi flori de coada şoricelului şi se pun pe păducel.
- Se înfierbântă un băț verde de alun şi cu zeama ce curge din el se frige păducelul.
- Se aplică pe inflamație frunze de arin şi sare, zeamă de scoarță de păducel, piatră acră şi frunze de măr dulce.

PECINGINE (favus, curul găinii)

Este o boală de piele contagioasă, manifestată prin erupţii circulare, mâncărimi şi lăţirea eczemei, care este tratată de către medicina populară astfel:

- Alifie din ceară, tămâie şi ulei, din fasole negre arse, pisate şi amestecate cu smântână sau cu ulei; din piatră vânătă arsă şi pisată, din piatră acră şi coadă de bostan amestecate cu spumă de lapte, cu smântână sau cu osânză; din coajă de mesteacăn, fasole albă fiartă şi făcăluită, coadă de dovleac alb şi spumă de lapte dulce.
- Spălări cu leşie de ciocălăi, frecţii cu ceapă şi sare, ungeri cu balegă caldă de cal, cu cenuşă de ciocălăi, de fasole muiate în lapte dulce sau cu salivă, cu miere, amestecată cu usturoi; cu cenuşă de gândaci de frasin, amestecată cu smântână; cu dohot de la căruţă, cu pucioasă şi lapte dulce, cu scrum de ţigară, cu spumă albă de pe cărbunii din vatră, cu mujdei de usturoi şi cenuşă.
- Pecinginile se mai ungeau cu smoală de alun, obţinute prin arderea a 3 crenguţe, cu smoală sau cu răşină rezultată prin arderea unei crenguţe de corn, al cărui tăciune se freacă pe zona afectată, cu zeamă din crenguţe de nuc sau cu alifie din tulpină de trandafir pârlită în foc, cu sevă de alior.
- Legători cu praf de băşica porcului, cu fiertură din rădăcină de brusture, cu zeamă de bureţi de gunoi, sevă de calapăr, cu fiertură din rădăcina de ceapa ciorii, din seminţe de cornut alb, de gălbenele, laptele câinelui, frunze de muşcate pisate şi amestecate cu untură de porc, cu coji verzi de nuci, cu orez rumenit în untdelemn, cu suc de păpădie, buruieni de pecingine (pecingeriţă), cu zeamă de pelin, de piciorul cocostârcului, cu tulpini, frunze şi flori de sunătoare, cu zeamă de rostopască, cu sevă extrasă din ramuri de alun.
- Ungeri cu usturoi pisat, amestecat cu praf de puşcă şi miere; cu argint viu amestecat cu unt proaspăt, nesărat sau cu lapte scurs din planta laptele câinelui, cu suc din coajă de nucă verde, după ce s-a spălat pecinginea cu zeamă de rostopască; cu rădăcină şi frunze pisate de ştevie; cu rădăcină de ştevie, usturoi şi sare, cu rouă de plante, cu fiertură de coada calului şi sânzâiene.
- Pe zona afectată se aplică, adesea, o măslină fără sâmbure, coaptă în spuză.

CĂDEREA PĂRULUI (alopecie, chelie)

Pentru încetinirea şi oprirea căderii părului de pe cap, de-a lungul vremii, în medicina populară se aplicau următoarele tratamente:

- Se spală capul cu leşie în care s-a fiert iarbă mare, cu borş proaspăt făcut din tărâțe de grâu, se clătește cu oțet şi se unge cu gaz. În mod obişnuit, înainte de spălare se făceau frecții cu gălbenuş de ou proaspăt sau cu ou bătut cu apă şi oțet.
- Se fac spălări cu fiertură de obligeană, rădăcini de urzică şi se unge capul cu unt în care au fost prăjiți muguri de plută.
- Spălări pe cap cu leşie de ciocălăi, cu cenuşă de viță de vie (coji şi rădăcini), de iarbă mare, brâul pământului, popozuine şi se ungea cu unt, untură de porc nesărată, săricică şi argint viu.
- Frecții în fiecare seară, la rădăcina părului, cu suc proaspăt de năsturel, cu tinctură de ardei iuți sau cu căței de usturoi, timp de 2 zile. În a treia zi, se spăla capul cu leşie de ciocălăi de porumb şi se clătea cu fiertură de pelin.
- Frecții cu alifie de propolis (propolis macerat în alcool de 40-60º, timp de 7-8 zile), de 3-4 ori pe zi, timp de o lună.
- Frecții cu tinctură de urzică (macerată în alcool de 40-60º, timp de o săptămână), timp de o lună.
- Spălări pe cap cu fiertură din coajă de arin, de salcie pletoasă, rădăcină de boz, de brăileancă, de brusture, cu busioc, captalan, cătină, cățuşnică, de frunze de cânepă, coada calului, cosița fetei, crucea pământului, curpeni de pădure, duminicuță, foi de dafin, stroh de fân, iarbă mare, iederă, măr dulce (frunze şi flori), coajă de mesteacăn pletos, sevă de mesteacăn, frunze de nalbă, de nuc şi coji de nuci verzi, din crengi de nucă şi sare, paie de ovăz, frunze şi coajă de paltin, de pelin, frunze de plop, planta Poala Sântămării, mătase de porumb, frunze de podbal, de salcie pletoasă, şovârv, spini albaştri, coajă şi frunze de stejar, rădăcină de stuf, cu planta sudoarea calului, de urzici, de ramuri de viță de vie tăiate primăvara, de vâsc de stejar.
- Frecții zilnice, în fiecare seară, cu sucul proaspăt scurs din năsturel.
- Propolis, 30% , alifie. Frecții zilnice, prin masaj energic, 3 săptămâni, până la 5-6 luni, până începe să crească părul pe cap.
- Frecții energice la rădăcina părului, timp de 2 săptămâni, cu tinctură de ardei iute, 200 g de ardei, macerați 7-8 zile, în 100 ml de alcool.

Creşterea părului era stimulată prin:

- Spălări pe cap cu fiertură de netoată (buruiană ce se aseamănă cu talpa gâştii), de răchită, de frunze şi coajă de corn, de omag, de scuturătură de fân uscat, de rădăcină de brusture, de flori de coada vacii, cu borş şi fiertură de frunze şi rămurele verzi de salcie, cu oțet, ceapă pisată şi sare. După spălare, pielea capului era frecționată cu zeamă de ceapă sau cu usturoi.
- Băi cu fiertură de desfăcătoare, duminicuțe, dumbrăvnic, stroh de fân, cu faptnică, ferigă, feriguță, gătişoară, gutui (frunze şi/sau fructe), iarbă mare, tătănească, iederă, lemnul Domnului, lumânărică, rădăcină de leuştean, de crengi de măr dulce, de menta broaştei, mentă neagră, crenguțe de mesteacăn, frunze şi coajă de nuc, odolean, ovăz (paie şi/sau semințe), frunze şi rămurele de păr, pochivnic, crenguțe de plop, muguri de plop negru, coceni de porumb.
- Legători la cap cu brusture fiert (frunze şi/sau rădăcini) amestecat cu tărâțe de grâu; cu frunze de calapăr, rădăcină de cătină, de cățuşnică, flori de cimbrişor, de cinstițel, de buruiana ,,cinci degete'', de tulpini de coada calului, de coada vacii, cu frunze de cornişor, de crăpuşnic, flori de crucea cea mare sau de crucea pământului, frunze şi sau flori de cucută, cu tulpini de coada vacii.
- Spălări pe cap cu fiertură de mesteacăn pletos, răchită albă, sudoarea calului, vetrice, zburătoare, cu lapte de iapă. Clătiri benefice şi indicate cu apă de ploaie sau cu oțet de vin, iar ca unsori: gălbenuş de ou, untdelemn sau gaz lampant.
- Pentru decolorarea părului se folosea macerat de şofran în apă, folosit şi în tratarea bolilor de ochi.

COMBATEREA SEBOEEI, MĂTREȚII ŞI TONIFIEREA PĂRULUI

- Frecții cu decoct de rădăcină de brusture, 3 linguri la 500 ml de apă rece, care se fierbe 30 de minute.
- Tinctură din 20 g rădăcină de brusture, care se țin la macerat timp de 15-20 de zile, în 100 ml de alcool, cu care se fac frecții.
- Spălări şi băi cu infuzie de cimbru de grădină, 3 linguri la cană.
- Spălări cu infuzie din frunze de mesteacăn, 2-3 linguri la cană.
- Băi cu infuzie din frunze şi rădăcină de urzică, 40-50 g la litru.

- Loţionări repetate cu decoct din frunze de mesteacăn (60 g), rădăcină de brusture (60 g) şi frunze de urzică (60 g), 1-2 linguriţe de amestec la un litru.
- Infuzie din frunze de salvie, o lingură la cană, cu care se fac frecţii şi se aplică comprese.
- Frecţii săptămânale cu decoct din coajă de stejar, 3 linguriţe la cană.
- Băi cu decoct din ţintaură, 50-60 g la litru.
- Frecţii cu infuzie din flori de muşeţel, 50 g la 500 ml de apă. Colorează părul cu reflexe blonde-aurii.
- Băi cu infuzie din frunze de nuc, 50 g la litru. Dă părului reflexe brune.
- Masarea capului cu ulei de porumb cald, după care se înfăşoară cu un prosop înmuiat în apă fierbinte. Se repetă de 5-6 ori, după care se spală cu şampon de mesteacăn.
- Frecţii cu oţet de mere pe zonele unde cade părul, de 6 ori pe zi, începând de dimineaţă, până seara.
- Drojdie de bere. Se ia o lingură de drojdie de bere la fiecare masă.

MĂTREAŢĂ (hâră)

- Se curăţă părul cu un pieptene cu dinţi mărunţi şi deşi şi se spală cu fierturi din rădăcină de brusture, boz, busuioc, de cimbru de câmp, de vrejuri de fasole, stroh de fân, tătnească, de iarbă mare, de coajă de lemn dulce, de măturică, de mâzgă de mesteacăn (adunată primăvara), din frunze de nuc, de ochiul boului, din rădăcină şi frunze de omag, de orbalţă, de părul ciutei, de pelin sau peliniţă, din planta Poalele Sântemării, de sunătoare, muşeţel, rostopască, crenguţe de salcie, din flori de soc, de sovârv, din scoarţă de stejar, din frunze şi flori de sulfină, de urzică vie, din tulpini de usturoi, de vâzdoage.
- Băi cu fiertură de ceapă, iarba rândunicii, săpun ras de casă, tărâţe de grâu, flori de nuci, coajă de stejar şi sare. După fiecare baie, se unge capul cu gălbenuşuri de ou şi se freacă pielea cu saramură de oţet. Pe alocuri, se spăla capul cu ceai de seminţe de floarea soarelui, cu borş cu sare, cu leşie de ciocălăi, de frunze şi coajă de plop, de salcâm sau cu săpun şi pucioasă.
- Se mai fac frecţii cu gaz, cu oţet şi sare, cu untură de gâscă. Se clăteşte părul cu o soluţie de oţet (2 părţi) şi o parte apă.

- Consum de drojdie de bere sau de iaurt, cu o jumătate de oră înainte de mesele principale.

DEGERĂTURI

Leziuni produse de acțiunea frigului asupra țesuturilor, cu manifestări diferite, de la roşeață şi umflarea temporară a regiunii degetelor, în formele uşoare, până la cangrene, în formele grave, urmate de amputări de mâini sau de picioare. Se folosesc plante medicinale care favorizează circulația sângelui la nivelul țesuturilor.

Tratamentele folosite:

- Se face o plămădeală (macerat) din rădăcină de spânz în alcool de 60-80º, care se lasă la dospit 10-12 ore, apoi se aplică prin comprese, pe zona afectată.
- Mâinile sau picioarele degerate se înfăşoară în foi de varză murată sau cu o țesătură de pânză groasă din lână, înmuiată în moare de varză, la temperatura obişnuită a camerei.
- Se aplică pe degerături cartofi cruzi, raşi prin răzătoare şi puțin încălziți.
- Alifie din vâsc (de măr sau de păr), preparată astfel: boabele albe, proaspăt culese, se zdrobesc şi se amestecă cu untură curată şi nesărată de porc şi se aplică pe degerătură, cu un bandaj.
- Comprese cu fiertură concentrată dintr-un amestec de flori de arnică, scoarță de stejar, rădăcină de obligeană şi flori sau scuturătură de fân.
- Ceai concentrat din ramuri şi fructe de măceş, folosit sub formă de comprese sau în băi.
- Se țin mâinile şi picioarele în apă rece câteva minute, după care se oblojesc cu foi de varză crudă sau murată sau cu fiere de la orice animal.
- Oblojeli cu foi de varză murată, stropite cu spirt medicinal sau rachiu tare de tescovină, urmate de băi cu saramură sau moare de varză.
- Se ung zonele degerate cu gaz sau untură de porc şi se presară cu cenuşă.
- Oblojeli cu frunze de varză murată încălzite sau opărite, unse cu grăsime de pasăre, măduvă de oase de porc, miere de albine, spumă de pe lapte dulce şi fiert, seu de oaie, slănină proaspătă de porc, untdelemn sau unt din lapte de oaie.
- Se ung mâinile şi picioarele degerate cu fiere de porc sau se aplică pe ele legători cu cenuşă caldă, argilă (lut galben), piele de iepure, proaspăt jupuită, gaz.
- Oblojeli cu cățuşnică, ceapă coaptă, hrean ras şi încălzit, cu huşte, mazăre fiartă şi făcăluită (făcută pastă), cu mere pădurețe coapte, rase şi amestecate cu moare de varză,

morcov şi pătrunjel, cu balegă de cal opărită, amestecată cu multă sare, cu fiertură de rostopască, coajă de stejar, rădăcină de untul pământului, vâsc de răchită.

- Se aplică pe zonele afectate de frig şi ger, varză zdrobită amestecată cu seu de lumânare sau cu ulei de in, varză unsă cu untură de vulpe şi fasole fiartă făcăluită, fiere de porc şi rădăcină de spânz, sare arsă stinsă în apă fierbinte amestecată cu varză acră sau verde.

În caz de simplă obrinteală, se folosesc:

- Legători cu sfeclă rasă şi prăjită în untdelemn, cu semințe de mei pisate şi oțet, cu făină de porumb amestecată cu chişleag.
- Băi sau cataplasme cu infuzie din flori de gălbenele, 15-20 g la litru.
- Comprese cu tinctură din flori de gălbenele, preparată prin macerarea timp de 8 zile, a 20 g de plantă în 100 ml de alcool.
- Băi locale sau prişnițe cu infuzie de schinel, 20 g la litru.
- Băi locale cu decoct din coajă de stejar, 20-30 g la litru.
- Băi locale cu infuzie din muguri de plop, 20-30 g la litru. Se mai pot folosi şi sub formă de alifie, 20% în alcool.
- Băi locale cu infuzie de țelină, o plantă cu tot cu rădăcină, la 2 litri de apă, care se fierbe circa 45 de minute. Se țin părțile degerate în decoct cât se poate de fierbinte. Se fac 3 băi pe zi, timp de 3-5 zile.
- Se ung zonele degerate cu propolis, unguent 20-30%.
- Băi locale cu infuzie din coajă de stejar, 30 g la litru, care se fierbe 20 de minute.
- Macerat de sâmburi de gutui, 10-15 la o cană cu apă, care se lasă la înmuiat 24 de ore, după care se aplică pe locul afectat.

CONTUZII (umflături din lovituri)

Leziuni ale țesuturilor care se manifestă prin umflături şi vînătăi.

- Comprese cu tinctură din flori de arnică, preparată prin macerarea timp de 10 zile, a 20 g în 100 ml de alcool.
- Băi locale cu infuzie de flori de coada şoricelului, 60 g la litru de apă clocotită.
- Comprese cu infuzie concentrată din flori de coada şoricelului, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau cataplasme cu infuzie din flori de soc, 40 g la litru.
- Cataplasme cu decoct de coada calului, 2 linguriță la cană.

- Cataplasme cu decoct de talpa gâştii, 2 linguriţe la cană.
- Cataplasme cu infuzie concentrată de sulfină, 2 linguri la cană.
- Băi locale sau cataplasme cu decoct din rădăcină de tătănească, 4-5 linguri la cană.

Umflături din lovituri

- Se amestecă flori şi frunze de virnarţ, ulei de floarea soarelui şi sare de buccătărie, măcinată fin, cu care se ung umflăturile. Acest tratament este folosit şi pentru urinări dese ori cistite, preparatul fiind însă aplicat pe talpa picioarelor, pe pansamente.
- Aplicarea de frunze de brusture, spălate şi zdrobite, sub formă de comprese, direct pe zonele dureroase. Se schimbă de mai multe ori pe zi, iar seara la culcare, se pun şi se păstrează până a doua zi.
- Oblojeli cu ceapă pisată, cu sare, rachiu sau spirt medicinal, pe locul dureros.
- Oblojeli cu pâine, muiată în rachiu de drojdie sau spirt, cu cartofi cruzi raşi, sare şi puţină apă caldă, puse pe o frunză de brusture, pe piele; cu rădăcină de brusture rasă şi prăjită în ulei; cu rădăcină de tătănească pisată.
- Băi locale sau comprese cu fierturi din flori de arnică, coada şoricelului, flori de soc, coada calului, talpa gâştii sau rădăcini de tătănească.
- Se ung cu alifie făcută din untdelemn, ceară albă, praf de tămâie şi 2 gălbenuşuri de ou sau cârpe muiate în rachiu sau în spirt.

TRÂNTITURĂ (zdrogheală)

Bubă mare care se face pe talpa piciorului, prin apariţia unei bătături, care se umflă, se înveneţeşte şi puroiază.

- Pentru a grăbi coacerea se fac legători cu caş dulce, ceapă coaptă unsă cu untdelemn sau amestecată cu seu de oaie, ceară curată făcută turtă; cu ceapă coaptă, cu seminţe de in fierte în lapte dulce, cu mămăligă cu sare, răşină de brad sau de molid, săpun de casă amestecat cu lut roşu, cu seu de oaie sau cu untură de porc.
- Oblojeli cu floare de bostan, rădăcini de brusture, frunze de calapăr, plămădeală de cicoare, frunze de ciumăfaie sau de ciumască, foi de pătlagină verde, lemn de pădureţ înfierbântat în foc, troscot cu sare şi urzici fierte.

- Cînd se îngălbenesc, trântiturile se taie cu lama sau cu briciul, sau se împung cu un ac, ca să iasă ,,răutatea''. Locul se spală apoi cu zeamă de brusture sau de odolean.

BĂTĂTURĂ (clavusul)

- Comprese şi cataplasme cu decoct de păducel, 2-3 linguri de frunze şi ramuri la 200 ml de apă.
- Comprese şi cataplasme cu decoct de volbură (rochița rândunicii), 2 linguri de tulpini şi frunze cu 200 ml de apă.
- Comprese şi cataplasme cu decoct de vulturică, 2 linguri din părți aeriene ale palntei la o cană.
- Frunze pisate de urechelniță (iarba surzilor), puse pe bătături.
- Comprese şi cataplasme de urechelniță, 2 linguri la cană. Se foloseşte şi ca remediu împotriva pistruilor, coşurilor şi pecinginei.
- Băi şi comprese din decoct de salcie, 2-3 linguri de frunze la o cană de apă clocotită.
- Băi, cataplasme şi comprese cu decoct de măceş, 2 linguri din ramuri şi frunze mărunțite la cană.
- Cataplasme cu frunze de praz, macerate în oțet timp de o zi. Se țin 7-8 ore pe bătătură.
- Cataplasme cu usturoi ras, aplicat seara, care se ține pînă dimineața. Se repetă până la vindecare.
- Frecții cu ulei de ricin, după care se aplică pe bătătură propolis topit la foc, seara, la culcare.
- Se pun frunze de praz în oțet, se lasă la macerat 12 ore, după care se pun pe bătătură, în cataplasme.
- Se ia coajă de pe ramuri tinere de nuc, se pisează şi se aplică pe bătături, cu un bandaj. Procedeul se aplică mai multe zile.
- Se aplică pe zona afectată felii de lămâie şi se țin toată noaptea.
- Băi cu fiertură din coajă de arin, cu frunze de aloe, de boz, de iederă, cu mlădițe de măceş, lemn de pădureț, tărâțe de grâu şi piatră vânătă, cu leşie din cenuşă de ciocălăi, cu leşie şi puțină sodă caustică, cu apă în care a stat lână de oaie nespălată (cu usuc) sau cu paie de ovăz.
- Se scot de la o ceapă pielițele subțiri dintre foi, iar partea cărnoasă se coace la foc mic, după care se înmoaie în oțet din vin şi se pun pe bătătură.

- Băi locale sau comprese cu ceai din flori de arnică, coada şoricelului, flori de soc, coada calului, talpa gâştii, sau cu rădăcină de tătănească.
- Oblojeli cu mere pădurețe coapte, cu găinaț de gâscă proaspăt şi înfierbântat amestecat cu untură de porc sau cu var stins, ceapă coaptă amestecată cu ceară, cu huşte, cu oțet, cu grăsime, cu sare, cu săpun sau cu untdelemn.
- Legători cu felii de lămâie, frunze de iarbă grasă, de pătlagină, de pelin verde pisat, de troscot mărunțit, frunze de urechelniță plămădite în oțet.
- Alifii din umbra nopții şi scoică pisată, ungeri cu mujdei de usturoi şi sare, după ce

  s-au ținut piciuoarele în apă caldă, cu alior, răşină de brad, suc proaspăt de negelariță,

  zeamă de rostopască sau de scrântiță.
- Se ating bătăturile cu un băț încălzit bine, cu coada unei linguri de lemn înfierbântată sau cu o piatră fierbinte, după care bătăturile se taie cu lama sau cu briciul şi se acoperă cu seu de oaie.
- Legători cu seu de oaie şi tărâțe de grâu, cu ceapă prăjită; cu ceapă prăjită, seu şi păcură; cu ceapă coaptă, tărâțe de grâu, usturoi şi ulei; cu ceară, mămăligă caldă şi sare; cu hoştină amestecată cu tămâie; cu humă, argilă, orez şi ulei cald.
- Se fac băi fierbinți la picioare cu leşie de ciocălăi; se taie bătăturile cu lama sau cu briciul şi se aplică pe ele usturoi pisat.

ROSĂTURI

Leziuni uşoare, cauzate de încălțări noi prea strâmte sau cu margini tari, scorțoase, care apar mai ales deasupra călcâilor şi care se tratează prin:

- Oblojeli cu frunze de aloe, gelatină de bobarău, cu boz, burete pucios, calapar, ciumăfaie, crin alb, curcubețică, stroh de fân, frunze de hrean, mere pădurețe feliate, nalbă de fereastră, pătlagină, pelin, sunătoare macerată în untdelemn, praf de praghiță şi cu fiertură de muşețel.
- Alifii cu albuş de ou, praf de cărbune de tei, clei de prun, ceapă coaptă şi ceară de albine, miere, pătlagină şi propolis; cu sacâz, tămâie şi ulei; cu miez de lămâie, mămăligă caldă, seu de oaie; cu smântână, unt de oaie, ulei crud, untură de porc nesărată, de gâscă, cu var de pe perete amestecat cu gaz sau cu spirt medicinal.

ADENITĂ (scurtă)

Inflamație acută sau cronică a ganglionilor limfatici, care este tratată în medicina populară prin:

- Legători cu ceapă coaptă, aluat de pâine cu săpun sau cu turtiță de ceară, ca să coacă rosătura.
- După ce a spart, buba se leagă cu frunze de brusture, de podbal şi mai ales de pătlagină, pentru a ,,trage'' coptura.
- Spălături cu fierturi din rădăcină de ghimpe tăpălog.

SCRÂNTITURĂ (scrânteală, entorsă, luxație)

Deplasarea unui os din articulația sa, cauzată de mişcări greşite, căzături, etc.

Tratamente populare

- Se trag părțile sărite şi se aşează la locul lor, printr-o smucitură ori se calcă, după caz.
- Legători cu hoştină de stupi, cu cărămidă pisată şi amestecată cu albuş de ou, cu ceapă pisată amestecată cu rachiu sau spirt medicinal, cu clisă şi oțet, cu spirt şi făină de secară, cu huşte, cu ceapă zdrobită şi săpun ras, stropit cu rachiu sau spirt, cu pâine muiată în vin; cu albuş de ou proaspăt, rachiu şi săpun, cu miez de pâine, vin şi pelin verde tăiat mărunt; cu albuş de ou şi piatră arsă în foc; cu iarba scrântiturii unsă cu slănină; cu frunze de pătrunjel sau de mărul lupului; cu rădăcină de boz prăjită în untdelemn, cu ceapă pisată şi stropită cu gaz, cu tărâțe de grâu şi seu de oaie; cu zeamă de urzică moartă, îngroşată cu făină de porumb; cu boz şi urzică moartă.
- Comprese cu fiertură de scrântitoare sau de podbal, cu tătănească pisată; cu tătănească prăjită în untură de porc sau fiartă în lapte dulce.
- Oblojeli cu rădăcină de boz, fierte în lapte dulce, cu fiertură de brusture, coada racului, curcubețică, leuştean, mutătoare sau scrântitoare.
- Frecții cu untdelemn sau săpun, după care se aplică legători cu huşte din borş, prăjite în seu de lumânare.

FRACTURI (ruperi de oase)

Tratamente populare

- Se aşează osul la loc, potrivindu-se capetele rupte în poziție normală, apoi se pun atele şi se leagă strâns cu o față. De regulă, se folosesc 4 bucățele de scândură (scândurele) subțiri, de tei sau de brad. Odinioară, oasele fracturate se legau în scoarță de tei, de cireş de salcie, stejar, timp de 40 d ezile.
- Legători cu sămânță de in, cu untdelemn, săpun, ceapă hagimă şi albuş de ou, bine amestecate sau cu albuş de ou şi spirt, la care se adaugă mămăligă fierbinte.
- Legători cu ipsos şi cu caş dulce de oaie, ca să nu se umfle locul afectat; cu făină de secară făcută pastă, cu grăsime de porc, lână de oaie nespălată, cu pământ de la rădăcina unui prun, cu miere de albine, cu smântână şi seu de oaie, cu captalan, holeră, tătănească (cel mai bine), cu mentă, mutătoare, otrățel. Aceste plante se amestecă cu tărâțe de grâu sau cu hoştină de stupi.
- Oblojeli cu păr de capră roşie şi rachiu de drojdie, cu fiertură de pătrunjel sau tinctură de tătănească, preparată astfel: se iau cîteva rădăcini şi se pun la macerat, timp de 6 săptămâni, în rachiu tare de drojdie, alcool. Tinctura se foloseşte şi intern, 10-12 picături la o ceaşcă de apă, de 3 ori pe zi.

ÎNȚEPĂTURILE DE INSECTE

- Ciuputurile de furnici sau de țânțari dispar cu un amestec de amoniac (o linguriță) şi 2 lingurițe de apă oxigenată.
- Calmant cu busuioc. Zdrobiți frunze proaspete de busuioc şi aplicați-le direct pe înțepătură. Busuiocul, de asemenea, orpeşte mâncărimile.
- Calmant cu caprifoi, prin frecționarea zonei înțepate.
- Calmant cu pătrunjel proaspăt, aplicat direct pe înțepătură.
- Calmant cu pastă de dinți, aplicată pe zona afectată.
- Înțepăturile de țânțari pot fi calmate şi cu sare umezită, aplicată pe zona înțepată.
- Pişcăturile de păianjen: aplicați în părți egale, sare şi bicarbonat de sodiu, cu apă, până obține-ți o pastă şi aplicați-o pe înțepătura de păianjen.
- Tamponări cu amoniac, alcool camforat, ulei de mentă, oțet, ceai de busuioc, levănțică, ienupăr, obligeană, roiniță.

- Comprese cu ceai de pătlagină sau cu oțet de mere.

PIELE- Vene umflate la picioare

- Se freacă cu iarba metricii, ori se spală cu zeamă de iarba metricii.
- Se freacă cu plămădeală făcută din rădăcină de unsoarea pământului, cu spirt şi camfor.

AFECȚIUNILE SISTEMULUI NERVOS

Tratamente populare

Tradiția populară a conservat şi transmis până în zilele noastre numeroase mijloace de tratare a afecțiunilor sistemului nervos, multe dintre ele fiind confirmate ştiințific şi preluate de medicina modernă.

DURERI DE CAP
(cefalgie)

- Legători cu cartofi cruzi, făcuți felii, cu frunze verzi de hrean, cu rădăcini de hrean coapte şi stropite cu oțet sau opărite şi amestecate cu tărâțe de grâu, cu huşte, cu făină de porumb încălzită sau opărită, cu felii de sfeclă roşie.
- Oblojeli cu frunze şi rădăcini de boz, cu frunze de bobâlnic, frunze de brusture, de captalan, cu cetină de brad, cicoare, clopoței albaştri, curcubețică, gulii, tătănească, cu frunze de iarbă mare pisate, cu frunze de leuştean, de mentă neagră, de nuc, de odolean, oleandru, cu tulpini şi rădăcini de păpădie, pisate şi amestecate cu lapte dulce, cu frunze de pătlagină, de podbal de baltă, rădăcină de lămâiță fiartă, flori de trandafir cu oțet, frunze de vetrice, de varză albă puse pe frunte, la ceafă ori în jurul gâtului.
- Comprese cu apă rece puse pe creştetul capului, cu oțet, cu rachiu tare sau cu spirt (alcool) medicinal.
- Frecții sau comprese la cap cu ceai de levănțică sau de mentă, de mai multe ori pe zi, ultima seara, la culcare.

- Comprese sau legători la tâmple cu mentă pisată, cu frunze de varză albă sau cu cartofi cruzi, pisați şi amestecați cu oțet de mere.
- Ceai din frunze, flori sau planta aeriană de dumbăț, închegătoare, flori de levănțică, iasomie, flori de tei, muşețel sau dediței.
- Spălări pe cap cu ceai de antonică.
- Consum de de borş de tărâțe de grâu, de ciorbă de potroace, varză acră, moare de varză sau de ,,tăria" cu care ,,am făcut-o lată" (îmbătat) şi suntem mahmuri a doua zi. Cui pe cui se scoate...
- Oțet de vin şi cataplasme cu făină de porumb, muiată în apă rece. Compresele se schimbă până trece durerea.
- Cataplasme la tâmple cu felii de ceapă, ridichi, lămâie; cu făină de porumb muiată în rachiu sau suc de lămâie, la care se adaugă puțină tămâie.
- Frecții la frunte, tâmple, urechi şi la nas cu usturoi.
- Comprese cu amestec de albuş de ou, săpun, untdelemn şi rachiu sau spirt, pastă care se pune pe moalele capului.
- Spălări pe cap cu fiertură de frunze de ferigă sălbatică, cu Poala Sfintei Marii amestecată cu untură sau cu ceai de lingoare sau de mentă, precum şi oțet din vin.
- Ceai de mentă, flori de tei şi de muşețel.
- Legători la tâmple cu morcovi raşi, cu frunze de mentă muiate în oțet, cu felii de castraveți, cu rostopască, cu varză acră, cu semințe pisate de floarea soarelui, cu oțet plămădit cu flori de trandafir, cu fiertură de antonică, de zburătoare sau de dumbravnic.
- Consum de mujdei de usturoi cu oțet şi lapte.
- Inhalare de aburi rezultați din fierberea plantei pecetea vântului.
- Cataplasme reci cu frunze şi flori de măricuță sau cu felii de lămâie presărate cu tămâie.
- Ceai de hamei (3-4 boabe la o cană), de fructe de ienupăr, de flori de soc plămădite în cidru, de valeriană.
- Consum de cafea neagră cu zeamă de lămâie.
- Comprese pe frunte şi tâmple cu ,,cotorul" de la castraveți, partea cu care este legat de curpen.

CEAS RĂU

(lipitură, boala copiilor, strânsoarea copiilor)

Boala se manifestă prin dureri de cap, de coaste şi în piept, furnicături în tot corpul, tremurături, zvâcnirea muşchilor.

- Băi cu buruieni de ceas rău, neagră, cu cățuşnică, cu ,,cele şapte daturi", cu ferigă, stroh de fân, cu iov, cu plantele lipitură, sfredelul pământului şi zburătoare, care se fierb şi se pun în apa de baie. Pe alocuri, după baie, bolnavul este afumat cu ,,lemn trăsnit".

AMORȚEALA CAPULUI

Se manifestă cu dureri de cap, amorțeala pielii capului şi împăienjenirea ochilor. Cauzele: răceala puternică, dormit în curent, reumatism, efort fizic deosebit, obrinteală, orbalț, sânge rău etc.

- Comprese cu apă rece, cu oțet sau cu rachiu.
- Oblojeli la cap cu frunze de hrean, fierte cu tărâțe de grău şi stropite cu rachiu, spirt sau oțet; cu rădăcină de hrean, dată prin răzătoare, cu cartofi cruzi tăiați felii, cu frunze de nuc sau de huşte.
- Legători cu sare călduță sau cu ceapă pisată, amestecată cu flori de crin, cu spirt medicinal, în care se pun furnici sau furnicari, cu mujdei de usturoi sau cu saramură.
- Băi calde sau reci în care se amestecă usuc de oiae, fiertură de iov, frunze de nuc, de muşețel, de rozmarin şi şovârf, cu fiertură de cimbru.
- Ceai de brusture, buruiană neagră, săgetătură, coada şoricelului, ciuboțica cucului, cimbru, cârcei de vie, mentă, otrățel, muşețel, secărică, troscot, vâsc.
- Oblojeli cu fiertură de bobâlnic, cu rachiu de tescovină, brâncă pisată şi fiartă, cu iarbă mare plămădită în miere şi vin alb, de ramuri de salcie, de untul pământului, iarba şarpelui sau viperină.

AMEȚELI

- Băi la cap cu fierturi de albăstrele, de arginţică, de rădăcini de boz, mătrăgună, muşeţel, siminoc sau de sânzâiene.
- Oblojeli cu frunze de brusture pisate, ceapă prăjită, buruiana cinci degete, huşte cu borş, ovăz fiert, cu faptnic, lumbricărică de munte, coji de păduree şi păduree coapte.
- Comprese cu argilă sau cu lut luat de la rădăcina unui prun.
- Alifii din rădăcini de odolean cu ulei, usturoi pisat cu ceară de albine curată sau cu seu de oaie.

În caz de ameţeală cauzată ***de intoxicaţie cu monoxid de carbon*** datorită unei sobe defecte:

- Se deschid uşile şi geamurile, iar persoanele afectate sunt scoase afară din casă şi sunt stropite cu apă rece. Li se pun comprese pe cap cu apă rece, li se fac frecţii pe tot corpul cu oţet, rachiu cu pelin şi li se pun legători cu rachiu şi pelin. Celor intoxicaţi li se dă să bea apă cu zahăr, zeamă de lămâie, lapte dulce sau moare de varză.
- Sub formă de ceaiuri, siropuri şi legători li se administrează argintărel, boz, amarnic, brusture, cătuşnică, cimbru de câmp, ciuboţica cucului, mentă, odolean, pelin, zburătoare, de cimbru, seminţe de mărar.

INSOMNIE (nesomn)

- Pentru un somn liniştit, odihnitor şi ,,cap limpede", se consumă ceapă crudă seara, înainte de culcare.
- Copilului care are somn agitat i se pune pe cap o bucată de pânză curată sau un pansament de tifon, îmbibat cu roua dimineţii de la flori de câmp.
- Băi de flori de fân, seara, la culcare.
- Înainte de culcare, beţi ceai din frunze de gutui.
- Frecţionarea capului cu un prosop muiat în apă cu oţet. Se vor frecţiona bine şi tălpile, care nu vor fi şterese după aceea, până a doua zi.
- Se afumă şi se spală capul cu fiertură de cătuşnică ori de zmeiuţă, sau cu ambele plante.
- Consumul unui pahar de lapte cald, înainte de culcare.

- Consumul unui pahar cu bere blondă, încălzită şi apoi răcită, în care se adaugă o linguriță de miere de albine. Se bea înainte de culcare.
- Comprese cu oțet de mere, aplicate pe frunte sau de foi de varză albă.
- La culcare, se pune sub pernă o legătură de somnoroasă de câmp sau un săculeț cu rozmarin, levănțică şi mentă, ori un bulgăraş de camfor.
- Se afumă patul de dormit cu sulcină albă şi cu tămâie.
- Sub perna celor ce nu pot să doarmă liniştiți, a lehuzelor şi a copiilor mici, mai cu seamă, se puneau busuioc sfințit, avrămeasă, creştinească, mentă sfințită sau o sticluță cu aghiazmă.

APRINDEREA CAPULUI
(apoplexie, atac cerebral, insolație, meningită, stări depresive, surmenaj)

- Ceaiuri şi calmante cu avrămeasă, brăduleț, bujor alb, buruiana cea mare, buruieni de dânsele, buruieni negre, busuioc, cicoare, cimbru de câmp, ciuboțica cucului, coada mânzului, coada şoricelului, coada vacii, rădăcină de frăsinel, de hamei, de iov, iarba gâştii, lămâiță, levănțică, lojniță şi de lumânărică.
- Ceai din coji şi semințe de mac, flori de măceş, măselar, mătase de porumb, mătrăgună, mentă, sevă de molid, nalbă, orbănțică, paie de ovăz, pana zburătorului, podbal, potroacă, secărică de câmp, floare de soc, şovârf, floare de tei, sulfină albă, troscot, urzică moartă, coajă de ulm şi vâsc.
- Amestecuri pentru infuzii: cimbru de casă cu rădăcină de pătrunjel, cimbru de câmp cu zburătoare, mătase de porumb cu semințe de mac, mlădițe de tei (de la tulpina arborilor) cu sulfină albă, flori de tei, bojniță, ulm şi zburătoare (fierte împreună), sfredelul pământului şi buruienile cele mari, captalanul şi feriga, laba gâştii şi flori de tei; ferigă, iarbă mare şi miere.
- Se mai bea apă rece cu zahăr, apă cu miere de albine, lapte dulce nefiert sau se iau 5-6 boabe de fasole nefierte câteva zile.
- Oblojeli la cap cu rădăcină de tătănească amestecată cu untură de porc; zeamă de iarbă roşie, de zburătoare, frunze verzi de brusture amestecate cu oțet şi rachiu.
- Băi în apă rece, în fiertură de mac, de flori de bobâlnic, de boz.

- Se pune sub cap o pernuță umplută cu flori de tei, se înțeapă la deget să curgă sânge rău.

NERVOZITATE

- Ceai de sunătoare şi rozmarin, din care se bea ½ litru pe zi, o cană seara, la culcare.
- Ceai din frunze de nuc, din care se beau câteva căni pe zi, din care, una seara, la culcare.
- Ceai de valeriană sau roiniță, 2-3 căni pe zi, ultima seara, la culcare.
- Fiertură de conuri de hamei, din care se beau 2-3 căni pe zi.
- Picături de ulei extras din rădăcină de valeriană, băut cu ceai diluat de tei.
- Ulei de limba mielului, preparat astfel: se introduce planta întreagă (cu tot cu rădăcină) într-o sticlă, se adaugă ulei de floarea soarelui şi se lasă la macerat 2-3 săptămâni. Se pun 4-5 picături la o cană cu apă sau ceai. Se beau 2-3 căni pe zi. Limba mielului se poate administra şi sub formă de salată.

PARALIZIE

Tulburare nervoasă sau fizică provocată de extenuare sau de lezarea nervilor, manifestată prin scuturarea şi tremuratul membrelor, brațelor, mâinilor şi uneori, a capului.

- Aplicații fierbinți şi reci pe părțile afectate, urmate de un masaj energic.
- Băi calde şi masajul cu sare pot fi folosite cu rezultate bune.
- În caz de **dambla** (un fel de paralizie care se manifestată prin tremuratul mâinilor şi picioarelor), tratamentul bolii constă în băi fierbinți cu fierturi de crucea pământului, curcubețică, frunze de măr pădureț, mătcuță, frunze de nuc, de paie ori semințe de ovăz, cu slăbănog, coajă de stejar sau de băi cu ,,apă de gârlă" fiartă cu cenuşă de viță de vie.
- În caz de **paralizie infantilă** (poliomielită), bolnavului i se aplică pe stomac, ficat şi coloană, comprese reci sau fierbinți cu apă, oțet, spirt, rachiu de drojdie. Copilului i se făcea deasemenea băi fierbinți şi reci, terminate cu o scurtă baie rece.

- În faza incipientă de **paralizie totală**, bolnavului i se făceau clisme cu plante medicinale, urmate de comprese fierbinți şi reci pe coloană, stomac şi ficat. În continuare se frecționa corpul cu un prosop atât de fierbinte cât se putea suporta, iar pe urmă i se făceau frecții cu un prosop rece şi un masaj energic din cap până în picioare.
- Benefice în caz de paralizii ale diferitelor organe şi eficiente sunt cu tinctură de traista ciobanului, macerată în alcool (spirt medicinal sau rachiu).
- Se fierb leuştean, velniş şi slăbănog şi se fac spălături sau se pun comprese pe frunte.
- Se fac frecții pe zona bolnavă cu spirt de camfor şi se înveleşte cu o țesătură sau flanelă de lână.

EPILEPSIE

Boală cunoscută şi sub numele de samcă, socote, ceas rău, răul copiilor, boala copiilor, ducă-se pe pustii, poceală, zghihuitură, fulgerătură, ducăse-n pietre, alte alea, boala cu şi cei răi, care apare dintr-o spaimă sau frică mare, din „moşteniri", din „sângele părinților", dintr-o bătaie sau dintr-un „blestem". Se manifestată prin convulsii sau pierderea cunoştinței, stare de nervozitate excesivă etc.

Tratamente

- Ceai de talpa gâştii sau de muma pădurii, plămădite în vin alb natural sau în rachiu de drojdie.
- Ceaiuri şi pansamente pe cap cu sâlnic (plantă cunoscută şi sub numele de coada ielelor, nejemniță, pelangoasă, rărunchioasă), cu zburătoare sau pufuliță, cu unghia găii (coronişte). Cu aceste „buruieni de leac" se fac şi băi cu fierturi concentrate.
- Copiilor bolnavi de epilepsie sau de nervi li se mai fac băi pe cap cu fierturi din fân de pădure, seara la culcare.
- Se bea apă dintr-un vas în care s-a pus planta Maica Domnului sau în care s-au fiert fructe de cacadâr.
- În caz de convulsii, bolnavul este înțepat cu un ac în degetul mare de la mâna stângă, ca să sângereze şi să „curgă sângele cel rău". I se dă apoi să bea apă cu cărbune pisat de tei.

- Bolnavului matur i se ,,ia sânge” mai mult sau i se pun 10 lipitori pe venele de la gât sau cap, să sugă ,,sângele rău”.
- Se fac legători la cap cu fiertură de iarba lui cel rău sau cu suc de lămâie, miere de albine, rachiu, untdelemn, tămâie, piper negru, făină de grâu, sfeclă şi ridichi.

TRATAREA BOLILOR DE NERVI (nebunie etc)

- Ceaiuri din planta sică, cunoscută şi sub numele de garofiță de mare, limba boului, limba peştelui sau cu ceai de mătură de grădină (frunze şi flori), de mai multe ori pe zi, în loc de apă.
- Contra speriatului (tulburare psihică de ordin emotiv), se pune buruiană de speriat pe cărbuni aprinşi şi se aşează bolnavul cu pieptul dezvelit deasupra, astfel ca fumul să fie inspirat, timp de câteva minute.
- Pentru ,,lipitură” (când o persoană este sperioasă şi tresare noaptea prin somn, înspăimântată sau plânge), se bea vin alb în care s-a plămădit lingura zânei, pisată.
- Formele uşoare ale bolilor de nervi, se tratează prin administrarea ceaiurilor de argințică, buruiana cinci degete, de dânsele, pătlagină, podbal, şapte daturi sau cu semințe de varză.
- Contra ,,plânsorilor”(boală de vânt, fapt de vânt, ,,foc viu”, focuşor, soare sec), copiilor sugari li se fac băi cu fierturi de muşețel.

VORBIRE ÎN TIMPUL SOMNULUI (lipitură)

Bolnavul de ,,lipitură” sare din somn, bâiguie.

- În Muntenia, i se dă să mănânce fudulii de cal negru, arse şi pisate, amestecate cu rachiu de drojdie.
- În Moldova, se afumă bolnavul cu planta avrămeasă şi se scaldă cu fiertură de drețe, zburătoare şi fulgoace.
- Se afumă bolnavul cu planta pana zburătorului sau cu părul lupului.

ENUREZIS („pipi” în pat)

- Când un copil face ,,pipi” noaptea în pat fără voie, în medicina populară se foloseşte ceaiul de cârcel, din care se beau 2-3 căni pe zi sau i se dă copilului o linguriță de miere de albine, seara, la culcare. Enurezisul se mai trata şi prin ciupirea pulpei degetului mic de la ambele mâini, seara, la culcare.

Rețetele unor specialişti: medici şi farmacişti

MIGRENE (durere de cap)

Se manifestă sub formă de crize dureroase, cu durată variabilă, de la câteva ore la câteva zile. Spre deosebire de cefalee, unde durerile cuprind tot capul, în migrenă ele se manifestă numai la jumătate de cap, fiind însoțite de grețuri, vărsături, lăcrimare, umflarea pleoapelor etc.

Terapia naturistă recomandă:

- Masarea părții superioare a urechii cu ulei aromat de levănțică, după care se presează uşor lobul urechii.
- Frecții sau comprese ale capului cu infuzie de levănțică, o linguriță de plantă la o cană cu apă clocotită sau cu infuzie de mentă, o linguriță opărită la 250 ml de apă fierbinte.
- Decoct din 300 g de frunze de nuc la 5 litri de apă, care se adaugă apei calde din cadă, când se face baie.
- Tinctură din 2 litri de alcool din cereale de 40º, 20 de căței tăiați şi mărunțiți, 100 g de flori şi frunze de păducel şi 50 g de vâsc de măr sau de păr, tocat fin. Amestecul se lasă la macerat 2 săptămâni, într-un loc întunecat şi ferit de căldură. Se strecoară lichidul şi se ia câte o linguriță, de 3 ori pe zi, înainte de mesele principale.
- Infuzie cu flori de levănțică, o linguriță la o cană de apă fierbinte. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu flori de iasomie sau de lămâiță, 2 lingurițe la o cană cu apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu flori de dedițel, 2 lingurițe la 200 ml de apă fierbinte. Se beau 1- 2 căni pe zi.
- O ceaşcă de cafea neagră, în care se pun câteva picături de zeamă de lămâie, care se consumă cu îmghițituri mici.

- Miere de albine, 2 linguriţe la fiecare masă.
- Inhalaţii cu vapori de oţet de mere (apă şi oţet în părţi egale), pus la fiert.
- Cataplasme şi /sau comprese cu frunze de mentă proaspete puse pe frunte sau fiertură de frunze de mentă.
- Cartofi raşi puşi pe frunte şi la tâmple, sub formă de cataplasmă.
- Comprese pe creştetul capului cu infuzie de pufuliţă, o linguriţă de plantă la o cană.
- Cataplasme cu porţiuni de castraveţi tăiaţi dinspre vrej.
- Legători la cap cu huşte.
- Inhalare de fum de tărâţe de grâu sau de făină de porumb, care se pune pe o tablă înfierbântată la foc.
- Cataplasme cu rădăcini de hrean ras prin răzătoare, aplicate pe frunte.

NEVROZE

Denumirea generală prin care se înţelege o serie de boli psihice care apar datorită unor suprasolicitări, caracterizate prin astenie, cefalee, tulburări de somn, tulburări neurovegetative, anxietate, iritabilitate etc.

Tratamente indicate:

INSOMNII

- Infuzie de rădăcini de valeriană, o linguriţă la o cană de apă fierbinte, care se bea seara, la culcare.
- Infuzie cu flori de tei, 1-2 linguriţe la o cană cu apă clocotită. Se beau 2-3 căni pe zi, din care una seara, la culcare.
- Infuzie cu conuri de hamei o linguriţă la o cană de apă fierbinte. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu flori de levănţică, 1-2 linguriţe la o cană cu apă clocotită. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie cu măghiran, o linguriţă la o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Decoct din seminţe de mărar, o linguriţă la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea o cană de ceai înainte de culcare.

- Infuzie de cătină albă, 2 linguriţe de fructe zdrobite la 500 ml de apă fierbinte, care se bea fracţionat, într-o zi.
- Decoct din rădăcină de odolean, o linguriţă la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea o cană de ceai înainte de culcare.
- Băi pe cap cu extract de ace de pin (150 g), în apă la 37º C. Se face o baie zilnic, timp de 20 de zile, ce se vor repeta de 2-3 ori pe an.
- Băi cu extract de levănţicăă, 3-4 linguriţe la 200 ml de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă. Se face o baie zilnic, timp de 20 de minute şi 20 zile, ce se vor repeta de 2-3 ori pe an.
- Băi zilnice, înainte de culcare, sau comprese reci sau cu oţet la picioare.
- Consum după masa de seară, înainte de culcare, a unei linguriţe de miere de albine, de preferinţă de tei.
- Consum zilnic, dimineaţa, pe stomacul gol, a 20 g de polen, timp de 20-30 de zile.

STRES

- Seminţe de anason, bine mestecate, consumate de 2-3 ori pe zi.
- Infuzie cu flori de soc, volbură, ovăz, sunătoare, bulbi de hamei şi de flori de ciuboţica cucului (câte 30 g din fiecare), 2 linguri de amestec, opărite cu 500 ml de apă în clocot, infuzate 15 minute. Se adaugă apei din baie, care să nu depăşească 38º C. Timpul de baie este de 15 minute.
- Băi de levănţică sau de flori de tei, 50-60 g de plantă la un litru de apă clocotită, adaugată apoi apei din cadă, care să nu depăşească 38º C.
- Băi de cimbrişor, cimbru sau de roiniţă, 50-60 g de frunze mărunţite la un litru de apă, care se fierbe 10 minute şi adaugă apei din baie.
- Lapte cald cu ciuboţica cucului şi miere de albine: un pahar de lapte, o linguriţă de plantă şi 2 linguriţe de miere. Diabeticii trebuie să folosească fructoză în loc de miere şi să consume puţină pâine.
- Ceai de roiniţă, 3 linguriţe de frunze mărunţite, opărite cu 250 ml de apă fierbinte. Se beau 3 căni pe zi.
- Ceai de fructe (seminţe) de anason, zdrobite, 2 linguriţe la o cană cu lapte, care se bea în cursul unei zile.

- Ceai din frunze de măslin, 2 linguriţe opărite cu 250 ml de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Ceai din amestec de ciuboţica cucului, hamei, flori de soc, vinariţă (câte 30 g din fiecare) şi 50 g de ovăz, 3 linguri de amestec, opărite cu 750 ml de apă fierbinte, cantitate care se bea într-o zi, din care o cană seara, înainte de culcare.
- Infuzie cu sulfină, o linguriţă la o cană de apă fierbinte, care se bea seara, înainte de culcare.
- Infuzie cu măghitan, o linguriţă la o cană de apă fierbinte. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie cu urzică moartă albă, o linguriţă la o cană de apă fierbinte. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie cu flori, frunze şi fructe de păducel, o linguriţă la o cană, care se bea seara, înainte de culcare.
- Infuzie cu flori sau fructe de porumbar, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi.
- Infuzie sau macerat de obligeană, o linguriţă la o cană, care se bea în cursul unei zile.

Nervozitate

- Ceai de valeriană şi roiniţă, câte 10 g din fiecare plantă, 2 linguriţe de amestec la 250 ml de apă fierbinte, infuzate 10 minute. Se beau 2 căni pe zi, neîndulcit.
- Ceai de valeriană, 2 linguri de rădăcină mărunţită la o cană de apă rece, care se lasă la macerat 10-12 ore, după care se încălzeşte. Se beau 2-3 căni pe zi, neîndulcite.
- Ceai de portocală şi roiniţă (câte 30 g din fiecare), sunătoare (50 g) şi flori de levănţică (20 g), 3 linguri de amestec la un litru de apă clolotită, infuzată 10 minute. Se bea câte o cană de ceai dimineaţa, la prânz şi seara. Cura durează 3 săptămâni, după care se face o pauză de o lună.
- Ceai de sunătoare (80 g), ace de rozmarin (20 g), frunze de salvie şi roiniţă, flori de lumânărică şi anason (câte 10 g din fiecare), 3 linguriţe de amestec opărite cu un litru de apă clocotită. Se bea câte o cană de ceai dimineaţa, la prânz şi seara, la culcare.
- Baie cu valeriană, 100 g de rădăcină la un litru de apă clocotită, infuzată 10 minute, fiertură care se adaugă apei din cadă. Temperatura băii să fie la 38º C, iar timpul de îmbăiere de ½ oră.
- Să se consume un litru de zer rezultat de la caş de oaie sau de vacă, în cursul unei zile.

- Frunze de pătrunjel tocate mărunt, amestecate cu 2-3 linguri de lapte şi o linguriță de miere. Se ia câte o linguriță din amestec de 3-5 ori pe zi.
- Ceai de măr, tăiat bucățele la 2 căni de apă clocotită, îndulcit apoi cu miere de albine. Lichidul şi mărul se consumă apoi într-o zi.
- O lingură de polen şi un pahar de iaurt. Se amesteă şi se consumă fracționat, într-o zi.
- Un albuş de ou, amestecat cu o cană de lapte dulce şi o lingură de miere de albine. Se consumă fracționat, pe parcursul unei zile.
- Pudră de migdale (3-4 boabe) care se pune în supă sau în borş şi se consumă zilnic.
- Se pune 5 g de flori de piersici uscate sau 100 g de flori proaspete într-un litru de apă şi se fierb 30 de minute, la foc mic. Se strecoară lichidul şi se amestecă cu zahăr sau cu miere, obținându-se un sirop, din care se ia o lingură dimineața, pe nemâncate şi una seara, înainte de culcare.
- Fiertură de frunze de nuc (300 g) în 5 litri de apă, care se adaugă apei din cadă, în care s-a pus un kg de sare de bucătărie.

DEPRESII

Stări de tristețe intense, datorate unor tulburări de afectivitate.

- Ceai de frunze de busuioc mărunțite, o linguriță la o cană de apă în clocot, infuzate 15 minute. Se beau 3 căni pe zi. Infuzia este benefică şi în caz de anxietate, stres, oboseală, disperare.
- Ulei de flori de sunătoare, macerate în untdelemn, 5-10 picături la o ceaşcă de apă sau de lapte dulce. Se beau 4-5 ceşti pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai de valeriană, o lingură la o cană de apă clocotită. Se beau 3-4 ceşti pe zi, ultima seara, la culcare.
- Ceai din frunze de mălin, o lingură la o cană. Se beau 2-3 ceşti pe zi. Acelaşi efect benefic se obține şi atunci când se stă 1-2 ore sub un arbore de mălin, în linişte.
- Frecții pe tâmple, piept, frunte şi stomac cu zeamă obținută din fenicul. Ceai din rădăcină de lemn dulce, măcinată, o linguriță la o cană de apă care se fierbe 2-5 minute. Se beau 2-3 ceşti pe zi, ultima seara, la culcare.
- Pâine presărată cu scorțişoară pisată, care se mestecă bine cu multă salivă şi se mănâncă, de 3-4 ori pe zi, înainte de mesele principale.

POLINEVRITE

(pareze sau paralizii ale mâinilor şi /sau picioarelor)

- Infuzie din frunze de mentă, o linguriță la o cană de apă în clocot. Se beau 1-2 ceşti pe zi.
- Infuzie de bulbi, frunze şi flori de ghiocei, o lingură la o cană de apă, care se fierbe 15 minute. Se bea câte o cană într-o zi, de preferat seara, la culcare.
- Infuzie de dumbravnic, 2 linguriţe la o cană de apă clocotită. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Infuzie de frunze de măceş, mărunțite, 2 linguriţe la o cană de apă clocotită. Se beau 2 ceşti pe zi, ultima seara, la culcare.
- Infuzie de dedițel, 2 linguriţe la o cană de apă fierbinte, care se consumă într-o zi.
- Băi cu mentă, 300- 500 g de flori în 3-5 litri de apă în clocot, care se adaugă apei din cadă, care trebuie să aibă o temperatură de 37-38º C. Cura este de 21 de băi, care se vor repeta după 4-6 luni.
- Băi cu bulbi şi frunze de ghiocei, 50-100 g la 3-4 litri de apă, care se fierbe 20 de minute, care se strecoară şi se adaugă apei din cadă, la temperatura de 37º C. Se face o baie zilnic, seara, la culcare.
- Băi cu dumbravnic, 50-100 g la 2-3 litri de apă, care se fierbe 20 de minute, care se strecoară şi se adaugă apei din cadă, la 37º C. Se face o baie zilnic, 20 de minute, seara, la culcare.
- Băi cu iarbă grasă, 150-200 g de plantă, în 3-4 litri de apă, care se fierbe 20 de minute, se strecoară şi se adaugă apei din cadă, la temperatura de 37º C. Se face o baie zilnic.
- Comprese cu infuzie de dumbravnic, 2 linguri într-un litru de apă, care se fierbe 20 de minute. Se pun 2 comprese pe zi, pe regiunea paralizată, ultima compresă seara, la culcare.
- Comprese cu infuzie de iarbă grasă, 100 g într-un litru de apă, care se fierbe 20 de minute. Se pun 2 comprese pe zi, pe regiunea paralizată, ultima compresă seara, la culcare.
- Comprese cu ceai de dedițel, 2 linguriţe la o cană de apă, care se fierbe 15 de minute. Se pun 2-3 comprese pe zi, ultima compresă seara, la culcare, pe zona paralizată.

PARALIZII ŞI PAREZE ALE NERVILOR PERIFERICI

- Infuzie cu flori şi frunze de ghiocel, o linguriță la o cană de apă în clocot. Se bea o cănă cu ceai pe zi.
- Infuzie cu dedițel, 1-2 linguriţe la o cană de apă fierbinte. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Infuzie cu dumbravnic, 2 linguri la o cană cu apă clocotită. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Decoct de dumbravnic, 2 linguri de flori, frunze sau planta aeriană la un litru de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Ceaiul se foloseşte şi în comprese calde, de 2 ori pe zi, dintre care una seara, la culcare.
- Comprese cu ceai de iarbă grasă, 100 g de frunze la o cană de apă fierbinte, de 2 ori pe zi, ultima seara, la culcare.

SECHELE POLIOMIELITICE
(atrofii musculare, pareze)

- Băi cu sare de bucătărie, 2-3 kg la o baie, la temperatura de 37-38º C, timp de 20-30 de minute. Se face o baie pe zi, seara, la culcare. Durata unei cure este de 21 de zile, după care se reiau la 4-6 luni.
- Băi cu extract de rozmarin, 1-2 linguri la o baie generală, la temperatura de 37-38º C, timp de 30 de minute. Împachetări şi comprese fierbinți pe zonele afectate, cu o flanelă peste care se pune o pânză impermiabilă învelită cu molton. Temperatura: 45-50º C. Durata: 30 minute. Se fac 2-8 împachetări pe zi.
- Masaj zilnic al zonelor afectate, timp de 20-30 de minute, de 4-5 ori şi ultima, seara, la culcare.

Hemiplegii şi pareze spastice

- Băi cu rozmarin, 1-2 linguri de extract, gata preparat, procurat de la farmacie. Se face o baie zilnic, la culcare, la temperatura de 36-37º C, timp de 15-20 de minute. Cura durează 21 de zile după care se face o pauză de o lună.

- Băi cu flori de fân, 1 ½ kg la 5 litri de apă, care se fierbe 30 de minute, care se strecoară şi se adaugă apei din cadă, la temperatura de 36-37º C. Se face o baie zilnic, seara, la culcare.

NEVRALGII

Durerile puternice ale anumitor zone ale corpului pot fi tratate prin:

- Frecții cu tinctură din tuberculi de ceapa ciorii, o parte de tuberculi uscați şi bine fărămițați, la 12 părți de oțet, care se lasă la macerat 2 săptămâni.
- Frecții cu tinctură din tuberculi de ceapa ciorii, fărămițați, o parte şi alcool 5 părți, macerate o lună, într-un loc întunecos, amestecând din când în când. Ceapa ciorii fiind toxică, se foloseşte numai extern.
- Băi cu infuzie de muguri de plop negru, 3 linguri la un litru de apă clocotită, care se adaugă apei din cadă.
- Frecții cu cremă din muguri de plop negru fărămițați şi untură de porc sau de vacă.
- Ceai de frunze uscate de coada şoricelului, o lingură la un pahar de apă clocotită, lăsat la infuzat o oră, prin înfăşurarea în ceva călduros a vasului cu infuzie. Se ia câte o lingură de 3-4 ori pe zi, înainte de masă.
- Infuzie din rizomi de troscot proaspeți, o linguriță la o cană de apă clocotită, care se lasă să se răcească, se strecoară şi se ia ½ de pahar, de 3 ori pe zi, pe stomacul gol.
- În afară de dureri nevralgice acute, se fierbe bine un ou, se curăță şi se taie în două, după care, ambele jumătăți se aplică fierbinți pe locul dureros.

NEVRALGIE SCIATICĂ (dureri în regiunea lombară)

- Infuzie de frunze de iederă, o lingură la o cană de apă clocotită. Se beau 2 căni pe zi.
- Infuzie de flori de soc, 2 linguriţe la o cană de apă în clocot. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Infuzie de dedițel, o linguriță la o cană de apă în clocot, care se consumă într-o zi.
- Băi cu frunze de iederă, 100-150 g la 3 litri de apă, care se fierbe şi se adaugă apei din cadă, la temperatura de 37º C. Se face o baie zilnic, seara, la culcare. O cură durează timp de 21 de zile.

- Băi cu frunze şi fructe de soc, 50-100 g la 3 litri de apă, care se adaugă apei din cadă, la temperatura de 37º C.
- Cataplasme cu făină din semințe de muştar, 200 g într-un săculeț de pânză, care se aplică pe regiunea lombară, într-un săculeț.
- Băi cu făină de muştar, 200 g într-un săculeț de pânză, care introduc apei din baie. Se face o baie zilnic.
- Cataplasme cu fiertură din flori şi frunze de spânz, care se aplică pe locul dureros.
- Frecții cu suc proaspăt din planta piciorul cocoşului, cu ulei din fructe de ienupăr (1% în alcool) sau cu ceapă crudă, tăiată în două, pe locul dureros.

NEVRALGIE INTERCOSTALĂ
(dureri mari de-a lungul nervului intercostal)

- Infuzie cu frunze de iederă, o lingură la o cană de apă, care se fierbe 15 minute. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Infuzie de flori de soc, 2 lingurițe la o cană de apă clocotită. Se beau 3 căni pe zi.
- Cataplasme cu infuzie de flori de soc, 2 lingurițe într-un litru de apă fierbinte.
- Băi cu frunze şi fructe de soc, 50-100 g la 3 litri de apă clocotită, care se strecoară şi se adaugă apei din cadă.
- Frecții cu ulei din fructe de ienupăr, în alcool 1%.
- Frecții cu venin de albine.

NEVRALGIE CERVICALĂ
(dureri în regiunea cervicală)

- Infuzii cu frunze mărunțite de iederă, o linguriță la o cană de apă în clocot. Se beau 2 ceşti pe zi.
- Infuzie de flori de soc, 2 lingurițe la o cană de apă fierbinte. Se beau 3 ceşti pe zi.
- Cataplasme cu rădăcină de tătăneasă, 4-5 linguri de plantă la o cană cu apă, care se fierbe 20 de minute.
- Cataplasme calde cu flori şi frunze de spânz, aplicate pe locul dureros.
- Frecții cu suc proaspăt de piciorul cocoşului, de 2 ori pe zi.

- Frecții cu ulei de ienupăr, 1% în alcool.

NEVRALGII DENTARE (dureri de dinți)

- Masaje pe gingii cu suc de pătrunjel (100 ml), macerat în alcool sanitar (de 60º)
- Gargară cu infuzie de boabe de popălău, o lingură la o cană de apă, care se fierbe 5 minute.
- Gargară de flori de mac alb, o lingură la o cană de apă clocotită. Infuzia se ține şi în gură.
- Spălături în gură cu infuzie de muştar, o lingură la o cană de apă clocotită sau cu infuzie de coada şoricelului sau de cimbru.
- Dacă obrazul sau falca este umflată şi doare tare, se pune un săculeț umplut cu flori de muşețel, încălzit sau cu tărâțe de grâu încălzite sau opărite.

NEVRALGIA GLOSO-FARINGIANĂ

Se manifestă prin dureri mari la baza limbii, iradiind în urechi.

- Ceai din frunze mărunțite de iederă, o lingură la o cană de apă în clocot. Se beau 2 căni pe zi.
- Cataplasme din flori şi frunze calde de spânz (plantă sau rădăcini pisate), aplicate pe față.

EPILEPSIE

- Ceai de trei frați pătați, o lingură la o cană de apă clocotită. Se beau 2 ceşti pe zi, înainte de mesele principale.
- Strângerea puternică a degetului mare de la mâna stângă sau a lobului urechii, în special în cazul convulsiilor la copii.
- Cataplasme cu flori şi frunze de spânz, puse pe frunte timp de 20-30 de minute.
- Băi cu decoct din rizomi de spânz, 50-100 g la fiecare baie.
- Comprese cu decoct de scoarță de ulm, 100-200 g la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute.

- Frecții cu ulei din fructe de ienupăr, 1% în alcool, de 2 ori pe zi.
- Infuzie de dedițel, o lingură la o cană de apă în clocot, care se bea treptat, în cursul unei zile.
- Masaj cu ceapă crudă. Se taie o ceapă mare în două şi se masează cu ele tâmplele, timp de 4-5 minute, zilnic.
- Oblojeli cu fiertură de pătrunjel de câmp, cu ulei şi rachiu, cu drojdie şi spirt (rachiu).

STIMULENTE NERVOASE CENTRALE

- Infuzie cu frunze de mentă, o linguriță de plantă opărită în 250 ml de apă fierbinte. Se beau 1-2 căni pe zi.
- Infuzie cu decoct cu ½ linguriță de rădăcină de ghințură la o cană de apă rece, care se fierbe 30 de minute. Se bea o cană de ceai în 2 reprize, în cursul unei zile, înainte de prânz şi cină.
- Tinctură din rădăcină de ghințură, 20 g de plantă macerată în 7-8 zile în 100 ml de alcool. Se iau câte 10-15 picături de 2 ori pe zi, în apă îndulcită cu zahăr sau cu miere de albine. În cazul diabeticilor, pentru îndulcire se foloseşte fructoză.
- Infuzie cu flori de arnică, o linguriță la o cană cu apă clocotită, care se bea fracționat, în cursul unei zile.
- Aceste leacuri se dădeau persoanelor care ,,gândeau mai greu'', iar astăzi, pe alocuri, se mai dau copiilor care învață mai greu la şcoală, la ½ din dozele menționate mai sus.

POCITURĂ
(potcă, întuchinătură, tunchinătură)

Boală care provine, cică, din deochi, din nedescântat la timp, din spirietură etc. Se manifestă prin amețeli, dureri de cap, dureri în tot corpl, fierbințeli, somnolență, tremurături, ,,scurtări de vedere''. Bolnavului i se desfigurează chipul, i se moaie o mână sau un picior, i se strâmbă gura, mâinile sau picioarele, este pocit.

- Frecții cu oțet sau cu spirt şi descântarea pociturii. I se spală fața cu aghiazmă.

LEŞIN

(bătaie de inimă, greutate la inimă, lipotimie)

În medicina populară, pierderea cunoştinţei este tratată prin diferite mijloace şi anume:

- Se stropeşte bolnavul cu apă rece pe faţă şi se loveşte cu palmele pe obraz.
- Este luat imediat de la locul unde a căzut şi scos afară din casă, la aer curat.
- I se ridică mâinile în sus şi în jos şi i se face respiraţie artificială.
- Se fac frecţii cu apă rece şi oţet în dreptul inimii, la tâmple, pe faţă şi la încheieturile mâinilor.
- Bolnavul este strâns puternic de degetul mic, înţepat cu acul în degetul mic de la mâna stângă sau muşcat de degetul respectiv.
- Se înţeapă buricele degetelor de la mâini, ca să curgă sânge.
- Este tras de nas, de urechi, i se trage limba afară din gură de 2-3 ori, ca să n-o înghită şi să se sufoce.
- I se dă să bea apă îndulcită cu zahăr, lapte dulce sau zeamă de lămâie.
- Se pun comprese cu apă rece sau oţet la inimă sau la furca pieptului.
- I se fac bolnavului inhalaţii pe nas cu oţet tare, oţet din trandafiri, oţet aromat sau fum de cârpă aprinsă, de balegă de cal, de plante sau substanţe cu miros înţepător puternic.
- Se freacă cu putere venele de la mâini, de la gât, tâmplele şi se stropeşte cu apă rece pieptul bolnavului.
- Se dă celui leşinat să inspire oţet tare.
- Se dă bolnavului să bea ceai de urzică, de porumbele necoapte, de giugiumă creaţă sau oţet cu spuză de cenuşă.
- Când ,,răutatea'' (leşinul) vine de la ,,mâncat lacom'', i se dă bolnavului să sugă lapte din plante de alior, care provoacă diaree şi ,,uşurarea burţii''.
- Dacă leşinul este cauzat de băuturi alcoolice, consumate în cantităţi mari, ,,afumatului'' i se dă să bea lapte dulce cu fiertură din coajă de salcie, cafea, moare de varză, oţet sau leşie.
- Se pun legători la buric cu orz pisat şi opărit, cu zeamă de hrean, cu rădăcină de brusture, în fierturi cu borş şi îngroşate cu tărâţe de grâu.

- Când leşinul este provocat de o emoție puternică sau o nemulțumire intensă, bolnavului i se dă să bea ceai de gențiană, de hrean, muştar negru sau de rozmarin.

ÎNEC

- Imediat ce omul salvat a fost scos la malul apei, este aşezat pe un loc înclinat, i se deschide gura să curgă apa, apoi i se face respirație artificială, mişcându-i-se mâinile, îndeosebi cea dinspre inimă. Este ținut apoi cu capul în jos şi picioarele în sus, până ce i se scurge apa din el. Este scuturat bine să iasă apa din burtă. Este apăsat tare pe burtă să iasă afară apa înghițită.

SĂ DĂM VIAȚĂ ANILOR, NU NUMAI ANI VIEȚII

Creşterea longevității vieții este un vis şi deziderat dintotdeauna al omenirii, care nu numai că a dorit acest lucru, dar s-a şi străduit să descopere diferite soluții, aplicând rețete înşelătoare şi iluzorii, de genul ,,elixirul tinereții'', ,,apa vie'', ,,piatra filosofală'' a alchimiştilor etc.În acest sens, s-au preocupat şi cele mai luminate minți ale umanității, după cum rezultă din unele scrieri din antichitate, propunând rețete şi soluții bazate pe cercetările ştiințifice ale vremii.

Semnificative în ceea ce priveşte căile şi metodele de sporire a duratei şi speranței de viață, sunt operele lui HIPOCRATE, care a trăit între anii 460-375 î.e.n., celebru medic grec, supranumit şi ,,părintele medicinii'', care recomanda, încă de pe atunci, o serie de reguli pentru a se realiza o viață lungă şi sănătoasă : ***„Toate părțile organismului care adăpostesc o funcție vitală rămân sănătoase, se dezvoltă şi ajung la o vârstă înaintată, dacă sunt folosite cu moderație şi sunt antrenate în propriul lor domeniu. Dar, dacă nu se folosesc, ele sunt înclinate către boală, nu se dezvoltă şi îmbătrânesc devreme''***. Aceste constatări şi precepte sunt perfect justificate şi explicate ştiințific, fiziologic, fiind etern valabile, deoarece una din condițiile fundamentale ale longevității o reprezintă combaterea tendinței de inactivitate la bătrânețe, evitarea involuției şi atrofierei premature a unor organe. Dacă bătrânețea este inevitabilă, ea

poate fi, totuşi, încetinită tot mai mult timp, prin activarea permanentă a tuturor părţilor vitale ale organismului, cum remarca Hipocrate.

Potrivit definiției organizației Mondiale a Sănătății, longevitatea nu trebuie înțeleasă ca fiind echivalentă cu bătrânețea, ci ca o viață lungă, activă şi plină de sănătate, ceea ce implică nu numai creşterea numărului de ani, ci şi calitatea acestor ani. ***„A adăuga viață anilor, mai mult decât a adăuga ani vieții''***- iată principiul obiectiv al gerontologiei (gr. geron, gerontos = bătrân şi logos = ştiință). Vârsta a treia (60-75 de ani), trebuie privită ca o perioadă normală în ciclul dezvoltării, cu o fiziologie proprie, iar aplicarea unor măsuri de prevenire a factorilor care accelerează ritmul de îmbătrânire permite, potențial, două până la patru decade în plus de viață. Şi cum bătrânețea este a tuturor, este necesar să ne ocupăm de ea fiecare dintre noi, prin prevenirea, din timp, a bolilor favorizate de înaintarea în vârstă.

Potrivit cercetărilor ştiințifice medicale actuale, aceste măsuri constau în :

1. Tratarea bolilor care grăbesc îmbătrânirea precoce: ateroscleroza, cardiopatia ischemică, angina pectorală, hipertensiunea arterială, emfizemul pulmonar, bronşita cronică, reumatismul degenerativ, osteoporoza, adenomul de prostată, etc. Pentru aceasta, este absolut necesar controlul periodic al stării de sănătate.
2. Cumpătare în toate şi, mai ales, la mâncare şi băutură. Să se reducă ouăle, untura, afumăturile, carnea de porc, smântâna, mâncărurile grele în general, preferând legumele proaspete, salatele, fructele, produsele lactate. Să se mănânce de 3-4 ori pe zi şi mai uşor seara. Să se consume cât mai puțin alcool şi cafea, iar tutun deloc.
3. Atenție sporită la depăşirea greutății corporale normale şi la obezitate, care duce la scurtarea vieții.
4. Combaterea lipsei de mişcare. Se recomandă plimbări zilnice şi practicarea exercițiilor fizice. Mersul pe jos şi sportul sunt deosebit de benefice în prelungirea vieții.
5. Se impune o activitate continuă, muncă rațională şi odihnă suficientă.
6. Combaterea traumatismelor psihice şi evitarea stresurilor. Tihna, odihna, contemplația sunt preferate tensiunilor şi eforturilor de orice fel.
7. Să se consume multe vitamine din legume şi fructe, evitându-se cele sintetice, pe cât posibil.
8. Deosebit de benefice sunt şi unele medicamente sintetice cu rol eutrofic, respectiv GEROVITALUL ŞI ASLAVITALUL.
9. Este absolut necesar să se facă din timp pregătiri speciale pentru vârsta pensionării, căutându-se activități care să confere sentimentul utilității sociale, care să solicite

funcțiile organismului şi să opună dizinserției din viața activă. ***Continuarea preocupărilor în scopul menținerii unei vieți active, după câmpul muncii, este absolut necesară, în special prin normalizarea structurilor, funcțiilor şi activității creierului, care, după ca, trebuie obligat şi ajutat să funcționeze.*** Profilaxia îmbătrânirii este continarea activității, adaptată fiecărei persoane şi după vârsta pensionării. ***Renunțarea la orice fel de activitate la această vârstă este egală cu atrofierea treptată a organismului şi accelerarea declinului final.*** Inactivitatea este distructuvă pentru sănătate, constituind o puternică traumă psihică. Se spune că îmbătrânim din momentul naşterii. Există, într-adevăr, o îmbătrânire primară, fiziologică, caractrizată prin diminuarea capacității de adaptare, scăderea reactivității organismului şi reducerea potențialului de recuparare şi regenerare celulară şi tisulară. Uzura biologică constituie un proces natural şi ireversibil, dar ritmul în care se produce diferă de la o persoană la alta. Nu toate persoanele îmbătrânesc cu aceiaşi rapiditate. Există o îmbătrânire diferențiată , iar vârsta biologică nu este întotdeauna similară cu cea cronologică. Cauzele acestei inegalități în ritmul îmbătrânirii la diferite persoane sunt numeroase, printre care se numără şi ereditatea, factorul genetic. Fiecare dintre noi vine pe lume cu un anumit genom, cu un anumit capital genetic, care prezintă importanță în procesul îmbătrânirii , dar nu reprezintă totul. De aceea, longevitatea nu poate fi considerată, în nici un caz, numai un ,,dar al geneticii'', un dar al lui Dumnezeu. Numeroşi alți factori intervin şi asupra acestora pentru a acționa, prin creşterea imunității, combaterea hiperoxidării, a metabolismului bazal crescut, a bolilor, consumului de alcool, tutun etc.

Concluzia : dreptul la longevitate aparține tuturor. Dar longevitatea se caută şi se obține de fiecare dintre noi în mod deliberat şi activ. Trebuie să ştii şi să vrei să devii longeviv.

REȚETE PENTRU LONGEVITATE

CAUZA ÎMBĂTRÂNIRII

Potrivit cercetărilor ştiințifice medicale actuale, îmbătrânirea apare atunci când celulele sunt permanent deteriorate de atacurile continue şi tot mai puternice ale unor particule chimice. Radicalul liber este o moleculă care a pierdut unul din electronii cu sarcină electrică ce se învârtesc în perechi pe orbită. Pentru a-şi reface echilibrul,

radicalul liber fură un electron de la moleculele învecinate sau renunţă la electronul rămas singur. În acest fel, dă naştere unei mutilări celulare, invadând proteinele, grăsimile şi A.D.N.-ul genetic al celulelor, oxidându-le şi desfigurându-le. De aici şi necesitatea intervenţiei antioxidanţilor, care sunt substanţe chimice ce pot dona electroni radicalilor liberi, fără ca ei înşişi să devină periculoşi. Antioxidanţii care întâlnesc radicali liberi pun capăt astfel, raidurilor agresorilor de distrugere la nivelul celular şi chiar ale organismului, respectiv degenerării lente, cunoscute sub numele de îmbătrânire. Cu alte cuvinte, radicalii liberi deteriorează celulele, provocând îmbătrânirea, iar antioxidanţii blochează sau, cel puţin, reduc activitatea nocivă a radicalilor liberi, adică îmbătrânirea.

VITAMINA E- vitamina longevităţii

Profesorul dr. L. Pauling de la Institutul „ L. Pauling'' din California, de două ori laureat al premiului Nobel, afirmă: ***„ Este absolut posibil, graţie unei alimentaţii echilibrate şi a unor anumite vitamine, să încetinim procesul de îmbătrânire şi să prelungim în medie viaţa cu 20 de ani. În centrul atenţiei este vitamina E, TOCOFEROLUL, un atioxidant puternic, care întârzie distrugerea de către oxigen a unor substanţe din organism, la fel de necesare''.***

Efectele benefice ale vitaminei E sunt reliefate şi argumentate şi de alţi cercetători ştiinţifici americani, respectiv de către dr. DENHAM HARMAN, profesor emerit la Colegiul de Medicină al Universităţii din Nebraska, dr. EARL STADTMAN, şeful Laboratorului de biochimie al Institutului Naţional al Inimii, Plămânilor şi Sângelui, dr. WILLIAM A. PRYOR, director al Institutului de biodinamică al Universităţii de Stat din Louisiana, dr. RONALD KLATZ, preşedintele Academiei Americane de Medicină Antiîmbătrânire, etc.

În stare naturală, vitamina E se găseşte în cereale şi mai ales în cele germinate (germeni de boabe de grâu etc), în uleiuri vegetale, legume (salate, creson, spanac, pătrunjel, mazăre etc), polen. Nevoile organismului sunt de 10-25 mg de vit. E pe zi. Salata verde conţine circa 4 mg de vit.E la 100 g, germenele de grâu 20 mg la 100 g etc.

MODALITĂȚILE PRINCIPALE ANTIÎMBĂTRÂNIRE

- Consum de antioxidanți, dintre care, cei mai puternici sunt: vitamina E (tocoferolul), betacarotenul şi vitamina C.
- Evitarea alimentelor uşor oxidabile (margarina, ouăle, etc).
- Ingerarea de suplimente alimentare, plante medicinale, vitamine şi alți constituienți alimentari care stimulează indirect enzimele să revitalizeze sistemele de detoxifiere a organismului, ce ucid radicalii liberi (brocoli etc).
- Un remediu minunat: ***usturoiul***. Venerat de aproape 5000 de ani, acest aliment medicament este un tonic excelent pentru sănătate, , un adevărat panaceu. Bulbul conține peste 400 de substanțe chimice, inclusiv antioxidanți, care au o puternică acțiune de protejare a celulelor împotriva deteriorării şi a întregului organism, de o îmbătrânire prematură. Rețetele unor medici:
- În fiecare dimineață să luăm un cățel de usturoi, tăiat şi apoi înghițit.
- 350 g de usturoi, pisat bine se amestecă cu sucul a 24 de lămâi şi se lasă la macerat 24 de ore. Doza zilnică: o linguriță seara, cu o jumătate de pahar de apă caldă.
- Pentru combaterea debilității senile, anemiei şi scăderea tonusului: 4 căței de usturoi pisați, 4 cepe proaspete de mărime obişnuită, 150 g de ovăz şi 40 g de rădăcină de valeriană, se dau prin maşina de tocat, păstrând sucul. Toate se amestecă cu 700 g de miere şi se fierb la foc mic, până ce întreaga cantitate va avea consisitența unei creme subțiri. Preparatul se răceşte, se taie ăn bucăți şi se păstrează în frigider. Doza zilnică este de 3-6 bucăți, înainte de masă.
- Zdrobiți 0,5 kg de usturoi şi puneți-l într-un vas care conține zeama de la 24 de lămâi, apoi lăsați-l acoperit 24 de zile. După aceea, luați o linguriță seara, înainte de culcare. Atenție: în doze mari, usturoiul poate fi toxic, iar mai mult de 3 căni pe zi, poate produce diaree, gaze, balonare şi febră. Mai mult de 20 g pe zi (între 7 -10 căței), usturoiul poate produce sângerări gastrice.
- Ceaiul verde este numit şi ceaiul longevității, deoarece constituie un antidot miraculos împotriva îmbătrânirii precoce. Topeşte grăsimile, scade colesterolul, uşurează digestia şi neutralizează acizii graşi. Se beau câte 250 ml de infuzie, după mese.
- Fructe şi legume cu puteri deosebite în lupta contra îmbătrânirii: roşiile, spanacul, salata, afinele, merişorul, căpşunile, zmeura, brocoli.

Alte alimente: peştele, soia, vinul roşu (un pahar pe zi), fructele şi legumele.

Mersul rapid, timp de 15-20 de minute, însoțit de o respirație coordonată (2 paşi inspirăm, 4 paşi expirăm), contribuie la accelerarea proceselor de curățire a spațiilor intercelulare şi a celulelor.

Alimentația.

- **Dimineața**, hrana să fie abundentă, luată după gimnastică, masaj, respirație, după rețeta de mai sus. Alimentația nu va conține grăsimi animale, ci lactate şi puțină carne fără grăsime. Cafeaua pe nemâncate este nocivă, mai ales însoțită de țigară, la care trebuie să renunțăm după o anumită vârstă (45-50 ani).
- **Prânzul** va fi compus din carne fiarttă, paşte fiert, zarzavaturi, fructe şi chiar făinoase în garnitură. A se evita supele sau ciorbele din carne, care pot fi înlocuite cu cele din legume.
- **Seara,** masa să nu fie luată mai târziu de orele 18-18.30, fiind compusă din legume crude sau soteuri (fără unt, cu untdelemn), fructe, compoturi, produse lactate. Pâinea se recomandă numai dimineața şi la prânz.

Vibrogimnastica.

Ne ridicăm pe degetele picioarelor, astfel ca talpa să se reidice cam la 1 cm de la sol. Ne lăsăm brusc în jos, lovind duşumeaua cu călcâiul, la fiecare secundă. După 3 mişcări neodihnim 3-5 secunde, apoi repetăm, totalizând 30 de mişcări. Ca timp utilizat ar fi un minut şi 25 de secunde. Mişcarea se repetă în cursul zilei, ori de câte ori simțim oboseala.

Stimularea biocurenților.

În acest scop relaxăm tot corpul. Apoi contractăm fiecare segment, începând cu degetele mâinilor, rmate de celelalte segmente, apoi degetele picioarelor, gamba, coapsa. Se vor face câte 10 contracții. Timp de 5 contracții inspirăm, la celelalte 5 expirăm. Continuăm aşa, contractând tot corpul până la gât, segment cu segment. Pentru acest exercițiu avem nevoie de 2 minute.

Gimnastica feței.

Buzele, nefiind alimentate cu biocurenți în suficientă măsură, cu timpul îşi pierd elasticitatea. Se recomandă mişcări ale buzelor timp de 2 minute, în toate direcțiile, o dată sau de 2 ori pe zi.

Termomasaj

Dimineața şi seara se fac aplicații alternative pe față, cu 2 bucăți de pânză moale, muiate una în apă foarte fierbinte, cealaltă în apă foarte rece. Se menține fiecare 1-2 secunde , repetându-se de 2-3 ori, în total 15 secunde.

Masaj

Se face dimineața şi seara, pornindu-se de jos în sus, către sediul ganglionilor. Nu se maseză: regiunea dorsală a gennchiului, stinghia piciorului şi regiunea auxiliară. Masajul feței se face pe traiectul nervului facial: masajul pielii capului, cu mişcări de frământare şi mângâiere; masajul gâtului, de la centru spre periferie; la fel şi al spatelui; masajul regiunii retroauriculare cu mişcări circulare, în sensul acelor de ceasornic.

Rolul oxigenului

Pentru păstrarea unei bune oxigenări a țesuturilor, precum şi a potențalului bioelectric în organism, respirația are un rol decisiv. Odată cu oxigenul, noi luăm din aer şi cantitatea de ioni necesari. De reținut că electrogeneza e cu atât mai intensă, cu cât ființa e mai tânără şi mai sănătoasă. Oboseala apare datorită pierderii energiei electrice. Cu cât protofibrinele musculare se încarcă mai repede şi mai intens cu electricitate, în urma reacțiilor chimico-oxidante, cu atât muşchiul se contractă şi se relaxează mai intens. Respirația corectă şi dirijată determină un aport mai mare de oxigen şi bioelectroni. Oxigenarea stimulează reacțiile chimico-oxidante, care mențin potențialul electric muscular. La rândul lor, contracțiile msculare determină expulzarea produselor de dezasimilare din spațiile intercelulare şi ca atare, celula nu suferă, iar bătrânețea nu-şi arată colții.

Somnul

E important să fie natural, fără somnifere. Somnul cel mai util este înainte de ora 24. durata să fie de 6-8 ore, după constituția individului. Persoanele care nu adorm uşor vor face relaxarea înainte de culcare (plimbări, sport etc). La trezire se recomandă să ne ridicăm imediat din pat, altfel apare oboseala.

- **Drojdia de bere**. Se iau câte 25-30 g de 3 ori pe zi, ca atare sau adăugată cu apă, lapte, sau orice suc de fructe.
- **Germeni de secară**, câte 0,5 kg pe zi. Conține de 4 ori mai multe proteine decât un ou.
- **Lăptişor de matcă**, drajeuri. Se iau câte 3 drajeuri pe zi, timp de o lună, apoi cura se repetă.

- Lăptişor de matcă omogenizat în miere. Se iau câte 10 g de amestec dimineața, menținut sublingual. Se consumă cu oră înainte de micul dejun. După consumul unui borcan cu 2 g lăptişor de matcă, se face o pauză de 7 zile, după care se repetă.
- **Propolis** 20% în alcool. Se iau câte 20-30 de picături, de 3 ori pe zi, cu o oră înainte de masă.
- **Polen**, 20 g pe zi, dimineața, pe nemâncate, timp de o lună. Se repetă de 4 ori pe an, uneori cura trebuie prelungită tot anul, cu pauze de câte o săptămână, după fiecare 6 luni.
- Apilarnil, drajeuri. Se iau câte 3-8 drajeuri pe zi, se sug sau se înghit, înainte de mese. Se fac cure de 40-60 de zile, separate prin pauze de 30 de zile.
- Apilarnil prop drajeuri. Se iau înainte de mese (3-6 pe zi), se sug sau se înghit. Se fac cure de câteva luni, separate prin pauze de o lună.
- **Oțet de mere.** Se iau 2 lingurițe de oțet amestecate cu 100 ml de apă la care se adaugă 1-2 picături de soluție LUGOL (5% iod şi 10% iodură de potasiu) în cure îndelungate.
- Cura de băi cu bicarbonat de sodiu. 21 de băi la temperatura de 36º, în care se dizolvă câte 60-70 g de bicarbonat de sodiu, în fiecare baie. Se repetă după 4 luni. Se pot face 4 cure pe an.

CANCER (rac, bubă rea)

În concepția populară, cancerul este cauzat de traiul şi obiceiurile alimentare nesănătoase (fumat, consum exagerat de băuturi alcoolice etc) sau de pedepsirea bolnavului de către Dumnezeu, pentru faptele sale rele şi, mai rar, de blestemele ori păcatele mari ale părinților. În trecut, această teribilă şi incurabilă boală era destul de rară, spre deosebire de prezent, când numărul bolnavilor de cancer este foarte mare şi creşte continuu, într-un ritm alarmant, ocupând locul al doilea în lume în ceea ce priveşte mortalitatea, iar în unele țări, chiar locul întâi.

Deşi nu se cunoaşte mecanismul declanşării şi formării cancerului şi evident nu există, în mod cert, nici un medicament vindecător, un lucru este absolut sigur: apariția şi evoluția cancerului este favorizată de diferiți factori: poluarea mediului înconjurător (radioactivă mai ales), alimentația ,,chimizată'' şi neechilibrată, scăderea imunității organismului, alcoolism, tabagism, consum de droguri, abuz de medicamente, cafeină,

stres, factori infecţioşi, dintre care se incriminează anumiţi viruşi ecogeni, mai cu seamă, factori ereditari genetici (blestemul părinților, în credința populară etc).

Tratamente populare

În medicina populară, un accent deosebit în tratarea ,,racului'' constă în convingerea bolnavului că trebuie să lupte cu boala, să nu se dea bătut, să creadă în Dumnezeu şi să se roage la el ca să-l salveze din ghearele morții prea timpurii. Cu alte cuvinte, în formă empirică, leacul de bază constă în psihoterapie, cunoscut fiind faptul că boala cea mai teribilă este...frica de boală!

- Un regim de viață sănătos: hrană bazată pe ,,verzături''(legume şi fructe), care ajută şi la ,,curățarea sângelui'', înlăturarea exceselor de orice fel (alcool, tutun etc), dihnă combinată cu activități zilnice, pentru a nu se gândi la boală etc.
- Ceaiuri din rădăcini de diferite specii de spini şi ciulini: spin, scai, pălămidă, armirai sălbatic, crăpuşnic, colțul lupului, crostoval, captalan, mlece. Pe alocuri, țăranii credeau că ,,racul'' poate fi vindecat prin ceaiuri făcute din ciulini asemănători spinilor cu care s-a făcut cununa pusă pe capul lui Isus, în drumul spre GOLGOTA, locul răstignirii sale.
- Oblojeli pe răni cu fierturi din rugi de bostan, de castravete, de frunze de oleandru, amestecate cu untdelemn sau cu rădăcini din plantele rac, răcoaică ori răcuşor. În credința populară, se credea că există 3 forme de cancer: rac (cel mai periculos), răcoaică şi răcuşor, care în medicina ştiințifică actuală denumesc cancerul malign şi benign.
- Cataplasme pe bube cu un rac spintecat de viu.
- Fiertură din 7 răcițe, care mai întâi se ardeau, iar din cenuşă se făcea leşie, care se bea.
- Când rana de cancer era ,,urâtă'' (mare, neagră), se ardea cu un fier înroşit în foc, după care se spăla locul cu o soluție de piatră vânătă. Se consuma apoi varză murată, în fiecare zi, la fiecare masă, cât mai mult timp.
- Un leac mai recent folosit este următorul: 4 g lăptişor de matcă, 1,5 kg de miere de salcâm, 300 g polen, 150 g tinctură de propolis, 200 ml ser fiziologic. Se ia câte o linguriță din amestec, cu o jumătate de oră înainte de dejun şi cină. Dieta obligatorie: pe bază de legume, fructe şi lactate. Tratamentul este de cel puțin 2 luni.
- Ceai din tătănească, o linguriță la cană. Se beau 4 căni pe zi.

- Tinctură din rădăcină de tătănească, preparată din 100 ml de alcool şi 20-30 g de propolis, din care se iau 10-20 de picături în ceai sau cu apă, de 3 ori pe zi, înainte de mese.
- Alifie din rădăcină de tătănească (20-30%) cu care se ung rănile de pe sâni şi piele.
- Comprese cu ceai din rădăcină de tătănească, 4-5 linguri la o cană. Se pun pe răni.
- Cataplasme cu rădăcini de tătănească fărâmițate şi amestecate cu apă, până se fac pastă. Se aplică pe zonele afectate.
- Ceai din rostopască, o jumătate de linguriță la o cană cu apă cu apă clocotită, din care se ia o linguriță din 3 în 3 ore, pe zi.
- Tinctură, pulbere şi alifie de rostopască, aplicate pe răni.
- Ceai cu cimişir, o linguriță la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi, îndulcite cu miere de albine.
- Macerat din vâsc de măr sau de brad, 2 linguriţe de plantă la o cană cu apă rece, care se lasă la ,,dospit'' 8 ore. Se bea o cană pe zi, din care jumătate de cană seara, la culcare.
- Ceai din muguri de plop negru, o lingură la o cană. Se beau 2-3 căni pe zi. Planta se poate folosi şi sub formă de tinctură, alifie, băi.
- Răşină de plop negru, care se foloseşte în tinctură sau consumată ca atare.
- Consum de păstură 8produs care se găseşte pe faguri, de culoare închisă) sau de propolis.
- Ceaiuri din toporaşi (se poate folosi întreaga plantă), trifoi roşu, rădăcină de brusture, rădăcină de ştevie creață, stânjenei, rădăcină de păpădie, din frunze şi flori de rocoină, mălin, turiță mare.

În caz de cancer la sâni (mamar), în medicina populară se mai folosesc:

- Alifie de gălbenele, preparată dintr-o cană de untură de porc proaspătă, nesărată şi o mână de frunze, flori şi tulpini de gălbenele, care se încing la foc şi se lasă apoi la macerat şi răcit peste noapte. A doua zi, se mai încălzeşte amestecul, se trece printr-o sită curată de in, iar alifia obținută se pune într-un borcan bine închis. Se ung sânii afectați de mai multe ori pe zi.
- Comprese cu ceai din coada calului, mână de plantă la o cană.
- Ceai din amestec de urzici, gălbenele şi coada şoricelului, în părți egale, o linguriță la o ceaşcă. Se beau 6-8 ceşti pe zi.

Cancerul de testicule se tratează prin:

- Ceai de pedicuță, o linguriță de plantă la o cană. Se bea zilnic, dimineața pe nemâncate, o ceaşcă pe zi. Nu se depăşeşte această doză.
- Ulei de sunătoare, o mână de flori şi muguri proaspăt culeşi, peste care se pune ulei de floarea soarelui, astfel încât plantele să fie acoperite complet. Se lasă la macerat 3 săptămâni, până ce uleiul va căpăta o nuanță roşiatică. Se fac masaje uşoare ale testiculelor, de mai multe ori pe zi.
- Ulei de măghiran, preparat la fel ca uleiul de sunătoare.
- Alifie de gălbenele, preparată şi folosită la fel ca alifia de gălbenele pentru cancer la sâni.
- Terci cu frunze proaspete de drăgaică, brusture, pătlagină şi gălbenele, care se aplică pe zonele afectate de tumoare, după ce plantele sunt bine zdrobite.

TABAGISMUL (intoxicația cu nicotină)

Este o intoxicație cronică cu nicotină şi gudroane, datorită fumatului, care poate produce tulburări cardiace, neurologice, bronşite, tremurături, , cancer pulmonar, etc. În medicina populară se folosesc următoarele tratamente:

- Reducerea zilnică de țigări şi fumatul prin ,,pufăit'', fără inspirarea fumului de țigară.
- Evitarea fumatului dimineața, pe nemâncate şi noaptea pentru a da răgaz organismului să se dezintoxice.
- Să se consume ceai de pedicuță şi brădişor, o linguriță la o cană. Ceaiul se bea dimineața, după micul dejun, timp de o lună, când ,,duhănitul'' dispare.
- Cine nu reuşeşte prin voință să se lase de fumat, poate fi ,,ajutat'' de ...rădăcina de obligeană (uscată şi tăiată mărunt), care se mestecă încet, în stare crudă. Rădăcina mestecată nu se înghite, ci se scuipă. Prin gustul amar şi aromat, rădăcina de obligeană scade pofta de a fuma şi face ca gustul unei țigări să fie respingător.
- Ceai de trifoi de câmp, o linguriță de frunze şi flori la o cană cu apă clocotită. Se bea ceaiul în loc de apă.
- Ceai de magnolie, ulm roşu, gura lupului, verbină, mentă, iarba mâței, papucul doamnei, aşchii de lemn amar, talpa gâştii, angelică, din rădăcină de brusture.
- Masarea, prin tonifiere (înşurubare) a zonelor din apropierea aripilor nasului, deasupra marginii superioare a scobiturii urechii.

ALCOOLITSMUL (ETILISMUL)

Potrivit definiției date de Organizația Mondială a Sănătății (O.M.S.), starea de alcoolism este rezentă când ***„cineva bea o perioadă mai lungă de un an, cantități mari de alcool, deci a pierdut controlul asupra consumului de băuturi spirtoase, fiind prin aceasta afectat din punct de vedere fizic, sihic şi al poziției sale sociale’’.***

Trecerea de la consumul ocazional de alcool la dependența de băutură, are loc, de obicei pe neobservate, progresiv: în prima fază apare nevoia zilnică de a bea ,,un păhărel’’, apoi două ... trei..., şi aşa se ajunge la alcoolismul propriu-zis, cu toate consecințele sale negative: gastrita alcoolică, congestia ficatului care poate duce la ciroză, miocardită alcoolică, dereglări psihice şi scăderea intelectului şi a capacității de muncă, psihoze, delirum tremens (nebunia alcoolicului). Dacă ,,bolnavul’’ este animat de bune intenții şi are suficientă energie şi voință, atunci dispune de şansa de a se lecui de asemenea patimă.

Tratamente populare

Deşi un cunoscut proverb spune că beția o vindecă doar sapa şi lopata (moartea), în medicina populară există unele remedii de vindecare a alcoolismului, verificate de-a lungul vremii:

- Ceaiuri din pedicuță, cornişor sau brădişor, o linguriță din părțile aeriene ale plantelor la o cană cu apă, care se consumă dimineața, la o oră după micul dejun.
- Tinctură de ardei ute, preparată din 4-5 ardei macerați într-o ceaşcă de rachiu tare de tescovină (spuză), timp de o săptămână. Se pun 20-30 de picături într-un ceai amar (din anghinare, unguraş sau țintaură) şi se bea câte o cană de 3 ori pe z, timp de cel puțin o lună.
- Ceai din coacăz negru, o linguriță de frunze uscate la o cană. Se consumă o jumătate de cană dimineața, pe nemâncate şi cealaltă jumătate seara. Cura durează 30-40 de zile.
- Ceai de cătină albă, o lingură de fructe la o cană, care se bea treptat, în cursul unei zile, până la dezintoxicare.
- Ceai de fructe zdrobite de măceş, o lingură la cană, care se bea într-o zi, până la dezintoxicare.

- Ceai din cimbru, o lingură de frunze şi flori la o cană. Se ia câte o lingură la fiecare 15 minute. Aplicat de-a lungul timpului, acest leac provoacă greață, vomă, scaune dese, transpirații etc. Tratamentul se repetă până la dezintoxicare.
- Consum zilnic de drojdie de bere, de mărimea unei nuci, până la dezintoxicare.
- Băi de aburi şi consum de ceai din lemn amar, zilnic.
- Starea de ebrietate se tratează prin:
- Consum de miere de albine, câte o lingură din jumătate în jumătate de oră, timp de 3 ore.
- Tinctură de propolis, preparată din o lingură de propolis fărâmițat într-o ceaşcă de alcool, 10-15 picături luate cu un pahar cu apă.
- În caz de comă alcoolică (aprinderea rachiului):
- Se toarnă pe gâtul ,,adormitului'' zeamă de balegă de cal proaspătă.
- Se bea lapte dulce de vacă, chişleag, zeamă de ceapă, cenuşă amestecată cu apă caldă, moare de varză, oțet diluat.
- Se fac inhalații cu fum de cârpă arsă.
- Se bea ceai din rădăcină de podbal, multă apă rece, lapte cu sămânță de cânepă, albuş de ou proaspăt, după care ,,turmentatului'' i se freacă burta cu un făcăleț, ca să vomite.
- Se masează palma, zona de la baza degetului mare sau deasupra urechii, prin înşurubare, câteva minute.
- Alte manevre: strângerea puternică a vârfului nasului şi masajul în jurul buricului bolnavului''.

DIN HRISOAVE ADUNATE ŞI REDATE

Cele mai vechi rețete medicale populare scrise se află la Academia Română. Unele sunt foarte ciudate, şi curioase, iar altele sunt interesante, ca valoare documentară şi utilitate, fiind confirmat ştiințific. Iată-le aşa cum sunt formulate, transcrise în ortografia actuală, pentru a fi mai uşor şi mai bine înțelese de către cititorii noştri. Acolo unde este cazul, în paranteze, am precizat şi denumirea ştiințifică a unor boli.

Manuscris din anul 1740 (nr.312)

- **De frânguliţe (afte)**: să iei varză sărată, să mesteci şi să ţii în gură.
- **De tuse**: să iei o gutuie, să o ungi cu unt (din lapte) de vacă şi s-o bagi într-o oală să fiarbă foarte bine. Să mănânci gutuia şi să bei zeama (ceaiul).

Alta: usturoi copt cu miere, să mănânci pe nemâncate.

Alta: să fierbi smochine cu vişine, să strecori şi să bei.

Alta: să fierbi sămânţă de nalbă albă cu vin şi să bei.

- **De trânji (hemoroizi), când vor fi ieşiţi**: să stingi spuză cu oţet tare şi să pui într-o cârpă şi să pui la şezut cât vei putea răbda; după aceea să fierbi praf şi cu zeamă să te speli acolo unde sunt trânjii ieşiţi.
- **Cand te mănâncă ochii**: şofran şi trandafir (petale) sfărâmat cu făină să amesteci şi să pui la ochi.
- **Când are sunet în ureche**: foi (frunze) de rug tinere, să se sfărâme şi zeama lor să se mestece (amestece) cu miere, să pice (picure) în ureche.

Alta: unt de vacă amestecat cu miere se incălzeşte şi se pică (picure) în ureche.

- **Când doare gura**: trandafir uscat şi ars, să-l faci făină şi să presari dinţii.
- **De putrezimea dinţilor (carii dentare)**: şofran făcut ca făina, să presari dinţii; mestecat cu miere, unge dinţii.

Dintr-un **manuscris de la începutul secolului al XVIII-lea, nedatat**.

- **Pentru gura omului** : trandafir să usuci şi să-l pisezi ca făină şi să presari dinţii.
- **De muşcătura de şarpe**: de îl muşcă la picioare sau la mână, să-i îngroape picioarele în pământ, să stea o zi şi să bea lapte acru.
- **De săgetătură:** să opăreşti brânză, să pui la rană.
- **Când turbează omul:** fiere de porc pe gură să bea.
- **De asurzire:** fiere de iepure cu lapte de femeie sa pice (picure) în ureche, sau fiere de corb cu lapte de femeie să pice în ureche.
- **Când te mănâncă ochii:** şofran şi trandafir pisat ca făina să pui la ochi.
- **De durere de grumaz:** caută scorţişoară şi umbir (imbir) trei dramuri (3,18 g) să le pisezi toate la un loc să le amesteci bine cu miere, să le legi fierbinţi la grumaz.

- **Pe cine muşcă şarpe în apă:** rădăcină de boz sterp, s-o fierbi şi să-i dea să bea de trei ori în trei zile.
- **De dureri de inimă:** apă de trandafiri şi apă de pelin să le amesteci, să dai să bea.
- **Cine are păduchi laţi la ochi:** să cauţi argint viu şi să ungi la ochi.
- **De durere la picioare:** frunză de dafin şi balegă de oaie, să le amesteci şi să le ţii la picioare.
- **De umflatura:** rădăcină de curcubete să pisezi bine şi s-o fierbi în apă şi să legi la rană.
- **Femeia care nu poate naşte coconi (copii):** apă de bujor să-i dai sa bea, că va naşte.
- **Care cade în boala câinească :** gămălii de maceş să fierbi cu apă şi să-l scalde de trei ori.
- **De junghii:** iarbă dulce şi anason, trei dramuri, să le pisezi la un loc, să le fierbi în miere şi să le ţii la junghi; să stea legat de trei ori.

Alta: rădăcină de urzică să le pisezi cu puţină sare şi să pui puţin oţet de vin bun, să bea oţetul.

Alta: făină de secară să frământaţi cu rachiu să faci o turtă şi s-o întinzi cât cuprinde junghiul, să o ude cu rachiu şi să o presare cu chimen pisat.

- **De durere de cap:** floare de soc să fierbi şi să spele capul într-o zi, de două ori.
- **Cui pute gura:** frunză de salcie albă sa fierbi şi să speli gura de zece ori, cu oţet.
- **De durere de ureche:** rădăcină de hrean să pisezi bine şi să storci în ureche, trei picături.
- **De mâini frânte (rupte) sau picioare :** să ia iarba lui Tatin (tătănească), rădăcină, s-o piseze bine şi s-o fiarbă în lapte dulce şi s-o lege la picior sau la mâna frântă, ziua, de două ori, până dimineaţa şi se va vindeca.
- **Cui cojesc ţâţele:** rădăcina de fierea pământului şi rădăcină de calopâr şi 10 dramuri de şofran, să le pisezi toate la un loc şi să le fierbi în lapte dulce şi să le legi la rană.
- **Cui iese dosul şezutului:** să cauţi ţepi de orz şi floare de pătlagină, să le pisezi bine şi să le fierbi cu apă, iar cu zeama (ceaiul) să te speli pe şezut.
- **Care femei sar (tresar) din somn, după naştere :** rădăcină de stânjenei albaştri, să pisezi şi să-i dai cu rachiu să bea de trei ori.
- **De tuse:** rădăcină de căpşuni, cu frunze, să fierbi cu vin, într-o ulcea de o jumătate de oca (un litru şi un sfert) de vin şi să bea pe nemâncate, dimineaţa şi seara.

Alta: gutui, zahăr şi piper fierte cu vin cald.

- **Care nu poate pişa (urina):** bureți de mare îi usucă şi să-i pisezi şi să-i dai să bea cu lapte dulce, când te doare.
- **De durere de cap:** frunză de pelin alb, să opăreşti cu oțet undezat (diluat) şi leagă la cap.

Alta: floare de soc să fierbi şi să speli capul, într-o zi, de 9 ori.

- **Pentru trânji (hemoroizi):** frunze de nuc să pisezi şi să plămădeşti (macerezi) cu rachiu tare şi să-l bea, că-i va trece.
- **De dureri :** sămânță de scai, turta lupului şi pucioasă de o lețcaie, să plămădeşti în rachiu, să bea marțea, că-i va trece.
- **Să vie țâța muierii (lactația):** molotru şi pătrunjel pisat cu miere şi cu vin vechi, să bea.
- **De inimă:** rădăcină de rug şi mărăcine pisate, să le bea cu vin cald.
- **De dureri de cap:** frunză de viță (de vie) să pisezi şi să pui la cap, de la o ureche la alta.
- **Cine are venin la inimă:** să fiarbă cimbru în oțet cu miere şi să bea pe nemâncate, că se va tămădui.
- **De cea bubă:** să sapi o buruiană ce se cheamă avrămeasă, să o piseze, să o faci turtă şi să o pui pe bubă, de două sau trei ori.
- **Pentru dureri de cap:** să iei chimen şi să pisezi şi să presari cu acest chimen o felie de pâine, apoi să stropeşti pe deasupra cu oțet şi să le legi la cap.

Alta: să iei castraveți murați şi să tai trei felii şi să legi la frunte. Este bună şi varza murată pentru dureri de cap

Manuscris din anul 1766

- **Pentru ciuma:** de va fi om mare, un dram şi jumătate de săricică şi trei dramuri de pucioasă. Să dai să mănânce cu pâine, iar de va fi mijloc, să faci în două, iar de va fi copil mic, să-i dai a treia parte, că-i va trece.
- **Pentru durere de inimă**: rădăcină de bujori să poarte omul la piept.
- **Pentru încuiatul udului (retenție urinară):** miere şi săpun, rachiu şi rom, mărar şi molotru să le piseze bine pe toate, să le facă turtă şi să le puie la mădulariu.
- **Pentru durere la ochi**: să te speli cu silur la ochi.

- **Pentru durere la ureche**: 4 dramuri burete de mare să arzi şi cenuşa lui s-o pui la urechea bolnavă.
- **Pentru încuiatul omului** (constipație): corn de inorog să-l pui în apă să stea un ceas, într-un pahar de sticlă, apoi să bea zeama, că se va slobozi şi-i va trece.
- **Pentru durere de inimă**: zeamă de trandafiri şi de pelin să bea.

Într-o carte scrisă de ***FRANZ IOSEPH SULZER***, din 1763, se menționează ***„ Afară de pleurezie (junghi) şi boli asemănătoare la care trebuie neapărat să se lase sânge, se va găsi cu greu altă boală împotriva căreia să nu aibă Valahul câteva leacuri. Şi la acestea nu bărbații, ci femeile fac oficiu de doctor. Cei drept ele întrebuințează şi pentru pleurezie un ceai de iederă, dar cu reuşită numai atunci când natura a luat partea cea mai bună.... Mai norocoase sunt Valahele în alungarea frigurilor. În frigurile colerice, frecarea tălpilor picioarelor cu plasture de cantaridă, le face bune servicii”.***

La rândul său, în anul 1780, ***FRANZ GRISSELLINI***, alt austriac consemnează: ***„ În frigurile intermitente, ei (românii), beau un decoct de ierburi şi rădăcini, mai exact din rădăcină de iarbă mare... Diareea o tămăduiesc cu Acornus, iar durerea de cap cu pelin, pus ca un talisman pe obraji... În simple dureri de burtă, se pune un săculeț cu ovăz încălzit, iar pentru umflătura pântecului şi istericale, ei beau usturoi în rachiu... Abcesele le sparg cu cataplasme de foi de nalbă mare, fierte în miere şi cu ceapă sau le deschid cu cuțitul şi le spală cu ceai de păpădie”.***

Dintr-**un manuscris din sec. XVIII-lea, nedatat (nr.830), aflat la Academia Română**

- **Când doare pe om gura**: să-i dea iarbă grasă să se ungă.
- **De putreziciunea gingiilor (sângerarea gingiilor):** şofran şi floare de trandafir şi sare albă pisată ca făina, să se amestece cu miere şi să se sugă.
- **Când pute gura omului**: zahăr cu popâlnic fierte în vin, să țină în gură. La fel: trandafir uscat să facă ca făina şi să presari pe dinți.
- **Când borăşte (vomită) omul rău**: brânză veche cu ceapă albă şi unt de vacă să pui la cap. La fel, sămânță de molotru să fiarbă şi să bea.
- **Când curg lacrimile**: năut să pisezi ca făina şi cu apă de trandafiri să pui la ochi.

- **Când are omul limbrici:** fiere de bou cu miere să amesteci şi să pui la buric.

Alt leac: corn de cerb să freci cu pila şi cu sămânță de in şi să fierbi cu apă şi să bea pe nemâncate.

- **Pentru limbrici**: să bei lapte dulce în 3 zile, pe nemâncate şi usturoi pisat cu oțet, într-un pahar să bei.
- **Pentru ca să dobândească lapte (lactație) muierea**: molotru şi trandafir pisat cu miere şi vin, să-i dai să bea.
- **Când te doare încheietura de după cap**: să iei varză sărată, să mesteci şi să ții în gură.
- **De asurzit**: când omul asurzeşte să ia fiere de iepure şi lapte de la muiere şi să picure în ureche.
- **Când mănâncă pe om ochii**: şofran cu trandafir pisat să mesteci (amesteci) cu miere şi să pui la ochi.
- **Să se facă omul frumos la față, tânăr**: unt de gâscă şi unt de vacă să topeşti şi să te ungi pe față.
- **Să nu se îmbete omul:** să bea oțet că se va trezi.

Alt leac: să roadă cocean (cotor) de varză sau migdale amare, că nu se va îmbăta.

- **Să nu i se facă omului sete**: albuş de ou cu apă rece să bea.
- **Să nu-şi lepede pomul roadele**: rădăcină de crin să spânzure pe stâlpari sau crengi şi poamele nu vor cădea.
- **Să nu ți se facă foame:** 6 smochine să mesteci şi să mănânci.
- **De boala gâtului**: făină de orez cu unt de vacă proaspăt, să-l întinzi pe o pânză şi să-l oblojeşti la gât.
- **De durere de mațe**: caş vechi şi răşină pisată să mănânci, pe nemâncate.
- **Când are omul sunet în ureche**: frunză de rug tânăr, pisat şi zeama lui să o amesteci cu miere şi să picuri în urechi.

Alt leac: unt de vacă sau untură de gâscă proaspătă amestecă şi picură în urechi.

- **Când i se scutură trupul omului cu răceală (are friguri) şi mațele îl dor**: să bea sămânță de urzică cu zeamă de varză şi țiriac cu vin.

Din manuscrisul 842, din anul 1819, aflat la Academia Română

- **Pentru muşcătură de şarpe la cal**: să tai o felie de pâine, să o ungi cu țiriac şi s-o dai calului s-o mănânce şi să ungi şi la rană cu țiriac.

- **Pentru durerea măselelor**: să iei smicele (nuiele) de la nuc, să le cureți de coaja cea verde şi să le fierbi cu oțet tare şi cu o căpățână de usturoi şi ceva sare, până ce zeama scade la jumătate. Să ții zeama căldicică în gură.
- **Când pute (miroase) gura**: frunză de salcie albă să fierbi în oțet şi cu acea zeamă să-ți speli gura de 10 ori.
- **Pentru frântură (fractură):** să iei o oca de lapte dulce şi pătrunjel, să-l tai mărunțel şi să-l pui în lapte să fiarbă. După ce fierbe să pui 50 dramuri de untdelemn şi să-l bei căldişor, că îți va trece. Lapte acru să nu mănânci.
- **Pentru dureri de ochi**: să iei albeață (albuş) de ou şi lapte de femeie, acel făcut întâi la copil şi ceară albă, să le pui într-o ulcea ca să se topească, să faci plastor pe pânză şi să-l pună la ochi căldişor şi să nu-l dezlege până a doua zi.
- **Pentru tuse şi durere de piept**: să iei o mână de naftalină, s-o pui în ½ oca de lapte dulce, să fierbi bine, apoi să pui la piept şi la gât pe o pânză.
- **Pentru albeață (orbeală):** să presori zahăr candel în ochi, de 4 ori seara şi dimineața, că se va curăța albeața de pe ochi.
- **Pentru muşcătură de şarpe**: să fierbi busuioc negru cu oțet sau cu vin alb şi să bei amestecul. Aceasta curăță şi limbricii din om.
- **Pentru friguri**: să iei 2 dramuri de nucşoară, 4 dramuri muştar şi un dram de țipirig, să le amesteci şi să le pisezi, să le împarți în 7 părți şi când te prind frigurile, să iei cîte o porție, pe nemâncate.
- **Pentru durere de gât**: să pisezi coajă de rodie şi s-o fierbi, apoi să ții zeama în gură, că trece.
- **Pentru rast când are omul la inimă**: să iei coajă de soc, s-o pisezi şi s-o pui peste rast. Într-alt chip: să umpli o başcă de berbec cu oțet de vin şi s-o pui deasupra rastului, să stea toată noaptea, 3 seri.
- **Pentru asurzeală (surditate):** să iei unt de nucă şi unt de migdale, să le amesteci şi să picuri cîte 3 picături în ureche.
- **Pentru durerea capului**: să pisezi rută verde şi s-o amesteci cu rachiu şi drojdie sau cu oțet şi să le legi la cap până va trece. Şi alta: să iei floare de soc, s-o fierbi şi să te speli pe cap, până la 9 ori.
- **Când curge omului trupul (are diaree):** să iei câteva gutui şi să le pisezi bine, să le strecori zeama, s-o bei pe nemâncate, dimineața şi seara.

- **Când este încuiat omul (constipat):** să pui 2 linguri de miere şi 2 linguri de apă să fiarbă, până se vor îngroşa, apoi să faci un cepuşor şi să-l bagi călduț în şezut, că te vei slobozi.
- **Pentru durere de picioare**: să iei sânge de iepure proaspăt şi untură veche, să le amesteci şi să te ungi pe picioare, că-ți va trece.
- **Pentru tuse veche**: o lingură de iarbă mare şi o oca de miere, să le pui să fiarbă şi tot să le iei spuma până se va împrăştia. Să iei dimineața câte o linguriță, ca de dulceață, că-ți va trece.

Din manuscrisul nr.924, din anul 1829, aflat la Academia Română
(Osebite rățăte pentru boale)

- **Pentru durerea de măsele şi dinți**: piatră vânătă arsă în foc, într-o lingură miere, frecate bine amândouă şi turnate într-un litru de oțet, amestecându-se bine. Te freci cu o petecuță de in pe măsele şi pe dinți, că nu te vor mai durea.
- **Pentru durerea de picioare şi mâini**: în Vinerea seacă, când se scoate Aerul, să duci la biserică un kilogram de sare sau cât vei voi, să o dai preotului să slujească 40 de zile, la care termen, să o ducă acasă. Să pună câte o bucățică în puțină apă cu care să te speli pe mâini şi pe picioare, că este bună doctorie.
- **Pentru scrofole**: să pui 4 dramuri coajă de ou de gâscă, să o pisezi bine, cu o litră de bob prăjit bine şi o litră zahăr candel, până se face praf. Să iei câte o linguriță de dulceață de 3 ori pe zi, până se va sfârşi, că este de lecuință.
- **Pentru sculament vechi**: 200 dramuri rachiu, spirt de vin, 50 dramuri zeamă de lămâie, 100 dramuri untdelemn, 50 dramuri trimetin, 3 dramuri camfor, 20 dramuri unt de migdale, 10 dramuri unt de trimetin, 5 dramuri ochi de rac, 3 dramuri ghiocei, 3 dramuri sacâz, 50 dramuri nohot prăjit şi pisat bine. Se pun într-o sticlă să stea 22 de nopți, clătinându-se sticla de 3 ori pe zi şi apoi să bea cu un filigean dimineața, amiaza şi seara, până când se va sfârşi, păstrându-se însă de acrime, de sărat şi de apă rece, vreme cât le va bea.
- **Pentru junghi**: să mergi la spițerie (farmacie) şi să zici să-ți facă pe jumătate de cot de pânză un blastor feriotic şi încălzindu-l să-l pui unde este junghiul, că va trece durerea.

Manuscrisul nr.945, din anul 1833, Academia Română

- **Rețetă de vătămătură**: un dram sacâz alb, un dram imber, un dram revent, de 5 parale iarbă de 7 frați, un dram cuişoare, 4 parale de spânz, un dram de sare, 4 parale poleială galbenă, 10 parale şofran, o nucşoară, un dram de rădăcină dulce, 2 dramuri scorțişoară, 2 parale răsapnic. Acestea toate să se piseze bine ca praf şi să se plămădească în jumătate de oca rachiu, spirt de drojdie, să-l pui într-o sticlă şi apoi, făcând o pâine albă, să se pună sticla în pâine şi s-o bage la cuptor până se coace bine. Să bei apoi 3 măsuri mici de 6 dramuri pe zi, una dimineața, una la amiază şi una seara. Acru să nu mănânci, nici să bei şi cu lecuire se va izbăvi.
- **De dureri de cap**: rută cu unt de rozmarin, pisați cu oțet, pune la cap. Sau naranză să tai ori gulii cu cafea să presari şi pune la frunte şi la tâmple.
- **De tuse din răceală**: untură cu slănină să pisezi şi să ungi tălpile, la căldură.
- **De tusă**: să iei podbal, să fierbi şi cu zahăr să bei.
- **De mirosul greu al gurii**: pelin verde să fierbi în oțet, să speli gura în toată vremea.
- **De dureri de dinți**: să iei 8 dramuri de miere, un dram de unt de nuci, un dram vitriol. Cu acestea să freci dinții.
- **Pentru junghi:** Lemnul Domnului în vin să fierbi şi cât de fierbinte să pui la junghi.
- **De friguri**: să iei sămânță de urzică cu 3 degete, pisezi bine şi pune într-un pahar de rachiu. Să laşi până dimineața şi pe nemâncate să bei.
- **De cârcei când va pătimi omul:** să rozi muştar alb câteva dimineți.
- **Pentru pureci**: să iei chimion şi pelin, să le fierbi şi să stropeşti casa.
- **De durere de măsele**: 50 dramuri oțet, 50 dramuri miere, 25 dramuri sare. Acestea să le fierbi într-un vas până ce scade la jumătate şi să ții în gură.

Alta: coajă de chersic (piersic), de porumbar şi de scoruş, să pui într-o oală să fiarbă înăbuşit, cu vin alb şi să ții în gură.

Colecția GASTER, manuscrisul nr.57, circa 1800, Academia Română

- **Pentru măsele:** bubuslie ce-i zic iarba peştelui să pisezi, ca să faci praf, să pui pe ceară şi apoi pe măseau care doare.
- **Pentru panariuțiu:** 5 grăunțe de chiper (piper) şi kiklazăr pisat făină, cernută de 3 ori, să amesteci cu miere curată, să legi la deget că-ți va trece.

- **Pentru tuse**: iarba vecinilor să o fierbi cu apă şi cu zahăr, înăbuşit şi să bei.
- **Pentru surpătură (hernie):** iarba omului pisând-o, să o fierbi cu zahăr înăbuşit şi s-o bei.
- **Pentru ca să nu dormi**: să mănânci pelin cu oțet.
- **Când câine turbat muşcă pe om sau pe vită**: să arzi viță de vie albă, să o pisezi şi să o bei cu vin, sânge de iepure şi gândac de frasin să bei, că-ți va trece.
- **De nu va avea muierea țâță (lactație):** să fiarbă pătrunjel şi molotru cu vin şi cu zahăr să bea.
- **Pentru negei (negi):** un cioric (şoric) de slănină, să ungi negeii de pe mână, după care să spânzuri cioricul cu ață, spre amiază.
- **Pentru durerea dinților, umflătură**: pelin să fierbi cu vin, să-l ții în gură.

Alta: să iei pelin uscat, ca 2 pumni, să-l pui într-un vas, amestecându-l cu vin bun şi astupându-l să-l pui în fierbințeala soarelui, iar de va fi frig, să-l pui în cuptor cald, să stea câteva zile mistuit şi după aceasta să bei câte un pahar cu 2-3 ceasuri înaintea bucatelor (meselor).

- **Omul ce are piatră (calculi renali şi vezicali):** sămânță de cardan să pisezi, s-o amesteci cu miere şi să iei.
- **Pentru umflătură de boaşe (testicule)**: frunză de răchită şi drojdie de vin, să le amesteci şi să pui pe umflătură.
- **Omul ce nu se poate pişa (urina):** să pisezi bine sămânță de curcubețică, ca făina şi să bea cu miere, 4 dimineți, pe nemâncate.
- **Când frângi mâna sau picior**: să razi sopon (săpun) bun în albuş de ou, să amesteci şi drojdie de vin, să facă pleaşcă şi să lege.
- **Bolnav ce are sete la boală**: să iei iarbă dulce şi sămânță de marole (salată), să fierbi cu vin şi să bei.
- **Pentru scurgeri de sânge**: frunze de măsline să ții în gură, să pisezi rădăcină de bujori şi să bei cu vin.
- **Pentru să nu te îmbeți**: să faci scrum (praf) de piatră acră şi să-l bei cu apă, un pahar.
- **Când se va strica omul la stomac**: să mănânce migdale şi să ia cimbru, să-l pună într-o oală cu apă, să fiarbă bine şi să bea.
- **Omului ce-i curg lacrimile**: să pisezi nohot, ca făina, să-l cerni, să-l pui cu apă de trandafir, să-l pui pe o pânză curată şi să-l lipeşti la fruncea cui dă lacrimile din ochi, că-i va trece.

- **Omului care-i tremură mâna**: sămânță de scoruș să fiarbă cu vin şi să bea zeama.
- **Când are omul bube în gură sau dureri de junghiuri**: să iei ceapă de rută, să o fierbi cu vin bine, să ții zeama în gură de 3 ori.
- **Când se umflă pântecul la om de frântură**: să pisezi sămânță de in, tărâțe de grâu de vară, miere, să le amesteci, să le fierbi şi să le pui la frântură, căldişoare.
- **Pentru durere de inimă**: ghințură (gențiană) să razi puțin, să o amesteci cu vin tare, cu holercă (rachiu) sau cu apă să bei.

Alta: sabur de nucă să arzi bine şi să bei cu vin alb.

- **Pentru junghi:** hrean pisat să legi acolo.
- **Pentru cine calcă anevoie**: sămânță de bujori să iei în 3 dimineți, pe nemâncate.
- **Pentru fierbințeală (temperatură) la om**: să iei o mână de rută, să o pisezi bine, cu vin sau cu apă, să bei.
- **Omului ce-i pute gura**: coji de rodie să ții în gură.
- **Bubă rea:** smochină şi frunze de brad.
- **Când te dor ochii şi sunt roşii:** să iei 4 râme vii, de cele roşii, să le speli bine cu apă caldă, să le pui într-o oală, peste care să razi zahăr de cel bun. Atunci vor slobozi din râme apă şi după aceea să le scoți din acea apă şi să le pisezi, iar apa să o strângi şi să te uzi pe ochi.
- **Omul ce nebuneşte (înebuneşte):** să bei Sfântul Mir pe nemâncate şi să ții curat omul.
- **Omul care nu poate grăi (vorbi):** să fiarbă curechi (varză) verde şi gulii şi zeama să bea.
- **La omul ce se face bubă mare**: să iei untdelemn şi cu unt de vaci cald şi să-l ungă.
- **Pentru pecingine**: tămâie albă să pisezi şi dimineața, pe nemâncate să iei şi cu oțet să te ungi.
- **Când crapă buzele**: să pisezi sacâz şi răşină şi clei de cireş şi untură de găină şi să ungi buzele cele bolnave.
- **Când intră cel necurat în om (epilepsie):** tăvălindu-se să sape o rădăcină, să o piseze bine şi să o bea cu vin sau apă.

Manuscris din 1821 (nr.103), aflat la Academia Română

- **Pentru tuse**: ia ceapă şi coace în foc şi unge tălpile picioarelor cu dânsa.

- **Pentru negreala dinților**: să iei corn de cerb, să arzi până se face alb, apoi să pisezi bine şi cu cenuşa aceea să freci dinții.
- **Când dor măselele**: să iei sâmburi de măsline uscată şi să pisezi mărunt, să pui într-o pipă şi să tragi fumul în gură.

Manuscrisul nr.94, din anul 1784, aflat la Academia Română, colecția GASTER

- **Pentru durere de măsele**: sare şi sămânță de cimbru să legi într-o pânză de mătase, s-o pui într-o oală cu unt fierbinte, apoi să pui pe măseaua care doare. Miere de roi, la partea femeiască, să mesteci şi să pui la măsele. Frunză de brad să amesteci cu oțet şi să le fierbi şi să ții zeama în gură. Negară să fierbi în oțet de vin şi rădăcină de smochin cu miere şi cu oțet să le pui la un loc şi să ții în gură. Stafide mici cu oțet şi cu miere să ții în gură. Holercă (rachiu) şi chiper (piper) să pisezi bine şi să le pui într-o lingură, amestecându-le bine şi cu puțintel bumbac, să pui la măsea.
- **Pentru îndulcitul (diabet zaharat) şi curățarea sângelui**: fumărie să fierbi cu apă şi să o bei în toate zilele. Alta: un dram de praf de mărgăritar să iei pe zi, dimineața, la amiază şi seara, 10 zile.

Manuscrisul nr.271, rețete din 1828, Academia Română

- **Pentru ieşire afară (contra constipației) şi de dureri de stomac**: revent oprărit cu apă să se bea.
- **Pentru putere la om** : apă (ceai) de izmă (mentă) şi scorțişoară, câte un păhărel la prânz sau dimineața şi seara.
- **De ieşire afară**: revent plămădindu-se în rachiu şi bându-se la prânz şi seara câte un păhăruț.
- **Pentru junghi**: 12 şi mai multe lipitori se pun pe locul cu junghi.
- **Pentru năduşeală (transpirație):** muşețel cu floare de soc reduce năduşeala, bându-se ca un ceai.
- **La facerea (naşterea) femeii**: rută pisată şi dată să bea asupra muncilor (durerilor). După facere, pentru casă, zeamă de muşețel (ceai) şi untdelemn să ia cu apă, fără sare. După săvârşire, pentru scurgerea sângelui, pir fiert ca un ceai să i se dea să bea.

- **Pentru durere**: sămânță de in, floare de nalbă, lapte dulce, miez de pâine, se amesteccă şi se fierb, se face cataplasmă şi se pune la durere, căldişoară.
- **Ca să tragă căldura (temperatura):** muştar pisat şi amestecat cu oțet, punem la tălpi ca să tragă căldura.
- **Pentru răni de tot felul**: balsam (tinctură) de sunătoare. Asemenea şi rachiu cu zahăr, cum şi cârpe cu apă rece, schimbate des, stă sângele, nu face cangrenă şi se vindecă.
- **Pentru tuse**: floare şi rădăcină de nalbă, fierte un ceas, cu zahăr.
- **Pentru îndreptarea (curățirea)sângelui**: rădăcină de iarbă mare, făcându-se un decoct prin fierbere. Se bea 3 ceşti pe zi, pentru multe îndreptări ale sângelui. Deasemeni este bună şi păpădia.
- **Pelinul verde pisat**- zeama lui este bună pentru friguri.
- **Cimbrul** este bun la multe: coboară şi laptele doicilor, cum şi de tuse şi năduf.
- **Hameiul** floare şi frunze bându-se în decoct, ceai, pentru durerea de splină şi altele.
- **Anasonul** este bun în colici şi de slobozit laptele doicilor, bându-se ca un ceai.
- **Floarea soarelui** fierbându-se cu sămânță cu tot şi făcându-se cataplasme, este bună a se pune la durere de picioare şi de splină.
- **Pătrunjelul**, prăjindu-se în tigaie cu untdelemn, este bun a se pune pe burtă în jos, pentru a se slobozi udul (urinare), cât şi curățenie (constipație).
- **Lămâia** cu zahăr, limonadă, taie setea, dar şi doctoriile le taie.
- **Mâncarea bolnavului să fie**: hosaf (fiertură) de prune afumate, apă de orz fiert, carne, zeamă de carne-nu.
- **Floarea de pucioasă (plantă)** cu zahăr este bună de tuse, 2-3 linguri pe zi.
- **Pătlagina** este bună de răni.
- **Rută** pisată este bună a se pune la muşcătură de şarpe şi de câine.

Rețetele lui Nicolae şi Iacob ALEMAN (1848-1934)

Manuscrisul învățătorului ***Nicolae Aleman (din Săsciori, județul Alba),*** cuprinde diverse însemnări despre evenimentele din Transilvania, începând cu anul 1848 şi până în anul 1901, când a decedat.

Manuscrisul, continuat de fiul său Iacob, până în anul 1934, este intitulat ***„ Cartea aceasta este a lui Nicolae Aleman din Săsciori şi are multe feluri de învățături şi de***

cântări folositoare şi altele asemenea", prezintă şi 30 de reţete de „***medicină casnică"*** culese din Valea şi munţii Sebeşului şi ţinutul Orăştiei, din care am reţinut următoarele:

- **Pentru ca să crească părul omului**: să fierbi rută cu apă şi după răcire să te speli pe cap de vreo câteva ori şi nu numai părul vopseşte, ci şi capul curăţă de toată răutatea.
- **Pentru păr, unde va fi căzut, să crească**: să iei rădăcină de viţă de vie albă, rădăcină de cânepă şi rădăcină de varză, să le usuci şi să le arzi fâcându-le cenuşă, din care să faci leşie. Întâi să ungi părul cu miere şi pe urmă să te speli cu leşia aceea vreo câteva zile la rând, că va creşte părul.
- **Pentru muiere ca să nască copilul lesne**: să iei izmă (mentă) frecată cu vin şi să bea şi limbricăriţă albă, şi belidie să le freci şi să bei.
- **Pentru durere de inimă şi sau de răceală**: să iei rachiu de drojdie şi untdelemn şi să îl pui la foc, să-l fierbi, să-l bei şi să te înveleşti bine.
- **Pentru arsură sau brâncă**: să iei săpun şi inimă de ridiche, să freci locul cel bolnav, să iei sânge de iepure şi rac, să ungi locul cel bolnav, muştar alb pisat mărunt cu lapte dulce să speli locul acela.
- **Pentru tuse:** să iei podbal (limba vacii) ca să fierbi, cu zahăr să bei.
- **Pentru umflătură**: să faci pâine de orz şi fierbinte s-o pui la umflătură şi să te înveleşti bine. Apoi, să iei rută cu untdelemn şi sare măruntă, să ungi picioarele că se vor desumfla. Udul tău să-l pui pe o cârpă şi încă te vei folosi.
- **Când pierzi faţa obrazului:** să iei Lemnul Domnului şi să-l fierbi şi să-l bei. Mărgean pururea să porţi la tine şi va fi obrajul tău pururea rumen.
- **Pentru durere de grumaz**: cuib de rândunică în apă caldă să-l înmoi şi să te oblojeşti cu el la gât şi vei dobândi folos şi apa aceea în care vei înmuia cuibul să o strecori şi cu zahăr să o bei şi vei avea folos, fiindcă s-a cercat (verificat) de doctori. Isop să-l fierbi în oţet şi să clăteşti gura, să pui şi puţintică apă de trandafiri.
- **Pentru junghi**: să fierbi Lemnul Domnului în vin şi cât vei putea suferi de fierbinte să pui la locul acela, unde te înjunghie. Vin amestecat cu apă să fierbi şi o parte să torni untdelemn şi unde ai durere cât de cald să pui.
- **Pentru negei (negi) la om**: miere cu piatră acră să amesteci şi să ungi. Gălbenuş de ou să amesteci cu unt de trandafiri (tinctură) şi din ceas în ceas să pui pe negei**.** Freacă negeii cu zeamă de ceapă cu sare multă.

- **Cui pute (miroase) gura**: pelin verde să fierbi cu oțet şi toată vremea să clăteşti gura, până te vei tămădui sau smirnă să te obişnuieşti a ține în gură până trece.
- **Pentru buzele omului când crapă**: să iei ceară albă, stafide proaspete, scoțând sâmburii din ele şi mai pui migdale dulci şi pisezi bine. Să pui untdelemn, să le topeşti departe de foc şi atâta are putere de multă şi bubele tămăduieşte fără dureri, de care când vei cerca, vei vedea cum te vei folosi.
- **Pentru cârcei la mâini şi picioare**: să iei muştar alb să rozi în vreo câteva dimineți, că te vei folosi.
- **O doftorie ce poate omul folosi din frunza de vie**: vinul este doftoria omului, însă să bei puțintel, iar nu mult, iar frunza viței este foatre bună pentru cine are patimă la inima. Cine are negreală la dinți: să ia corn de cerb să-l arzi bine până se va face alb, apoi să-l pisezi bine, şi cu cenuşa aceea să-ți freci dinții.
- **De gălbinare**: să iei rădăcină de păpădie şi s-o bagi într-un pahar cu apă, să stea 24 de ore şi se va bea, că-ți va trece.
- **Pentru vacă să dea lapte mult şi bun**: urzică să tai mărunt şi să amesteci cu tărâțe şi să dai vacii să mănânce.
- **Lapte să stea dulce vara**: cum l-ai muls, cald fiind, să bagi în el o frunză de busuioc şi va sta laptele multă vreme dulce, de nu se va sborşi.
- **Pentru ca găina să ouă tot anul**: să aduni sămânță de urzică, când este coaptă, să o păstrezi şi de câte ori vei da găinilor de mâncare, să o amesteci în tărâțe.
- **Pentru păduchi la vită**: spală frumos vita şi unge-o cu ulei de in, că pier păduchii toți.
- **Pentru omizile care mânâncă curechiul (varza):** să iei trei cuiburi de furnicar vechi şi să le bagi într-un sac şi să presari peste tot locul verzelor şi nici o omidă nu va rămâne.

Manuscris din anul 1788, ce la Academia Română

- **Pentru omul sau femeia bătută**: să ia 6 dramuri vin fiert alb sau cu lapte dulce.
- **Pentru orice bubă rea la om ce nu se poate vindeca, nici vindeca**: coajă de stridie să ardă bine şi să o piseze şi piatră acră arsă, să le amestece cu cretă şi să ungă la bube.
- **Pentru răceală multă**: să jupoaie cea după deasupra de la lemnul de soc, să o lepede să rămână verdeața şi pe aceea să răzuie cu cuțitul şi cu mălai de mai, să o puie într-o tigaie la foc şi să facă 2 perioare de pânză şi fierbinte să o pună în perioară şi să puie la junghi, una după alta, de multe ori.

- **Pentru junghi oricum va fi**: să caute o hârtie vânătă şi să o ungă cu miere şi cărămidă nouă sau oală, să piseze şi să ia albuşul de la 7 ouă, să radă săpun cu rachiu şi oțet tare, să le bată bine şi să le puie pe hârtie, câlți de in peste miere sau păr de capră roşie şi să pună acelea toate părți câlți sau peste păr şi să puie blasture (plasture) la junghi şi să o lege bine, să şadă 24 de ceasuri. De 3 ori să facă aşa.
- **Pentru junghi**: să cumpere mărgeluşe mici, albastre, să le piseze şi să bea cu rachiu de drojdie.
- **Iar pentru junghi**: cenuşă fierbinte de mei, să pună în cârpă la junghi.
- **Pentru alifie la orice bube sau la şezut, când omul are trânji (hemoroizi):** untdelemn 2 dramuri, unt de vacă 2 dramuri, răşină un dram, sacâz bun 2 dramuri, piatră vânătă un dram, seu de berbec de la rinichi, ceară albă 2 dramuri şi să le piseze toate la un loc şi să le pună toate într-o ulcea să fiarbă bine, când se va unge să fie caldă, să o pună pe o cârpă de pânză de in.
- **Pentru colnie (bătătură) la picioare la om sau la femeie la închieturi**: să cumpere turta lupului şi stânjenei (irişi) să piseze, să bea cu rachiu de drojdie. Cu untură de arici să se ungă.
- **Pentru colic (durere) la inimă, când îl apucă pe om sau pe femeie**: să ia spirt, 50 de picături, untură sau unt, silistră 2 dramuri şi să pună câte 10 picături într-un felegean (ceaşcă) cu apă caldă, să bea ziua, de 5 ori.
- **Pentru colică (vătămătură):** 2 dramuri de siminichea şi un dram de revent să plămădească cu rachiu de drojdie, să bea când îl apucă.
- **Pentru mătrice la inimă, când îl apucă pe om mare**: cimbru pisat cu sare să bea cu apă; lapte de scroafă neagră să bea, nefiert; sămânță de nap galben să piseze şi să bea; creier de coțofană să arză pe vătrai şi să bea cu rachiu.
- **Pentru trânji (hemoroizi) la om sau la femeie**: să culeagă muguri de nuci şi cu secară să fiarbă bine şi să bea dimineața zeama aceea, în loc de cafea. Când îi va fi foarte, foarte rău, să găurească o oală şi să pună o țeavă în gaură şi să pună oala pe foc şi peste ea pucioasă, să şază peste un scaun găurit, un sfert de ceas. Pentru trânji năuntru: să mânânce 9 zile câte 3 căpățâni de usturoi pe zi şi să bea un pahar de rachiu de drojdie, dimineața.
- **Pentru trânji**: coajă de stejar să ardă şi să facă leşie, să bea miercurea şi vinerea, pe nemâncate. Face toți trânjii.

- **Tot pentru trânji**: să cumpere de 3 bani năut, să numere 41 de grăunțe şi să ia fiere de bou, de va fi bărbat, iar pentru femeie, de vacă şi să le bage în fiere să şadă 24 de ceasuri şi să înghită dimineața 2, iar seara 1, până se vor sfârşi. Fierea să nu fie de taur; pipotă de barză neagră să o frigă pe cărbuni şi să o mânânce dimineața pe nemâncate, iar de-i va fi scârbă, să o facă scrum şi să o bea cu rachiu de drojdie. Să caute în măciuca scaiului voinicesc, scai de care ține apă în foi şi sunt în măciucă viermi, să ia 7 sau 9 să ardă, să bea cu rachiu de drojdie, că foarte buni sunt; rădăcină de bujor să pună într-o ulcea, să fiarbă cu apă şi să bea câte un felegean (ceaşcă) dimineața, pe nemâncate.
- **Pentru limbrici**: limbricăriță de 2 parale să fiarbă cu apă şi să bea dimineața, pe nemâncate, cât de cald, iar de va fi la țară, să caute un pumn de secară, să fiarbă şi să bea.
- **Pentru tuse**: să afume un burete de cruce, acoperit la cap.
- **Pentru tuse măgărească**: rouă de pe grâu din ziua de Ispas, până nu răsare soarele, să strângă pe o cârpă curată într-o sticlă şi să bea, pe nemâncate.
- **Pentru tuse**: vâsc de păr, burete de pe cruce, 50 dramuri de stafide, o litră (un kilogram) de alune, numai miezul şi să fiarbă până va rămâne 2 oca de apă şi să bea dimineața şi seara.
- **Tot pentru tuse**: să cumpere un pepene roşu, să-l taie la un capăt şi să scoată sămânța şi miezul din mijloc şi să bage în el tămâie albă şi sacâz, apoi să-l astupe şi să-l coacă bine şi să ia dimineața, în loc de dulceață.
- **Pentru copil care cade în boala câinească**: să caute untură de maimuță şi să-l ungă peste tot, că-i trece orice boală.
- **Durere sau altă umflătură, afară de boaşe (testicule):** să fiarbă linte, să scurgă zeama şi să o pună cu oțet, să o făcăluiască şi să o pună la umflătură, să stea 24 de ceasuri.
- **Pentru durere de picioare, la glezne sau la genunchi**: urzică moartă sau foi de pătrunjel zdrobit şi cu untdelemn să se oblojească.
- **Pentru umflătură de boaşe (testicule).** Să pună bob să se înmoaie, să-l curețe de coajă, să-l piseze şi să-l amestece cu oțet tare de vin şi să-l pună la boaşe, că-i trece.
- **Pentru umflături la om sau la femeie** : iarba lui Tatin (tătănească) să o încălzească şi să se oblojească cu ea, că trebuie să se dezumfle, sau de va fi coaptă, să spargă.
- **Pentru albeață la ochi**: burete de soc să usuce bine, să-l piseze şi să-l cearnă de 9 ori şi să-l sufle în ochi, miercurea şi vinerea, dimineața.

- **Pentru albeață de multă vreme**: să caute furnici mari de copaci, să le bage într-o sticlă, s-o astupe bine la gură, s-o bage apoi într-o pită şi s-o coacă în cuptor. După răcire, să pună o picătură din sticlă, în fiecare ochi, dimineața şi seara, până îi va trece, măcar să fie veche de 5-6 ani.
- **Pentru albeață:** să ia vin alb, să caute o găleată sau o tingire (tigaie) nouă, nespoită şi să pună în ea, apoi să şază 6 zile şi să pice seara şi dimineața, o picătură în ochi.
- **Pentru ochi**: să caute 2 ouă proaspete, să le răscoacă, să le taie peste mijloc şi să lepede gălbinarea (gălbenuşul), să puie piatră vânătă, cât o fasolă, să o ardă bine, să ia zahăr candel şi să-l piseze şi să-l pună cu ou şi să toarne într-un pahar şi să se ungă la ochi.
- **Pentru durere de ochi şi de cap**: 9 grăunțe de piper şi un dram de camfor, să le puie la un loc şi să le puie la fundul fesului de pe cap, să-l coase acolo şi să-l schimbe la 30 de zile întotdeauna.
- **Pentru omul care are ochi limpezi şi nu vede**: să pună la ochi sânge de cocoş negru şi să-i mănânce ficatul şi inima.
- **Pentru durere de inimă**: flori de arțar să fiarbă cu apă neîncepută şi să-i dea să bea seara şi dimineața.
- **Pentru inimă când este foarte rău**: să ia o litră de vin alb (un litru) şi 50 de dramuri de ulei şi albeață (albuş) de la un ou şi 20 de dramuri de miere, 2 dramuri scorțişoară, cu cuişoare şi şofran, să le fiabă acoperit şi să bea.
- **Când se umflă mâinile deasupra de orice boală şi la alții fac bube pe mâini**: să facă alifie, să ia untdelemn, ceară albă şi tămâie albă, să le amestece toate, să le fiarbă şi să se ungă pe mâini de 3-4 ori.
- **Pentru rană, când este rea şi nu se vindecă**: să caute cârpă de in, să o înmoaie în zeamă de var, ca să cadă carnea putredă şi să crească alta, apoi să puie alifie, ca să se vindece.
- **Pentru scurgere de sânge din nas**: coajă de ou să o facă cu tutun şi să tragă pe nas.
- **Pentru pofta mâncării (apetit):** ceai de antonică să bea.
- **Pentru omul care are sete multă**: să ia rădăcină dulce şi sămânță de marole, să fiarbă şi să bea.
- **Pentru râie la om**: fiertură de vin şi pe tot corpul să se spele, că este foarte bun.
- **Pentru omul sau femeia care zace de picioare**: frunze de corn, de carpen, rădăcină de porumbar, să le curețe de coajă, care coajă să fiarbă şi să facă scăldătoare (baie), cât va putea de fierbinte, că îi va trece. De 9 ori să se scalde.

- **Pentru păduchi de lemn (carii):** să caute pleavă de sămânță de cânepă de vară şi să o aprindă în casă, să astupe coşul (hornul) şi ferestrele foarte bine, că fug de se prăpădesc toți.
- **Pentru brâncă, când se dezumflă**: este bună ceara caldă, să pună la umflătură des, că se dezumflă.

Alta: să radă săpun, cu rachiu şi miere să amestece şi să se mânjească (ungă) unde este brânca.

- **Pentru brâncă (umflătură):** cum îi vede-o că iese, să pui lapte bătut cu mălai de mei, sau tărâțe de borş acru, că scoate focul.

Alta: şofran, lapte dulce şi pită (pâine) uscată, să moaie şi se pune caldă.

- **Pentru pecingine şi când crapă țâțele vacii**: să caute bureți care se fac pe gunoi şi să se ungă dimineața şi seara.

Alta: să caute corn de cerb, să radă puțin, să ardă şi să fiarbă bine cu apă şi să se spele. Răsătura de corn se presară pe pecingine de 2-3 ori, că-i va trece.

- **Pentru ca să crească părul pe cap**: să ia rădăcină şi frunze de brie, să facă leşie şi să se spele pe cap.
- **Pentru negi pe măini sau pe picioare:** apă tare să cumpere de la spițerie (farmacie) şi să se spele cu ea.

Alta: să se spele cu must de balegă de vacă.

- **Pentru păducel (panarițiu) pe mâini sau pe picioare**: să facă leşie din coajă de păducel negru, care face păducele negre şi să se scalde (spele).
- **Pentru surpătură (hernie) la om sau la femeie**: este bună o buruiană ce se cheamă coconaşi şi să fie gogoaşele roşii ca cireşele, să le sape rădăcina, să piseze bine şi să bea cu rachiu de drojdie, că măcar să fie boaşele (testiculele) slobozite (căzute), se ridică şi-i trece.
- **Pentru plescovițe la picioare**: se ia bob de mazăre şi făină de mei şi camfor, se pisează bine şi se înfirbântă bine într-o tigaie şi să se oblojească cu ele, că-i va trece.
- **Pentru arsură la inimă** : să mănânce piper, să pună la mâini sau picioare mălai cu vin, ca să iasă focul.

Alta: să pună aluat cu pâine şi oțet tare şi muştar.

- **Pentru opreală (contra constipației):** să fiarbă prune uscate şi să bea că se va slobozi.

- **Pentru inimă când doare**: este foarte bun faguri de miere, să-i ardă bine, să-i facă scrum, să-i piseze şi să-i amestece cu puțină pucioasă pisată, să-l plămădească cu rachiu de drojdie tare, cât va bea omul că-i va trece.
- **Pentru lingoare**: este bună leurdă din luna martie şi cu muguri de carpen să fiarbă, să se scalde cu ele de 3 ori, că-i va trece, oricât de rea boala să fie. Când se va scălda să fie cât mai fierbinte, cât va putea omul răbda, că-i este bine.
- **Pentru durere de guşă şi mâncărime de dinți**: să caute rădăcină de sparanghel şi coajă de dud negru, untdelemn şi oțet tare, miere, să fiarbă într-o oală astupată la gură, până ce rămâne din 4 părți, a treia parte şi să țină apa aceea în gură.
- **Pentru durere de dinți şi de gingii:** să caute rădăcină de Lemnul Domnului, să fiarbă cu vin alb şi cu cuişoare, apoi să frece bine la dinți de multe ori, că-i va trece. Şi frunza de Lemnul domnului este bună să o piseze cu sare şi să se frece, că-i va trece.
- **Pentru gălbinare (icter):** este bună lumânărica de la munte, să-i radă coaja şi s-o plămădească cu rachiu tare de drojdie şi să bea, seara şi dimineața.
- **Pentru venin**: să caute pe câmp flori de laptele cucului, să strângă lapte, cam un pahar şi cu revent să-l piseze bine în făină albă de grâu, şi să frământe cu lapte de cuc şi să înghită dimineața.
- **Iar pentru venin şi pentru răst**: să caute coajă de frasin tânăr şi cu vin alb şi puțină apă, să fiarbă înăbuşit şi să bea dimineața, pe nemâncate, dar şi seara, câte o ceaşcă.
- **Pentru înfrântură**: piatră vânătă, grăunțe de linte şi stafide să înghită, dimineața şi seara, câte 3 bobițe.
- **Pentru chelie:** să caute mei curat, să-l râşnească bine, să-l facă turtişoară, s-o coacă bine, s-o răcească, s-o piseze bine, s-o amestece cu unt proaspăt de vacă şi să ungă capul.
- **Pentru rânză (ficat):** mătăciune să fiarbă cu vin alb sau cu lapte dulce şi s-o pună cu turtă de pâine, la buric, cât va putea de fierbinte să rabde, că-i va trece.
- **Pentru râie:** să caute rădăcină de stirigoaie, s-o fiarbă şi să se spele cu ea.
- **Pentru omul legat (impotență):** să caute scai voinicesc de care face măciuci sus şi pe ei în jos țin apă în foi (frunze), să fiarbă şi să bea.

- **Arşiță, firbințeală (temperatură):** se face bolnavului o baie, fierbând în apă cu dârmoz, frunze de nuc şi năjiță sau numai cu frunze de nuc.
- **Bătătură** : se scot de la o ceapă pielițele subțiri, iar partea cărnoasă se coace la foc mic, se înmoaie în oțet şi se pune pe bătătura piciorului.
- **Arsură, friptură, opăreală**: se ia lut din cuibul unei rândunici, se înmoaie în apă şi se pune pe rană. Aceleşi lucru se mai face cu lut de la rădăcina unui plop, cu frunze de tei de pe rămurelele sfințite la biserică în Dumninica Mare, muiate în lapte călduț de vacă, sau cu frunze de varză acră.
- **Boală grea (fără leac, cancer)**: se face Sfântul maslu de 3 ori, de către 7 sau 9 preoți, iar după 2-3 zile, bolnavul este dus la biserică, pentru a-şi dezbrăca pe el preotul odăjdiile, la sfârşitul slujbei.
- **Boleşniță (troahnă, gripă):** se pun cărbuni aprinşi pe o bucată de tablă şi se presară pe ei făină de porumb, iar fumul care se face se inspiră pe nas.
- **Dureri de cap:** se taie partea cu care un castravete este legat de curpen şi se pune pe frunte. Se face baie la cap cu fiertură de antonică sau se aplică pe tâmple mentă pisată, foi de varză acră, cartofi pisați amestecați cu oțet, cu lostoparniță zdrobită sau se unge fruntea cu oțet în care s-a plămădit flori de trandafir. Se toarnă pe cap zeamă de zburătoare fiartă.
- **Degerătură:** fierbi ramuri de măceş şi cu zeamă oblojeşti degerăturile. Legi degerăturile cu frunze de varză murată.
- **Gălbinare**: se pune la buric legătură de lostoparniță pisată. Se unge trupul bolnavului cu floare de lumânărică pisată.
- **Gâlci:** te speli în gât cu rachiu amestecat cu untdelemn. Pui ca legătură la gât ceapă pisată cu untdelemn sau ceapă ceapă coaptă cu săpun. Acelaşi lucru se face cu nalbă fiartă în lapte dulce, rădăcină de curcubețică fiartă şi pisată, amestecată cu făină de porumb. După ce se face legătura se unge pe deasupra cu grăsime de porc sau untdelemn.
- **Greață:** prăjeşti miez de pâine, fierbi oțet, moi pâinea în el, o întinzi pe o pânză şi pe deasupra presari frunze de izmă creață, uscate şi sfărâmate. Legătura o pui pe buric.

- **Junghi:** se bea oțet în care s-a pus piper roşu, pisat şi sare. Se face o legătură cu crăiță fiartă cu piper negru, zeamă îngroşată cu făină de porumb sau de grâu. Pe deasupra se unge cu grăsime de porc.
- **Limbrici:** să bei oțet mult pe nemâncate. Iei limbricăriță plămădită cu miere. Bei zeamă de usturoi fiert.
- **Mâncărime (urticarie):** când te mănâncă trupul fără nici o pricină, ori o parte a trupului, oblojeşte-te cu zeamă de ştevie fiartă.
- **Dureri de măsele:** se fierbe sămânță de măselariță şi se abureşte (se inhalează) aburii. Pui pe măsele clei de plop sau tutun la măselele găunoase. Când se umflă gura din pricina măselelor, pui la falcă o legătură de sâmburi de măsline pisați.
- **Miros de gură**: te speli în gură cu ceai de tarhon sau sacna ? calului.
- **Năjit (durere de urechi):** se afumă urechile cu sămânță de cânepă.
- **Negi**: se ung cu lapte de ceapă sau cu saramură în care s-a stors zeamă de lămâie. Iei o creangă de măceş, o ciopleşti în 4 muchii, o înfirbânți în foc, te uzi pe negi şi apoi apeşi cu măceşul pe dânşii. Făcând asta de 3 ori, negii pier.
- **Obrinteală:** te oblojeşti cu boz.
- **Ochi**: se picură în ochi apă de viță de vie, de la tăiatul din primăvară.
- **Pecingine**: te freci pe pecingine cu căței de usturoi.
- **Pete pe față**: te speli cu zeamă de lămâie amestecată cu apă sau cu zeamă de pelin fiert înăbuşit.
- **Trânji (hemoroizi):** bei zeamă de secară fiartă.
- **Tuse:** bei lapte dulce cu untură de gâscă. Bei ceai de tărâțe de grâu, de floare de tei, de romaniță, de sunătoare, de coji de nucă. Tragi în piept fum de busuioc aprins. Bei lapte de măgăriță.
- **Urzicare**: te freci cu boz.
- **Năjit (otită, alte afecțiuni ale urechilor):** să pui pe ureche usturoi pisat sau să bagi o măslină în urechea bolnavă. Alt leac: râme spălate, cu vin alb, să le pui într-o ceapă scobită, învelită în câlți uzi, să se coacă în spuză, s-o storci apoi şi să pui 3 picături într-o ureche şi 3 în cealaltă.

- **Vătămătură (afecțiune externă sau internă, mai ales la burtă):** să iei iarbă de vătămătură sau iarba ranei, să faci ceai, iar planta fiartă s-o pui în oblojeală, la locul cu durere. Alt leac: să faci fiertură cu lesnicioară şi să bei, o cană dimineața şi una seara.
- **Dureri de burtă:** se pune un săculeț cu ovăz încălzit bine pe umflătura pântecului; pentru istericale se ia usturoi cu rachiu.
- **Buboaie (abcese):** ca să se spargă, să pui frunze de nalbă mare, fierte cu miere şi ceapă, iar după ce se deschid se spală cu ceai de păpădie.
- **Contra înțepăturilor de insecte:** se pune vată înmuiată în ceai de gențiană şi smirnă arsă.
- **De răceală la şale**: se pun ventuze pe şale, după ce se freacă (masează) pielea cu spirt şi untdelemn.
- **Greață (vomă):** se freacă mult şi tare mâna la încheietură.
- **Degerături:** se bagă mâna în apă fierbinte sau se înfăşoară mâna cu varză murată.
- **De suget (panariției):** se bagă degetul bolnav într-o oală cu apă clocotită, apoi într-una cu apă rece.
- **Vărsat (variolă):** se iau căline şi se amestecă cu miere de albine, după care se unge copilul pe frunte, pe obraji şi pe buric. Copii nu trebuie să mănânce porumb, fasole, măsline şi prune.
- **Ochi:** se spală ochii bolnavi cu apă de topaz. **Dimitrie Cantemir** în *„Istoria ieroglifică”*, spune că ***„ochii orbului din naştere se spală cu scuipat, ca să le deschidă luminile”.***
- **Dureri de cap (cefalee):** se pun pe frunte şi pe tâmple frunze proaspete de varză sau de hrean ras, înmuiate în oțet cu sare.
- **Ochi bolnavi (oftalmii):** se spală ochii cu ceai de rostopască sau se pune pe ochi terci de ceapă zdrobită cu miere, ori cu decoct cu sâmburi de gutui, cu piatră acră. Peste noapte, se pune pe ochi pelin.
- **În scorbut**: se bea ceai din măr dulce şi urzică moartă.
- **Pentru gâlci (angine):** se fac gargare cu fiertură de podbal şi zahăr candel, sau se iau terci din hrean ras şi zahăr, 3-4 linguriție pe zi.
- **Pentru boli de piept**: se iau ceaiuri de lumânărică, morcov, flori de tei, pir, păpădie, boz, fumăriță, fragi, nalbă mare. Alt leac: hrean ras cu sare şi oțet, întins pe o pânză,

prăjit la foc mic şi umezit din nou cu oțet. Nu se pune direct pe piele, ci pe o pânză subțire, pentru a nu irita pielea.

- **Bube:** se pune ceapă prăjită pentru a grăbi coacerea şi spargerea lor.
- **La ulcere:** se spală cu fiertură de creţişoară, după care se pun pe ele foi de varză, de salată, limba câinelui sau pătlagină.
- **Dureri (colici):** se ia spirt din semințe de anason sau fierturi din potreacă, mentă, cimbru de câmp sau cicoare macerată în rachiu, la care se pune scorțişoară sau cuişoare.
- **Boli de ochi**: spălări şi oblojeli cu fiertură din buruiana rândunicii.

Alte leacuri: se ia o lingură de miere curată sau amestecată cu cuişoare, se pune într-o sticluță cu 9 fire de cuişoare, se astupă cu grijă, se înveleşte sticla într-o bucată de aluat sau mămăligă şi se lasă în spuză să fiarbă foarte bine, până ce mierea capătă culoarea cuişoarelor. Se scoate apoi din foc şi se lasă să se răcească, după care se pun 1-2 picături în ochi.

Pentru spălarea ochilor umflați şi obosiți se foloseşte apă de ceapă îndulcită cu miere. Pentru *slăbirea vederii* se foloseşte lăptişorul de matcă.

Întărirea vederii: se ia praf din frunze de pelin, de 2-3 ori pe zi, fie în apă, fie în mâncare, iar împotriva *durerilor de ochi,* se bea ceai de ied.

În caz *de obosire a ochilor*, se ia zeamă de morcov, îndulcită cu miere.

- **Pentru colici (dureri de burtă):** în multe zone, în special în județul Brăila, se foloseşte ceaiul de coada şoricelului şi ceaiul de muşețel în asociere cu un vin în care se fierb câteva frunze de brad.
- **Pentru friguri (malarie):** ceai din frunze şi flori de pelin, băut dimineața, pe nemâncate. La fel: ceai din frunze şi flori de rostopască, macerate în rachiu, dar şi băi cu fiertură din frunze şi coajă de salcie, în care se adaugă frunze de mentă (izmă) sau rădăcini de spânz.

Alte leacuri: băi cu răscoage sau ceaiuri din trifoişte sau țintaură, din care se bea câte un pahar, de 3 ori pe zi. Frunzele de mesteacăn macerate în rachiu sau ceaiul de urzici sunt bune pentru friguri.

- **Pentru icter**: ceai de şofran şi rostopască (aceasta în cantități mici, 3-4 frunze), băut dimineața, pe nemâncate, iar extern, comprese cu macerat din coajă de corn, amestecat cu miere. În acelaşi scop să se bea câte o ceaşcă de vin în care s-au macerat nucşoare sau lumânărică şi sabur, macerate în rachiu.

- **Boli diferite de ficat:** ceaiuri din scoarță și frunze de dracilă și troscot. Sucul de ridiche este bun pentru calculi hepatici și în colecistită cronică. Ceaiul din rădăcină de pir este bun, de asemenea, pentru eliminarea calculilor hepatici sau renali, ca și în diverse afecțiuni ale rinichiului.
- **Tuse**: ceai din frunze și vârfuri de busuioc, îndulcit cu miere sau frunze de busuioc macerate în vin, împreună cu frunze de nalbă, roșcove, semințe de gutui și frunze de cimbru. Alt leac: ceai din amestec de flori de nalbă, de coada șoricelului, de urzică, de tei, de soc și de iasomie.
- **Tuberculoză**: pulbere de oase luată cu ceai, lapte sau în mâncare, ca substanțe calcifiante.
- **Reumatism:** ceai și băi din salcie, dar și băi cu fiertură din semințe de ovăz, secară, grâu, porumb, frunze de brad, molid și nuc, precum și tot felul de flori de câmp, la care se adaugă sare și pucioasă.
- **Dureri de ochi**: se freacă ochii cu suc de ceapă.
- **Abcese (edeme):** oblojeli cu frunze de pătlagină.
- **Tuse**: se consumă hrean ras prin răzătoare, cu zahăr. Același leac îl foloseau și romanii, numai că în loc de zahăr foloseau miere de albine. În Moldova, tusea mai era tratată cu fiertură de nalbă în lapte, cu ceai de lumânărică, ceai de morcov, de podbal sau de muștar.
- **Lactația la femei** era sporită cu ceai de rozmarin.
- **Pierderile de sânge și hemoptiziile** erau tratate cu ceai de tătănească (iarba lui Tatin).
- În caz de **răceală**, pentru a transpira, se bea ceai de jaleș (salcie), care avea și efect antispastic, cicatrizant și antifungic.
- Fiertura de rădăcină de brusture era folosiră pentru **vindecarea rănilor**, în spălături și oblojeli, dar și pentru **combatereea cheliei** (căderii părului).
- În Munții Apuseni și în Banat, rădăcinile de mutătoare (untul pământului) erau întrebunțate **pentru combaterea reumatismului**, prin aplicare pe locurile dureroase.
- Pentru **creșterea diurezei**, dar și ca stimulent al sistemului nervos și circulator, se consuma piper, ca atare în mâncare sau sub formă de ceai. Piperul era folosit și ca afrodisiac.
- **Bolile de ochi (dureri, lăcrimare,etc)** se mai tratau cu ceai de șofran.
- **Balonările (umflăturile la burtă)** erau combătute cu ceai de anason, busuioc, chimen, coriandru, mărar, fenicul, mușețel, precum și cu cărbune din lemn de tei.

- Pentru ca **abcesele** să se coacă mai repede, se aplica pe ele tămâie pisată.

DENUMIRI DE BOLI ŞI TERMENI MEDICALI

- **ABCES:** inflamație purulentă situată în interiorul unui țesut (conjuntiv, muscular) sau al unui organ (plămân, creier), formată în urma unei infecții. Abcesul poate fi *cald,* când provoacă febră (prin fistulă se poate deschide singur la exterior) sau *rece*, când este cauzat de o infecție tuberculoasă. Există abcese dentare, hepatice, renale, tegumentare etc.
- **ACNEE (coşuri):** boală a pielii, leziuni inflamatorii ale glandelor sebacee şi foliculilor piloşi, având ca substrat un dezechilibru între androgeni şi estrogeni. Apare în special pe nas, frunte, bărbie, umeri, mai ales la pubertate.
- **ACUITATE**: însuşirea funcțională a unui analizator de a percepe stimulii slabi şi de a diferenția intensitățile dintre aceştia. Acuitatea vizuală, de exemplu, scade cu vârsta şi cu diferitele modificări de curbură ale ochiului.
- **AFTĂ**: leziune destul de frecventă, în special, a mucoasei bucale, caracterizată prin mici vezicule, la început transparente, apoi opace, înconjurate de o margine roşie. Evoluția aftei se complică prin suprainfecție cu microbi sau ciuperci (în special, la sugari).
- **AFRODISIAC**: substanță sau aliment care stimulează impulsurile sexuale (de exemplu, cantarida).
- **AEROFAGIE:** acumularea de aer în cantitate mare în partea inferioară a esofagului şi în cea superioară a stomacului. Suferința provoacă balonări, senzație de gol în capul pieptului, greutate în respirație.
- **ALCOOLISM:** boală cauzată de abuzul de băuturi alcoolice, caracterizată, de obicei prin excitații însoțite de confuzie mintală şi tulburarea coordonării mişcărilor, iar uneori de comă.
- **ALERGIE:** reacția organismului unei persoane la contactul repetat cu anumite substanțe, denumite alergene, care se găsesc în unele alimente (ouă, carne, ciocolată), în aer (polen, praf, etc), în unele medicamente (penicilină, piramidon, aspirină etc).
- **ALOPECIE:** căderea părului, boală întâlnită atât la bărbați, cât şi la femei, cauzată de traume psihice, igiena defectuoasă a părului, boli ale pielii, medicamente etc.

- **AMIGDALITĂ**: inflamație acută sau cronică a amigdalelor palatine. Cea mai frecventă este amigdalita acută, caracterizată prin dureri violente, mai ales la înghițire, cu iradieri spre urechi, temperatură ridicată, dureri de cap, musculare,etc.
- **ANEMIE**: boală produsă de scăderea numărului de globule roşii sau a încărcării lor cu hemoglobină. Ca urmare, scade cantitatea de oxigen pe care o transportă sângele în țesuturi şi produc tulburări generale (slăbiciune etc).
- **ANGINĂ PECTORALĂ:** durere care apare în crize şi este localizată în regiunea inimii, de acolo propagându-se către stern, umărul stâng, până la ultimele degete ale mâinii stângi; alteori către gât şi omoplat. Durerea este adesea asociată cu respirație grea, tahicardie, tulburarea ritmului bătăilor cardiace cu modificarea numărului contracțiilor şi intervalelor care există între ele etc.
- **ANGIOCOLITĂ:** boală datorată inflamației căilor biliare intrahepatice şi extrahepatice.
- **ANOREXIE:** lipsa poftei de mâncare. Este un simptom provocat de o afecțiune a tubului digestiv, fie de o tumoră malignă.
- **ANXIETATE:** stare de teamă, de frică, de nelinişte, mai mult sau mai puțin conştientă, care produce o puternică şi neplăcută tensiune interioară. Se manifestă prin nesiguranță, tulburări neurovegetative (transpirație, paloare etc). Se întâlneşte în nevroze, melancolie, schizofrenie etc. În angina pectorală, anxietatea ajunge până la o teamă exagerată față de moarte.
- **ARSURĂ**: leziune provocată de foc, de substanțe chimice (caustice), radiații ionizante, lichide fierbinți, curent electric, obiecte înroşite în foc, vapori fierbinți.
- **ARTRITĂ:** inflamația articulațiilor (încheieturilor), având diferite forme şi cauze, printre care poliartrita reumatoidă acută, prezentă de cele mai multe ori la copii şi adolescenți, cărora le pune în pericol nu numai articulațiile ci şi inima.
- **ARTROZĂ:** afecțiune degenerativă a țesuturilor cartilaginoase şi osoase, care formează articulația. Una dintre localizările frecvente este coloana vertebrală (spondiloartroza), extremitatea inferioară (genunchiul, articulația coxo-femurală, mâinile etc).
- **ASTENIE**: stare patologică caracterizată prin scăderea intensă şi prelungită a forței fizice (astenie fizică) şi intelectuală (astenie psihică). Se întâlneşte în nevroze, depresii, covalescență, surmenaj.

- **ASTM:** stare patologică caracterizată prin nevoia intensă de aer, cu expirație foarte dificilă. Astm bronşic (cel mai răspândit), cardiac, cu polen, renal etc.
- **ATEROSCLEROZĂ**: stare patologică caracterizată prin îngroşarea şi sclerozarea pereților arterelor şi arteriolelor, cu pierderea elasticității acestora. Atinge în special vasele inimii, rinichilor şi vasele cerebrale.
- **AVITAMINOZĂ** (carență vitaminică): afecțiune provocată de lipsa vitaminelor din alimentație. Ele sunt specifice fiecărei vitamine.
- **BALONARE (meteorism):** umflarea abdomenului ca urmare a apariției unei mari cantități de gaze în stomac, dar mai ales în intestinul subțire şi gros.
- **BĂTĂTURĂ**: îngroşarea circumscrisă a pielii în locurile unde este supusă la presiuni mari, mai ales când se foloseşte încălțăminte incomodă.
- **BLEFARITĂ:** inflamația pleoapelor produsă de diferite infecții microbiene, virale, micotice sau parazitare, ca şi în urma acțiunii unor agenți fizici sau chimici.
- **BRADICARDIE:** rărirea ritmului cardiac.
- **BRONŞITĂ**: inflamația bronhiilor, produsă de cele mai multe ori de infecții microbiene, evoluând independent sau în cadrul unei boli infecțioase. Se manifestă prin tuse cu expectorație, de obicei mucopurulentă, cu sau fără febră.
- **CALCULOZĂ**: boală caracterizată prin formarea de calculi la nivelul căilor biliare (litiază biliară) sau urinare (litiază renală) şi mai rar la nivelul pancreasului, glandelor salivare, al intestinelor, bronhiilor, venelor.
- **CEFALEE (dureri de cap):** apare în foarte multe boli somatice sau psihice. Cefalee nu trebuie confundată cu migrena, în care, pe lângă durerea de cap, mai apar şi senzații de vomă, transpirații, tulburări de vedere etc.
- **CIROZĂ HEPATICĂ**: scleroza ficatului, instalată după infecția lui cronică, prin distrugerea unei porțiuni de celule active şi înlocuirea acestora cu țesut fibros, fiind urmată adesea de atrofia organului.
- **CISTITĂ:** inflamație a vezicii urinare, produsă de diferiți microbi (bacili, coli, bacili proteus, stafilococi etc) sau de unele substanțe toxice şi medicamente care se elimină prin urină.
- **CLIMATERIU (menopauză):** încetarea funcției glandelor genitale la femei, care apare în jurul vârstei de 50 de ani şi este caracterizată prin oprirea menstruației, apariția de tulburări neuroviscerale (nervozitate, insomnii, amețeli etc). Climateriul la

bărbați (andropauza) apare mai târziu, la vârsta de 60-65 de ani, cu simptome mult mai atenuate.

- **COLALOG**: aliment sau medicament care stimulează contracția vezicii biliare şi evacuarea bilei în intestin (de exemplu, uleiul de măsline, gălbenuşul de ou, anghinarea, cimbrul, păpădia, rostopasca, salcâmul, volbura etc).
- **COLECISTITĂ**: inflamația acută sau cronică a vezicii biliare, provocată de infecții bacteriene sau de calculi biliari.
- **COLERETIC:** substanță sau aliment care stimulează contrația vezicii biliară a ficatului.
- **COLICĂ**: durere violentă, abdominală, ce apare brusc, sub formă de crize: intestinală, biliară, genitală, renală.
- **COLITĂ**: inflamația colonului, asociată de multe ori şi cu inflamația intestinului subțire, enterocolită.
- **CONJUNCTIVITĂ**: inflamația acută sau cronică a conjunctivei (membrana care tapetează fața posterioară a pleoapelor şi globului ocular până la periferia corneii), produsă de diferiți microbi sau agenți fizici şi chimici.
- **CONSTIPAȚIE**: stare patologică constând în retenția conținutului intestinal în colon şi rect, timp de 2 sau mai multe zile. În mod normal, omul are un scaun la 24 de ore.
- **CONVALESCENȚĂ:** ultima fază a unei boli, când organismul îşi revine progresiv la starea de sănătate.
- **DEGERĂTURĂ:** leziune produsă în urma unei expuneri prelungite la frig, mai ales a unor extremități ale corpului (nas, urechi, degete).
- **DEPRESIE**: stare de tristețe intensă, datorată unei tulburări de afectivitate, care îl face pe bolnav să se gândească numai la nenorociri, catastrofe etc. De multe ori există pericolul de sinucidere.
- **DEPURATIV**: medicament sau plantă medicinală care curăță organismul de toxine sau de produşi rezultați din dezasimilare.
- **DERMATITĂ**: inflamație a pielii, produsă de diferiți factori fizici: dermatită solară, actinică (produsă de raze roentgen), toxice (produsă de microbi) etc.
- **DERMATOZĂ:** numele generic al bolilor de piele, la care predomină leziunile degenerative.
- **DIABET:** boală caracterizată prin neputința totală sau parțială a organismului de a utiliza zahărul (glucidele) din alimentație. Deficiența determină creşterea cantității de

zahăr în sânge (hiperglicemie). Zahărul se elimină prin urină (glicozurie), bolnavului fiindu-i mereu foame (polifagie), iar pentru eliminarea zahărului nefolosit, pentru dizolvarea lui, bea multe lichide (polidipsie).

- **DIAFOREZĂ** (transpirație): proces de eliminare a sudorii prin piele. Variază în funcție de individ, vârstă, stare patologică etc.
- **DIAREE**: stare patologică ce se caracterizează prin accelerarea tranzitului intestinal, scaune frecvente şi lichide.
- **DIATEZĂ**: reactivitate specială a organismului la diverşi factori de mediu, manifestată prin predispoziția la anumite boli (diateză hemoragică, alergică, reumatică, urică).
- **DISKINEZIE**: proces patologic caracterizat prin apariția de modificări în activitatea motorie vegetativă a unor organe: diskinezie biliară, intestinală, uterină.
- **DISMENOREE:** menstruație dureroasă, care precede sau este concomitentă cu hemoragia menstruală.
- **DISPEPSIE:** tulburare a procesului de digestie, manifestată prin durere în stomac, care apare după masa de prânz şi prin modificări ale procesului de evacuare stomacală sau intestinală.
- **DISTONIE**: dereglare funcțională a sistemului nervos vegetativ.
- **DISTROFIE**: tulburare de nutriție a unui țesut, a unei părți din corp sau a organismului în întregime (distrofie musculară etc).
- **DIUREZĂ**: formarea şi eliminarea de urină, uneori peste 3 litri pe zi.
- **DIZENTERIE**: boală infecțioasă caracterizată prin dureri abdominale, senzație dureroasă de scaun şi numeroase scaune muco-saguinolente.
- **ECZEMĂ:** boală de piele, acută sau cronică, de natură alergică, toxică sau infecțioasă.
- **EDEM:** creşterea cantității de lichid la nivelul unui țesut (piele, mai ales), datorită insuficienței circulatorii, boli renale, cardiace, hepatice, pulmonare etc.
- **EMFIZEM PULMONAR**: dilatarea permanentă a plămânului, datorită unor părți din elementele elastice ale țesutului pulmonar. În acest proces se adaugă şi un grad de scleroză, ceea ce duce la micşorarea suprafeței respiratorii a plămânului. Se produce mai ales la bărbați la vârste înaintate.
- **EMOTIVITATE**: trăire particulară şi intensă a persoanei, sub acțiunea unor excitanți interni sau externi puternici şi exteriorizată prin reacții neurovegetative, transpirație, paloare, intensificarea ritmului cardiac şi respirator etc.

- **ENTERITĂ**: inflamația intestinului subțire, provocată fie de o boală generală (dizenterie, febră tifoidă etc) dar şi de alimente stricate etc.
- **ENTEROCOLITĂ**: inflamația concomitentă a intestinului subțire (enterită) şi a intestinului gros (colită), de natură infecțioasă, parazitară sau alergică, ce se caracterizează prin dureri abdominale şi scaune frecvente, uneori sanguinolente sau mucopurulente.
- **ENTORSE:** extensii ale ligamentelor şi a capsulelor articulare, însoțite sau nu de ruptură, caracterizate prin dureri violente, căldură locală, umflături.
- **EPILEPSIE**: boală caracterizată prin episoade paroxistice şi crize diverse.
- **EPISTAXIS**: hemoragie nazală cauzată de diferite boli (gripă, scarlatină etc), intoxicații, traumatisme, eforturi, hipertensiune arterială, răni ale vaselor. Poate fi internă sau externă.
- **ERITEM:** roşeață patologică a pielii, care apare în cursul unei boli infecto-contagioase (scarlatină, rujeolă), sanguine sau dermatologice.
- **FARINGITĂ:** boală care constă în inflamația faringelui, care porneşte de la cavitatea bucală şi cavitățile nazale, continuându-se în partea inferioară cu esogagul.
- **FARINGO-AMIGDALITĂ**: inflamația amigdalelor, a mucoasei faringiene şi a țesutului limfatic din jurul lor.
- **FEBRIFUG**: orice mijloc sau medicament care face să scadă febra.
- **FEBRĂ** (fierbințeală): creşterea temperaturii corpului peste normal (36,6 º C), însoțită de regulă, de creşterea pulsului, a numărului de respirații, de senzații de căldură sau de frig, de stare generală rea, transpirații, etc.
- **FERMENTAȚIE:** proces biochimic de transformare catolitică sub acțiunea enzimelor a substanțelor organice complexe, în substanțe cu compoziție mai simplă, de obicei.
- **FISTULĂ**: canal fin care face legătura dintr-o cavitate sau colecție de puroi (internă) spre exterior.
- **FITONCIDE:** substanțe elaborate în protoplasma celulelor unor plante superioare (usturoi, ceapă, ridichi etc), având propietăți bactericide şi fungicide.
- **FRACTURĂ:** ruptura osului, cauzată fie de traumatism, fie că apar spontan, la nivelul uni os bolnav.
- **FRISON** (friguri): contracția involuntară, ritmică a musculaturii, ducând la tremurături, uneori ritmice, care cuprinde corpul în totalitate. Se asociază cu clănțănitul dinților şi cu senzația puternică de frig.

- **FRIGIDITATE:** diminuarea sau lipsa totală a apetitului sexual, o suferință întâlnită la unele femei.
- **FURUNCULOZĂ**: boală manifestată prin apariția repetată de furuncule, datorată unei carențe imunitare la stafilococi.
- **GASTRITĂ:** inflamația mucoasei stomacului, cu evoluție acută sau cronică. Bolnavul are senzație de vomă, râgâieli cu miros neplăcut, căldură cu transpirație, dureri de cap, de stomac.
- **GINGIVITĂ**: inflamația gingiei, mai ales dintre dinți, ca urmare a unor leziuni: frecatul cu peria de dinți sau leziuni datorate unor particule tari care se mestecă în gură.
- **GREAȚĂ**: senzație neplăcută pe care o acuză unii bolnavi de ficat, stomac, pancreas, apendicită acută sau cronică etc.
- **GRIPĂ**: boală infecțioasă, evoluând sub forma de mari epidemii sau chiar de pandemii, produsă de trei tipuri principale de virus (A, B, C), unele tipuri putând prezenta sutipuri (A1, A2).
- **GUTĂ**: boală cronică caracterizată prin creşterea concentrației acidului uric în sânge şi depozitarea lui în special la nivelul articulațiilor.
- **GUTURAI**: inflamația acută sau cronică a mucoasei nazale, provocată de un grup de virusuri şi manifestată printr-o secreție apoasă persistentă.
- **HELMINTIAZĂ**: boală produsă de infecția organismului cu viermi, helminți (tenie, botriocefal, limbric, oxiuri etc).
- **HEMOROIZI**: dilatarea şi îngroşarea venelor de la nivelul rectului. Pot fi externi (în afara orificiului anal) şi interni (la nivel anorectal). Apar de obicei la persoanele ce duc o viață sedentară, cele constipate, la femeile însărcinate, la vârstnici.
- **HEMOSTATICE:** substanțe care provoacă fie o coagulare a sângelui, fie o vasoconstricție puternică, oprind astfel o hemoragie.
- **HEPATITĂ:** boală infecțioasă acută a ficatului, de origine toxică sau infecțioasă, care poate fi provocată de diferite toxine hepatice. Hepatita cea mai frecventă este de origine virusală, datorată virusului A sau B.
- **HERNIE**: ieşirea unui viscer (intestin etc), din cavitățile naturale ale organismului, sub încvelişul corpului sau trecerea unui viscer dintr-o cavitate în alta.
- **HERPES**: boală a pielii caracterizată printr-o erupție veziculară în buchet, provocată de un virus.
- **HIDROPIZIE**: reținerea apei în țesuturi şi cavitățile naturale ale organismului.

- **HIPERCOLESTEROLEMIE:** creşterea cantităţii de colesterol în sânge, peste limitele normale.
- **HIPERTENSIUNE**: creşterea trecătoare sau permanentă a tensiunii arteriale, peste limitele normale.
- **HIPOACUZIE** (surditate): tulburare a audiției ce constă în scăderea acuității auditive.
- **ICTER** (gălbinare): colorația gălbuie a pielii şi mucoaselor datorită împregnării cu un pigment biliar (bilirubină). După condițiile de apariție există 3 categorii principale de icter: icter hepatic, icter mecanic şi icter hemolitic.
- **INFECȚIE**: înmulțirea microbilor patogeni într-un organism, cu îmbolnăvirea organismului respectiv.
- **IMPETIGO** (pecingine): boală a pielii, produsă de obicei de streptococ sau stafilococ, caracterizată prin apariția de vezicule şi bule (băşicuțe) al căror conținut devine purulent (pustule), apoi se ulcerează şi se acoperă de cruste.
- **INFLAMAȚIE:** proces patologic determinat de leziunile produse în organism în urma acțiunii diverşilor factori (fizici, chimici, biologici) şi de reacția organismului față de aceştia.
- **INSOMNIE:** tulburare de somn, caracterizată fie prin imposibilitatea de adormire, fie printr-o trezire după o scurtă şi insuficientă perioadă de somn (1-3 ore de la adormire).
- **INSUFICIENȚĂ**: incapacitatea unor organe sau sisteme de a-şi îndeplini în mod normal funcția, ceea ce duce la apariția diferitelor tulburări sau boli.
- **INTOXICAȚIE:** îmbolnăvirea organismului ca urmare a introducerii sau acumulării în organism a unor medicamente în cantitate mare sau a unor substanțe toxice.
- **IMPOTENȚĂ:** incapacitatea bărbatului de a îndeplini actul sexual.
- **LARINGITĂ**: inflamația acută sau cronică a laringelui, care, de obicei nu este o boală independentă, ci este asociată cu boli identice ale căilor respiratorii.
- **LAXATIV**: denumirea medicamentelor întrebuințate pentru provocarea scaunului.
- **LEUCOREE**: denumirea (în general) a oricăror scurgeri vaginale, care pot fi fiziologice (banale), infecțioase gonococice, parazitare.
- **LUMBAGO**: durere survenită în regiunea lombară (şale). Este provocată de obicei de umezeală, frig, curent de aer sau efort fizic mare.
- **MĂTREAȚĂ**: boală a pielii, caracterizată prin descuamație fină, asemănătoare tărâței.
- **MELENĂ:** eliminarea prin scaun a sângelui provenit dintr-o hemoragie a tubului digestiv. Conferă scaunului o culoare neagră ca păcura.

- **MENOPAUZĂ**: fenomen fiziologic caracterizat prin încetarea definitivă a menstruației, care survine în jurul vârstei de 50 de ani.
- **MENSTRUAȚIE:** sângerare periodică, ce survine din uterul femeii, de la pubertate până la menopauză.
- **LĂUZIE**: perioadă care durează de la terminarea actului de naştere până la revenirea organismului la stare de dinaintea sarcinii (circa 6 săptămâni).
- **METEORISM** (balonare): umflarea abdomenului, ca urmare a apariției unei cantități mari de gaze în stomac, dar mai ales în intestinul subțire şi gros.
- **METRITĂ**: hemoragia ce se produce fără legătură cu menstruațiile ciclice obişnuite, cauzate de un avort, de sarcină extrauterină, de un polip, cancer, sarcom, chist.
- **MIGRENĂ**: cefalee paroxistică, de obicei hemicraniană (jumătatea capului), însoțită de fotofobie, paloare, grețuri, transpirație.
- **MÂNCĂRIME**: erupție cutanată de natură alergică, cauzată de introducerea în organism de alimente sau medicamente la care acesta este sensibil.
- **MIOCARDITĂ:** inflamația musculaturii inimii, care, în cele mai multe cazuri interesează toate cele 3 straturi (endocardul, miocardul şi pericardul) ale inimii.
- **NARCOTICE:** substanțe care micşorează sau chiar suprimă durerea, provocând o stare de somnolență sau de somn profund.
- **NEFRITĂ**: termen care desemnează inflamația rinichiului, dar şi a tubului urinifer.
- **NEGI:** escrescențe mici, rotunde şi noduroase care apar pe piele.
- **NEVRALGIE**: sindrom dureros, localizat pe traseul unui nerv, al cărui nume îl poartă (de exemplu: nevralgie facială, intercostală, sciatică etc).
- **NEVROZĂ**: boală psihică ce apare datorită unor suprasolicitări, caracterizată prin astenie, cefalee, tulburări de somn, tulburări neurovegetative, iritabilitate, anxietate etc.
- **OBEZITATE**: creşterea exagerată a greutății corporale. Greutatea ideală normală este egală cu cu atâtea kilograme câți centimentri în înălțime peste 100 are persoana respectivă.
- **ORGELET:** numele dat unui furuncul localizat pe marginea pleoapei, la rădăcina unei gene, el având forma unui bob de orez.
- **OTITĂ:** inflamația tegumentului conductului auditiv extern (pentru otită externă) sau a timpanului (otită mijlocie).
- **PANCREATITĂ:** boală manifestată prin inflamația acută sau cronică a pancreasului.

- **PANCREAS**: glandă mixtă, cu secreție externă, necesară în digestie şi cu secreție internă, necesară în reglajul glicemiei.
- **PARADONTOZĂ**: boală caracterizată prin degenerarea țesuturilor care fixează dinții, ducând la mobilitatea sau căderea lor.
- **PECINGINE:** boală a pielii, produsă de obicei de streptococ sau stafilococ, caracterizată prin apariția de vezicule şi bube (băşicuțe) al căror conținut devine purulent, apoi se ulcerează şi se acoperă de cruste.
- **PERISTALTISM:** contracția ritmică a stomacului şi intestinelor, provocate de elementele musculare ale acestor organe.
- **PIELONEFRITĂ**: inflamația bazinetului renal, complicată cu inflamația rinichiului.
- **PIELITĂ**: inflamația bazinetului renal, porțiune incipientă a căilor urinare venită de la vezică sau produsă de prezența unui calcul.
- **PIROZĂ** (pirozis): senzația de arsură, care urcă în stomac prin esofag, asociată cu un gust acru.
- **PITIRIAZIS:** boală a pielii, caracterizată prin descuamație fină, asemănătoare tărâței. Se datorează unor ciuperci şi prezintă diferite aspecte: sub formă de pete roşii (în special pe fața dorsală a degetelor de la mâini sau pe genunchi şi sub formă de pete de culoare cafenie, care se cojesc uşor de pe gât şi torace).
- **PLAGĂ:** rană provocată de diferiți factori mecanici (în special cu obiecte tăioase).
- **PNEUMONIE** (aprindere la plămâni): inflamația țesutului pulmonar, intersectând unul sau mai mulți lobi dintr-unul sau ambii plămâni.
- **PROSTATĂ**: parte din organele genitale interne ale bărbatului, de dimensiunea unei castane situată înaintea vezicii urinare, sub osul pubian. Prin partea sa centrală trece uretra.
- **PROSTATITĂ**: inflamația prostatei, boală destul de des întâlnită la persoanele vârstnice, datorită tulburărilor de echilibru hormonal, care poate produce o strâmtorare până la închiderea totală a uretrei, împiedicând scurgerea urinei.
- **PRURIT (**mâncărime): senzație de mâncărime la nivelul pielii sau al unor mucoase, apărând în diverse boli, în special cutanate (eczeme, râie) sau generale (urticarie).
- **PURGATIV**: medicament care favorizează eliminarea scaunului prin stimularea peristaltismului intestinal.
- **RĂGUŞEALĂ**: inflamația acută sau cronică a laringelui.

- **RAHITISM**: boală a sistemului osos, în care nu se poate depozita suficient fosfat şi carbonat de calciu, astfel că oasele rămân moi, iar osificaţia moale.
- **RANĂ (PLAGĂ):** orice distrugere a ţesuturilor superficiale sau profunde ale corpului.
- **RECTOCOLITA ULCERO-HEMORAGICĂ**: inflamaţia cronică ulcerativă şi hemoragică manifestată prin apariţia unor scaune cu aspect mucos, cu sânge şi puroi.
- **RETENŢIE URINARĂ**: încetarea secreţiei urinare, întâlnită în bolile grave ale rinichilor, în calculoză renală.
- **REUMATISM**: boală produsă de alergia organismului la infecţia cu stafilococul hemolitic, caracterizatî prin inflamaţia ţesutului conjuntiv din întregul organism, dar în special din articulaţii, inimă şi vase.
- **SCROFULOZĂ**: tuberculoză ganglionară, intersectând în special ganglionii cervicali şi evoluând sub formă de puroi şi fistule cutanate, care se vindecă cu greu, lăsând cicatrice.
- **SEBOREE**: stare patologică a pielii, caracterizată prin producerea accentuată de sebum pe nas, frunte, pielea capului etc.
- **SEDATIV**: medicament care are propietatea de a calma, a linişti o stare de excitaţie.
- **SILICOZĂ**: boală provocată de inhalarea pulberilor de bioxid de siliciu, care determină scleroza extinsă a plămânilor.
- **SINUZITĂ:** inflamaţia mucoasei care căptuşeşte cavităţile oaselor feţei (maxilar, frontal, etmoid). Se manifestă prin febră, durere, obstrucţie nazală etc.
- **STIMUL:** medicament sau substanţă care excită, stimulează diferite organe.
- **STOMAHIC**: care favorizează digestia, prin excitaţia sucurilor gastro-intestinale.
- **STERILITATE**: incapacitatea de a procrea, cauzată de boli endocrine, vaginite etc.
- **STOMATITĂ:** inflamaţia cavităţii bucale, cauzată de ingerarea unor lichide fierbinţi, de substanţe iritante sau de infecţie.
- **SUGHIŢ**: contracţia subită şi violentă a muşchiului diafragm, ca urmare a excitaţiilor nervului frenic.
- **SURDITATE (HIPOACUZIE):** tulburare a audiţiei, în urma scăderii acuităţii auditive.
- **TABAGISM:** stare toxică cronică a organismului supus acţiunii prelungite a nicotinei. Tutunul slăbeşte reflexele şi potenţa, produce suferinţe gastro-intestinale, cancer, bronşită cronică, boli cardiovasculare etc.

- **TAHICARDIE:** accelerarea frecvenței cardiace, care depăşeşte valoarea normală fiziologică corespunzătoare vârstei şi sexului.
- **TRAHEITĂ**: stare patologică ce constă în inflamația mucoasei traheii. Se manifestă prin pierderea vocii, tuse uscată, durere înapoia sternului.
- **TRANSPIRAȚIE** (diaforeză): proces de eliminare a sudorii prin piele. Ea este fiziologică (în urma unui efort fizic sau în timpul somnului) şi patologică (în boli febrile).
- TRICOMONIAZĂ : boală produsă de parazitul protozoar flagelat, trichomonas vaginalis, caracterizată prin inflamarea vaginului la femei şi mai rar a canalului urogenital la bărbați.
- **TROFICITATE:** stare de nutriție a diferitelor organe şi țesuturi.
- **TUBERCULOZĂ:** boală infecto-contagioasă, cronică, produsă de bacilul tuberculos (bacilul lui Koch).
- **TUMOARE**: umflătură sau excrescență, care apare la nivelul unui țesut sau organ, ca urmare a înmulțirii anarhice a celulelor, peste limitele normale.
- **TUSE:** simptom care constă într-o inspirație scurtă, urmată de o expirație bruscă şi zgomotoasă. Apare în diferite boli ale aparatului respirator (bronşită) sau este un reflex în boli cardiace şi tumori intestinale.
- **TUSE CONVULSIVĂ:** boală infecțioasă, contagioasă, produsă de un microb care se manifestă în special la preşcolari şi şcolari.
- **ULCERAȚIE:** pierderea de substanță la nivelul pielii sau al mucoaselor, datorită acțiunii unor factori inflamatorii sau a unor tulburări trofice.
- **ULCER GASTRIC**: boală a stomacului, caracterizată prin apariția pe mucoasă a unei ulcerații, de obicei rotunde, cu margini regulate. Produce dureri, vărsături, tulburări în tranzitul alimentar, hemoragii şi chiar perforarea stomacului în cavitatea peritoneală.
- **UREMIE:** ultimul stadiu al insuficienței renale, caracterizată prin creşterea enormă în sânge a ureei şi a altor compuşi azotați. Se manifestă prin greață, vărsături, convulsii, comă.
- **URETRITĂ**: inflamația uretrei.
- **URETRĂ**: canal de comunicare a vezicii urinare cu exteriorul, prin care se scurge urina.
- **URTICARIE:** erupție cutanată de natură alergică care apare în urma introducerii în organism de alimente sau medicamente la care acesta este sensibil.

- **VAGINITĂ**: inflamația mucoasei vaginale, acută sau cronică.
- **VARICE**: dilatarea venoasă, permanentă, de formă neregulată, datorită structurii laxe a peretelui venei.
- **VĂRSĂTURI**: expulzarea explozivă prin esofag şi pe gură a conținutului stomacului, uneori şi al intestinului subțire, cauzată de tulburările şi şi bolile aparatului digestiv (gastrită, ulcer gastroduodenal, indigestie, enterocolită etc).
- **VÂNĂTAIE:** pată cutanată, roşie-vineție, spre albastru- violacee şi apoi spre galben.
- **VITILIGO:** boală a pielii ce se caracterizează prin tulburări de pigmentație. Pe piele apar pete albe, nepigmentate, de diferite mărimi.
- **ZĂBĂLUȚĂ**: este o infecție cu streptococ, prezentându-se sub formă de flictene şi ragade la nivel bucal, în special la copii.
- **ZONA ZOSTER**: boală infecțioasă acută, determinată de un virus neurodermotrop, localizată în ganglionii spinali şi manifestată printr-o erupție veziculară pe un fond eritematos.

TERMINOLOGIA ŞTIINȚIFICĂ ŞI POPULARĂ A BOLILOR

Din cele mai vechi timpuri, poporul român a stabilit bine şi exact terminologia tuturor bolilor, în funcție de cauzele apariției, evoluției şi starea lor patologică. Cu câteva excepții însă, când numele unor afecțiuni diferă de la o regiune la alta sau aceiaşi denumire este atribuită la două boli diferite: cazul năjitului, de exemplu, prin care se înțelege otita şi durerile de urechi în general, în cea mai mare parte a țării, în timp ce în Maramureş şi Muscel, prin năjit se înțelege gingivita şi chiar afecțiunile stomatologice.

I. BOLILE ORGANELOR RESPIRATORII

1. Bolile nasului:

- **Coriză**: guturai, gutunar, troahnă, troană, suhărie (în Moldova), buduhală (județele Prahova, Brăila), budihoală (județul Vaslui), cataroi (Bucovina).
- **Epistaxis:** curgere de sânge din nas.

2. Bolile gâtului:

- **Anghină**: anghină, durere de gât.
- **Amigdalită**: gâlci, modâlci, bubâlcă.
- **Angină difterică (crup difteric)**: guşter, şopârlaiță, bolfe, anghină.
- **Laringită:** răguşeală.
- **Struma (hipertrofia glandei tiroide):** guşă.

3. Bolile pieptului:

- **Bronşită**: tuse, tusea convulsivă la copii este numită tuse măgărească.
- **Astm** (emfizem, dispnee): năduf, năduh, năduşeală, înăduşeală, şui, înecăciune.
- **Pneumonie. Pleurezie**: junghi, cuțit, țeapă.
- **Tuberculoză pulmonară**: oftică, osfică (Oltenia), boală seacă (Lăpuşna), cihotcă (Ismail).

II. BOLILE APARATULUI CIRCULATOR ŞI ALE SÂNGELUI

- **Palpitații**: bătaie de inimă.
- **Hidropizie. Ascită. Anasarcă**: dropică, apă, boală de apă.
- **Scrofuloză**: jolnă, scrofuri.
- **Scorbut**: studeniță.
- **Caşexie**: rast.
- **Gută**: podagră.
- **Reumatism articular**: mâlcoviță, mărcoviță.
- **Reumatism poliarticular acut**: întâmpinat, întâmpinătură, întuchinătură.

III. BOLILE APARATULUI DIGESTIV

1. Bolile gurii:

- **Abces alveolar**: abubă.
- **Stomatită:** studeniță (la copii), pleşniță, mărgăritărel.
- **Gingivită**: năjit.

- **Afte:** gurar, plesne, pojană, puşchea, acrum.
- **Ranulă**: broscuță, broască sub limbă.

5. Bolile de stomac şi de intestine:

- **Diaree:** urdinare, pântecare, pântecărie, pânticăraie, treapăd, trepădare, cufureală, coliți, pârțuică, mânce-l coca (Transilvania), descuiet, spurcat.
- **Colici intestinale**: izdat, surdumaşi, matrice (la copii).
- **Dizenterie:** ieşire afară cu sânge, pântecare cu sânge, treapăd cu sânge, urdinare cu sânge, trecere (județul Gorj), sfânta boală, vintre, lamosti (la copii).
- **Gastro-enterită**: trecătură, babițe (la copii).
- **Dispepsie**: rânză, căderea rânzei.
- **Crampe**: cârcei, frământătură la inimă, fumicei, fras (la copii).
- **Indigestie**: aplecate, plecate, greață, ciumurluială, gemărluială,
- **Constipație**: încuiere, încuietură.
- **Pirozis**. Hiperclorhidrei: ojig, jig, jigăraie, jeguială, jigăreală.
- **Icter**: gălbinare.
- **Cancer**: rac, tătarcă, schiros.
- **Pelagră**: jupuială, pârleală, roşață, buba trânjilor, rana trânjilor, pecingine rea, buzăreț.
- **Hemoroizi**: trânji.
- **Ascarizi**: limbrici, viermişori, strânşi.
- **Tenie**: panglică, cordea, cordică.

IV. Bolile rinichilor, ale vezicii urinare şi ale organelor genitale

- **Anurie.** Strangurie, zăpreală.
- **Incontinență urinară**: pişatul în pat.
- **Litiază urinară (vezicală):** piatră la băşică, nisip.
- **Blenoragie. Gonoree**: sculament, scurgere, frântură în vis, frântură din vânt, triper (Transilvania).
- **Sifilis**: cel pierit, pierit, mâncătură, frențe, sfrențe, boierie, boală lumească, şancăr.
- **Impotență:** neputință, legat la bărbat.

V. Bolile sistemului osos

- **Cifoză**. Scolioză. Lordoză. Rahitism: cocoaşă, ghebe, ghib.
- **Necroză**: colți de lup.

VI. Bolile infecțioase

- **Febră tifoidă**: tifos, lingoare, lungoare, boală lungă, boală mare, boală rusească (județul Constanța).
- **Paludism**. Febră palustră. Malarie: friguri, tremurici, lelițele, mătuşile.
- **Scarlatină:** cochiardă, cochinar, coracă.
- **Varicelă**: vărsat de vânt, vărsat în cruce.
- **Variolă**: vărsat, bubat, bubatul cel mare.
- **Rujeolă:** pojar, cori, bubatul cel mic.
- **Trismus.** Parotidită epidemică: fălcăriță, guşarniță, purcică.
- **Choleră**: holeră.
- **Pesta**: ciumă, buboasă, Maica călătoarea.
- **Intoxicație**: adăpat, otrăvire.
- **Morvă**: răpciugă.
- **Farcin**: cârtiță.
- **Alcoolism:** beție.

VII. Boli de piele

- **Polihidroză**: asudarea mâinilor, asudarea picioarelor.
- **Urticarie:** blândă, spuzeală.
- **Acnee:** coşuri, funigei, zgăbunțe.
- **Eczemă:** bube dulci, zgaibe dulci.
- **Impetigo:** pecingine, cur de găină, rofii, spurcat, lişai.
- **Zona Zoster. Herpes Zoster**: foc viu.
- **Herpes:** arşiță, spuzeală.

- **Furunculi:** furnicei, bube, buboaie, zgaibe, imă, copturi, apostime.
- **Scabie**: râie, fudulie, boierie, răpănaş, corosta.
- **Erizipel**: brâncă, orbalţ, roşaţă, foc viu, bubă neagră.
- **Antrax.** Pustulă malignă: dalac, cărbune, băşică rea, bubă rea, bubă neagră, armurar, talan, vrăjmaşa, spurcat, pripit.
- **Phtiriază:** păduchi.
- **Pitiriază**: mătreaţă.
- **Alopecie.** Calviţie: chelie, pleşuvie.
- **Prurit:** mâncărime.
- **Tinea, peladă:** chelbe.
- **Efelide**: pistrui, alunele.
- **Cloasmă**. Pitiriazis verzicolor: pete pe obraz.
- **Nevi**. Veruci: negi, nigei, negei.

VIII: Leziuni externe şi chirurgie

- **Plăgi**: răni, tăieturi
- **Echimoze:** vânătăi, vânătări.
- **Contuzii**: lovituri, pălituri, cucui.
- **Crăpături:** plesnituri
- **Arsuri**
- **Eritem**: opăreală.
- **Degerături**
- **Bătături**
- **Excoriaţii**: jupuituri, belituri, zgârâieturi, rosături
- **Înţepături**
- **Muşcături**
- **Rabie**: turbare
- **Panariţiu**: sugel, sugui, sulgiu, păr la deget
- **Abcese. Ulcere**: bube, buboaie, bubiţe, bubuşoare, buburuze, căţei, cârtiţă.
- **Adenită**: udmă, uimă, scurtă, tragăn.flegmoane: umflături, cârcin.
- **Chist sebaceu**: broască, modâlcă.

- **Luxații:** scrântituri, schintituri.
- **Fracturi**: frânturi.
- **Hernie:** boşorogeală, surpătură, chilă, cui de stricăciune, chilăvie.

IX. Bolile creierului şi ale sistemului nervos

- **Cefalalgie**: durere de cap.
- **Congestie. Insolație**: soare sec.
- **Sincopă**: leşin
- **Vertigo**: amețeală.
- **Isterie**: istericale, lipitură, zburător.
- **Eclampsie**: apucat, apucătură.
- **Singultus:** sughiț
- **Nevralgie**: luat de vânt.
- **Insomnie**: nedormire, muma pădurii, plânsori (la copii).
- **Lumbago**: curmătură, dureri de şale, dureri de mijloc.
- **Apoplexie. Hemiplegie**: dambla, săgetătură.
- **Paraplegie**: ologeală, damblageală.
- **Paralizie**: slăbănogie.
- **Alienație mentală**: nebunie, nebuneală.
- **Epilepsie**: boala copiilor, boală rea, boală sfântă, bau cel rău (Maramureş), aboală, stropşală, stropşitură, năbădăi, poceală, , ceas rău, călcătură, ducă-se-n pietre, ducă-se pe pustii, vedenie.

X. Bolile ochilor

- **Oftalmie, în general. Conjunctivită**: durere de ochi.
- **Leucom**: orbeală, orbeață, apă albă.
- **Glaucom**: apă neagră.
- **Cataractă**: perdea, ceață pe ochi, pohoiele.
- **Hemeralopie**: orbul găinilor.
- **Chalazion**: ulcior, urcior, mainegoci (Banat).

XI. Bolile de urechi

- **Otită**: năjit.
- **Otoree**: scurgeri din urechi.
- **Surditas:** surzenie.
- **Viermi în urechi**.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- ARVAT A. : - Plantele medicinale şi medicina populară la NICŞANI, Chişinău, 1937
- BIANU I. : - Catalogul manuscriptelor româneşti, vol. I-II, Academia Română
- BIANU V. , GLĂVAN I. : - Dicționarul sănătății, Cluj, 1929
- BOGREA V. : - Sfinții medici în graiul şi folclorul românesc, Dacoromania, IV, 1924-1926
- BOLOGA V.D. : - Contribuții la istoria medicinii în Ardeal, Cluj, 1927
- BOLOGA V.D. : - Începuturile medicinii româneşti, Cluj, 1934
- BOLOGA V.D. : - Cele mai vechi cărți medicale româneşti, Cluj, 1925
- BOLOGA V.D. : - Începuturile medicinii ştiințifice româneşti, Cluj, 1930
- BOLOGA V.D. : - Medicina în Moldova la 1838, Revista de ştiință şi medicină, 1925
- BOLOGA V.D. : - Contribuții la istoria medicinii în Republica Populară Română, Bucureşti, 1955
- BUJOREAN G. : - Boli, leacuri şi plante de leac, Sibiu, 1936
- BOTEZ OLGA : - Homeopatia în tratamentul etilismului, 2010
- BORLAND DOUGLAS : - Homeopatia pentru mamă şi copil, 2010
- BUJOREAN G. : - Leacuri țărăneşti şi plante de leac, 1927-1934
- BRÂNZĂ D. : - Limba botanică a țăranului român, 1882
- BURADA TH. : - Obiceiurile la naşterea copiilor populației române din Macedonia, 1892
- BUTURĂ V. : - Plante cunoscute în Transilvania, 1936
- BUTURĂ V. : - Plante de leac în regiunea mocanilor din Arieş, 1933
- CANDREA A. I. : - Folclorul medical românesc, 1944
- CANDREA A. I. : - Iarba fiarelor, Bucureşti, 1928
- CANDREA A. I. : - Folclorul medical românesc comparat, Bucureşti, 1944
- CARTOJAN N. : - Texte de folclor medical, Bucureşti, 1936
- CAZAN C.I. : - Texte de folclor medical, în ,,Cercetări literare'', 1936
- CÂMPEANU-POP L. : - Pricinuitorii boabelor şi plantele de leac, Sibiu, 1927
- CÂMPEANU-RUSU S. , BORŞIANU A.: - Descântece, farmece şi leacuri din popor, 1927

- CIAUŞANU F. GH. : - Superstițiile poporului român în asemănare cu a altor popoare vechi şi nouă, Bucureşti, 1914
- CLAUDIAN I. : - Alimentația poporului român, Bucureşti, 1939
- COSAC P. : - Studii de etnografie medicală română, Craiova, 1935
- COŞBUC GEORGE : - Dintr'ale neamului nostru, Bucureşti, 1903
- COŞBUC GEORGE : - Superstițiile păgubitoare ale neamului nostru, Bucureşti, 1909
- COŞMULEI D. : - Datini, credințe şi superstiții aromâneşti, Bucureşti, 1905
- CRĂINICEANU GH. : - Literatura medicală română, Bucureşti, 1907
- CUTEANU GH. : - Plantele medicinale sălbatice, Braşov, 1911
- Conferința națională de istoria medicinii, Bucureşti, 1965
- DIACONU I. : - Ținutul Vrancei. Etnografie, folclor, dialectologie, Bucureşti, 1930
- DIMONIE M. : - Plante medicinale, Bucureşti, 1926
- DENŞUŞEANU OVIDIU : - Tradiții şi legende populare, Bucureşti, fără an
- DRAGOŞ V. : - Organoterapia în medicina populară românească, Cluj, 1929
- EPISCUPESCUL ST. V. : - Practica doctorului de casă, Bucureşti,1848
- EPISCUPESCUL ST. V. : - Descântece româneşti, Bucureşti, 1884
- FRÂNCU T., CANDREA G. : - Românii din Munții Apuseni, 1888
- GASTER M. : - Literatura populară română, Bucureşti,1883
- GHEORGHIU D. C. : - Calendarul femeilor superstițioase. Credințe, superstiții şi obiceiuri, Piatra Neamț, 1907
- GHEORGHIU I. : - Tratamente medicale folosite în medicina populară, Bucureşti, 1940
- GASTER M. : - Crestomația română, I, 1938
- GEORGESCU- TISTU N. : - Folclor medical din județul Buzău, Bucureşti, 1928
- GOMOIU V. : - Medicină populară, Bucureşti, 1943
- GOMOIU V. : - Din istoria medicinii şi învățământului medical în România, Bucureşti, 1923
- GOMOIU V. , GOMOIU GH. , GOMOIU M. V. : - Repertor de medici, farmacişti, veterinari, Brăila, 1938
- GOLDEMBERG S. : - Contribuții la istoria medicinii din Transilvania, în sec. XVI lea, Bucureşti, 1962
- GOROVEI ARTUR : - Credințe şi superstiții ale poporului român, Bucureşti, 1915

- GOROVEI ARTUR : - Botanica populară, Fălticeni, 1917
- GOROVEI ARTUR : - Descântecele românilor, Bucureşti, 1931
- GOROVEI ARTUR : - Botanica poporului român, Fălticeni, 1915
- GRIGORIU - RIGO GH. : - Medicina poporului, Bucureşti, 1915
- IGNA N. : - Contribuții la medicina populară din județul Alba, Apulum, 1943-1945
- IONESCU D., DANIIL A.: - Culegere de descântece din județul Romanați, Bucureşti, 1907
- IONESCU- GION G. I. : - Doftoricescul meşteşug în trecutul țărilor române, Bucureşti,, 1892
- IONESCU B. : - Micul magazin de medicină populară, fără an
- IONESCU S. G. : - Mica colecțiune de superstițiile poporului român, 1888
- IORGA NICOLAE: - Medici şi medicina din trecutul românesc, Craiova, 1921
- JARNIK U. , BÂRSEANU A. : - Datini şi strigături din Ardeal, Bucureşti, 1885
- LAUGIER CH. : - Contribuții la etnografia medicală a Olteniei, Craiova, 1925
- LEON N. : - Istoria naturală medicală a poporului român, 1903
- LONGIMESCU G. S. : - Medicina legală în legile româneşti, Bucureşti, 1924
- LUPAŞCU P. DIM. : - Medicina babelor, Piatra Neamț, 1889
- Leacuri şi terapii (revistă, 2006-2010)
- MARIAN S. FL. : - Insectele în limbă, credințele şi obiceiurile românilor, Bucureşti, 1903
- MARIAN S. FL. : - Ornitologia poporului român, Cernăuți, 1883
- MARIAN S. FL. : - Descântecele poporane române, 1888
- MARIAN S. FL. : - Înmormântarea la români, Bucureşti, 1892
- MARIAN S. FL. : - Vrăji, farmece şi desfaceri, Bucureşti, 1893
- MATEESCU N. N. : - Din medicina populară. Şezătoarea, vol.X
- MORARIU T. : - Contribuții la medicina populară în comuna Măgura, 1934
- MORARIU T. : - Obiceiuri, credințe şi superstiții legate de ,,focul viu'', Bucureşti, 1938
- NICULAE C. : - Magia şi funcțiile fantastice, Bucureşti, 1938
- OHANESSIAN L. A. : - Istoria medicinii în Armenia şi la românii din România, Bucureşti, 1962
- OTESCU I. : - Credințele țăranului român despre cer şi stele, Bucureşti, 1907

- PAMFILE T. : - Boli şi leacuri la oameni, vite şi păsări, 1911
- PÂRVU C. : - Universul plantelor, Bucureşti, 1991
- PETCA GH. A. : - Material de etnografie medicală şi folclor, Cluj, 1907
- POP – CÂMPEANU I. : - Pricinuitorii boalelor şi plantelor de leac, Sibiu, 1927
- POPESCU GH. A. : - Terapeutica populară în patologia externă, Cluj, 1927
- POPOVICIU M. : - Despre terapia oculară în medicina populară, Bucureşti, 1996
- PUKOWNIC PETER : - Farmacia de casă a Domnului, Bucureşti, 2002
- PAMFILE T. : - Sărbătorile la români, Bucureşti, 1898
- PAMFILE T. : - Sărbătorile de vară la români, Bucureşti, 1910
- PAMFILE T. : - Văzduhul după credinţele populare române, Bucureşti, 1914
- PAMFILE T. : - Cerul şi podoabele sale, Bucureşti, 1915
- PAMFILE T. : - Sărbătorile toamnei şi postul Crăciunului, Bucureşti, 1914
- PANŢU Z. : - Plantele cunoscute de poporul român, Bucureşti, 1929
- POPESCU T. : - Animalele considerate ca purtătoare de boli în medicina populară românească, Cluj, 1932
- RACZ G. , SPIELMAN L. , LAZĂR SZ. , ORBAN I. : - Remedii vegetale utilizate în medicina populară în afecţiunile hepato-biliare, Bucureşti, 1969
- RĂDULESCU – CODIN C. : - Sărbătorile poporului cu obiceiurile şi credinţele sale, Bucureşti, 1909
- RELI S. : - Medicina ieratică, Cernăuţi, 1938
- RUSSU I. A. : - Aesculapis. Contribuţii la preistoria medicinii, Bucureşti, 1957
- REVISTA ŞTIINŢELOR MEDICALE, XIX, 1931
- SAMARIAN P. : - Medicina şi farmacia în trecutul românesc, Călăraşi, 1936
- SEFER M. : - Medicina poporului român, Bucureşti, fără an
- SEVER M. : - Medicina populară românească, Bucureşti, 1939
- SILVIA F. : - Din reţetele farmaciei verzi, Ed. Ceres, Bucureşti, 1975
- STANCIU VIRGIL : - Comparaţii între întrebuinţarea populară şi cea oficială a câtorva plante, Cluj, 1933
- STANCIU VICTOR : - Plantele de leac, Arad, 1916
- ŞTEFĂNESCU P. V. : - Folclor şi tradiţii populare, Chişinău, 1991
- ULIERU G. : - Din carnetul unui medic de plasă, Bucureşti, 1958
- VATAMANU N. : - Medicina veche românească, Bucureşti, 1970

- VATAMANU N. : - Inelele ca talismane în trecutul medical românesc, Bucureşti, 1962
- VATAMANU N. : - Medici şi astrologi la Curtea lui Brâncoveanu, Bucureşti, 1942
- VASILIU A. D. : - Sufletul românului în credințe, obiceiuri şi datine, Bucureşti, 1907
- VASILIU A. D. : - Focul viu în datinile poporului român, Bucureşti, 1943
- VOICULESCU V. : - Toate leacurile la îndemână, Bucureşti, 1935
- VOLANSCHI A. : - Buruieni de leac, fără an
- VORONCA N. E. : - Datinile şi credințele poporului român, Cernăuți, 1903
- VULCĂNESCU R. : - Mitologie românească, Ed. Academia Română, 1985
- VULCĂNESCU R. : - Mâna în medicina populară, Bucureşti,, 1975
- VULCĂNESCU N. : - Despre medicina populară românească, Bucureşti, 1970
- TEODORU M. D. : - Plante de leac, Bucureşti, 1914
- TOLOS I. : - Meteorologie populară, Bucureşti, 2000
- ZANER K. : - Leacurile stresurilor, Bucureşti, 2009
- ZAHARIA O. : - Dicționarul plantelor medicale ce cresc în România, Craiova, 1916

CUPRINS

SĂ NE TRATĂM FĂRĂ MEDICAMENTE ! ..... 1 - 2

BOLILE INFECTO – CONTAGIOASE: gripa, febra, tuse convulsivă, guturai, tuberculoză pulmonară, hepatită epidemică, febră tifoidă, tifos exantematic, lepră, holeră, rujeolă, variolă, erizipel, difterie, poliomelită, antrax, scabie, friguri (frisoane) ..... 3 - 27

BOLILE APARATULUI RESPIRATOR: tusea, bronşita, astmul bronşic, astm, răguşeală, pneumonie, silicoză, pleurezie, emfizem pulmonar, abces pulmonar, răceli ..... 27 - 51

BOLILE O.R.L.: afecţiunile nasului (rinite, rinito-sinuzite, sinuzite), afecţiunile gâtului (răceli şi dureri de gât, laringite, amigdalită, faringite, faringo-amigdalite, angină, fălcăriță), afecțiunile urechilor (surdiate, dureri de urechi, otite, osificarea progresivă a labirintului)..... 51 - 70

AFECȚIUNILE STOMATOLOGICE: dureri de gingii (gingivite), dureri de dinți şi măsele, carie dentară, abcesul dentar, parodontoza, pulpita ..... 70 - 75

AFECȚIUNILE OFTALOMOLOGICE: orbire (albeața), cataracta, conjunctivita, miopia, urciorul, dureri de ochi, ketatita şi ulcer cornean, presbiția, ochi iritați ..... 76 - 75

BOLILE APARATULUI CARDIOVASCULAR: bolile cardiovasculare cu substrat nervos, endocardita post-reumatica, insuficiența cardiacă, insuficiența coronariană, angină pectorală, arterioscleroză, hipertensiune arterială, hipotensiune arterială, aritmii, arterită şi trombangeită obliterantă, afecțiuni vasculare (varice, ulcer varicos, artrită), anemia, hemoroizi ..... 85 - 106

BOLILE APARATULUI DIGESTIV: stomatite, afte, candidoza bucală, lipsa poftei de mâncare, greţuri şi vărsături, indigestie, balonare, vătămătură, diaree, dizenterie, constipație, hipoacidiatate gastrică, ulcer gastro-intestinal, hemoragii gastrointestinale, colite, enterite, enterocolite, hepatita, ciroză, colecistite, angiocolite, dischinezie biliară, litiază biliară, pancreatită, sughiț ..... 106 - 144

BOLILE PARAZITARE: ascarizi (limbrici), tenii (cordele), oxiuri (viermi mici), tricomoniaza, tricocefaloza ..... 144 - 149

BOLILE DE NUTRIȚIE ŞI METABOLISM: diabet, obezitate, denutriție (anorexie), intoxicație, alergie, gută (umflături la încheieturi), rahitism, distrofie musculară, ascită (apă în burtă), apendicită ..... 149 - 169

BOLILE ENDOCRINE: menopauză, inflamația mameloanelor, cresterea secreției de lapte, oprirea secreției de lapte, impotență sexuală, guşă ..... 165 -171

AFECȚIUNILE RENALE ŞI ALE VEZICII URINARE: cistită, anurie, atonie veziculară, calculi vezicali, cancer vezical, dureri vezicale, pareze vezicale, nefrite, colică renală, litiază urinară, uremie, incontinență urinară, sângerări ..... 171 - 188

BOLILE ORGANELOR GENITALE: afecțiunile specifice femeilor (anexită, leucoree, dismenoree, graviditate, micoze, tricomonoza, sângerări, cistită, tumori, chist, sterilitate); bolile organelor genitale bărbăteşti (hernie inghinală, inflamația testiculelor, prostatită, adenom de prostată, blenoragie, sifilis, păduchi laţi – lăţei) ..... 185 - 206

BOLILE REUMATICE: reumatism, lumbago (dureri de şale), reumatism cardio-vascular, poliartrită reumatoidă, spondiloză anchilozantă, artroze, dureri de oase ..... 206 - 219

AFECȚIUNI DERMATOLOGICE: tăieturi – răni, ulcerații, arsuri, opărituri, bube, blânde, acnee, eczeme, plescăițe, umflături la buric, furunculoză, foliculită, tuberculoza pielii, psoriazis, ihtioză, intertrigo, dermatoze, candidoza, urticaria, herpes, negi, papiloane, vitiligo, pete pe obraz, zăbale, panariţiu, păducel, pecingine, alopecie, seboree, mătreață, degerături, contuzii, trântitură, bătătură (clavus), rosături, scrântituri, fracturi, înțepături de insecte ..... 219 - 260

AFECȚIUNI ALE SISTEMULUI NERVOS: dureri de cap (cefalgie), amețeli, insomnie, nervozitate, paralizie, epilepsie, nebunie, enurezis, migrene, nevroze, stres, depresii, polinevrite, pareze, leşin ..... 260 - 280

SĂ DĂM VIAȚĂ ANILOR, NU NUMAI ANI VIEȚII ..... 280 - 282

REȚETE PENTRU LONGEVITATE ..... 280 - 287

CANCER ..... 287 - 290

TABAGISM 290

ALCOOLISM (etilism) ..... 292 - 292

REȚETE, începând cu anul 1740, de la ACADEMIA ROMÂNĂ ..... 292 - 311

BOLI ŞI LEACURI ..... 312 - 316

DENUMIRI DE BOLI ŞI TERMENI MEDICALI ..... 317 - 336

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ ..... 336 - 340

Tipar digital realizat la:

EDITURA ŞI TIPOGRAFIA PIM
Şoseaua Ştefan cel Mare şi Sfânt nr. 4, Iaşi – 700497
Tel.:0730.086.676; Fax: 0332.440.730
E-mail: editura@pimcopy.ro
www.pimcopy.ro